

PROGRAMMABEGROTING 2025

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	4
FINANCIEEL KADER	14
PROGRAMMA 1 – FYSIEKE LEEFOMGEVING	19
Thema I – De groei en ontwikkeling van de stad.....	26
Thema II – De duurzame stad.....	27
Thema III – Het beheer van de stad.....	30
PROGRAMMA 2 – ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING	32
Thema I – Economische ontwikkeling en werkgelegenheid.....	35
Thema II – Recreatie en toerisme.....	37
PROGRAMMA 3 – SOCIALE LEEFOMGEVING	39
Thema I – Inkomen.....	53
Thema II – Sociaal domein – Participatie en re-integratie	54
Thema III – Sociaal domein – Wmo	56
Thema IV – Sociaal domein – Jeugd	59
Thema V – Onderwijs en ontwikkeling	61
Thema VI – Sport.....	61
Thema VII – Cultuur.....	62
Thema VIII – Welzijn.....	64
PROGRAMMA 4 – BURGER EN BESTUUR	65
Thema I – Dienstverlening (extern)	69
Thema II – Burger en samenwerking	71
Thema III – Veiligheid samenleving	72
PROGRAMMA 5 – ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	73
Thema I – Treasury	74
Thema II- OZB en belastingen overige	74
Thema III - Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen.....	75
PROGRAMMA 6 – BEDRIJFSVOERING	76
Thema I – Dienstverlening (intern).....	79
Thema II – Security & informatiebeveiliging	79
Thema III – Middelen	79
Thema IV - Advisering en detachering	79
Thema V - Bedrijfsvoering algemeen	80
PARAGRAFEN	81
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	81
B. Onderhoud Kapitaalgoederen.....	86
C. Financiering.....	93

D. Bedrijfsvoering	97
E. Verbonden partijen	102
F. Grondbeleid	121
G. Lokale heffingen.....	124
H. Openbaarheid van bestuur	135
BIJLAGEN	137
1. MIP.....	137
2. Geraamde baten en lasten	143
3. Geprognosticeerde balans.....	148
4. Staat van incidentele baten en lasten 2025-2028.....	152
5. Staat van reserves en voorzieningen	157

Inleiding

Tekort door het Rijk

Eind 2021/begin 2022 heeft kabinet Rutte IV eenzijdig de spelregels rond het gemeentefonds gewijzigd. Met name de afschaffing van de zgn. 'trap-op-trap-af'-systematiek heeft vergaande financiële gevolgen voor onze begroting. Het 'ravijnjaar' 2026 deed z'n intrede met een teruggang in het gemeentefonds van € 4 miljard, wat voor Veenendaal op basis van huidige prijzen neerkomt op € 14,2 miljoen. Het Rijk is naderhand gemeenten een klein beetje tegemoet gekomen, waardoor de korting voor ons uitkomt op € 8,3 miljoen in 2026. Deze korting, en onder meer de extra benodigde middelen voor jeugdzorg en voorzieningen, waren aanleiding om een omvangrijke heroverweging van taken te starten. Tezamen met de benodigde middelen voor met name vervanging van voorzieningen heeft dit in de Kadernota 2025-2028 geleid tot een pakket aan maatregelen ter hoogte van € 16,8 miljoen. Rekening houdende met de tijdens de behandeling van de kadernota aangenomen amendementen leidde dit tot een negatief perspectief van € 1.387.000 in 2028. Tevens is een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht 'Indien het Rijk haar bezuinigingen op het Gemeentefonds terugdraait en de verwachte tekorten bij de gemeente vanaf het zogeheten Ravijnjaar 2026 gaat dekken, de raad voor te stellen om de boventrendmatige OZB verhogingen voor de jaren 2026, 2027 en 2028 (verder) te matigen.'. Matiging is mogelijk tot een maximum van € 5,45 miljoen, wat overeenkomt met de 30% extra OZB-stijging vanaf 2027. Op het moment dat matiging aan de orde is dan leggen wij, het meerjarenperspectief in acht nemend, een voorstel aan u voor. Ook zullen wij in dat voorstel opnemen welke andere heroverwegingsmaatregelen uit de Kadernota 2025-2028 mogelijk teruggedraaid kunnen worden voor de resterende ruimte die een eventuele terugdraai van de rijkskorting met zich meebrengt.

De VNG heeft de gemeenten verzocht om inzichtelijk te maken welke maatregelen nodig zijn als de rijkskorting niet wordt teruggedraaid. Bij de Kadernota 2025 hebben we daarom inzichtelijk gemaakt welke heroverwegingen nodig zijn om onder andere dit tekort te kunnen dekken. In onderstaande tabel geven we u en de VNG inzicht in de opbouw van het huidige saldo van de begroting en wat het effect kan zijn van het (mogelijk) terugdraaien van de rijkskorting. Het saldo onderaan de tabel geeft aan welke ruimte er zou zijn voor het terugdraaien van andere heroverwegingsmaatregelen.

bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo begroting inclusief rijkskorting en voor heroverweging	-5.826	-14.273	-15.421	-16.841
Heroverwegingsvoorstellen	5.889	11.658	15.459	16.861
Saldo Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028	63	-2.615	38	20
Situatie bij eventuele terugdraai rijkskorting gemeentefonds:				
Saldo Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028	63	-2.615	38	20
Terugdraaien rijkskorting gemeentefonds	0	8.260	8.260	8.260
Matiging OZB-stijging (maximale inzet)	0	-3.450	-5.450	-5.450
Saldo Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028	63	2.195	2.848	2.830

Inleiding

De titel 'Samen werken in vertrouwen' is niet zomaar gekozen voor het raadsakkoord. Dit staat voor wat Veenendaal was, is en wil zijn. Letterlijk en figuurlijk samen bouwen aan Veenendaal. Als je een gedicht over Veenendaal zou schrijven, passend bij de mensen die er wonen en de manier waarop we ons als gemeente al vele jaren opstellen, zou 'Het ingetogen Veenendaal' een goede titel zijn. We lopen niet zo voorop met wat we hebben bereikt, maar de praktijk laat zien dat we als gemeente wel degelijk heel veel te bieden hebben. De afgelopen jaren hebben we met elkaar hard gewerkt om Veenendaal nog beter en nog mooier te maken. 'Het trotse Veenendaal' als titel van een gedicht over onze stad is een brug te ver. Maar we mogen trots zijn op wat we met elkaar bereiken voor Veenendaal en dit delen en uitdragen.

Om ook in de toekomst te kunnen blijven bouwen aan Veenendaal blijft de samenwerking met inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners als de politie, Veenvesters, Veens Welzijn, het onderwijs, ontwikkelaars en bedrijven van cruciaal belang. Ook andere overheden en bovenlokale samenwerkingsverbanden zoals Regio Foodvalley, provincie en het Rijk zijn nodig om onze ambities voor Veenendaal waar te kunnen maken. Gelukkig is Veenendaal een gemeente met betrokken inwoners, ondernemers en organisaties. Ook dat is iets om trots op te zijn en te koesteren.

Voor veel dingen zijn we als gemeente afhankelijk van anderen. Het belang van samenwerking zie je bijvoorbeeld ook terug bij het bouwen van voldoende woningen, het zorgen voor kwalitatief goede voorzieningen en een leefbare openbare ruimte, de energietransitie, de aanpak van criminaliteit en een vitale lokale economie. Het is goed ons te blijven beseffen dat we het als gemeente niet alleen kunnen.

Als de periode van intensieve heroverweging, resulterend in besluitvorming in de kadernota 2025-2028, iets heeft uitgewezen, dan is het wel dat 'tijdens de verbouwing de verkoop gewoon doorgaat'. Binnen onze krappe financiële mogelijkheden zijn en blijven we op vrijwel alle beleidsterreinen stappen zetten om te werken aan een gezonde, duurzame, leefbare en veilige stad. Een stad die een sterke (sociale) basis biedt aan al onze inwoners, ondernemers en organisaties. Samen willen wij in vertrouwen blijven werken aan het Veenendaal van de toekomst.

Raadsakkoord en begroting

Het Veenendaal van de toekomst

Veenendaal was en is een stad van en voor ons allemaal. Een plaats waar we met betrokken inwoners, ondernemers en organisaties voortdurend bezig zijn om onze samenleving nog beter te maken.

Veenendaal ontwikkelt zich, economisch en maatschappelijk. Vandaag en in de toekomst wil Veenendaal een plaats zijn waar het goed wonen, werken en verblijven is. Dat geeft uitdagingen! Onze huidige manier van leven en werken leidt tot schaarste: schaarste aan ruimte, energie en grondstoffen.

De sociale cohesie en het omzien-naar-elkaar zijn hoog in Veenendaal, maar we zien ook een toenemende sociale problematiek. Nieuwe technologieën ontwikkelen zich snel. De huidige tijd is dan ook een tijd waarin grote onderwerpen aan de orde zijn, tegelijkertijd en in relatie met elkaar. Dan hebben we het ondermeer over woningbouw, mobiliteit, circulariteit, energie, digitalisering, zorg, welzijn, veiligheid, economie, ondernemen, onderwijs en cultuur. Naar onze overtuiging kunnen wij de vraagstukken van vandaag en in het bijzonder die van morgen niet oplossen op de manier zoals wij dat in het verleden deden. Daarvoor zijn ze te fundamenteel, te complex en te zeer verweven. Het vinden van oplossingen vraagt veel creativiteit, en de bereidheid en vaardigheid om ook buiten de huidige kaders te denken en te zoeken. De oplossingen van deze vraagstukken vormen de bouwstenen en het ontwerp

van de samenleving van de toekomst, het Veenendaal van de toekomst. Deze oplossingen zoeken we samen met uw raad, onze inwoners, ondernemers en instellingen. Samen geven we vorm aan het Veenendaal van de toekomst, waarin welzijn, welvaart en veiligheid geborgd zijn, en waarin brede welvaart daadwerkelijk gestalte krijgt.

In deze begroting worden daartoe stappen gezet. Diverse onderwerpen worden in het vervolg van dit hoofdstuk thematisch toegelicht. Waarbij wij doelen en ambities stellen en plannen opstellen, die we een plaats geven in deze begroting en in de betreffende beleidsdocumenten.

De thema's Wonen en Mobiliteit

De bevolking blijft groeien. Veenendaal kiest voor versterking van de woonfunctie en richt de blik naar de regio ('Excellente woonstad in een complementaire regio', Strategische Visie Veenendaal 2040).

Veenendaal heeft de allure, voorzieningen en ontwikkelkracht van een stad en de vriendelijkheid van een dorp. Om dit te blijven, staat Veenendaal voor een aantal grote opgaven die allemaal ruimte vragen, maar de ruimte binnen onze gemeentegrens is beperkt. Samenwerking met buurgemeenten en de Regio Foodvalley is van belang.

Uitgangspunt voor de ontwikkeling is een goede balans tussen wonen en werken waarbij de kwaliteit van de leefomgeving behouden blijft. Om de balans in de leefomgeving goed te houden moet Veenendaal naast woonruimte ook ruimte reserveren voor werkgelegenheid, natuur, water, groen, voorzieningen, bewegen, ontmoeten en bereikbaarheid. Hiervoor is een 'slimme' omgang met de beschikbare mogelijkheden binnen en buiten de gemeentegrenzen nodig. Dit doen we door de groei eerst op te vangen door te kiezen voor inbreiding en daarna voor uitbreiding. Waar mogelijk maken wij daarbij optimaal gebruik van innovatie, kennis en creativiteit, waarbij wij duidelijke keuzes niet uit de weg gaan.

De Groei & Bloei van Veenendaal is niet alleen een ruimtelijk vraagstuk maar ook een financieel en maatschappelijk vraagstuk. Door slim te investeren in de hoofdambities van Veenendaal kunnen we een beroep doen op de grote investeringsfondsen die de rijksoverheid beschikbaar heeft.

De 'regiodeal' Foodvalley is landelijk gezien een belangrijke regioideal als het gaat om duurzame landbouw, gezonde voeding en mogelijke oplossingen voor het stikstofvraagstuk. De landbouwtransitie speelt een prominente rol in de ruimtelijke afspraken tussen gemeenten, provincies en het Rijk. Voor de samenwerking met buurgemeenten en het zoeken naar kansen voor ontwikkelruimte is de voortgang van de landbouwtransitie ook voor Veenendaal belangrijk.

Thema Energie en Duurzaamheid

De ambitie voor Energie en duurzaamheid krijgt steeds verder vorm. De kaders zijn gesteld, de energietransitie komt goed op gang en ook de basis voor de circulaire transitie krijgt meer vorm.

De focus voor het thema Energie en Duurzaamheid ligt voor de komende jaren vooral op de circulaire transitie. Voor de afvalscheiding, het hergebruik en het reduceren van het huishoudelijk afval zijn we op de goede weg, maar in het circulair denken en handelen als gemeente moeten wij meer daadkracht tonen. Dat doen wij door bij de ontwikkeling en het beheer van de openbare ruimte en ons vastgoed circulariteit en duurzaamheid in te bedden.

De inzet van Veenendaal als duurzame stad is ook goed voor de lokale economie. Ondernemers willen namelijk graag hun bedrijf vestigen in een stad die als duurzaam bekend staat. Vanuit de in 2024 afgesloten Green Deal loopt er inmiddels een aantal projecten waarin vooral het energiemanagement de aandacht krijgt. In 2025 staat een tweetal initiatieven gepland om bedrijventerreinen groen en klimaatbestendig te gaan inrichten.

De energietransitie bouwen we de komende jaren verder uit, maar leidt ook tot nieuwe uitdagingen. Inwoners en bedrijven wekken de laatste jaren massaal zelf energie op. Hierdoor loopt het elektriciteitsnet sneller dan verwacht tegen de grenzen van haar capaciteit

aan. Momenteel is dit de meest voelbare en urgente uitdaging. Dat vraagt van ons om na te denken over het energiesysteem van de toekomst, in te zetten op een *slimmer* gebruik van onze energie infrastructuur en de duurzame nieuwbouwgebieden 'netbewust' in te richten. In 2025 zal ook de warmtetransitie de nodige aandacht vragen. Enerzijds omdat wordt gewerkt aan het eerste warmtenet in de bestaande bebouwing wat een aantal uitdagingen met zich meebrengt. Anderzijds zetten we een volgende stap in de transitievisie warmte, als opmaat naar het verplichte warmteprogramma.

Thema Openbare ruimte en groen

De kwaliteit van de openbare ruimte en het groen is belangrijk voor het welbevinden van onze inwoners en de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor nieuwe inwoners, bezoekers en bedrijven. Naast een schone en veilige ruimte willen we dat de openbare ruimte uitnodigt tot een duurzaam gebruik, dit doen we op basis van onze aanpak voor Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS). Deze aanpak vergt ook het toevoegen van meer (hoogwaardig) groen in het areaal en het vergroten van de biodiversiteit om zo een klimaatbestendige leefomgeving te realiseren. Door klimaatbestendig te handelen zijn we voorbereid op toekomstige extreme klimaatcondities. Tegelijkertijd moeten we rekening houden met de lokale omstandigheden en ruimte bieden om maatwerk te leveren als we in de beperkte ruimte schaduwrijke verblijfsplekken inrichten of voorzieningen treffen om uitdroging te voorkomen en wateroverlast tegen te gaan. Het zoeken naar de balans tussen de 'groene' leefruimte en de eveneens noodzakelijk 'grijze' infrastructuur is met de beperkt beschikbare ruimte geen eenvoudige opgave. Tevens wordt ook het belang van de ondergrond steeds duidelijker. Ook hier wordt de ruimte steeds schaarser door meer maatschappelijke opgaven (vergroenen, warmtenetten, gescheiden rioolstelsel, nutsvoorzieningen).

Dit thema heeft belangrijke raakvlakken met de thema's 'Wonen' en 'Energie en Duurzaamheid'. Wij vinden het daarom van belang om deze integraliteit in de concrete plannen voldoende aandacht te geven.

Thema Digitalisering

De ongenadigd snelle ontwikkeling van digitalisering heeft grote impact op de samenleving en de eigen organisatie. Steeds meer (overheids)diensten worden gedigitaliseerd. Dit vraagt om een grote kwaliteitsimpuls van onze data en informatie. De juistheid, betrouwbaarheid en volledigheid van de data en informatie is de basis voor een goede digitale overheid. De vraag naar een open overheid brengt met zich mee dat waar aan de ene kant de poorten open worden gezet om data en informatie te delen, er hard gewerkt moet worden om deze te beveiligen en te voorkomen dat de privacy in het geding komt dan wel dat fraude wordt gepleegd of misbruik wordt gemaakt van de openheid. Naarmate alles digitaal wordt, is de goede opslag van alle informatie van belang maar ook de vindbaarheid hiervan (duurzame toegankelijkheid). De weerslag van de digitale ontwikkeling is goed te zien in de vele verordeningen en wetten die op Europees en landelijk niveau worden gemaakt voor de digitale overheid. Onze organisatie is bezig om de relevante wetgevingen met de juiste prioriteit uit te voeren.

Om alle veranderingen in de omgang met informatie in goede banen te leiden, is het programma "I-grip" ontwikkeld en in de uitvoering. Met het programma moet de kwaliteit van de informatievoorziening, -huishouding en -beheer worden verbeterd, zodat de beschikbare informatie consistent, volledig en betrouwbaar is. Dit vraagt om groter bewustzijn, werkhygiëne en vaardigheden van de gemeentelijke organisatie. Hiertoe wordt een uitgebreid trainings- en opleidingsprogramma ontwikkeld, waarmee de digitale fitheid wordt verhoogd. Het verhogen van de digitale fitheid geldt ook voor de hele Veense samenleving. Veenendaal zet in op een inclusieve stad. In een digitaal tijdperk is digitale inclusie ook van belang. Het komende jaar staat in het teken van maatregelen die deze digitale inclusie moeten verhogen. Tot slot worden in 2025 ook diverse dataproducten opgeleverd, waarmee meer inzicht en overzicht van bestaande bedrijfsprocessen ontstaat.

Naast de bovenstaande activiteiten, die voornamelijk intern gericht zijn, blijft Veenendaal inzetten op de publieke private samenwerking via ICT-Campus. Dit gaat als een zelfstandige stichting verder, waarbij de grootste aandacht blijft gaan naar menselijk kapitaal in de ICT-sector. Ook de inzet op versterken van innovatieve bedrijven in de ICT, voornamelijk op het snijvlak van agro-food, wordt voortgezet. Deze activiteiten moeten de ICT-as van de A-12 versterken alsmede het profiel van Veenendaal binnen de regio. Er wordt een begin gemaakt met verkenning van een gebiedsontwikkeling op deze as, opdat met een fysieke campus uitstraling kan worden gecreëerd.

Thema Veiligheid

Voortbordurend op en passend bij het raadsakkoord over thema veiligheid geeft het vastgestelde integraal veiligheidsplan (IVP) richting aan de inspanningen komend jaar (2025) en verder. Begin 2025 stellen wij als college voor 2025-2026 een nieuw uitvoeringsprogramma vast. Hierin zijn de acties opgenomen om de ambities uit het IVP te realiseren. De focus ligt op (het tegengaan van) ondermijning, digitale veiligheid en (het voorkomen van) maatschappelijke onrust. We doen dat dichtbij en samen met onze inwoners, ondernemers en lokale ketenpartners.

Thema Zorg en Welzijn

Onze visie op het sociaal domein is om de kracht van de samenleving ten volle te benutten, waarbij we gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen en iedereen naar vermogen kan meedoen. Waar nodig bieden we de noodzakelijke ondersteuning. Samen met Model Veenendaal vormt dit het fundament onder het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027 (IBK-SD), waarmee we de integrale samenwerking binnen het sociaal domein versterken.

Integraal Beleidskader Sociaal Domein

In het IBK-SD zijn de doelen vastgesteld waar wij de komende vier jaar aan gaan werken. Deze maatschappelijke doelen zijn: bestaanszekerheid, bevorderen van zelfredzaamheid en kwalitatief goede ondersteuning bieden voor inwoners die het nodig hebben. Samen met onze maatschappelijke partners hebben we de reeds ingezette beweging gemaakt van samen denken naar samen doen. Er is een stevige programmastructuur, die ons in de gelegenheid stelt systematisch aan de doelen te werken.

IZA en GALA

Gelieerd aan het IBK-SD zijn het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Met het IZA wordt beoogd om een transformatie teweeg te brengen naar een systeem dat is ingericht op het werken aan gezondheid en preventie. Het doel is minder zorg te (hoeven) leveren en bij te dragen aan een gezonde en vitale maatschappij. In 2025 nemen wij actief deel aan de uitvoering van het regioplan Vitale Gelderse Vallei 2023-2027. Specifiek op basis van de volgende vijf coalities: Vitaal ouder worden, Kansrijk opgroeien, Mentaal Vitaal, Passende zorg multiproblematiek en Acute zorg.

Het GALA, dat in 2023 werd gesloten tussen gemeenten, GGD, zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) helpt de gemeente Veenendaal met de verdere bouw aan een lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en de sociale basis. Preventie staat daarbij voorop. De zogenaamde stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040, met betaalbare zorg voor mensen die dat nodig hebben. Wij geven in 2025, conform het plan van aanpak, verder uitvoering aan de thema's uit het GALA.

Een gedegen inzet van preventie en het borgen van interventies vragen een lange adem. De budgetten voor de lokale uitvoering van het GALA zijn toegekend tot en met 2025 en deels tot en met 2026. Ondanks dat preventie opgenomen is in het hoofdlijnenakkoord 2024 – 2028 van het nieuwe kabinet, is op dit moment onduidelijk wat dit betekent voor de

voortgang van IZA en GALA. Deze onzekerheid voor zowel onze partners, die een groot aandeel hebben in de lokale uitvoering van het GALA, als voor gemeentelijk beleid en begroting vormt een risico voor de borging van preventie op de lange termijn.

Hervormingsagenda jeugd

Rijk en gemeenten hebben in de 'Hervormingsagenda Jeugd' afspraken gemaakt om de knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Het gaat daarbij om een combinatie van maatregelen en middelen. In 2025 wordt verder uitvoering gegeven aan de maatregelen op lokaal en regionaal niveau.

In de Hervormingsagenda Jeugd zijn diverse strategische opgaven geformuleerd die gericht zijn op het versterken van zelfredzaamheid en het waarborgen van bestaanszekerheid. Deze opgaven vereisen een integrale preventieve aanpak die verder reikt dan alleen jeugdhulp. Wij richten ons op bredere maatschappelijke problemen zoals armoede, schulden en huisvesting, die een directe impact hebben op de leefomstandigheden van jeugdigen en hun gezinnen. Daarnaast is er een duidelijke koppeling met het onderwijs en de ondersteuning van ouders die te maken hebben met uitdagingen op het gebied van bijvoorbeeld geestelijke gezondheid.

Een belangrijk uitgangspunt is dat de meest kwetsbare jeugdigen tijdig en passende hulp moeten ontvangen, met als doel dat zij zoveel mogelijk in een veilige thuisomgeving of in een vertrouwde nabijheid kunnen opgroeien. Om dit te realiseren, werken wij ook in 2025 aan de verdere afbouw van residentiële voorzieningen en bevorderen we kleinschalige initiatieven en reguliere huisvesting voor jongeren. Dit is essentieel om de door- en uitstroom van verblijfsvoorzieningen te optimaliseren en een meer duurzame en stabiele omgeving voor de jeugd te creëren.

In financiële zin moeten de maatregelen, op basis van de besluitvorming over de Kadernota 2025-2028, een besparing op de kosten van de jeugdzorg opleveren van minimaal afgerond € 1,7 miljoen in 2026 oplopend naar € 2,2 miljoen vanaf 2028.

Eenzijds verwachten wij een deel van het besparingspotentieel te halen via het verder doorvoeren van maatregelen, mede door hier gezamenlijk in op te trekken met de andere gemeenten in onze jeugdhulpregio. Anderzijds verwachten wij dat de deskundigencommissie, die oordeelt over in hoeverre gemeenten de maatregelen hebben doorgevoerd, in hun zwaarwegende advies zal aangeven dat de gemeenten niet de gehele besparing kunnen bewerkstelligen. Dit mede doordat de nieuwe Jeugdwet nog niet is aangenomen door het parlement. Wij hebben de beschikbare informatie vanuit Veenendaal voor dit advies inmiddels aangeleverd en geven volledig medewerking aan alle onderzoeksvragen. Beide onderwerpen dienen financieel in samenhang te worden gezien.

In de hervormingsagenda is opgenomen dat "onvoorziene ontwikkelingen en autonome groei, vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk". Bij navraag hoe dit moet worden geïnterpreteerd geeft de VNG aan dat "de betreffende passage is te lezen als een opdracht aan de deskundigencommissie om vanuit deze principes een uitspraak te doen. Dit zal een zwaarwegend advies zijn. Dat betekent dat de deskundigencommissie volgend jaar januari een uitspraak doet, het kabinet zich er dan nog op zal gaan beraden, en evt. financiële compensatie bij de Voorjaarsnota (VJN) 2025/meicirculaire 2025 van het gemeentefonds verwerkt zal worden. Iedereen (inclusief VWS) houdt er rekening mee dat er compensatie zal komen volgend voorjaar, maar de grote vraag is hoeveel. Dat weten we dus wellicht richtinggevend in januari 2025, maar pas echt zeker in mei 2025".

Thema Economie, Ondernemen en Bedrijfsleven

Veenendaal willen wij aantrekkelijk houden als vestigingsplaats voor ondernemers, zowel voor de bedrijventerreinen als voor de binnenstad en de winkelcentra. Wij blijven daarom uitvoering geven aan het vestigingsbeleid, verbeteren van het ondernemersklimaat en onze ondernemersdienstverlening. Uitgangspunt hierbij is de verbinding tussen het stimuleren van de lokale economie en het behouden en vergroten van kwalitatieve en kwantitatieve werkgelegenheid op verschillende niveaus. De versterking en uitbreiding van de

woonfuncties en de daaraan gekoppelde (maatschappelijke) voorzieningen vraagt ook om aandacht voor economische ontwikkelingen in Veenendaal. Anders gezegd: een deel van de economische groei en groei van de werkgelegenheid moet plaatsvinden op bestaande bedrijventerreinen, waarbij sprake is van beperkte ruimtelijke mogelijkheden. Voor de fysieke ontwikkeling van een aantal bedrijventerreinen gericht op duurzaamheid, circulariteit, klimaatadaptatie en het tegengaan van netcongestie sluiten we aan bij provinciale en landelijke initiatieven. Ook op lokaal niveau hebben we een actieve inbreng om dergelijke initiatieven te ontwikkelen en waar nodig te ondersteunen. De noodzakelijke financiering van deze ontwikkelingen komt, naast eigen middelen, uit subsidies en bijdragen van het bedrijfsleven.

Thema Cultuur en evenementen

Op 3 juni 2024 heeft de raad het nieuwe evenementenbeleid voor de jaren 2024 en volgend vastgesteld met daarin onder andere aandacht voor duurzaamheid en gezondheid, locaties, geluidsnormen en levendigheid. In de uitvoering van ons beleid richten wij ons op het vinden van een goede balans tussen de levendigheid van de stad en het voorkomen van overlast door o.a. het stellen van duidelijke kaders, het vroegtijdig betrekken van omwonenden en het borgen van de veiligheid van inwoners tijdens evenementen.

De raad heeft op 9 juli 2024 besloten om in de begroting een taakstellend jaarbudget, waarvan de jaarlijkse lasten met € 0,5 miljoen verminderd zijn (€ 4,28 miljoen in plaats van € 4,78 miljoen), op te nemen voor de ontwikkeling van het nieuwe theater. Het taakstellende jaarbudget is voor zowel de dekking van de lasten van het te investeren bedrag, als de jaarlijkse exploitatielasten van het theater en wordt nader uitgewerkt in het masterplan dat voor de behandeling van de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 aan de raad wordt voorgelegd (ten behoeve van de agendering hiervan in de reguliere novemberraad). Hierbij wordt variant C uit de uitgangspuntennotitie als minimum aangehouden. Deze variant gaat uit van een nieuw theater met een grote en kleine theaterzaal met poppodiumfunctie. Hierbij wordt tevens motie M2024.33 'Regionaal Lampegiet' betrokken. Deze motie is gericht op het zoeken van cofinanciering bij omliggende gemeenten vanwege het regionale karakter van het theater.

Na vaststelling van het masterplan, wordt gestart met het vervolgproces gericht op realisatie van het nieuwe theater in 2028. Hiervoor wordt onder andere een aanbestedingsstrategie, ontwerp, RO- en vergunningsprocesplan en risicomangement opgesteld. Ook zal de theaterexploitatie worden aangepast op de aanpassingen in het Masterplan. Deze stappen worden deels nog in 2024 en grotendeels in 2025 gezet. De bouw van een nieuw theater is een majeur project wat ook specifieke kennis vereist. Voor dit project wordt nu al gewerkt met een bredere projectorganisatie. Dit wordt in 2025 uitgebreid, gericht op beheersing van (technische, financiële en procedurele) risico's.

Het thema Onderwijs

Wij willen dat alle Veenendaalse kinderen en jongeren volop kansen krijgen om zichzelf te ontwikkelen en hun talenten te benutten, zodat hun start in het onderwijs en de maatschappij optimaal is. Hieraan wordt, in overleg en in afstemming met de partners in de Lokale Educatieve Agenda (LEA), op verschillende manieren invulling gegeven. In 2024 is de beleidsagenda LEA vastgesteld. Vanaf 2025 zetten we de uitvoering van het LEA-overleg voort waarin we meer datagedreven zullen werken.

Een belangrijke en omvangrijke taak voor de gemeente met betrekking tot onderwijs, is de huisvesting. De gemeente heeft de afgelopen jaren ingezet op een aantal ontwikkelingen:

- Ontwikkeling van Integrale KindCentra (IKC): vastgelegd in het IKC-beleid
- De vernieuwing, clustering en verduurzaming van het onderwijsvastgoed: vastgelegd in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

In 2025 worden beide beleidsdocumenten vernieuwd.

Parallel aan de vernieuwing van deze beleidsdoelstellingen, wordt er al concreet gewerkt aan de ontwikkeling van een aantal nieuwe IKC's: IKC Dragonder Noord, IKC Dragonder Zuid en IKC PO/SBO/SO.

Voor 2028 staat de oplevering van nog een IKC gepland. Dit betreft de vervangende nieuwbouw voor de Calvijnschool. Tot slot is in de voorliggende begroting financieel ruimte opgenomen om enkele bouwkundige aanpassingen in het Ontmoetingshuis te realiseren. Dit is noodzakelijk om meer ruimte te creëren voor de onderwijsfunctie in dit gebouw. De komende jaren lopen er dan ook voor onderwijsvastgoed (en daaraan samenhangende functies zoals sport, kinderopvang en welzijn) een groot aantal projecten. Samen met de ontwikkeling van het nieuwe IHP wordt dan ook gewerkt aan de uitwerking van een programmatische opzet. Dit zorgt voor een integrale aansturing op niveau van de totale gemeentelijke vastgoedportefeuille.

Bestuursstijl

In het raadsakkoord 2022-2026 staan ambities op het gebied van bestuurlijke samenwerking. Om deze ambities verder vorm te geven, is in 2023 een Klankbordgroep Bestuurlijke Samenwerking ingesteld. In deze klankbordgroep zijn zowel raad, college als organisatie vertegenwoordigd. Deze klankbordgroep is o.a. betrokken bij de voorbereidingen van de jaarlijkse conferentie waarin raad, college en organisatie in gesprek gaan over bestuurlijke samenwerking en ontwikkelingen die ons in gezamenlijkheid (kunnen) raken. Ook begeleidt de klankbordgroep de besluitvorming rondom het thema bestuurlijke samenwerking. In april 2024 heeft de gemeenteraad besloten om een pilotproject op te starten binnen de Openbare Ruimte om te experimenteren met nieuwe vormen van bestuurlijke samenwerking, met een hoger participatieniveau. In het najaar van 2024 krijgt de raad een tweede voorstel voorgelegd met daarin de keuze van een concreet pilotproject op het gebied van mobiliteit / verkeersveiligheid. De insteek van deze pilot is dat inwoners en andere belanghebbenden zelf regie voeren op het proces en de gemeente een meer faciliterende en adviserende rol aanneemt. De gemeente blijft wel verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan. Het doel van deze pilot is om meer eigenaarschap bij inwoners te leggen, maar ook om input te krijgen van inwoners die anders niet zo snel deelnemen of participeren met de gemeente.

Organisatie

Organisaties, en dus ook gemeenten, moeten in de huidige krappe arbeidsmarkt veel moeite doen om kwalitatief personeel in voldoende mate te werven en aan zich te binden. Daarnaast neemt de vraag naar kwalitatief personeel toe vanwege de steeds complexere vraagstukken die bij gemeenten op tafel liggen. Denk hierbij aan de Omgevingswet, energietransitie, woningbouwopgave, klimaatadaptatie, circulaire economie, stikstofproblematiek, maar ook ten aanzien van financiële, juridische en ICT expertise. Ook de vergrijzing en ontgroening van de arbeidsmarkt spelen hierbij een rol. Bovenstaande ontwikkelingen maken een doeltreffende inzet van het instrument strategische personeelsplanning (SPP) van groot belang.

Binnen gemeente Veenendaal zijn we bezig met een strategische personeelsplanning. Hiermee willen we een duidelijk beeld krijgen van onze huidige teamsamenstelling en de relatie met de reguliere werkzaamheden en onze organisatie- en teamdoelstellingen (de taken en opgave waarvoor we als gemeente staan). Dit omvat zowel kwalitatieve aspecten als kwantitatieve aspecten. Waarbij we ook willen kijken hoe onze teams zich verhouden tot vergelijkbare organisaties. Uit het rekenkamerrapport in 2024 naar Strategische Personeelsplanning blijkt al dat onze organisatie relatief krap is ten opzichte van vergelijkbare gemeentegroottes (nog afgezien van ambitieniveaus). Naast het kijken naar capaciteit kan ook interessant zijn te bezien of er ook mogelijkheden voor efficiënter en effectiever werken denkbaar zijn in de verdere ontwikkeling van automatisering, digitalisering en inzet van AI en robots in processen.

Mede in dit kader wordt er ook gewerkt aan een werkgeversprofilering waarmee we ons komende jaren actief als aantrekkelijk werkgever gaan profileren.

Huisvesting

De coronapandemie fungeerde als een katalysator voor veranderingen die nodig waren om te kunnen werken op afstand. Het Veens werken is daarbij in een stroomversnelling gebracht. Daarmee vraagt het hybride werken, waaronder video-overleggen, mede door het plaatsonafhankelijk kunnen werken ook structureel goede faciliteiten. Zowel bij medewerkers thuis, als qua diverse faciliteiten op het gemeentehuis. Ook los daarvan raakt de inrichting van het gemeentehuis op veel plekken in het gebouw gedateerd. Niet alleen functioneel en arbo-technisch maar ook qua duurzaamheid en qua aantrekkelijke werkomgeving. In het werktevredenheidsonderzoek uit 2024 kwam een aantrekkelijke en functionele werkomgeving ook als een belangrijk aandachtspunt naar boven dat door veel collega's werd benoemd. Om ook een goede balans in thuiswerken en aanwezigheid in het gemeentehuis te kunnen bereiken, maar ook voor behoud van, en aantrekken medewerkers, is het van belang te investeren in een vernieuwde inrichting. Ook vanuit de raad zijn eerder behoeften geuit aan onder anderen studieplekken en een bredere inzet van de openbare ruimten in het gemeentehuis. Deze behoefte die al enkele jaren geleden gestart is met een oriëntatie naar wensen is dit jaar geconcretiseerd in een programma van eisen. Aan de hand hiervan heeft een extern bureau een eerste schets gemaakt van de mogelijkheden voor een meer eigentijdse en tegelijkertijd efficiënte inrichting. Op basis van de huidige informatie uit de ontwerpfase streven we ernaar dat de herinrichting uit bestaande middelen (budgetten) gerealiseerd wordt. Bij het opstellen van de begroting zitten we in de fase dat wij de mogelijkheden bespreken en bezien of en hoe daadwerkelijk concrete vervolgstappen worden gezet. Waarover de raad vanzelfsprekend dan ook wordt geïnformeerd en waar nodig om besluiten wordt gevraagd.

Een mogelijke herinrichting zal dan parallel gaan lopen met de projecten rond regulier onderhoud en rond duurzaamheid. Dit betreft projecten zoals de gevelvervanging, vervanging van traditionele binnenverlichting en verbetering van het binnen klimaat.

Belastingen

De overdracht van taken van belastingen naar GBLT verloopt voorspoedig en ligt daarmee op schema om per 1 januari 2025 gerealiseerd te zijn.

Overig bedrijfsvoering

In de begrotingsparagraaf "D. Bedrijfsvoering" wordt een nader beeld gegeven van de bedrijfsvoering.

Opbouw van de begroting

Ten opzichte van vorige jaren hebben we geprobeerd de leesbaarheid van de begroting voor wat betreft de 6 programma's te verbeteren.

Indeling van de programma's

Na de inleiding en beschrijving van het financieel kader volgt het programmaplan, waarin de 6 programma's zijn uitgewerkt. Hierbij wordt steeds dezelfde indeling gehanteerd:

PROGRAMMA

- Beschrijving van de visie m.b.t. dat programma;
- De thema's;
- Financieel overzicht m.b.t. dat programma;
- Relevante ontwikkelingen per thema;
- Uitwerking van de heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028.

Indeling in thema's

Per thema de volgende indeling:

- Algemene informatie over dat thema;
- De doelenboom (wat willen we bereiken; wat gaan we ervoor doen);
- Opsomming van gerelateerde beleidsstukken zoals Nota's;
- Financieel overzicht m.b.t. dat thema.

In deze programmabegroting is de indeling van Programma 1 Fysieke Leefomgeving aangepast. De thema's Ruimtelijke ontwikkeling, Openbare ruimte en Wijkgericht werken zijn vervangen door de thema's 'De groei en ontwikkeling van de stad', 'De duurzame stad' en 'Het beheer van de stad'.

Per thema zijn de verbonden partijen benoemd die een bijdrage leveren aan de realisatie van de doelstellingen binnen dit thema. In paragraaf E (Verbonden Partijen), zijn deze verder beschreven.

Voor de verplichte indicatoren welke het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorschrijft nemen wij een directe link op naar het portaal 'Waar staat je gemeente'. Met behulp van deze link kunt u de vaste set aan indicatoren raadplegen. Een uitzondering hierop zijn de indicatoren voor het Programma 6 Bedrijfsvoering. Deze gegevens zijn te vinden in Programma 6 van deze Programmabegroting. Dashboard BBV - waarstaatjegemeente.nl

Financieel perspectief

In het hoofdstuk Financieel kader wordt u meegenomen in de totstandkoming van het begrotingssaldo vanaf het moment van de Kadernota 2025-2028 tot op heden. De Programmabegroting en meerjarenraming omvatten de periode 2025 tot en met 2028. Het begrotingssaldo voor de periode 2025 - 2028 ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldo	63	-2.615	38	20

Financieel kader

Inleiding

Balanceren is een werkwoord

Inleiding

Met de vaststelling van de kadernota zijn belangrijke stappen gezet om te komen tot een duurzaam financieel meerjarenperspectief. Zonder draconische maatregelen is het mogelijk gebleken om invulling te blijven geven aan onze ambities. Tevens heeft het gehele proces van heroverweging (onderzoeks-)mogelijkheden aan het licht gebracht die vermoedelijk op termijn ook leiden tot financiële ruimte.

Dit is de ene kant van het verhaal. Aan de andere kant zien wij dat het realiseren van onze ambities binnen het huidige financieel meerjarenperspectief een heuse balanseeract vraagt. Meer dan wij misschien wel gewend waren is de noodzaak aanwezig om de afweging te maken tussen wat wij willen en tussen wat mogelijk is.

De financiële onzekerheid over bijvoorbeeld gevolgen hoofdlijnenakkoord en de compensatie kosten jeugdzorg is nog altijd niet weggenomen. Hiermee rekening houdend kunnen wij echter wel stappen zetten, met als ingecalculeerd risico dat wij soms een stapje terug moeten doen. Balancerend gaan we gecontroleerd vooruit.

Op weg naar de Miljoenennota

Zo vlak na de zomer zijn alle ogen gericht op het Centraal Planbureau, 'wat zijn de vooruitzichten voor de komende jaren?'. Deze augustusramingen vormen de basis en tegelijkertijd ook de start voor de begrotingsbesprekingen op rijksniveau. Dit kan via met name de ontwikkeling van de algemene uitkering gevolgen hebben voor de gemeentelijke begroting.

Het CPB-persbericht opende met de kop: 'Groei trekt aan en koopkracht herstelt, overheidsfinanciën verslechteren'. Het is nu aan het kabinet om deze zoet-zure boodschap te vertalen in de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord. Met name de ontwikkeling in omvang van het tekort rijksoverheid en de schuld zijn cruciaal, waarbij de grenzen van de Europese begrotingsregels bijna zijn bereikt. Onder invloed van een meevallende groei en beperkte inflatie kan wellicht meer financiële ruimte gevonden worden, hetgeen de kans op bezuinigingen verkleint.

Wat betekent dit voor onze gemeente?

Bij de kadernota hebben wij keuzes gemaakt om te komen tot een evenwichtig meerjarenperspectief. In afwachting van de Miljoenennota en de daarmee samenhangende septembercirculaire vinden wij het onverstandig om grote veranderingen door te voeren. Wij zijn op dit moment meer gebaat bij stabiliteit en voortzetting van de ingezette lijn.

Financieel vertrekpunt

Voor de bepaling van het beginsaldo van de begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028 wordt voortgeborduurd op eerder vastgestelde documenten.

- De Programmabegroting 2024: vastgesteld in november 2023.
- De 3e bestuursrapportage over 2023: vastgesteld in december 2023.
- De 1e bestuursrapportage over 2024: vastgesteld in juni 2024.
- De Kadernota 2025 -2028: vastgesteld in juli 2024.

De 2e bestuursrapportage 2024 wordt in oktober 2024 aan de raad ter vaststelling aangeboden. De structurele effecten zijn al wel verwerkt in deze Programmabegroting. Verder is het gebruikelijk om de gevolgen van de septembercirculaire van het gemeentefonds pas later te verwerken. De raad wordt middels een raadsinformatiebrief wel geïnformeerd over die gevolgen.

Technische richtlijnen 2025-2028

Bij de start van de begrotingscyclus voor het volgende jaar worden richtlijnen voor de technisch-financiële parameters opgesteld. Normaliter leidt een geringe stijging of daling van de indexcijfers in het lopende jaar niet tot een aanpassing van de indexcijfers in het jaar daaropvolgend.

Voor het jaar 2025 hanteren we de volgende uitgangspunten:

Loonstijging 4,4% - (Loonvoet sector overheid)
 Prijsstijging 2,8% - (Nationale consumentenprijsindex)
 Sociaal domein 4,24% - (Combinatie van 10% prijs en 90% loon)

Tarieven gemeentelijke belastingen 2,8%

Dit percentage is zoals gebruikelijk gekoppeld aan de verhoging van de prijsstijgingen.

Rentevoet van 3,5% voor aan te trekken financieringsmiddelen

Dit percentage is gebaseerd op de lange-termijn verwachting van de ING, BNG en DNB.

Areaaluitbreiding

Uitgangspunt is de bouw van gemiddeld 450 woningen per jaar en daardoor een stijging van 1.035 inwoners per jaar.

Opbouw financieel perspectief

bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Saldi Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027	3.844	-8.584	-10.387	-10.064
Amendementen Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027	-20	-	-	-
Saldi septembercirculaire 2023	-103	-146	2.593	5.112
Saldi 1e bestuursrapportage 2024	-4.390	-4.629	-4.519	-4.519
<i>In de Kadernota 2025-2028 zijn de volgende besluiten verwerkt:</i>				
Autonome ontwikkelingen	-1.174	-1.495	-1.495	-1.495
Kapitaallasten Majeure projecten (zonder investeringsbesluit)	-	-778	-4.341	-6.777
Actualisatie Majeure projecten	-	823	1.228	1.236
Noodzakelijke uitgaven	-2.188	-2.159	-2.159	-2.241
Integrale afweging	5.889	11.658	15.459	16.861
Saldo Kadernota 2025-2028	1.858	-5.310	-3.621	-1.887
<i>Aangenomen amendementen Kadernota 2025-2028:</i>				
A2024.34 Investeringsbedrag theater	-	-	-	500
A2024.46 Schrappen innovatiefonds	100	-	-	-
A2024.53 Budget Sportservice voor 2025 bijstellen	-50	-	-	-
Saldo Kadernota na verwerking amendementen 2025-2028	1.908	-5.310	-3.621	-1.387
Uitkomsten meicirculaire 2024	-3.537	915	537	633
af: Reservering loon- prijsstijgingen	2.001	1.999	1.600	1.400
Saldo na verwerking meicirculaire 2024	372	-2.396	-1.484	646
Verwerking College en raadsbesluiten:				
1. Structurele effecten 2e bestuursrapportage 2024	-309	-509	-459	-459
Overige zaken				
2. Saldo technische richtlijnen	105	105	1.138	806
3. Actualisatie MIP 2025-2028	-306	-723	-543	-2.350
4. Fiscaliteit	-200	-100	-30	-30
5. Vervroegen invoering pbbp-systematiek		1.000	1.000	1.000
6. Maximaal 10% dekking algemene reserve		-526	-759	-768
7. Correctie ozb-opbrengsten	-590	-500	141	141
8. Opbrengst toerekenen kosten rioolheffing	1.034	1.034	1.034	1.034
9. Overige ontwikkelingen	-43	0	0	0
Saldo Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028	63	-2.615	38	20

Hieronder vindt u een toelichting van de ontwikkelingen na de meicirculaire 2024

1. Structurele effecten 2e bestuursrapportage 2024

Financiële effecten voor 2025-2028

In de raadsvergadering van 17 oktober 2024 wordt de 2e bestuursrapportage 2024 vastgesteld. De structurele financiële consequenties vanuit deze bestuursrapportage zijn in de Programmabegroting 2025 - 2028 verwerkt.

Per saldo is op basis van de structurele effecten uit de 2e bestuursrapportage sprake van de volgende afwijkingen: € 309.000 nadelig in 2025, € 509.000 nadelig in 2026 en € 459.000 nadelig vanaf 2027.

2. Saldo technische richtlijnen

VRU € 105.000

In de begroting is rekening gehouden met indexatie van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRU. Echter is via de autonome ontwikkelingen in de kadernota 2025-2028 in het totaalbedrag van de aanvraag ook de indexatie meegenomen. Hiermee kan € 105.000 afgeraamd worden.

WSW bedrijf € 350.000 in 2027 en € 500.000 in 2028

Conform de bestendige gedragslijn wordt het budget op WSW aangepast aan de rijksbijdrage.

Aframing stelpost energiestijging € 680.000 vanaf 2027

Bij de programmabegroting 2023 is een structureel budget geraamd vanwege de stijgende energielasten. In de programmabegroting 2024 is een deel van deze budget vrijgevalen t/m 2026. In deze programmabegroting is de vrijval vanaf 2027 verwerkt. In paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing is dit meegenomen.

Vennootschapsbelasting (Vpb) vanaf 2028 € -75.000

Bij de programmabegroting 2024-2027 is voor de jaren 2024-2027 een kostenpost van € 150.000 opgenomen voor de afdracht van Vpb. In deze programmabegroting is vanaf 2028 structureel rekening gehouden met € 75.000 voor de afdracht van de Vpb.

Areaaluitbreiding € 320.000 in 2028

De jaarschijf van 2028 met betrekking tot de volume groei is aan de begroting toegevoegd op basis van de bouw van gemiddeld 450 woningen per jaar en daardoor een stijging van het aantal inwoners.

3. Actualisatie MIP 2025-2028

In deze programmabegroting is het meerjareninvesteringsplan (MIP) geactualiseerd. Door deze actualisatie zijn de kapitaallasten fors gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door kostenstijgingen in geplande investeringen (met name de IKC's) en door nieuwe investeringen ten opzichte van het vorige MIP. Een en ander conform eerdere informatie over projecten aan uw raad. . Op basis van uitvoeringsrealisme heeft een herschikking plaatsgevonden, wat heeft geresulteerd in het doorschuiven en spreiden, van investeringen over een langere periode. Er resteert na de herschikking nog een taakstelling van respectievelijk voor 2026 van € 192.000 en voor 2027 van € 421.000. Hiervoor is een stelpost opgenomen.

4. Fiscaliteit

In het kader van de doorontwikkeling horizontaal toezicht is expertise nodig en in 2023 is reeds gestart met werkzaamheden. Nieuwe ontwikkelingen moeten doorgevoerd worden en er is sprake van een achterstalligheid in processen en werkzaamheden die ingelopen moeten worden. Externe adviesdiensten zijn noodzakelijk om risico's te verlagen en om de achterstalligheid op een correcte manier weg te kunnen werken. In deze programmabegroting houden we dan ook rekening met lasten die door externe

dienstverlening in rekening wordt gebracht. De grootste post is opgenomen in 2025, wat een vervolg is vanuit 2024, waar daarna een afbouw plaatsvindt naar een structurele last.

5. Vervroegen invoering pbbp-systematiek vanaf 2026

Het vervroegen van de invoering van de pbbp-systematiek naar 2026 heeft een positief effect van ongeveer € 1.000.000, hoewel dit bedrag wel afhankelijk is van indexeringen. Er zijn risico's verbonden aan de vervroegde invoering, vooral met betrekking tot wettelijke verplichtingen om reële tarieven te betalen voor uitvoering van diensten binnen Jeugdzorg en WMO. Wanneer de indexering vanuit de pbbp-systematiek lager uitvalt dan de werkelijke loon en prijsstijgingen, moet gemeente Veenendaal toch de hogere reële tarieven betalen waarmee het positieve begrotingseffect lager wordt. Het risico bestaat dat de invoering van de pbbp-systematiek vanaf 2026 niet realistisch is zonder extra maatregelen, vooral gezien de contractuele verplichtingen en de mogelijke discrepantie tussen indexering en werkelijke kosten. Wanneer de invoering van de pbbp-systematiek met ingang van 2026 ingevoerd zal worden en de werkelijke prijs- en loonstijgingen zijn hoger dan de indexeringen vanuit de pbbp-systematiek dan betekent dit ook dat de gesubsidieerde instellingen en gemeenschappelijke regelingen onvoldoende compensatie ontvangen ten opzichte van de reële loonstijging en een tekort zelf moeten opvangen dan wel dat de gemaakte afspraken moeten worden herzien.

6. Maximaal 10% dekking algemene reserve

Daar in de integrale afweging gebruik wordt gemaakt van 10% van het surplus van de algemene reserve, is deze maatregel gecorrigeerd op basis van het geprognosticeerde saldo van de algemene reserve. Voorgesteld wordt om € 526.000 in 2026, € 759.000 in 2027 en € 768.000 in 2028 te onttrekken aan de algemene reserve en in te zetten in het meerjarenperspectief.

7. Correctie OZB-ramingen

Tijdens de opstelling van deze Programmabegroting is bij de berekening van OZB-opbrengsten gebleken dat de reeds begrote opbrengst afwijkt van de nu berekende opbrengst. De begrote inkomsten zijn voor 2025 en 2026 hoger dan de berekende inkomsten, voor 2027 en 2028 valt deze berekening lager uit. De afwijking bedraagt € - 590.000 in 2025, € - 500.000 in 2026, € 141.000 in 2027 en € 141.000 in 2028. Het is op dit moment nog onduidelijk hoe deze verschillen ontstaan zijn. Dit wordt nader onderzocht. Daarbij blijft er overigens een onzekerheid bestaan over de daadwerkelijke realisatie van de OZB-inkomsten. Dit zullen we nadrukkelijk monitoren en, waar aan de orde, op de geëigende momenten in de P&C-cyclus rapporteren.

8. Opbrengst toerekenen kosten rioolheffing

In de kadernota 2025-2028 is voorgesteld om te onderzoeken of er meer kosten toegerekend kunnen worden aan heffingen en leges. Uit dit onderzoek is gebleken dat dit voor rioolheffing mogelijk is. Voor de rioolheffing is dit jaar voor de bepaling van het tarief een nieuwe kostprijsberekening gemaakt, een uitgebreide toelichting staat in programma 1 Fysieke leefomgeving .

9. Overige ontwikkelingen

Medegebruik Het Erf

Op 10 september 2024 heeft het college het huisvestingsprogramma onderwijs voor 2025 vastgesteld. Op basis van dit programma dient in 2025 € 18.000 beschikbaar gesteld te worden voor medegebruik (huur van ruimte) van 2 klassen voor basisschool Het Erf. In deze Programmabegroting zijn de financiële consequenties van dit besluit verwerkt.

80 jaar bevrijding

In 2025 is het 80 jaar geleden dat Nederland (waaronder Veenendaal) bevrijd werd van 5 jaar Duitse bezetting. We willen komend jaar de Nationale feestdag en het weer in vrijheid kunnen leven extra luister bijzetten door het organiseren/ondersteunen van specifieke

activiteiten in dit kader. Voorgesteld wordt daarom om eenmalig € 25.000 in de begroting voor 2025 op te nemen voor de bekostiging van deze activiteiten.

PROGRAMMA 1 – FYSIEKE LEEFOMGEVING

Visie Fysieke leefomgeving

De groei en ontwikkeling van de stad

In Veenendaal is het gezond, duurzaam en veilig wonen, werken en leven. Wij maken een bewuste keuze voor de kwaliteit van de leefomgeving, zo blijven we ook in de toekomst een aantrekkelijke woon-en werkgemeente. Wij zetten in op duurzaam, beter en slimmer inrichten van de leefomgeving. Dit doen wij bijvoorbeeld door inbreiding, met gebruik van innovatie, kennis en creativiteit. De Groei en Bloei van Veenendaal vraagt om de juiste balans tussen wonen, werken en leefomgeving. Dit vraagt om ruimtelijke keuzes, strategische investeringen en goede samenwerking met buurgemeenten, provincies Utrecht/Gelderland en de Regio Foodvalley.

De duurzame stad

Veenendaal wil werken aan een leefbare duurzame stad. Voor nu en voor de generaties na ons. Wij zetten ons in voor de transitie naar een circulaire samenleving. Die geven wij vorm in samenwerking met andere partijen, door anders en slimmer met energie, grondstoffen, producten en diensten om te gaan. In de rol van beheerder, ontwikkelaar en opdrachtgever laten wij zien dat we klimaatadaptatie en circulariteit serieus nemen. En dat dit is ingebed in het beheer en de ontwikkeling van de (buiten)ruimte. Als een Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgever, laten wij zien dat de duurzaamheidsambitie het vertrekpunt van ons handelen is. Deze verandering, naar een duurzame samenleving, vraagt om ondernemerschap en innovatiekracht. Een aanpak die past bij Veenendaal en die ook goed is voor de lokale economie.

Niet alle ambities zijn direct haalbaar. Maar wij zetten in op een optimale toepassing van de beschikbare technieken op het gebied van duurzaamheid. Dit vraagt veelal een hogere investering, zolang dit nog niet 'het nieuwe normaal' is. Dit realiseren we ons. Maar daar tegenover staat, dat de lasten in de gebruiksfase en na afloop ervan, lager kunnen uitvallen. Het is dan ook een investering in onze toekomst.

Het beheer van de stad

De openbare ruimte van Veenendaal is schoon, heel, duurzaam, toegankelijk en veilig. Ons gemeentelijke vastgoed is goed bruikbaar en faciliteert de beoogde functies. Bij alles wat wij in de openbare ruimte en ons vastgoed doen, zoeken we de juiste balans. De balans tussen de ambities uit de thema's 'De groei en ontwikkeling van de stad' en 'De duurzame stad' en de beschikbare middelen. Daarnaast houden wij in de gaten hoe de relatie met de bestaande stad, de bestaande voorzieningen/gebouwen en het zorgvuldig omgaan met onze 'assets' (groen, wegen, water/ riool, vastgoed etc.) is.

Het beheer van de stad is meer dan het beheer van de openbare ruimte en het vastgoed. Het gaat om onderhoud en vervanging van de genoemde traditionele beheeronderwerpen, het goed omgaan met (het ophalen en verwerken van) afval/grondstoffen, veiligheid, het inrichten en gebruik van de buitenruimte. Daarnaast gaat het over verkeer en de wijze waarop we wel of geen ruimte geven aan het faciliteren van mobiliteit, wat mogelijk ten koste gaat van bijvoorbeeld groen en speelruimte.

De ruimte in Veenendaal is schaars en we moeten keuzes maken

In het door de raad vastgestelde Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR), is een aantal van deze keuzes al gemaakt. Wij verwachten dat de Omgevingsvisie in 2026 helpt om, op gebiedsniveau, nog meer keuzes te maken dan wel al gemaakte keuzes verder te concretiseren. Dit draagt bij in realisatie van gemaakte keuzes over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Het beheer van de stad doen we samen met inwoners en andere partners

Wij hebben de ambitie om ook inwoners en andere partners te betrekken bij het beheer van de stad. Dit ligt niet alleen bij ons als gemeente. Wij betrekken inwoners onder andere met inzet van het wijkmanagement. Hiermee faciliteren en stimuleren wij bewoners die initiatieven nemen de openbare ruimte te verbeteren.

Thema's Fysieke leefomgeving

- I. De groei en ontwikkeling van de stad
- II. De duurzame stad
- III. Het beheer van de stad

Financiën Fysieke leefomgeving

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	34.040	35.401	35.771	35.140
Lasten	44.407	45.323	45.428	44.404
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-10.367	-9.922	-9.657	-9.265
Beschikkingen	3.367	1.805	1.486	1.242
Storting	224	351	376	366
Saldo mutaties reserves	3.143	1.454	1.110	876
Saldo programma (na mutaties reserves)	-7.224	-8.468	-8.547	-8.388

Actuele ontwikkelingen Fysieke leefomgeving

Thema I - De groei en ontwikkeling van de stad

Veenendaal heeft zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld naar een stad met 70.000 inwoners. De omvang en complexiteit van de hiermee samenhangende vraagstukken neemt toe, wat meer eisen stelt aan onze deskundigheid en beschikbare capaciteit. Alleen op deze manier kunnen we invulling blijven geven aan de provinciale en regionale ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn: het opstellen van en uitvoering geven aan de omgevingsvisie, de inzet van de regio voor het ontwikkelperspectief Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX), de nota ruimte, Regionaal Ruimtelijk Programmeren en het Regionaal/Utrechts Programma Landelijk Gebied (RPLG/UPLG).

De verkenning van twee grootschalige uitbreidingsgebieden

Voor 2025 staat de verkenning van twee grootschalige uitbreidingsgebieden op de agenda: De Klomp en De Nieuwe Meent. Dit is in het verlengde van de verstedelijkingstrategie, de woondeal en het regionaal ruimtelijk programmeren in de Regio Foodvalley. Hierbij ligt het accent op het vormgeven van samenwerking met buurgemeenten, de provincies Utrecht en Gelderland, Regio Foodvalley en private partijen. De ruimtelijke (on-)mogelijkheden van de gebieden worden in kaart gebracht via gebiedsverkenningen en ruimtelijke wensen. Deze werkzaamheden zijn gericht op realisatie na 2030. Voor de vervolgfase van deze verkenningen, leggen wij in 2025 een aanvraag voor een voorbereidingsbudget aan u voor.

Vernieuwing van de Omgevingsvisie

De in 2020 vastgestelde Omgevingsvisie gaan wij vernieuwen, zodat deze voldoet aan huidige ruimtelijke en beleidsmatige ontwikkelingen. De actualisatie gebeurt in 2025 in twee stappen: eerst leggen wij een koersdocument aan u voor, om vervolgens op basis hiervan de Omgevingsvisie te vernieuwen. Op basis van de kaders in de Omgevingsvisie stellen wij omgevingsprogramma's vast, bijvoorbeeld voor mobiliteit (inclusief parkeren), energie (inclusief warmte), circulair, groen en klimaatbestendig.

De Omgevingswet vraagt om een andere manier van werken

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Vanaf dat moment zijn alle bestemmingsplanregels van rechtswege onderdeel gaan uitmaken van het tijdelijk deel van het Omgevingsplan. Uiterlijk 1 januari 2032 moeten al deze regels zijn omgezet naar de systematiek van het Omgevingsplan. In 2025 worden de regels voor een deel van de woongebieden vertaald naar het Omgevingsplan en ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Volgens het gedachtegoed van de Omgevingswet, worden alle ruimtelijke initiatieven en aanvragen integraal benaderd vanuit de 'ja mits'-houding. Aanvragen die in strijd zijn met de regels bespreken we op de Omgevingstafel. De Omgevingsvisie is het kader waaraan de plannen getoetst worden. We hanteren daarnaast het puntensysteem als selectieleidraad. Op verleende vergunningen wordt (integraal) toezicht uitgevoerd. Indien van toepassing vinden de controles plaats samen met de ODRU en VRU.

We creëren uitvoeringskracht door integrale gebiedsontwikkelingen

Voor de duurzame groei en bloei van Veenendaal, wordt in eerste instantie ingezet op de ontwikkeling van diverse inbreidingslocaties. In 2025 start, mede gezien de subsidievoorwaarden, de bouw van de eerste woningen in Spoorzone. Daarnaast blijven wij, afgezien van kleinere projecten, inzetten op de grote ontwikkeling in Groenpoort, de ontwikkelingen in de Tuinstraat en de herontwikkeling van het Franse Gat. Gezien zowel de omvang als ons streven om al deze ontwikkelingen zo integraal en doelmatig mogelijk voor te bereiden en uit te voeren, vraagt dit veel van de beschikbare capaciteit.

Woningvoorraad en woonbehoefte

Net als in de rest van Nederland, zijn in Veenendaal meer woningen nodig. Om de woningvoorraad zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de (toekomstige) woonbehoefte, is het belangrijk vooral woningen te bouwen die op dit moment onvoldoende beschikbaar zijn. Dit zijn betaalbare woningen voor onder andere jongeren en levensloopbestendige woningen geschikt voor ouderen. In geval van grootschalige woningbouw vindt regionale afstemming plaats om zo de gevraagde percentages sociale en betaalbare bouw te realiseren.

Onderzoek naar een toekomstbestendige economie

Voor de Groei en Bloei van Veenendaal is het van belang dat de groei van de bevolking in balans blijft met de groei van de werkgelegenheid. Wij gaan onderzoeken op welke wijze Veenendaal economisch toekomstbestendig is te maken, in het licht van onze huidige positie. Het economisch profiel van Veenendaal dat hieruit voortkomt, werken wij verder uit, in aansluiting op de Strategische Agenda Foodvalley. Hierbij wordt inzichtelijk wat de ruimtevraag is die deze economische ontwikkeling met zich meebrengt. Lees meer over deze uitwerking in het hoofdstuk Programma 2 – Economie, werk en ontwikkeling.

Opstellen verkeerscirculatieplan en actualisatie parkeerbeleid

Voor het duurzaam bereikbaar houden van Veenendaal en rekening houdend met de verwachte groei van de stad stellen wij in 2025 een verkeerscirculatieplan op. Dit plan beoogt de doorstroming van het verkeer te verbeteren en de veiligheid en de leefbaarheid te verhogen. Daarnaast actualiseren wij het parkeerbeleid voor het centrum, de woongebieden en de bedrijfsterrinen.

Thema II - De duurzame stad

De toekomstige duurzame stad vraagt om een inzet op alle beleidsterreinen en om een voortzetting van de (financiële) impuls voor een Duurzaam Veenendaal. Door een aantal aanpassingen, onder andere meer activiteiten uit het rioolrecht te dekken is het beroep op de algemene middelen vanaf 2026 beperkt tot € 230.000 per jaar. Ook brengen we de huidige activiteiten terug, zonder al te veel op de kwaliteit in te leveren. In het kader van de heroverweging hebben wij onze inzet voor de energietransitie met € 140.000 teruggebracht tot € 725.000.

De verandering naar een Circulair Veenendaal

De transitie naar een circulaire economie is een samenwerking tussen gemeente Veenendaal (als facilitator) en het lokale bedrijfsleven en het onderwijs. Doelen van deze samenwerking zijn kennis delen en goede voorbeelden navolgen. Daarnaast kijken we als gemeente wat er in het onderwijs nodig is om een onderwerp als circulaire economie een plek te geven. Bestaande netwerken, zoals die met de bedrijven in Regio Foodvalley bouwen wij verder uit.

Met de bedrijven is via de Green Deal het initiatief gestart om bedrijventerreinen groen en klimaatbestendig te gaan inrichten. Hierbij zetten wij gelijktijdig in op circulariteit, CO₂-reductie en energiemangement. Wij stimuleren hiermee ook de eigen verantwoordelijkheid van de bedrijven ten aanzien van de openbare ruimte. Naast de klimaatbestendige omgeving zijn de aantrekkelijkheid van de terreinen en andere vormen van beheer voor de werknemers belangrijke onderwerpen. Mogelijk krijgt dit initiatief vervolg via de ambassadeursrol voor de bedrijven in de Werklandschappen voor de Toekomst.

In 2025 bouwen we circulair. We maken gebruik van de beste beschikbare technieken en hebben een 'circulaire' financiering. We blijven zoeken naar innovatieve oplossingen en communiceren wij actief over positieve initiatieven.

Daarnaast integreren wij de routekaart voor de verduurzaming van gemeentelijk vastgoed in het Integraal duurzaam vastgoedbeheerplan. Met het verduurzamen van de bestaande en toekomstige gebouwen geven wij als gemeente een goed voorbeeld.

Op naar een Energieneutraal Veenendaal

De energietransitie is op stoom en dat leidt ook tot nieuwe uitdagingen. Inwoners en bedrijven wekken de laatste jaren massaal zelf energie op. Hierdoor loopt het elektriciteitsnet sneller dan verwacht tegen de grenzen van haar capaciteit aan. Momenteel is dit de meest voelbare en urgente uitdaging. Dit dwingt ons om, in de nieuwe planperiode van het programma Energieneutraal Veenendaal, na te denken over het energiesysteem van de toekomst. We moeten slimmer ontwerpen en de duurzame nieuwbouwgebieden 'netbewust' inrichten. Dit betekent dat we rekening houden met de (huidige) grenzen van het elektriciteitsnet, maar wel werken aan een energiesysteem dat toekomstbestendig is. De principes van dat toekomstige systeem passen we nu al toe in actuele ontwikkelingen, zoals bij de ontwikkeling van het Ambacht.

Dit alles leidt ertoe dat wij aan ons 'verhaal' over de energietransitie een dimensie toevoegen: slimmer. Zoveel mogelijk energie besparen, aardgas vervangen door andere bronnen en zoveel mogelijk energie duurzaam opwekken, blijft belangrijk. Maar, in de nieuwe fase van de energietransitie, moeten wij anders omgaan met bijvoorbeeld het duurzaam opwekken, het gebruik, de inrichting van de stad en het overbruggen van de periode tussen opwek en gebruik.

Het faciliteren van een betere benutting van de elektriciteitsinfrastructuur helpt ons, naast de verzwaring, de knelpunten op het elektriciteitsnet (netcongestie) te beperken en deze in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen. Vanaf 2025 is een bedrag van € 150.000 gereserveerd om actief en samen met bedrijven te zoeken naar oplossingen. Denk bijvoorbeeld aan het inrichten van een Smart Energy Hub.

Een groen en klimaatbestendig Veenendaal

In 2025 zetten wij in op een programma 'Groen en klimaatbestendig', omdat 'het groen' van essentieel belang is voor het bereiken van de klimaatdoelen. Dit betekent dat wij binnen al onze ambities op het gebied van woningbouw, ruimte maken voor meer groen en meer water. We groeien planmatig naar een klimaatbestendige leefomgeving. Nieuwe locaties richten we toekomstgericht in volgens de kaders en normen die voor 2050 zijn vastgelegd in het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal. In de bestaande omgeving doen we dat wijkgericht. Bij het inrichten zorgen we ervoor dat de gevolgen van de klimaatverandering worden opgevangen. Aangezien de ruimte beperkt is betekent het klimaatbestendig maken van onze stad soms ook het maken van lastige keuzes. Denk aan het realiseren van meer

groen en meer waterberging, ook als daardoor minder verharde infrastructuur beschikbaar blijft.

Thema III - Het beheer van de stad

Heroverwegingen openbare ruimte

In deze begroting is een aantal heroverwegingsvoorstellen verwerkt die gevolgen hebben voor onderhoudsniveau en vervanging van de openbare ruimte. Dit 'scherper aan de wind varen' kan er toe leiden dat incidenteel middelen nodig zijn. Wij volgen dit binnen onze reguliere risico-inventarisatie.

Veenendaal staat voor grote uitdagingen

In het OPOR hebben we de ontwikkeling van de diverse assets voor de komende jaren in beeld gebracht. Veenendaal staat de komende jaren voor de uitdaging om de woonwijken en industrieterreinen uit de jaren tachtig en negentig en de groei van Veenendaal, veilig en op het afgesproken niveau te houden. In combinatie met de ambities op het gebied van duurzaamheid, vergroenen e.d. vraagt dit binnen de beschikbare middelen om keuzes.

Effecten op de kwaliteitsniveaus beheer

We beheren de openbare ruimte op een kwaliteitsniveau B in de woonwijken en op kwaliteitsniveau A in het centrum en op de begraafplaats. In het te herziene beheerplan 2026 – 2030 maken wij het effect van de heroverwegingen op het onderhoudsniveau zichtbaar. In het nieuw op te stellen OPOR werken wij de gevolgen van de heroverwegingen verder uit.

Het beheer van zowel de openbare ruimte als het vastgoed is ontwikkelend

Het beheer in de bestaande omgeving doen we wijkgericht, via de BOSS-aanpak (Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen). Hierbij maken wij samen met bewoners plannen voor de inrichting van een buurt. Wij maken hier ook het verschil met duurzaam, ontwikkelingsgericht beheer en het hergebruiken van grondstoffen en producten, volgens de circulariteitsstrategieën van de R-ladder. Dit is een ranglijst van circulariteitsstrategieën. Hoe hoger een strategie op de ladder staat, hoe meer grondstoffen er worden bespaard. Bij het inrichten zorgen wij ervoor dat de gevolgen van de klimaatverandering worden opgevangen.

Het verhogen van de parkeeropbrengsten

In de kadernota heeft u besloten om de parkeeropbrengsten te verhogen met € 200.000. Dit gebeurt door een aantal maatregelen te nemen, zoals het uitbreiden van de reguleringstijden, het boven trendmatig verhogen van de tarieven (inclusief het dagtarief en het vergunningentarief voor bewoners) en het vergroten van de betalingsbereidheid door de handhaving verder te optimaliseren. Wij beseffen ons dat deze maatregelen een effect kunnen hebben op de aantrekkingskracht van ons centrum en het woonplezier van de inwoners. Het (grootste) deel van de verhoging waarvoor geen beleidswijziging nodig is wordt via de jaarlijkse vaststelling van de parkeertarieven gerealiseerd. Het overige deel wordt in de begroting opgenomen nadat hiervoor aanvullend beleid door de raad is vastgesteld.

Milieu

Energiebesparing en duurzaamheid zijn in het Uitvoeringsprogramma 2025 belangrijke aspecten, waarop de ODRU bedrijven controleert op de naleving van de wettelijke regels.

Heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028

Eén jaar doorschuiven investeringen MIP 2026 (fysiek)

Alle investeringen in de fysieke leefomgeving uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) worden in 2026 één jaar doorgeschoven. Door het doorschuiven van de investeringen komt de jaarschijf 2026 en de daarbij horende kapitaallast te vervallen. De projecten die nu voor 2026 en verder zijn ingepland, worden vanaf 2027 opnieuw ingepland. De eventuele extra onderhoudskosten worden opgevangen in de beheerbudgetten.

Verlengen afschrijvingsduur Wegen van 40 naar 50 jaar

De afschrijvingstermijn voor wegen is verlengd tot de technische levensduur van de wegen. Die ligt op gemiddeld 50 jaar. Dit levert een structureel voordeel op van circa € 625.000.

Eén jaar doorschuiven OPOR

Aanvullend op het doorschuiven van de investeringen 2026 in de fysieke leefomgeving wordt de extra investering voor gepland onderhoud 2027 (OPOR) één jaar doorgeschoven.

Onderhoud openbare ruimte

Bij amendement is de structurele taakstelling vanaf 2026 voor het onderhoud openbare ruimte van € 305.000 geschrapt en wordt dit bedrag gedekt door de stelpost invoering onderuitputting / begrotingsdiscipline vanaf 2026 structureel te verhogen met € 305.000.

Slimmer verlichten

Ons areaal aan lichtarmaturen wordt versneld vervangen door in 4 jaar tijd 40% van ons areaal lichtarmaturen, die ouder zijn dan 15 jaar, te vervangen door LED-armaturen die gebruik maken van het dimschema (Waaklicht). Hierdoor wordt vanaf 2028 structureel bespaard op de energiekosten van de openbare verlichting. Hiervoor is wel een extra afschrijving nodig voor de bestaande lichtarmaturen en een investering van € 1 miljoen die in het MIP 2025-2028 is opgenomen. De aanpak wordt nog definitief uitgewerkt in een business case.

Bewaking 2 fietsenstallingen

Het dagelijks toezicht op de fietsenstallingen wordt, na pensionering van de medewerkers fietsenstalling, ingevuld door cameratoezicht. Hiermee ontstaat 24/7 toezicht op de fietsenstallingen, waarmee ook continu beeld wordt gekregen op insluiping en vandalisme. Vanaf 2026 levert dit een structurele besparing op van € 98.000.

Planmatig groot onderhoud

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen wordt per 1 januari 2026 verlaagd van € 1.370.000 naar € 1.020.000. Dit levert een structurele besparing op van € 350.000. Dit wordt gerealiseerd door per 1 januari 2026 de reserve onderhoud wegen (€ 2.867.000) in zijn geheel te storten in de voorziening onderhoud wegen. De voorziening blijft dan tot en met 2035 voldoende om alleen het noodzakelijk geplande onderhoud aan de wegen te bekostigen.

Subsidie gemeentelijke monumenten

De jaarlijkse beschikbare subsidie voor eigenaren van gemeentelijke monumenten voor het instandhouden van het monument, wordt vanaf 2026 beëindigd. Dit levert een structurele besparing op van € 73.000.

Duurzaamheid

Het budget voor de inzet op de voor de energietransitie wordt vanaf 2026 structureel met € 100.000 verlaagd. Bij amendement is besloten om het heroverwegingsvoorstel uitvoering van de ondersteuning en waardering van vrijwilligers van structureel € 40.000 te schrappen en deze € 40.000 eveneens structureel vanaf 2025 ten laste te brengen van dit budget.

Verlengen afschrijvingsduur Riolering van 40 naar 60 jaar

De afschrijvingstermijn voor vervanging van riolering is verlengd tot de technische levensduur van de riolering. Die ligt op 60 jaar, dit levert een voordeel op van circa € 410.000 op basis van al gerealiseerde projecten en onderhanden projecten.

Rioolheffing - verlengen afschrijvingsduur Riolering van 40 naar 60 jaar

De verlenging van de afschrijvingsduur bij riolering leidt tot een lagere lastendruk voor onze inwoners.

Stijging rioolheffing

Vanaf 2026 worden reguliere beheertaken gedekt vanuit de rioolheffing. Een deel van het onderhoud aan watergangen en het straatvegen kan aan de rioolheffing toegewezen worden. Het gaat hier om een bedrag van € 230.000.

Verhogen parkeeropbrengsten

De parkeeropbrengsten worden vanaf 2025 verhoogd met € 200.000. Op 3 september 2024 heeft een beeldvormende avond plaatsgevonden met uw raad. In november 2024 wordt het raadsvoorstel behandeld over de trendmatige verhoging van de parkeertarieven.

Theater/ geen nieuwe parkeergarage bij of in de omgeving van het theater

Per amendement is op 9 juli 2024 besloten dat het taakstellende jaarbudget voor het nieuwe theater € 4,28 miljoen bedraagt. In dit bedrag zijn geen middelen opgenomen voor een parkeergarage of parkeergebouw.

Onderzoek: Meer kosten toeschrijven aan heffingen

In de kadernota 2025 zijn al twee heroverwegingen genoemd waar meer kosten aan heffingen en leges kunnen worden toegerekend te weten in de rioolheffing en de leges voor de gehandicaptenparkeerkaart. Uit recent onderzoek is gebleken dat dit voor de rioolheffing nog meer mogelijk is. Voor de rioolheffing is dit jaar voor de bepaling van het tarief een nieuwe kostprijsberekening gemaakt. In voorgaande jaren werd er uitgegaan van de calculaties in het OPOR 2021-2025 met toepassing van indexering. Hierbij is geen rekening gehouden met autonome kostenverhogingen van leveranciers en gestegen rentelasten ten opzichte van OPOR. Bovendien is gebleken dat doorbelasting van kosten van straatvegen, ongediertebestrijding, doorberekening GBLT, BTW en kwijtschelding onvoldoende heeft plaatsgevonden. Het bedrag dat riool te weinig in de algemene middelen bijdraagt cumuleert in 2025 tot € 1.034.000 en dit effect is structureel.

Nader onderzoek moet nog plaatsvinden of er mogelijkheden zijn om nog meer kosten toe te rekenen aan heffingen en leges. Dit onderzoek wordt meegenomen in de richting van de Kadernota 2026. Het toerekenen van meer kosten aan heffingen en leges betekent een verhoging van het betreffende tarief.

Onderzoek: onderhoudsniveau openbare ruimte centrum naar B

Per amendement is besloten geen onderzoek uit te voeren naar het onderhoudsniveau openbare ruimte centrum naar B.

Onderzoek: onderhoudsniveau openbare ruimte van B naar C

Per amendement is besloten geen onderzoek uit te voeren naar het onderhoudsniveau openbare ruimte van B naar C.

Thema I – De groei en ontwikkeling van de stad

De groei en ontwikkeling van de stad

Veenendaal zorgt voor de juiste balans in haar ruimtelijke leefomgeving in een groeiende en veranderende samenleving.

Wat willen we bereiken?

I.a. Een prettig leefbare, gezonde en groene stad. Een aantrekkelijke stad met een passend cultureel aanbod, sportvoorzieningen en een bruisende binnenstad. Een stad waar een goed evenwicht is tussen het wonen en werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Verder ontwikkelen van de integrale strategische aanpak voor de fysieke leefomgeving door het verdiepen en updaten van de Omgevingsvisie.

I.a.2. In het verlengde van de verstedelijkingstrategie en het Regionaal Ruimtelijk Programmeren, samen met de partners in Regio Foodvalley in 2025 komen tot een gedragen keuze voor een volgend ontwikkelgebied.

I.a.3. In 2025 zetten we in op de verdere ontwikkeling van Spoorzone en stellen hiervoor een omgevingsplan vast. We starten met de realisatie van Het Ambacht en het, voor de ontwikkeling van Spoorzone noodzakelijke, Stadspark. De visie Spoorzone omvat concrete projecten (zie projectenboek), maar ook nieuwe initiatieven zoals het opwaarderen van station Veenendaal centrum.

I.a.4. In 2025 worden regels vanuit een bestemmingsplan voor een deel van de woongebieden vertaald naar het omgevingsplan.

I.a.5. We onderzoeken in 2025 op basis van een verkeerscirculatieplan de mogelijkheden waarin een groeiend Veenendaal duurzaam bereikbaar blijft.

I.a.6. In het verlengde van het pact Groen Groeit Mee (Provincie Utrecht) werken we aan de versterking van natuurontwikkeling en inrichting van een recreatief uitloopgebied 'De Roode Haan'.

I.a.7. Voor 2025 worden de plannen verder uitgewerkt en gezocht naar (co)financiering voor de aanleg van de eerste wandelpaden (valleikanaal, landgoederen en turfweide).

Verbonden partijen De groei en ontwikkeling van de stad

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU);
- Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema De groei en ontwikkeling van de stad

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Omgevingsvisie Veenendaal 2030	17-12-2020
Woonvisie Veenendaal 2022-2025	3-6-2024

Taakvelden thema De groei en ontwikkeling van de stad

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
	Lasten	89	16	16	16
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed		88	15	15	15
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	-79	-79	-79	-79
	Lasten	157	157	157	157
Totaal 8.1 Ruimtelijke ordening		79	78	78	78
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-8.063	-8.063	-8.063	-8.063
	Lasten	8.163	8.163	8.163	8.163
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		100	100	100	100
8.3 Wonen en bouwen	Baten	-2.246	-2.246	-2.180	-2.125
	Lasten	1.275	861	792	738
Totaal 8.3 Wonen en bouwen		-971	-1.385	-1.387	-1.387
Totaal Thema De groei en ontwikkeling van de stad		-705	-1.192	-1.194	-1.194

Thema II – De duurzame stad

De duurzame stad

Veenendaal zorgt voor een duurzame stad, zodat ook volgende generaties gezond, duurzaam en veilig kunnen wonen, werken en leven.

Wat willen we bereiken?

II.a. 75% van de inwoners van Veenendaal weet wat een circulaire economie, energieneutraal of klimaatbestendig is, waarom dit nodig is en welke kansen het geeft; welke stappen nodig zijn om tot een aardgasvrij Nederland te komen; welke gevolgen van de klimaatverandering als acceptabel wordt gezien wat zij zelf kunnen doen om overlast te verminderen of te voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. We publiceren jaarlijks minstens 7 verhalen van inwoners en bedrijven die al actief zijn, als voorbeeld voor de anderen in Veenendaal om hen te laten zien wat eenieder in zijn eigen omgeving en met soms simpele aanpassingen kan doen.

II.a.2. Met het bedrijfsleven werken we samen aan verduurzaming van bedrijventerreinen in Veenendaal in 2025 zijn er tenminste 5 projecten gestart die een substantiële bijdrage leveren aan de transitie van Duurzaam Veenendaal.

Wat willen we bereiken?

II.b. Veenendaal wil zich inzetten voor het waardebehoud van grondstoffen en materialen door het vrijkomende 'huishoudelijke afval' op een doelmatige wijze in te zamelen en zo weer in te zetten als grondstof.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. In 2025 wordt 75% van het huishoudelijke afval gescheiden, 65% gerecycled en wordt nog maximaal 100 kilo restafval per inwoner ingezameld.

Wat willen we bereiken?

II.c. In 2050 is Veenendaal volledig circulair ingericht waarbij gemeente, bedrijven, onderwijs en inwoners met elkaar samenwerken om de grondstoffenkringloop te sluiten, afval te minimaliseren, levensloop van producten zo lang mogelijk te laten zijn

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. Bij het renoveren of bouwen van het gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed is de maximale MPG-score 0,70. Tenminste 35% van grondstoffen is hernieuwbaar en/of biobased.

II.c.2. Voor de aanleg en het beheer van de openbare ruimte wordt de MKI-waarde als gunningscriterium gebruikt volgens de methodiek van de Beste Prijs/kwaliteitverhouding (BPKV). Aanbiedingen met een lage MKI-waarde scoren beter.

Wat willen we bereiken?

II.d. Veenendaal is in 2050 een energieneutrale gemeente, die 100% hernieuwbare energie gebruikt en klimaatneutraal (CO₂-emissieloos) is.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1. Door gerichte wijkacties en gemeente brede communicatie, helpen we in 2025 ten minste 200 slecht geïsoleerde woningen in Veenendaal aan isolatiemaatregelen.

II.d.2. Van de overeenkomstig het programma ENV opgestelde buurtuitvoeringplannen: zijn er 2 in de uitvoeringsfase en worden 2 plannen opgesteld Tenminste 2 initiatieven om aardgas te besparen en op langere termijn uit te faseren worden actief ondersteund.

II.d.3. We zetten in op de reductie van het aardgasgebruik en de inzet van duurzaam opgewekte (lokale)energie in al ons vastgoed en in de openbare ruimte. In 2025 is het energiegebruik van ons vastgoed in beeld en ligt er een energie-reductieplan.

Wat willen we bereiken?

II.e. Netcongestie stagneert de energietransitie. Met bedrijven of inwoners werken we samen aan oplossingen om in de blijvende behoefte van (betaalbare) energie te voorzien door een betere balans tussen vraag en aanbod te realiseren en met elkaar te benutten.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.e.1. In 2025 schalen we de aanpak voor Smart Energy Hubs op naar 5 bedrijventerreinen. We bieden het actief inzetten op een netbewuste nieuwbouw een handelingsperspectief aan ontwikkelaars, bedrijven en gemeentelijke programma's voor woningbouw.

Wat willen we bereiken?

II.f. Veenendaal heeft een gezonde, duurzame en groene klimaatbestendige leefomgeving met een robuust en gevarieerd aanbod van groen en water.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.f.1. We leggen de basis voor een integraal groenbeleid met een duidelijke visie op de hoofdgroenstructuur van Veenendaal. Daarom integreren en actualiseren wij ons bestaande, versnipperde groenbeleid, en leggen dit vast in de Omgevingsvisie.

II.f.2. We brengen de huidige situatie op deze indicatoren in beeld en stellen op basis van deze 0-meting onze opgave vast in een uitvoeringsagenda klimaatadaptatie van het programma Groen en Klimaatbestendig.

II.f.3. Langdurige droogte en hevige neerslag leidt in 30% van de gemeente niet tot structurele schade aan groen, vitale en kwetsbare functies, infrastructuur en bebouwing.

II.f.4. In 2025 zijn er schaduwrijke verblijfsplekken op 600 meter van ieder huishouden; ligt 20% van de fiets- en wandelroutes en verblijfsplekken in de schaduw; is 7% van alle horizontale en verticale oppervlakten warmte werend of verkoelend.

Verbonden partijen De duurzame stad

Niet van toepassing.

Beleid gerelateerd aan thema De duurzame stad

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal	21-3-2024
Omgevingsprogramma Energieneutraal Veenendaal 2022 - 2025	16-12-2021
Transitievisie Warmte 1.0	16-12-2021
Visie openbare laadinfrastructuur 2030 Gemeente Veenendaal	11-6-2024
Plankaart openbare laadinfrastructuur	16-7-2024
Regionale Energiestrategie Foodvalley 1.0	28-6-2021
Beleidsplan Huishoudelijk Afval 2022-2025	16-9-2021
Strategische kaders en Accommodatiebeleid vastgoed	18-5-2017

Taakvelden thema De duurzame stad

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
7.2 Riolering	Lasten	18	-88	16	16
Totaal 7.2 Riolering		18	-88	16	16
7.4 Milieubeheer	Baten	-1.153	-1.105	-1.105	-105
	Lasten	1.776	1.476	1.582	582
Totaal 7.4 Milieubeheer		622	371	477	477
Totaal Thema De duurzame stad		640	283	493	493

Thema III – Het beheer van de stad

Het beheer van de stad

Veenendaal zorgt voor een openbare ruimte die schoon, heel, duurzaam, toegankelijk en veilig is.

Wat willen we bereiken?

III.a. Veenendaal heeft een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. De infrastructuur is van goede kwaliteit en de openbare ruimte biedt voldoende aantrekkelijke groene ruimte met plekken om te spelen, te sporten, te ontspannen en te ontmoeten.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. De openbare ruimte duurzaam en milieuvriendelijk onderhouden. In de winkelcentra en op de begraafplaats beheren wij de wegen en het groen op A-niveau in de rest van Veenendaal op B-niveau.

III.a.2. Samen met de bewoners de in 2025 geplande BOSS-plekken in de stad inrichten, waar we elkaar kunnen ontmoeten en veilig kunnen bewegen, spelen en sporten. De plekken zijn circulair, groen, aantrekkelijk en klimaatbestendig ingericht.

Wat willen we bereiken?

III.b. In 2050 is Veenendaal volledig circulair ingericht waarbij gemeente, bedrijven, onderwijs en inwoners met elkaar samenwerken om de grondstoffenkringloop te sluiten, afval te minimaliseren, levensloop van producten zo lang mogelijk te laten zijn

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. Voor het beheer en onderhoud van de openbare inrichting en het gemeentelijk vastgoed ontwikkelen we een vaste set met verduurzamingsmaatregelen die wordt toegepast in de projecten.

Wat willen we bereiken?

III.c. Veenendaal is in 2050 een energieneutrale gemeente, die 100% hernieuwbare energie gebruikt en klimaatneutraal (CO₂-emissieloos) is.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. We actualiseren ons vastgoedbeleid en verwerken in dit beleid onze routekaart voor de verduurzaming van ons vastgoed richting 2050, we koppelen hieraan een uitvoeringsplan.

III.c.2. We laten de laadinfrastructuur meegroeien met de groei van het elektrisch vervoer. Conform de EV-outlooks willen we in 2030 ruim 1600 (semi)publieke laadpunten hebben en 27 snellaadpunten.

Wat willen we bereiken?

III.d. Veenendaal beheert haar Vastgoed duurzaam.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. We beheren ons vastgoed op een redelijk conditieniveau op basis van het meerjarenonderhoudsplan. Bij vervangingen aan installaties kiezen we voor die technieken waarbij de totale levensduurkosten zo laag mogelijk zijn.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV);
- Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema Het beheer van de stad

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022 - 2025	25-11-2021
Notitie parkeernormen Veenendaal 2020	26-11-2020
Integraal duurzaam vastgoedbeheerplan 2021 -2024	27-5-2021

Taakvelden thema Het beheer van de stad

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-121	-121	-121	-121
	Lasten	239	239	238	235
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		119	119	117	114
0.63 Parkeerbelasting	Baten	-2.994	-3.277	-3.363	-3.363
Totaal 0.63 Parkeerbelasting		-2.994	-3.277	-3.363	-3.363
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-551	-552	-552	-492
	Lasten	9.693	10.677	10.645	10.424
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		9.141	10.125	10.093	9.932
2.2 Parkeren	Lasten	2.759	2.817	2.876	2.875
Totaal 2.2 Parkeren		2.759	2.817	2.876	2.875
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-32	-32	-32	-32
	Lasten	1	1	1	1
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-31	-31	-31	-31
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-5	-5	-5	-5
	Lasten	5.026	5.028	5.027	5.022
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		5.021	5.023	5.022	5.017
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-1.907	-1.907	-1.907	-1.907
	Lasten	1.209	1.208	1.208	1.207
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		-699	-699	-700	-700
7.2 Riolering	Baten	-5.887	-6.534	-6.393	-6.374
	Lasten	4.034	4.549	4.304	4.296
Totaal 7.2 Riolering		-1.854	-1.985	-2.089	-2.078
7.3 Afval	Baten	-10.002	-10.482	-10.973	-11.476
	Lasten	8.094	8.309	8.491	8.759
Totaal 7.3 Afval		-1.909	-2.173	-2.483	-2.717
7.4 Milieubeheer	Lasten	1.060	1.057	1.059	1.060
Totaal 7.4 Milieubeheer		1.060	1.057	1.059	1.060
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-999	-999	-999	-999
	Lasten	817	854	853	854
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		-182	-144	-146	-144
Totaal Thema Het beheer van de stad		10.432	10.831	10.358	9.965

PROGRAMMA 2 – ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING

Visie Economie, werk en ontwikkeling

Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Binnen het ruimtelijk gebied van Veenendaal is de uitdaging om de economie van Veenendaal in balans te houden met de groei van de bevolking. Uitgangspunt hierbij is de verbinding tussen het stimuleren van de lokale economie en het behouden en vergroten van kwalitatieve en kwantitatieve werkgelegenheid op verschillende niveau's.

Thema's Economie, werk en ontwikkeling

- I. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid
- II. Recreatie en toerisme

Financiën Economie, werk en ontwikkeling

Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	1.232	1.232	1.232	1.232
Lasten	2.062	1.932	1.807	1.806
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-830	-700	-575	-574
Beschikkingen	564	564	564	564
Stortingen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	564	564	564	564
Saldo programma (na mutaties reserves)	-266	-136	-11	-10

Actuele ontwikkelingen Economie, werk en ontwikkeling

Thema I - Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

In regioverband en in contacten met de provincie brengen wij het belang van een economisch toekomstbestendig Veenendaal onder de aandacht. Wij geven daarbij richting aan de wenselijke vormen van bedrijvigheid, die passen binnen de beschikbare ruimte en aansluiten bij de ambities die Veenendaal heeft op het gebied van energie, klimaatadaptie duurzaamheid en circulariteit. Daarbij is ook van belang een focus te kiezen voor het type werkgelegenheid. Hierbij is er een duidelijke relatie met de Opgave Groei en Bloei en Duurzaam Veenendaal zoals beschreven in Programma 1 – Fysieke leefomgeving.

Uitwerking economisch profiel lokaal en regionaal

In regioverband wordt het economische profiel in de Strategische Agenda uitgewerkt. Op lokaal niveau werken wij deze in samenspraak met het georganiseerde bedrijfsleven en andere relevante partijen uit in de volgende onderdelen:

- Vertaling van de uitkomsten van het onderzoek naar de veranderende toekomstige economie in de Omgevingsvisie.
- Opstellen van een risico- en kansenkaart gericht op economische bedrijvigheid en hoe we hier de vraag op kunnen afstemmen.
- Het maximaal benutten van de bestaande bedrijventerreinen met verduurzaming en intensivering als speerpunten.
- Bepalen welke typen werkgelegenheid we hiervoor willen inzetten, die aansluiten bij de gemeentelijke ambities waarbij we rekening moeten houden met de beperkte ruimtelijke mogelijkheden.

Daarbij is een stevige relatie met het lokale en regionale bedrijfsleven relevant om te bepalen waar de gewenste, innovatieve ondersteuningsbehoefte ligt met een focus op de meest kansrijke sectoren ICT, Metaal en Food. Ook dient de al bestaande relatie met onderwijs en

ondernemers te worden versterkt en uitgebouwd om de gewenste clustervorming in de zogenoemde ecosystemen te ontwikkelen.

Inzet op ondersteunen van ondernemers

Daarnaast blijft onze inzet erop gericht om de lokale en regionale infrastructuur en beschikbare instrumenten zo goed mogelijk te benutten om ondernemers te ondersteunen. Een belangrijk aandachtspunt is de toenemende arbeidskrachte in diverse sectoren, wat van invloed is op de economische groei van bedrijven. Dit geldt voor ondernemers op de bedrijventerreinen, in de horeca maar ook in de zorg en logistiek. Op regionaal niveau wordt vanuit verschillende projecten inzet gepleegd om op een zo goed mogelijke manier vacatures in te vullen vanuit het beschikbare arbeidspotentieel.

Een relevant vraagstuk is hoe wij omgaan met een veranderende economie. De traditionele detailhandel komt door online winkelen steeds meer onder druk te staan. Naast ondernemerswensen komen de wensen van inwoners steeds meer centraal te staan in de ontwikkeling van de gewenste voorzieningenstructuur. Digitalisering, de mogelijkheden van Artificial Intelligence (AI) en robotisering zijn van invloed op de invulling van werkgelegenheid. Dit maakt de behoefte en noodzaak om anders te werken groter, waarbij bepaalde beroepen veranderen of zelfs verdwijnen. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de al aanwezig arbeidskrachte. Dit vereist aandacht en focus op tijdige om- en bijscholing, waarbij ook het bedrijfsleven ondersteund kan worden om te investeren in de toekomstbestendige inzetbaarheid van medewerkers. In dit proces wordt de aansluiting gezocht bij de ontwikkelingen in de Human Capital Agenda (HCA) en de arbeidsmarktregio FoodValley (AMR FV).

Wij zetten in op intensivering bedrijventerreinen

Wij gaan, in samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven, voor één of maximaal twee bedrijventerreinen onderzoeken of een gebiedsplan gemaakt kan worden. Dit plan bevat dan, naast intensivering, ook koppelkansen voor verduurzaming. Hiervoor is mogelijk additionele financiering noodzakelijk. Dat wij niet kiezen voor intensivering op individueel pandniveau heeft te maken met het gegeven dat, op basis van casuïstiek, dit lastig te realiseren is. Obstakels zijn vooral de financiële uitdagingen die hiermee gemoeid zijn. Daarnaast wordt bij de ontwikkeling van het voormalige TN-terrein zoveel mogelijk rekening gehouden met intensivering van werkgelegenheid.

Aandacht voor starters, zzp'er en ondernemersdienstverlening

We willen startende ondernemers nog meer en beter ondersteunen. Het merendeel van startende ondernemers wordt gevormd door zzp'ers. Deze zijn op lokaal niveau niet georganiseerd en daarom minder goed te bereiken. Wij willen daarom onderzoeken op welke wijze deze grote groep ondernemers zo goed mogelijk kan worden ondersteund. Op basis van een interne en externe inventarisatie van knelpunten en behoeften, willen wij onze ondernemersdienstverlening zo goed mogelijk uitvoeren.

Het behouden en bevorderen van werkgelegenheid

Het behouden en bevorderen van werkgelegenheid is om meerdere redenen een zorg. Het gebrek aan beschikbare fysieke ruimte voor bedrijvigheid speelt een rol. Met de transformatie van een bestaand bedrijventerrein naar woningen, neemt deze ruimte zelfs af. Hierdoor moet meer worden ingezet op stedelijk werken en intensivering van bedrijvigheid. Daarnaast wordt het behoud en de groei van werkgelegenheid ook belemmerd door een tekort aan voldoende en gekwalificeerd personeel. De prognose van werkgelegenheidscijfers laat nog steeds een groei zien in praktisch alle sectoren, waardoor dit probleem van arbeidskrachte alleen maar toeneemt. Wij richten ons daarom op een betere aansluiting tussen vraag en aanbod van personeel en willen meer zicht hebben op het onbenut arbeidspotentieel om deze krapte tegen te gaan. Wij investeren in een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Veenendaal onderscheidt zich hierbij binnen de regio Foodvalley als ICT-gemeente.

Programma Vitale Binnenstad

Eind 2024 loopt het huidige programma Vitale Binnenstad af. Bij de Kadernota 2025 is besloten om de gemeentelijke inbreng op termijn (gedeeltelijk) te beëindigen en dit verder over te laten aan ondernemers. Om dit proces tijd te geven en geleidelijk te laten verlopen, wordt het programmamanagement pas eind 2026 stopgezet. De overlegstructuur met ondernemers, vastgoedeigenaren en culturele instellingen blijft daarmee nog twee jaar overeind. Met de samenwerkende partijen richten wij ons daarom ook de komende twee jaar op een complete en comfortabele binnenstad, die economisch en sociaal vitaal is voor de ondernemers in de binnenstad, de bewoners van Veenendaal en regionale bezoekers en toeristen. Belangrijke projecten en ontwikkelingen voor 2025 zijn het project Tuinstraat, de ontwikkelingen op het vlak van een nieuw theater in de Duivenweide, het afronden van een aantal projecten ten aanzien van de vergroening van de binnenstad, duurzame stadsdistributie, het tegengaan van de leegstand en de organisatie van aantrekkelijke activiteiten in de binnenstad.

Digitalisering

Circa 25 tot 30% van onze inwoners sluit niet of nauwelijks aan bij de nieuwe digitale werkelijkheid. De digitale inclusie is een verbijzondering van de inclusieve stad Veenendaal. Sinds 2023 is een jaarlijks bedrag van € 150.000 beschikbaar, in 2025 voor het laatst. Inmiddels is onderzoek gedaan naar de problemen in de aansluiting op de digitale samenleving en wordt gewerkt aan beleid. Dit komt in 2025 tot uitvoering. De middelen worden besteed aan uitvoering van beleid in de vorm van projecten en subsidies, bijvoorbeeld voor het vergroten van inzet van vrijwilligers.

Thema II - Recreatie en toerisme

De bewoners van Veenendaal zijn voor het recreëren in het groen, met name aangewezen op recreatievoorzieningen rondom Veenendaal. Belangrijke aandachtspunten in 2025 zijn inzetten op effectieve samenhang tussen de verschillende regionale toeristisch recreatieve samenwerkingsverbanden en recreatieve pakketten waarin Veenendaal participeert, duurzaam beheer van natuurgebieden en duurzame mobiliteit van en naar recreatiegebieden vanuit Veenendaal. Ook gaan wij in regionaal verband werken aan het beter op de kaart zetten van de Grebbelinie.

Evenementenbeleid

Op 3 juni 2024 heeft de raad het nieuwe evenementenbeleid voor de jaren 2024 en volgend vastgesteld met daarin onder andere aandacht voor duurzaamheid en gezondheid, locaties, geluidsnormen en levendigheid. Het aantal zondagen waarop evenementen kunnen plaatsvinden is verruimd van 6 naar 12. De locatie Markt is nu ook aangewezen als locatie waar op zondag bepaalde evenementen mogen. Een ontheffingsmogelijkheid voor verruiming van de eindtijd van muziek op doordeweekse dagen is opgenomen. De Agenda Toegankelijkheid is als thema opgenomen met daarin onder meer aandacht voor de toegankelijkheid bij evenementen voor mindervaliden.

Het is onze taak een goede balans te vinden tussen de levendigheid van de stad en het voorkomen van overlast door onder andere het stellen van duidelijke kaders, het vroegtijdig betrekken van omwonenden en het borgen van de veiligheid van inwoners tijdens evenementen. In de nog lopende projecten en ontwikkelingen, zoals de herinrichting Stadspark/evenemententerrein, de ontwikkelingen in het kader van mogelijke nieuwbouw Theater Lampegiet en de upgrade van de Markt wordt ook aandacht aan ruimte en voorzieningen voor evenementen besteed.

Heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028

Halveren bijdrage Citymarketing (€ 50.000 vanaf 2027)

De gemeente draagt bij aan de branding en citymarketing van Veenendaal vanuit het motto "Wonen, werken en leven". Dat gebeurt door deelname aan de coöperatie "Dit is

Veenendaal". In overleg met de betrokken partners willen we komen tot een evenwichtige kostenverdeling waarbij de gemeentelijke bijdrage wordt gehalveerd.

Vitale binnenstad – stoppen met programmamanagement (€ 75.000 vanaf 2027)

De gemeentelijke inbreng binnen de huidige overlegstructuur in de binnenstad wordt gedeeltelijk beëindigd en dit wordt overgedragen aan de ondernemers. Om dit proces zo goed mogelijk en geleidelijk te laten verlopen wordt het huidige programmamanagement ingaande 2027 stopgezet.

Vitale binnenstad – geen inzet stimuleren fietsparkeren (€ 36.000 vanaf 2025)

De inzet om fietsparkeren in de binnenstad te stimuleren wordt beëindigd.

Recreatie en toerisme – schrappen subsidies (€ 56.000 vanaf 2026)

De inzet op het gebied van recreatie en toerisme blijft beperkt tot de al lopende samenwerkingsverbanden. De uitvoering van de ambities uit de visie Recreatie en Toerisme (maart 2024) komt te vervallen. Dit is bij de vaststelling van de visie ook in het raadsvoorstel specifiek benoemd.

Schrappen innovatiefonds (€ 100.000 vanaf 2025)

Het budget om innovatieve initiatieven vanuit ondernemers financieel te ondersteunen komt te vervallen.

Verhogen toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt verhoogd naar € 2,70 per overnachting en komt daarmee boven het landelijk gemiddelde te liggen.

Thema I – Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Algemeen Economische ontwikkeling en Werkgelegenheid

Veenendaal richt zich op een zo goed mogelijk vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe ondernemers, waarbij de werkgelegenheid wordt gestimuleerd.

Wat willen we bereiken?

I.a. Veenendaal is een aantrekkelijke stad om te werken en ondernemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. We stimuleren en faciliteren startende ondernemers door o.m. organiseren van een jaarlijks startersevent en het informeren en ondersteunen van starters bij vragen.

Wat willen we bereiken?

I.b. Behouden en uitbreiden werkgelegenheid voor Veenendaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. We faciliteren en ondersteunen bestaande en nieuwe ondernemers door inzet van onze accountmanager, periodieke overleggen met het bedrijfsleven, zorgen voor een goede doorgeleiding en coördinatie van afhandeling van ondernemersvraagstukken.

Wat willen we bereiken?

I.c. Vanwege de beperkte ruimte zetten we in op intensivering en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. We gaan aan de slag met het intensiveren en verduurzamen van één bedrijventerrein.

Wat willen we bereiken?

I.d. Veenendaal profileert zich met de ICT-campus en richt zich op de ontwikkeling van Food en Metaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.d.1. We stimuleren en faciliteren de mogelijkheden voor ecosystemen, clustervorming en campussen binnen de sectoren ICT, Food en Metaal. Het gaat dan om netwerkvorming, samenwerking en verbinding tussen onderscheiden bedrijven.

Wat willen we bereiken?

I.e. We willen uitbreiding van het aantal bedrijventerreinen.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.e.1. In samenspraak met provincie Utrecht, Regio Foodvalley en met de Groene Metropool (Verstedelijkingsstrategie) onderzoeken we welke uitbreidingslocatie voor bedrijventerreinen mogelijk zijn.

Wat willen we bereiken?

I.f. Veenendaal is een aantrekkelijke stad om te wonen, werken en leven.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.f.1. We werken aan de Vitale Binnenstad met aandacht voor een divers pallet aan functies, vergroening, duurzame stadsdistributie, tegengaan van leegstand, aantrekkelijke activiteiten en de projecten Tuinstraat en nieuw theater in de Duivenweide.

I.f.2. Met #DitisVeenendaal werken gemeente, cultuur, bedrijfsleven en diverse maatschappelijke partijen samen om Veenendaal op de kaart te zetten als interessante vestigingsplaats voor bedrijven, als dé stad om te winkelen

Wat willen we bereiken?

I.g. We realiseren in Foodvalley verband een volledig circulaire economie in 2050. 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (metalen, fossiel, mineralen) in 2030.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.g.1. We voeren het regionale actieplan Living Lab waarbij de actiepunten zich richten op: - duurzamer gebruik van grondstoffen - meer concurrerend vermogen - Regio Foodvalley als innovatieve kennisregio voor circulaire economie.

Verbonden partijen Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Beleid perifere detailhandel Foodvalley 2020 - 2025	16-12-2021
Detailhandelsbeleid Veenendaal 2023 -2026	16-11-2022
Omgevingsvisie 2020 - 2030	dec-20
Programmaplan Living Lab Circulair 2024-2028	feb-24
Visie Bedrijventerreinen 2022 – 2030	26-1-2023

Taakvelden thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.64 Belastingen overig	Baten	-638	-638	-638	-638
Totaal 0.64 Belastingen overig		-638	-638	-638	-638
3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	520	526	451	451
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling		520	526	451	451
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-23	-23	-23	-23
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-23	-23	-23	-23
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-315	-315	-315	-315
	Lasten	934	931	931	931
Totaal 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen		620	616	616	616
3.4 Economische promotie	Baten	-257	-257	-257	-257
	Lasten	418	342	292	291
Totaal 3.4 Economische promotie		162	85	35	34
Totaal Thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid		641	567	442	441

Thema II – Recreatie en toerisme

Algemeen Recreatie en toerisme

Veenendaal zorgt voor een aantrekkelijke binnenstad waar bewoners, regionale bezoekers en toeristen graag verblijven. Samen met gemeenten in de regio investeren we in (duurzaam) beheer en toegankelijkheid van natuurgebieden.

Wat willen we bereiken?

II.a. Veenendaal heeft een aantrekkelijke binnenstad waar bezoekers uit de regio en toeristen graag op bezoek komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Via het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) zetten we (de binnenstad van) Veenendaal en de ons omringende regio op de kaart.

II.a.2. Met #DitisVeenendaal voorzien wij zowel online als offline onze eigen inwoners en toeristen van informatie over wat er te doen is in Veenendaal.

II.a.3. Wij vertellen het (historische) verhaal van Veenendaal.

II.a.4. Wij vergroten de bekendheid van Veenendaal in de regio door het profileren van evenementen die passen bij het DNA van Veenendaal.

Wat willen we bereiken?

II.b. Veenendaal heeft een kwalitatief goed fiets-, wandel- en vaarnetwerk.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. Samen met het Routebureau Utrecht leggen wij een nieuw wandel- en fietsknooppuntennetwerk aan in Veenendaal dat aansluit op de rest van de regio.

II.b.2. Wij bevorderen het gebruik van duurzame mobiliteit van en naar recreatiegebieden.

Verbonden partijen Recreatie en toerisme

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Recreatie en toerisme

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Visie Recreatie en Toerisme 2024 - 2028	21-3-2024
Evenementenbeleid Veenendaal blijft verrassen	3-6-2024

Taakvelden thema Recreatie en toerisme

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	190	134	134	134
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		190	134	134	134
Totaal Thema Recreatie en toerisme		190	134	134	134

PROGRAMMA 3 – SOCIALE LEEFOMGEVING

Visie Sociale leefomgeving

Onze visie op het sociaal domein is om de kracht van de samenleving ten volle te benutten, waarbij we gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen en iedereen naar vermogen kan meedoen. Waar nodig bieden we de noodzakelijke ondersteuning. Samen met Model Veendaal vormt dit het fundament onder het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027 (IBK-SD). Met het IBK-SD versterken wij de integrale samenwerking binnen het sociaal domein.

Aansluiten op actuele ontwikkelingen in de samenleving

Het IBK-SD gaat over de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Wet inburgering, gezondheid en welzijn en legt verbinding met andere beleidsterreinen zoals onderwijs, economie, sport, cultuur, leefbaarheid en veiligheid. Door accenten te verleggen en andere focuspunten te benoemen, kunnen wij beter aansluiten op actuele ontwikkelingen in de samenleving. Wij werken integraal en opereren 'outreaching', waarbij wij de menselijke maat centraal stellen. Dit past in een landelijke ontwikkeling waarbij gewerkt wordt aan een overheid die betrouwbaar, dienstbaar, dichtbij en rechtvaardig is. Wetten en regels moeten worden beoordeeld op eenvoud, menselijke maat en uitvoerbaarheid.

Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK-SD)

Het IBK-SD 2024-2027 laat zich kenmerken door drie maatschappelijke doelen:

1. Bestaanszekerheid;
2. Bevorderen van zelfredzaamheid;
3. Kwalitatief goede ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben.

We gaan de term menselijke maat uitwerken in een leidraad. De term normaliseren werken we verder uit via acties in de uitvoeringsplannen.

Binnen deze maatschappelijke doelen zijn subdoelen benoemd waar wij de komende jaren aan willen werken. Per jaar concretiseren wij in een jaarplan /uitvoeringsplan de te realiseren resultaten. Gelieerd aan het IBK-SD geven wij invulling aan het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Ook hebben wij aandacht voor rechtmatigheid en integrale handhaving. Wij zetten in op kwalitatief goede zorg voor onze inwoners en scherpen waar nodig daarbij afspraken met onze zorgaanbieders aan. Wij zien toe op rechtmatig gebruik van ondersteuning binnen het gehele sociaal domein. Daarnaast willen wij grote begrippen zoals 'de menselijke maat' en 'normaliseren' meer duiden, zodat wij ook met elkaar een eenduidig beeld hebben wat dit betekent voor de inwoners, als het gaat om de ondersteuning vanuit de gemeente.

Thema's Sociale leefomgeving

I. Inkomen

II. Sociaal domein – Participatie en re-integratie

III. Sociaal domein – Wmo

IV. Sociaal domein – Jeugd

V. Onderwijs en ontwikkeling

VI. Sport

VII. Cultuur

VIII. Welzijn

Financiën Sociale leefomgeving

Bedragen x € 1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	33.961	34.513	30.899	30.899
Lasten	130.406	127.595	124.755	125.545
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-96.444	-93.082	-93.856	-94.646
Beschikkingen	405	362	362	362
Storting	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	405	362	362	362
Saldo programma (na mutaties reserves)	-96.039	-92.720	-93.494	-94.284

Actuele ontwikkelingen Sociale leefomgeving

Thema I - Inkomen

Aanpak geldzorgen, armoede en schulden

In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet is opgenomen dat de verbetering van schuldenproblematiek wordt doorgezet. Hiermee wordt voortgeborduurd op de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden van het vorige kabinet met een focus op de aanpak van de problematiek bij de bron. De derde voortgangsrapportage van het ministerie van SZW d.d. 25 juni 2024 noemt de voor gemeenten relevante succesvolle aanpak van vroegsignalering, het schuldenknooppunt en de ontwikkeling van de basisdienstverlening. Onze gemeente ontvangt structureel € 120.000 per jaar (vanaf 2024) om deze doelstellingen te bereiken.

Inkomensvoorziening Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering welke toereikend wordt geacht om de bijstandsuitkeringen uit te kunnen betalen (BUIG-budget). Aangezien Veenendaal al langere tijd een zogenaamde 'voordeelgemeente' is (wij ontvangen meer middelen van het Rijk dan wij nodig hebben om de uitkeringen te betalen), is een aantal jaren geleden het voordeel structureel afgeroomd. Inmiddels zien wij dat het bijstandsbestand toeneemt en ook iets sneller groeit dan het landelijk gemiddelde. Wij monitoren deze ontwikkeling en komen hier indien nodig in de P&C cyclus op terug.

Armoedebeleid en minimaregelingen

Een groot deel van de minimaregelingen voeren wij uit middels de Veenendaalpas. Het aantal ondernemers en verenigingen dat aangesloten is op de pas is uitgebreid en tegoeden zijn samengevoegd in verruimde Doe mee-regelingen. De pashouder kan zo zelf de tegoeden inzetten waar dit het meest nodig is. De financiële effecten van deze beleidskeuzes worden naar verwachting in de loop van 2025 duidelijker. Hiernaast bieden wij ondersteuning middels een Regeling meerkosten chronisch zieken en gehandicapten, Gemeentepolis, bijzondere bijstand en Individuele inkomenstoelag.

Wij vinden het belangrijk dat de Voedselbank blijft bestaan zolang hier een noodzaak voor is. Samen met de Voedselbank verrichten wij benodigde inspanningen om per 1 januari 2025 te komen tot een meerjarige huurovereenkomst op de huidige locatie.

Stichting Urgente Noden Veenendaal ontvangt een werkbudget om maatwerk te kunnen leveren aan inwoners die in urgente (financiële) nood zitten en waarbij de voorliggende voorzieningen niet toereikend zijn.

Schulddienstverlening

Wij blijven met vroegsignalering onveranderd inzetten op het voorkomen dat oplopende schulden snel problematisch worden. Wij willen het slagingspercentage verhogen door in te zetten op intensievere samenwerking met lokale schuldeisers, het verder ontwikkelen van de communicatie (bijvoorbeeld met inzet van animaties) en het integraal aanpakken van de oorzaken.

Wij breiden het bereik verder uit door middel van samenwerking met bijvoorbeeld werkgevers en huisartsen om ook de meer kwetsbare doelgroep te bereiken. Voor jongeren ontwikkelen wij (waar nodig) een aparte aanpak.

Begeleiding van inwoners naar financiële zelfredzaamheid is, met de halvering van de schuldregeling (van 36 maanden naar 18 maanden) en het besluit om een nul-aanbod aan te bieden, urgenter geworden. Wij willen voorkomen dat inwoners na het afronden van de schuldregeling weer terugvallen in oude patronen. Daarnaast willen schuldeisers steeds meer inspanning zien van inwoners tijdens een traject, zeker bij een nul-aanbod. Wij zetten daarom in op de ontwikkeling van begeleiding naar (zelf)redzaamheid op het gebied van geld.

Participatiewet in balans (menselijke maat)

Op 21 juni 2024 heeft het demissionaire kabinet ingestemd met het wetsvoorstel Participatiewet in balans. Met deze maatregelen wil het kabinet de Participatiewet beter aan laten sluiten op wat mensen (aan) kunnen en nodig hebben. Zo wil het kabinet concrete stappen zetten om niet de regels, maar de mens centraal te zetten en daarmee ervaren obstakels weg te werken. Het doel is om de rechtszekerheid voor bijstandsgerechtigden te vergroten en om de professional voldoende ruimte te geven hen daarbij te helpen. Het wetsvoorstel biedt een samenhangend pakket van twintig maatregelen. Het wetsvoorstel is voor behandeling overgedragen aan de Tweede Kamer. Invoering wordt niet voorzien voor 1 juli 2025.

Motie 2024.36 Samenwonen op proef in de bijstand

In 2024 zijn wij aan de slag gegaan met een beleidsregel "Samenwonen op proef in de bijstand". De raad is eind 2024 via een RIB geïnformeerd over de stand van zaken van deze beleidsregeling en de invoering ervan.

Opvang Oekraïense vluchtelingen

De gemeentelijke opvang van Oekraïense vluchtelingen is verspreid over negen locaties (augustus 2024). In zowel de gemeentelijke als particuliere opvang in Veenendaal worden 290 personen opgevangen. Op landelijke en provinciaal niveau zien wij dat de opvang van Oekraïense vluchtelingen onder druk staat. Dit wordt mede veroorzaakt door het feit dat de verwachting is dat de grotere opvanglocaties in de provincie Utrecht gaan sluiten. De richtlijn tijdelijke bescherming (RTB) is verlengd tot maart 2026. De financiering vanuit het Rijk voor de opvang zelf voorziet in een vergoeding van de door de gemeente gemaakte kosten van opvang, leefgeld, inrichting processen en ambtelijke inzet. Vanaf 1 januari 2025 gaan wij, conform de landelijke regeling, een eigen bijdrage innen bij Oekraïners die werk hebben. Voor eventuele uitbreiding van opvanglocaties vindt continu afstemming plaats met de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). We zien momenteel geen veranderingen in de instroom en we zien ook (nog) geen uitstroom.

Crisisnoodopvang

Sinds 2022 is er een crisisnoodopvanglocatie in het voormalig Belcompany gebouw aan de Wageningselaan. Hierin zijn ruim 230 plaatsen beschikbaar voor de crisisnoodopvang waarbij de leefbaarheid in deze opvang, in vergelijking met de start, aanzienlijk is verbeterd. De verwachting is dat in 2025 de crisisnoodopvang nodig zal blijven. Voor de organisatie van deze opvanglocatie werken we samen met de VRU. De kosten die wij maken, waaronder de ambtelijke inzet, worden door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) vergoed. Onderzocht wordt in hoeverre deze locatie een meer permanente vorm van opvang in Veenendaal kan worden. Hierover zijn we in gesprek met het COA over de aankoop van dit pand en de voorwaarden voor gebruik en beheer.

Spreidingswet

Sinds 31 januari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Met de Spreidingswet hebben gemeenten de taak gekregen om asielopvang binnen de gemeente te organiseren. Voor Veenendaal geldt een taakstelling van 380 personen. Wij onderzoeken op welke wijze en waar wij deze langjarige opvang kunnen realiseren. Het nieuwe kabinet is echter

voornemens de Spreidingswet in te trekken. Dat maakt het onzeker en onduidelijk in hoeverre de genoemde taakstelling gerealiseerd moet worden en op welke wijze wij hierin worden ondersteund. De verwachting is wel dat de opvang –in welke vorm dan ook– een structurele taak van gemeenten gaat worden. In de gemeentelijke organisatie wordt deze structurele taak geïmplementeerd. Naast de crisisnoodopvanglocatie in het voormalig Belcompany gebouw aan de Wageningse laan onderzoeken we op welke manier we mogelijk invulling kunnen geven aan de taakstelling vanuit de Spreidingswet.

VISA Veenendaal en Programma Opvang

Sinds 1 januari 2024 wordt gewerkt vanuit het programma Opvang in Veenendaal. Het programma werkt vanuit de visie dat wij een gemeente willen zijn die haar verantwoordelijkheid neemt om te zorgen voor een duurzame, kwalitatief goede, rechtvaardige, integrale aanpak en uitvoering van de opvang, huisvesting en begeleiding van vluchtelingen.

Wij doen dit vanuit de uitvoering van de aanpak Volwaardig, Inburgering/Integratie, Samen en Ambacht, kortweg VISA. Deze voorgestelde aanpak geeft invulling aan de visie dat het belangrijk is om vanaf het allereerste moment te investeren in de zelfredzaamheid, integratie in de samenleving en een toekomstperspectief voor asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen. Hieronder vallen de thema's Inburgering, Werk en Inkomen, Veiligheid, Huisvesting, Onderwijs, gezondheid, welzijn, sport en communicatie.

De eerste zes maanden bieden wij kansen voor vrijwilligerswerk, daarna krijgen asielzoekers de mogelijkheid om betaald werk te vinden. Met het COA wordt afgesproken dat zij zich ervoor inspant dat het overgrote deel van de statushouders op de opvanglocatie in Veenendaal of de nabije omgeving blijft wonen. Het opgebouwde netwerk, school en werk blijven daardoor behouden.

Thema II - Sociaal domein - Participatie en re-integratie

Ontwikkelingen arbeidsmarktregio

In 2025 wordt een beperkte groei in het aantal banen verwacht. De banengroei in de regio Foodvalley ligt 1,0% hoger dan het landelijk gemiddelde.

Naast de bestaande krapte kent de arbeidsmarkt uitdagingen door vergrijzing en door transitieopgaven.

Door aanhoudende personeelstekorten kunnen niet alle vacatures worden vervuld. Bedrijven groeien minder of moeten andere oplossingen vinden om de productie toch te laten groeien. Sectoren als de industrie en groothandel zetten vol in op automatisering. Ook in de sector vervoer en opslag is sprake van toenemende automatisering. Voor dienstverlenende sectoren als horeca, onderwijs en zorg en welzijn is het automatiseren van kerntaken lastiger. De werkdruk in deze sectoren neemt toe, omdat de vraag naar diensten stijgt, terwijl het op een krappe arbeidsmarkt lastig is om personeel te vinden. Dit vraagt van werkgevers om werk anders te organiseren, breder te kijken naar potentiële nieuwe medewerkers en aantrekkelijk te blijven voor bestaande medewerkers.

Regionaal Werkcentrum (RWC)

De veranderende arbeidsmarkt vraagt om een toekomstbestendige arbeidsmarktdienstverlening. Daarom wordt gewerkt vanuit landelijke wetgeving, aan een nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur voor de dienstverlening aan werkenden, werkzoekenden en werkgevers. Deze voegt de huidige loketten en netwerkorganisaties zijnde Leerwerkloket, Regionaal Mobiliteitsteam en Werkgeversservicepunt samen in één regionale samenwerkingsvorm, het Regionaal Werkcentrum (RWC). Wij richten ons op een start van het RWC in 2026.

In het RWC staan de volgende maatregelen centraal:

1. het creëren van één regionaal loket: het Regionaal Werkcentrum;
2. het versterken van het werk-naar-werkstelsel;
3. het meer centraal zetten van de ondersteuningsbehoefte;
4. het structureel borgen van een gezamenlijke publiek-private governance.

Simpel switchen

Wij ontwikkelen de doorlopende lijn van arbeidsparticipatie verder in het project Simpel Switchen - Kansen voor Veenendaal. Iedereen heeft het recht om op de best passende plek mee te doen in de samenleving, en om zich te ontwikkelen. Wij zorgen dat een volgende stap veilig kan worden genomen met (inzicht in de eigen) bestaanszekerheid. Wij doen dit samen met onze netwerkpartners en geven en vragen van hen daarin commitment om hieraan bij te dragen. Waar belemmeringen in beleid en uitvoering bestaan worden deze opgelost.

Participatie en re-integratie statushouders

Met de invoering van de Wet inburgering zijn gemeenten verantwoordelijk voor het inburgeringsproces. De kern van dit proces is het beheersen van de Nederlandse taal, bij voorkeur op B1. Inburgering betekent ook het zoveel mogelijk meedoen en integreren in de Nederlandse samenleving. Inburgeringsprocessen zijn daarom bij voorkeur duaal; de inburgeraar volgt taallessen en heeft daarnaast (betaald) werk, bij voorkeur in een taalrijke werkomgeving. Hierbij sluiten wij aan bij activiteiten die in lokale en regionale asielzoekerscentra (AZC) of opvanglocaties worden ontwikkeld om (kansrijke) vluchtelingen aan het werk te helpen. Zowel regionaal als lokaal ontwikkelen wij specifieke instrumenten om werkgevers te stimuleren en te ondersteunen bij het aangaan van een dienstverband met een inburgeraar.

Aansluiting Onderwijs en arbeidsmarkt

Wij beschikken over een breed scala aan voorzieningen om jongeren in een kwetsbare positie verder te kunnen ondersteunen naar een succesvolle arbeidstoeleiding. Een regionaal onderzoek naar de ondersteuning aan jongeren in een kwetsbare positie heeft aanbevelingen gedaan die kunnen bijdragen aan een verdere doorontwikkeling van de succesvolle arbeidstoeleiding. Wij nemen deze aanbevelingen mee in ons huidige beleid. Daarnaast blijft de doelgroep met een indicatie voor het doelgroepenregister stijgen, hiervoor blijft passende ondersteuning noodzakelijk. In combinatie met een integrale aanpak aan jongeren die voorheen onder de radar bleven, kunnen wij de ondersteuning bieden die zij nodig hebben.

Wet van school naar duurzaam werk

Alle jongeren verdienen het om maatschappelijk mee te doen, zich zo veel mogelijk te ontwikkelen en duurzaam aan het werk te komen. De kansen hierop zijn echter ongelijk verdeeld. Sommige groepen jongeren komen moeizaam duurzaam aan het werk. Met de verwachte intreding van de wet "van school naar duurzaam werk" per 1 augustus 2025 (najaar 2024 besluitvorming Tweede en Eerste Kamer), wil de regering de kansengelijkheid vergroten door betere begeleiding mogelijk te maken voor jongeren van 12 tot 27 jaar met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt bij de overgang van school naar werk en bij het behouden van werk.

Hiertoe stelt het wetsvoorstel een viertal maatregelen voor:

1. aanvullende loopbaanbegeleiding door pro-scholen, vso-scholen en mbo-instellingen (tijdens het onderwijs, na diplomering en gericht op overstap naar werk);
2. begeleiding naar werk door de gemeenten vanuit de Participatiewet;
3. de uitbreiding van de doelgroep van het Doorstroompunt tot 27 jaar;
4. een wettelijke basis voor samenwerking tussen de gemeenten, het Doorstroompunt, de Arbeidsmarktregio Food Valley en het onderwijs (vastgelegd in een regionaal programma)

De maatregelen vragen van de gemeente meer preventieve inzet in begeleiding van de doelgroep en in samenwerking met het regionale Doorstroompunt.

Inburgering

De gemeente Veenendaal voert het nieuwe inburgeringsstelsel sinds 2022 uit. Als gevolg van (inter-)nationale en lokale factoren blijft sprake van een verhoogde, zeer onregelmatige instroom. Dit heeft effect op de start van de verschillende onderdelen van de inburgering,

waaronder een soepele doorstroom naar de taallessen. Desondanks ontstaat steeds meer grip op het hele proces. De ervaring die wij inmiddels hebben opgedaan, wordt gebruikt voor de Europese aanbesteding in 2025 ten behoeve van een nieuw contract taallessen en de modules inburgering (participatieverklaringstraject, maatschappelijke begeleiding, de training omgaan met geld en de module arbeidsmarkt en participatie. Wij zetten daarbij vol in op afstemming tussen de verschillende (wettelijk verplichte en lokaal ontwikkelde) onderdelen van de inburgering. Vooruitlopend op de aanbesteding wordt in de eerste helft van 2025 ook een pilot uitgevoerd om te experimenteren met maatschappelijke begeleiding. Wij gaan ervan uit dat het zelf uitvoeren van maatschappelijke begeleiding als voordeel heeft dat beter kan worden ingespeeld op aanpak op de leefgebieden, effectiever kan worden opgeschaald naar professionele begeleiding en er geen overlap meer is tussen taken van de gemeente en de opdrachtnemer. Het experiment is bedoeld om te onderzoeken of deze aannames juist zijn.

Thema III - Sociaal domein - Wmo

Eigen bijdrage Wmo

Naar verwachting wordt een wetwijziging doorgevoerd waardoor het (weer) mogelijk is om een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor het gebruik van Wmo-voorzieningen te vragen.

Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein

De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS) is in 2023 controversieel verklaard en onduidelijk is of en wanneer de WAMS wordt ingevoerd. De WAMS beoogt betere samenwerking tussen verschillende ketenpartijen bij inwoners die vanuit meerdere leefgebieden, ook buiten het gemeentelijke sociale domein, ondersteuning nodig hebben. Daarbij biedt de WAMS een duidelijke wettelijke grondslag om de gegevens te delen die voor die samenwerking nodig is.

Integraal Zorgakkoord

Met het Integraal Zorgakkoord (IZA) werken wij aan een van de belangrijkste maatschappelijke opgave in onze samenleving van dit moment. De zorg voor de toekomst kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar houden. Het is nodig om een transformatie teweeg te brengen naar een systeem dat is ingericht op het werken aan gezondheid en preventie. Het doel is minder zorg te (hoeven) leveren en bij te dragen aan een gezonde en vitale maatschappij. Wij ontvangen via de mandaatgemeente Ede een SPUK IZA voor de uitvoering van deze taken.

Visie en programma Diversiteit en Inclusie

Begin 2025 leggen wij de raad ter vaststelling voor de visie op diversiteit en inclusie. Aansluitend wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld en beginnen wij met de uitvoering.

Agenda Toegankelijkheid

De Agenda Toegankelijkheid, voorheen Lokale Inclusie Agenda, wordt geactualiseerd op zo'n manier dat deze beter in het brede uitvoeringsprogramma Diversiteit en Inclusie past. Activiteiten worden meer toegespitst op fysieke en mentale toegankelijkheid dan op inclusie in bredere zin.

Decentralisatie Beschermd Wonen

In 2025 werken wij verder aan sociale inclusie, door mensen met een psychische kwetsbaarheid passende ondersteuning in de eigen woonomgeving te bieden in plaats van in een instelling. Aan deze maatschappelijke opgave wordt gewerkt door het uitvoeren van de doelen zoals opgenomen in de regiovisie Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de Valleiregio 2024-2029. Alsmede door de zes pijlers uit te voeren zoals opgenomen in het lokaal uitvoeringsplan Beschermd Thuis 2023-2026.

Wmo Immaterieel

De nieuwe contracten met Wmo-aanbieders Hulp bij huishouden, Dagbesteding, Individuele begeleiding en Kortdurend verblijf gaan in op 1 januari 2025. In het kader van de heroverwegingen versterken wij niet alleen de intake voor Hulp bij huishouden maar ook de regievoering op ondersteuning vanuit de Wmo op cliëntniveau.

Contractmanagement

Onze contracten zijn toekomstbestendig gemaakt. Wij investeren in contractmanagement en zorgen daardoor dat de contractafspraken door de gemeente en Wmo-Zorgaanbieders worden nageleefd. Dit zorgt voor rechtmatige declaraties en het behoud van kwaliteit. In 2025 ontwikkelen wij het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid verder door, onder andere door in te zetten op het versterken van regionale samenwerking.

Bovenregionaal logeershuis

Een vorm van respijtzorg is logeerszorg. Door logeerszorg kunnen inwoners met een Wmo-indicatie, die thuis zorg krijgen van bijvoorbeeld een partner, tijdelijk in een zorginstelling of logeershuis 'logeren', zodat de mantelzorger even op adem kan komen. In 2024 hebben wij in samenwerking met de ZOU (Zuid Oost Utrecht) gemeenten, Ede en Rhenen een gezamenlijke subsidie aan een zorgaanbieder verstrekt om een bovenregionaal logeershuis te realiseren. Dit logeershuis opent naar verwachting eind 2024 haar deuren en streeft in de aankomende jaren naar een minimale bezettingsgraad van 70%.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

De uitvoering van GALA maakt onderdeel uit van het uitvoeringsplan van het Integraal BeleidsKader en richt zich op de thema's:

- Terugdringen gezondheidsachterstanden
- Een gezonde fysieke leefomgeving
- Versterken van de sociale basis
- Een gezonde leefstijl
- Versterken van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden

Centraal binnen GALA staan de vijf ketenaanpakken: Kansrijke Start, Valpreventie, Welzijn op Recept en de Ketenaanpakken overgewicht kinderen en volwassenen.

Middels de financiële uitvoeringsregeling (brede SPUK) behorende bij het GALA ontvangt de gemeente van 2023 tot en met 2026 middelen om integraal in te zetten op diverse aspecten van gezondheid. Op dit moment is nog geen zicht op verlenging van deze bijdrage, hetgeen een risico inhoudt voor het vervolg van de lokale uitvoering van het GALA.

Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

Een belangrijk onderdeel van de uitvoering van GALA is de implementatie van de aanpak OKO. Wij zetten hierbij in op het creëren van een omgeving, waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, zodat ze lekkerder in hun vel zitten en minder/geen alcohol drinken, roken of drugs gebruiken. In 2024 zijn wij met OKO gestart en hebben speerpunten geformuleerd. In 2025 concretiseren wij deze naar doelen, stellen er beleid bij op en voeren het uit.

Vaccineren

In 2025 ronden wij de pilot in samenwerking met de GGDrU omtrent de vaccinatiegraad af. In deze pilot onderzoeken wij wijkgericht welke zorgen er leven omtrent vaccineren en brengen wij in beeld welke interventies wel en niet effectief zijn om de vaccinatiegraad in gemeente Veenendaal en Renswoude te verhogen. Deze pilot verloopt volgens een iteratief proces. Kenmerkend hiervoor is dat vervolgstappen worden bepaald op basis van voorgaande uitkomsten. Naar verwachting wordt de lokale pilot aan het einde van het eerste kwartaal afgerond.

Thema IV - Sociaal domein - Jeugd

Hervormingsagenda Jeugdhulp

In de inleiding is al uitgebreid ingegaan op de 'Hervormingsagenda Jeugd'. De in 2024 inzichtelijk gemaakte gevolgen van de Hervormingsagenda vertalen wij naar maatregelen op lokaal en regionaal niveau voor het jaar 2025. Wij blijven actief het gesprek zoeken met zorgaanbieders, regiogemeenten, VNG en het Rijk teneinde te komen tot een toekomstbestendige (beleidsmatig en financieel) aanpak in de jeugdzorg.

Regionaal Veiligheidsteam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

In 2025 werken wij verder aan de vormgeving van het Regionale Veiligheidsteam jeugdhulp (RVT) vanuit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. In 2022 zijn wij via een zogenaamde 'Proeftuin' gestart met een RVT en in de komende jaren ontwikkelen wij samen met het CJG en andere partners in de proeftuin dit team door om zoveel mogelijk veiligheidsproblematiek al in een preventief kader op te kunnen lossen. Dit ter voorkoming van ondertoezichtstellingen en/of uithuisplaatsingen. Uitgangspunt daarbij is om gezinsgericht en domeinoverstijgend te kijken wat nodig is om rust en stabiliteit in het gezin terug te brengen. Onze focus in 2025 blijft het verhogen van de kwaliteit en effectiviteit van de aangeboden ondersteuning. Door te investeren in het verbeteren van samenwerkingsverbanden streven wij ernaar dat alle kinderen en gezinnen de best mogelijke hulp krijgen, afgestemd op hun specifieke behoeften en situaties.

CJG

De komende jaren wordt landelijk gewerkt aan een nieuw toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Regionaal is er een (Gelderse) Verbeteragenda wat perspectief biedt over hoe de jeugdbeschermingsketen efficiënter en effectiever georganiseerd kan worden. Een van de belangrijkste onderdelen in dit toekomstscenario is een stevig lokaal team, die het vaste gezicht is en zo nodig beschikbaar blijft voor gezinnen, ook als er aanvullende expertise nodig is. Het vraagt om inspanningen van het CJG en vraagt extra tijd van haar medewerkers om alle (nieuwe) medewerkers van de gecertificeerde instellingen betrokken te krijgen bij de samenwerkingsafspraken.

Zorgpunt ten aanzien van het CJG is werkdruk / stijgend personeelsverloop. Dit zorgt voor het oplopen van de wachttijden. In 2025 wordt ingezet op het herstellen van de balans tussen de kerntaken (preventie en vroegsignalering, toegang, ambulante ondersteuning en regie). Tevens zal het CJG in 2025 extra activiteiten ondernemen in het kader van de doorwerking van de Hervormingsagenda en het Convenant Stevige Lokale Teams.

Thema V - Onderwijs en ontwikkeling

Nationaal Programma Onderwijs

Als gevolg van corona heeft een aanzienlijk aantal leerlingen in het primair en voortgezet onderwijsachterstanden opgelopen, de ernst hiervan verschilt per leerling en schoolsoort. De Rijksoverheid ondersteunt het onderwijs bij activiteiten gericht op het inlopen van cognitieve vertragingen en sociaal-emotionele problemen die zijn ontstaan door de uitbraak van het coronavirus en de gevolgen daarvan. Scholen hebben rechtstreeks het overgrote deel van de beschikbare middelen van het Rijk ontvangen en ingezet op verschillende interventies in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs).

Met de door ons van het Rijk ontvangen middelen zetten wij in 2025 de implementatie voort in samenwerking met o.a. scholen, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, bibliotheek, welzijn en verbinding onderwijs en jeugdhulp. Aangezien de NPO-gelden beschikbaar zijn tot 31 juli 2025 streven wij naar een duurzame afronding.

Passend onderwijs

In 2025 versterken wij de samenwerking tussen (passend)onderwijs en jeugdhulp door lokaal en regionaal afspraken te maken met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en pilots op het vlak van onderwijs-jeugd (door) te ontwikkelen. Wij volgen nauwgezet de ontwikkelingen in het onderwijs als het gaat om de implementatie van het nieuwe allocatiemodel vanuit de samenwerkingsverbanden. Wij zien een toename van

ondersteuningsvragen vanuit het onderwijs richting het CJG en een gebrek aan passende onderwijsplekken. De verzoeken voor 1 op 1 begeleiding in de klas nemen ook toe. Het vraagstuk of de verantwoordelijkheid en/of de inzet (en de bekostiging) vanuit het onderwijs of jeugdhulp nodig is blijft een doorlopend gesprek en is een intensief en tijdrovend proces. In het regionale Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met de Samenwerkingsverbanden voeren wij hier het gesprek over.

Integrale Kindcentra (IKC's)

In 2025 worden zowel het Integrale KindCentra (IKC)-beleid als het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vernieuwd. Dit is noodzakelijk om in te spelen op ervaringen uit het recente verleden, de gewenste verbreding door onder andere ook sportaccommodaties te betrekken in het vastgoedplan, het kwaliteitskader voor nieuwbouw te actualiseren en tot slot ook in te spelen op de toenemende kosten voor nieuwbouw zonder dat hiervoor meer financiële ruimte komt.

Parallel aan de vernieuwing van deze beleidsdoelstellingen, wordt er al concreet gewerkt aan de ontwikkeling van een aantal nieuwe IKC's. IKC Dragonder Noord is het eerste project dat in uitvoering gaat komen. In september van 2024 heeft de raad hierover een besluit genomen. In 2025 zal het benodigde investeringsbudget (na aanbesteding) worden aangevraagd. De verwachting is dat medio 2027 dit nieuwe gebouw, ter vervanging van de bestaande school, kan worden opgeleverd.

In de kadernota 2024 (vastgesteld juli 2023) heeft de raad besloten om nog twee projecten in ontwikkeling te nemen. Dit betreffen IKC Dragonder Zuid en IKC PO/SBO/SO. Deze projecten komen voort uit de besloten oplossingsrichting voor oost Veenendaal. De inzet van de gemeente is erop gericht om deze twee nieuwe gebouwen medio 2027-2028 te kunnen opleveren. De ontwikkeling van een dergelijk project is echter complex. Ook is een vastgestelde IKC-visie vanuit de betrokken partijen nodig om te kunnen starten. De planning van deze IKC's staat dan ook onder druk. Uiterlijk in 2025 wordt hierover meer duidelijkheid verwacht.

Voor 2028 staat de oplevering van nog een IKC gepland. Dit betreft de vervangende nieuwbouw voor de Calvijnschool. In 2025 wordt gestart met het ontwikkelproces voor dit gebouw. Tot slot is in de voorliggende begroting financieel ruimte opgenomen om enkele bouwkundige aanpassingen in het Ontmoetingshuis te realiseren. Dit is noodzakelijk om meer ruimte te creëren voor de onderwijsfunctie in dit gebouw.

In de raadsinformatiebrief (RIB2024.68) zijn nog enkele toekomstige noodzakelijke ontwikkelingen benoemd. Deze worden meegenomen in het nieuwe IHP en zullen daarna vanaf 2025 en verder opgepakt moeten worden. De komende jaren lopen er dan ook voor onderwijsvastgoed (en daaraan samenhangende functies zoals sport, kinderopvang en welzijn) een groot aantal projecten. Samen met de ontwikkeling van het nieuwe IHP wordt gewerkt aan de uitwerking van een programmatische opzet. Dit zorgt voor een integrale aansturing op niveau van de totale gemeentelijke vastgoedportefeuille.

Gestegen kosten en kwaliteitsniveau

In dezelfde raadsinformatiebrief is aangegeven dat de investeringskosten voor de bouw van nieuwe onderwijsgebouwen fors zijn toegenomen. In de voorliggende programmabegroting is voor de bouw van nieuwe IKC's in financiële zin het uitgangspunt genomen zoals dat ook voor IKC Dragonder Noord is vastgelegd. Dit heeft een oplopend effect op de gemeentelijke begroting. Hogere investeringen zorgen voor hogere kapitaallasten. Onderdeel van het nieuw op te stellen IHP 2025 is dan ook het vaststellen van het kwaliteitsniveau. Maar ook een afweging over tempo en wijze van vernieuwing van het gemeentelijk onderwijsvastgoed moet plaatsvinden in het nieuw op te stellen IHP 2025. Hierbij wordt uiteraard ook onderzocht of er nog kansen zijn voor optimalisatie. Hierbij kan ook gedacht worden aan de wijze van afschrijven in combinatie met duurzame/circulaire nieuwbouw.

Planning IKC's

In het MIP is, zoals in de kadernota besloten, de bouw van 5 nieuwe IKC's opgenomen. Dit betreft de kapitaallasten voor de voorinvesteringen voor vier IKC's en de totale kapitaallasten van IKC Dragonder Noord. Deze IKC's worden in de huidige planning in de periode 2027-2030 opgeleverd. De ervaring leert echter dat het bij IKC's om samenwerkingstrajecten gaat met meerdere partijen, waardoor het risico op vertragingen reëel is. De kans dat de vijf daadwerkelijk binnen dit tijdsbestek worden gerealiseerd is waarschijnlijk niet reëel. Aankomend jaar wordt het IHP vernieuwd, op dat moment is voldoende zicht op een realistische planning van de vier nieuwbouw projecten.

Lokale Educatieve Agenda/lokaal onderwijsbeleid

De Lokale Educatieve Agenda (LEA) is een wettelijke overlegvorm tussen de gemeente en het onderwijs. In de gemeente Veenendaal bestaat de LEA naast het onderwijs ook uit kinderopvangorganisaties die zijn verenigd in een platform Kinderopvangorganisaties. Samen met deze partners is in 2024 de beleidsagenda Lokale Educatieve Agenda vastgesteld, waaraan in 2025 uitvoering wordt gegeven.

Aansluiting Onderwijs en arbeidsmarkt

In 2025 beschikken wij over een breed scala aan voorzieningen om jongeren in een kwetsbare positie verder te kunnen ondersteunen naar een succesvolle arbeidstoeleiding. In 2025 blijven we inzetten op een integrale aanpak voor jongeren en het verbinden en delen van kennis binnen de domeinen Wmo, Leerplicht, Doorstroompunt (voorheen RMC) en Participatiewet. Het regionale programma Voortijdig Schoolverlaters 2020-2024 is verlengd vanwege de ontwikkelingen rond de nieuwe wet van school naar duurzaam werk.

Leerlingenvervoer

In 2025 wordt verder gewerkt aan de implementatie van de nieuwe Verordening Leerlingenvervoer Veenendaal. In deze nieuwe verordening is de focus het zelfstandig (leren) reizen van het kind. Bij die ontwikkeling van de zelfstandigheid is samenwerking nodig met de scholen, de ouders, vrijwilligers (begeleiders), vervoerder(s) en de gemeente (leerlingenvervoer en Participatiewet).

Thema VI - Sport

Sporten zorgt voor verbetering van de gezondheid, voor preventie van ziektes, draagt bij aan de sociale cohesie en helpt bij de deelname aan de maatschappij.

Samen met Sportservice en alle sportaanbieders geven we in 2025 uitvoering aan het in 2024 vastgestelde beleidskader Sport en Bewegen "Samen Sterker met Sport en Bewegen 2024-2028". Een van de voornaamste doelen in het beleid is het vergroten van de sportparticipatie, zodat iedereen ongeacht achtergrond of vaardigheidsniveau de mogelijkheid heeft om actief deel te nemen aan sport. Wij investeren in programma's die drempels wegnemen, zoals financiële ondersteuning voor gezinnen met een laag inkomen en het aanbieden van diverse sportmogelijkheden die aansluiten bij de verschillende interesses en behoeften. Wij willen de verbinding van zorg met sport, welzijn en cultuur verder verstevigen en stellen hiertoe een uitvoeringsprogramma op.

Motie actualiseren samenwerking Sportservice

In 2025 onderzoeken wij welke uitvoeringstaken (beheer en onderhoud) vanaf 2027 efficiënter uitgevoerd kunnen worden door de Stichting Sportservice Veenendaal. Tevens wordt hierbij betrokken wat het mogelijke financiële voordeel is en wat dit beleidsmatig betekent. In het derde kwartaal van 2025 leggen wij de resultaten van het onderzoek voor aan de raad.

Thema VII - Cultuur

Cultuurvisie

Eind 2021 heeft de raad de cultuurvisie 2022-2030 'Glans aan de Griff' vastgesteld. Tevens is de cultuurnota 2022-2025 vastgesteld. In de cultuurvisie staan de volgende zeven verhaallijnen opgenomen om aan doelstellingen uit de cultuurvisie te kunnen voldoen:

- Verhaallijn 1 Stabiele basis
- Verhaallijn 2 Cultuur in de wijken
- Verhaallijn 3 Iedereen doet mee
- Verhaallijn 4 Jong geleerd, oud gedaan
- Verhaallijn 5 Het verhaal van Veenendaal
- Verhaallijn 6 Nieuwe smaken, nieuwe makers
- Verhaallijn 7 Veenendaal kleurt de regio

In de periode 2022-2025 zijn de eerste vijf verhaallijnen in gang gezet. Eind 2025 wordt nagegaan of- en in hoeverre de KPI's ('uitwerking verhaallijn' in cultuurvisie) zijn behaald, welk (eventueel) vervolg hieraan gegeven kan worden en/of welke inspanningen hier nog op geleverd moeten worden om de KPI's te behalen en duurzaam te bestendigen. Verhaallijnen 6 en 7 worden, conform het tijdpad in de cultuurvisie, in 2025 opgestart met een eerste verkenning. Voor de uitwerking van de laatste twee verhaallijnen staat vijf jaar gepland (tot en met 2030).

De Muzen

In verband met structureel hogere onderhoudskosten is bij de Kadernota 2025 de exploitatiesubsidie van de Muzen met € 72.000 verhoogd. Bij nader onderzoek is gebleken dat minder nodig is, namelijk € 56.000. Dit is verwerkt in deze programmabegroting.

Voorbereiden op wetwijziging 2026 omtrent zorgplicht voor bibliotheken

Naar verwachting treedt de nieuwe wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) per 1 januari 2026 in werking. Hierin wordt de toegang tot een bibliotheek voor elke inwoner in Nederland gegarandeerd waardoor er in elke gemeente een volwaardige en voldoende bibliotheekvestiging(en) moet(en) zijn. In 2025 wordt de inwerkingtreding van deze wetwijziging voorbereid door in samenspraak met de bibliotheek de consequenties in beeld te brengen en hier een uitvoeringsplan voor te maken.

In aanloop naar deze wetwijziging konden gemeenten een specifieke uitkering (SPUK) aanvragen als tegemoetkoming in de kosten die zij maken voor de oprichting van nieuwe bibliotheekvestigingen en voor het verbeteren of door ontwikkelen van bestaande bibliotheekvoorzieningen. Deze aanvraag heeft de gemeente ingediend ten behoeve van een nieuwe bibliotheek-wijkhuiskamer, waarvan de uitkomst uiterlijk september 2024 wordt verwacht. Indien de SPUK wordt toegekend, dan wordt in 2025 een wijkhuiskamer opgericht (d.w.z. multifunctionele bibliotheekvestiging) in een wijk met verhoudingsgewijs een hoog percentage laaggeletterden en met een bovengemiddeld risico op onderwijsachterstanden.

Theater

De raad heeft op 9 juli 2024 besloten om in de begroting een taakstellend jaarbudget, waarvan de jaarlijkse lasten met € 0,5 miljoen verminderd zijn (€ 4,28 miljoen in plaats van € 4,78 miljoen), op te nemen voor de ontwikkeling van het nieuwe theater. Het taakstellende jaarbudget is voor zowel de dekking van de lasten van het te investeren bedrag, als de jaarlijkse exploitatielasten van het theater en wordt nader uitgewerkt in het masterplan dat voor de behandeling van de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 aan de raad wordt voorgelegd (ten behoeve van de agendering hiervan in de reguliere novemberraad). Hierbij wordt variant C uit de uitgangspuntennotitie als minimum aangehouden. Deze variant gaat uit van een nieuw theater met een grote en kleine theaterzaal met poppodiumfunctie. Hierbij wordt tevens motie M2024.33 'Regionaal Lampegiet' betrokken. Deze motie is gericht op het zoeken van cofinanciering bij omliggende gemeenten vanwege het regionale karakter van het theater.

Na vaststelling van het masterplan, wordt gestart met het vervolgproces gericht op realisatie van het nieuwe theater in 2028. Hiervoor wordt onder andere een aanbestedingsstrategie, ontwerp, RO- en vergunningsprocesplan en risicomangement opgesteld. Ook zal de theaterexploitatie worden aangepast op de aanpassingen in het Masterplan. Deze stappen zullen deels nog in 2024 en grotendeels in 2025 worden gezet. De bouw van een nieuw theater is een majeur project wat ook specifieke kennis vereist. Voor dit project wordt nu al gewerkt met een bredere projectorganisatie. Dit zal in 2025 worden uitgebreid gericht op beheersing van (technische, financiële en procedurele) risico's.

Thema VIII - Welzijn

De basis voor de opdracht Welzijn bestaat uit het vastgestelde Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027. In 2025 scherpen wij de opdracht Welzijn aan op basis van het IBK-SD en vanuit de aanbevelingen vanuit het Rekenkameronderzoek "Wel en wee in Welzijn". Daarmee wordt duidelijker wat de opdracht aan Veens Welzijn is, en in welke mate deze opdracht en de bijbehorende doelen daadwerkelijk worden gerealiseerd aan de hand van de resultaten.

De opdracht Welzijn gaat om het versterken van de sociale basis. Wij hanteren drie beleidslijnen voor het vaststellen van het jaarplan van Veens Welzijn, te weten sociale leefbaarheid, opvoeden en (op)groei, en kwetsbaarheid en meedoen. Wij weten dat mantelzorgers van cruciale waarde zijn in het bieden van ondersteuning aan hun naasten. Wij hebben Veens Welzijn en de partners opdracht gegeven om passende ondersteuning en een luisterend oor hiervoor te bieden. Daarnaast bieden wij op diverse manieren ondersteuning aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties in de sociale basis, bijvoorbeeld via de jaarlijks terugkerende vrijwilligerswaardering die wordt uitgereikt.

Als gemeente vindt de regie en sturing op de sociale basis als geheel plaats en op welzijn in het bijzonder.

Vrijwilligers

Het vrijwilligersplatform continueren wij ook in 2025. Vanuit Veens Welzijn blijft de kenniskring actief en het maatschappelijk netwerk. Vanuit deze netwerken blijft het mogelijk om elkaar te ontmoeten, te leren kennen en daardoor te weten wie welke ondersteuning biedt. In 2025 passen wij, naar aanleiding van het overschrijden van het subsidieplafond, de subsidieregeling vrijwilligerswerk en informele zorg aan. Hierbij worden de vrijwilligersorganisaties betrokken.

Heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028

Continuïteit uitvoering regie maatschappelijke ondersteuning

Er wordt een formatieplaats toegevoegd aan team Maatschappelijke ondersteuning Uitvoering (MOU). Door deze extra consulent kan de werkwijze waarbij regie wordt gevoerd op de doelen van de cliënt worden versterkt. In 2025 wordt deze nieuwe consulent geworven en toegevoegd aan het team. Dit betreft een structurele investering van jaarlijks € 100.000. Door deze investering worden de doelen sneller behaald en kunnen besparingen gerealiseerd worden op de dagbesteding en individuele begeleiding. De besparingen zijn ingeschat op € 200.000. Dit levert per saldo een structurele besparing op van € 100.000.

Intensiveren controle rechtmatigheid zorgaanbieders

Er wordt 1 fte extra beschikbaar gesteld voor de toezichthouder Rechtmatigheid. In 2024 is er een rechtmatigheidsonderzoek afgerond waarbij alle processtappen zijn doorlopen. Deze stappen worden geborgd in 2025. Door deze vastgelegde processen en extra middelen kunnen er meer en efficiëntere onderzoeken in 2025 uitgevoerd worden. De kosten van een extra fte bedragen € 100.000 op jaarbasis. Het voordelige effect van de rechtmatigheidscontrole op de Wmo-uitgaven bedraagt naar verwachting € 150.000 in 2025 oplopend naar € 200.000 vanaf 2027. Het levert dus per saldo een besparing op van € 50.000 in 2025 oplopend naar € 100.000 vanaf 2027.

Eén jaar doorschuiven investeringen MIP 2025 (sport)

Alle investeringen in de sportvoorzieningen worden vanaf 2025 één jaar doorgeschoven. Hierdoor wordt vanaf 2026 structureel bespaard op de kapitaallasten. De eventuele extra kosten voor klein onderhoud in verband met langere gebruiksduur worden opgevangen binnen het budget. Met dit doorschuiven accepteren we een risico dat de reguliere bedrijfsvoering een enkel moment in gevaar kan komen en we niet altijd aan onze kwaliteitscriteria kunnen voldoen (een voorbeeld: het kan zijn dat de veegmachine wat vaker stuk is en dat er dan even wat minder schoongemaakt kan worden). Daar waar voorzieningen niet meer bruikbaar zijn in verband met de eisen vanuit NOC NSF zullen we actie ondernemen en indien noodzakelijk in 2025 een voorstel aan u voor leggen.

Taakstelling Hervormingsagenda Jeugd

Rijk en gemeenten hebben in de 'Hervormingsagenda Jeugd' afspraken gemaakt om de knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Het Rijk heeft daarbij voor Veenendaal een besparingspotentieel van € 4,1 miljoen berekend. Aan dit besparingspotentieel zitten verschillende haken en ogen en daarmee risico's. Positief is dat een deskundigencommissie is aangesteld die de haalbaarheid zal toetsen.

Meerdere maatregelen zoals genoemd in de Hervormingsagenda hebben wij al (eerder) doorgevoerd en wij hebben bij het opstellen van de kadernota 2025-2028 het resterende besparingspotentieel aanzienlijk lager ingeschat, namelijk op € 1 miljoen. Dit ook omdat wij naast de in de hervormingsagenda genoemde maatregelen als gemeente periodiek monitoren en zelf al via aanvullende maatregelen bijsturen. En ook is het besparingspotentieel lager ingeschat, vanwege de bestaande tekorten bij de jeugdzorg. Daarnaast is in de kadernota 2025-2028 voorgesteld om vanaf 2026 een extra stelpost van €1 miljoen in de begroting op te nemen over het gehele jeugdbudget. Bij de behandeling van de kadernota 2025 - 2028 is bij amendement besloten om de besparingen op de jeugdzorg verder op te hogen wat resulteert in de volgende bedragen voor de komende jaren:

2026: € 1.655.000

2027: € 1.905.000

2028: € 2.155.000

Wij verwachten de oorspronkelijke besparing van € 1,5 miljoen in 2026 olopend naar € 2 miljoen in 2028 te realiseren via het verder doorvoeren van maatregelen en doordat de deskundigencommissie een advies zal uitbrengen om gemeenten verder tegemoet te komen. De realisatie van de aanvullende besparingen door de amendementen van in totaal € 155.000 vanaf 2026 is op dit moment nog onzeker en mede afhankelijk van de mogelijke compensatie vanuit het Rijk.

Subsidie SSV

Bij amendement is de structurele taakstelling voor de Stichting Sportservice Veenendaal (SSV) eenmalig voor 2025 verlaagd van € 100.000 naar € 50.000. Vanaf 2026 bedraagt de taakstelling jaarlijks € 100.000. De invulling hiervan vindt plaats door de SSV in afstemming met de gemeente.

Dagopvang maximeren

In de Kadernota 2025-2028 is besloten dat de dagopvang wordt gemaximeerd. Dit betekent dat cliënten met een omvangrijke ondersteuningsbehoefte met betrekking tot dagopvang eerst een WLZ-aanvraag dienen te doen. Pas na afwijzing van de aanvraag wordt een Wmo-voorziening toegekend. In de tweede helft van 2024 wordt deze maatregel verder uitgewerkt en wordt bepaald hoe de maatregel er exact uit gaat zien en welke acties in 2025 nog nodig zijn om deze maatregel uit te voeren. Waarschijnlijk vraagt dit om een aanpassing van het Besluit nadere regels en een advies van het Wmo-Forum dat in 2025 wordt voorgelegd aan college en raad. Met deze maatregel verwachten we € 100.000 per jaar vanaf 2025 te kunnen besparen. Overigens wijzigt per 1 januari 2025 de naam van deze ondersteuning

in Dagbesteding Langer Thuis.

Vluchtelingenwerk

Vanaf 2027 kan een bezuiniging van jaarlijks € 100.000 worden gerealiseerd door het efficiënter inzetten en organiseren van maatschappelijke begeleiding voor statushouders. Dit wordt nog tot 2026 door Vluchtelingenwerk georganiseerd. Bij de aanbesteding van deze taak in 2025 is het de insteek om deze taak anders te organiseren. In 2026 is hiervoor eerst een investering nodig zodat vanaf 2027 de bezuiniging kan worden gerealiseerd.

Aanscherpen intake SO

Er wordt één formatieplaats toegevoegd aan team MOU. Hierdoor kunnen de onderzoeken in het kader van meldingen Schoonmaakondersteuning grondiger worden uitgevoerd. Dit betreft een structurele investering van € 100.000. In 2025 wordt deze extra consultant geworven en ingewerkt en wordt gestart met de aangescherpte intake. Vanaf 1 januari 2025 heeft deze ondersteuning overigens een andere naam: Hulp bij huishouden. Het grondiger uitvoeren van de onderzoeken leidt naar verwachting tot een lagere instroom. Dit levert een besparing op van € 180.000 vanaf 2026. Per saldo dus een voordelig effect van € 80.000 vanaf 2026.

Mantelzorgwaardering

Het budget voor mantelzorgwaardering wordt vanaf 2026 structureel met € 35.000 verlaagd. Op basis van uitgaven voorgaande jaren is het niet nodig om hier een actie op te zetten omdat er structureel sprake is van een onderbesteding op dit budget.

Subsidie NK-raadsleden tijdens V'daal- V'daal afschaffen

De jaarlijkse subsidie voor het NK-raadsleden tijdens Veenendaal-Veenendaal, ad € 10.000, wordt vanaf 2025 afgeschaft.

Korting culturele instellingen

Bij de vaststelling van de Kadernota 2025-2028 is per amendement besloten om vanaf 2026 € 150.000 in mindering te brengen op de subsidies aan de culturele instellingen. Om dit te kunnen realiseren wordt in 2025 samen met de culturele partijen onderzocht en afgestemd hoe deze besparing gerealiseerd kan worden, welke keuzes hierdoor gemaakt moeten worden en welke maatschappelijke- en/of beleidsmatige gevolgen dit heeft. Het gaat hierbij om besparingsmaatregelen die zowel betrekking hebben op activiteiten, prestatieafspraken, overhead/bedrijfsvoering, openingstijden als op tarieven.

Eén Cultuurbedrijf

Bij amendement is besloten om per 1 januari 2026 nog maar aan één (overkoepelende) Veenendaalse professionele culturele organisatie subsidie te verlenen voor het cultureel aanbod en voor de culturele programmering. Bij het aangaan van deze nieuwe subsidierelatie worden voorwaarden gesteld om gezamenlijk met de cultuursector te komen tot één Centraal Veenendaals Cultuurbedrijf vanaf uiterlijk 1 januari 2028, evenals te komen tot aangescherpte (financiële) kritische prestatie-indicatoren. Daartoe wordt in Q1 van 2025 een plan aan de raad voorgelegd op basis van gezamenlijke inbreng en met daarin een plan van aanpak, inclusief de bijbehorende (frictie-)kosten. Het gehele transitieproces wordt gemonitord en waar nodig begeleid.

Aanpassen legesverordening Gehandicapten parkeerkaart

De leges voor het verstrekken van de gehandicaptenparkeerkaart moet kostendekkend zijn. Dit is het nu niet. De legesverordening wordt hierop aangepast. De hogere legesinkomsten zijn vanaf 2025 ingeschat op jaarlijks € 28.000.

Thema I – Inkomen

Algemeen Inkomen

Veenendaal zorgt dat iedere inwoner naar vermogen kan participeren in de samenleving en waar mogelijk zelfstandig in een inkomen kan voorzien.

Wat willen we bereiken?

I.a. Er blijft kwalitatief goede ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben (MD3).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1 We stellen een handreiking menselijke maat op en we implementeren deze in de werkwijze.

I.a.2. We implementeren de wijzigingen in de Participatiewet.

Wat willen we bereiken?

I.b. We streven naar bestaanszekerheid voor alle inwoners (MD01).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. We zetten in op het verkleinen van de effecten van inkomensongelijkheid.

I.b.2. We versterken de positie van statushouders op de arbeidsmarkt.

Wat willen we bereiken?

I.c. We bevorderen zelfredzaamheid (MD2).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. We ontwikkelen de methodiek van vroegsignalering door, samen met de signaalpartners.

I.c.2. We verbeteren de begeleiding en nazorg tijdens het traject schuldsanering.

Wat willen we bereiken?

I.d. Er blijft kwalitatief goede ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben (MD3).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.d.1. We vergroten de efficiëntie en de kwaliteit van ondersteuning.

Verbonden partijen Inkomen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Inkomen

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027	16-11-2023
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal, laatste wijziging d.d.	20-6-2024
Beleidsregel krediethypotheek Pw Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel uitvoering kostendelersnorm Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel vaststelling hoogte vermogen Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel terug- en invordering en heronderzoeken Bbz Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel terugvordering, verhaal en invordering Participatiewet, IOAW, IOAZ Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel individuele inkomensvoet Veenendaal	1-6-2021
Beleidsregel tegenprestatie naar vermogen Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel vrijlating giften Participatiewet gemeente Veenendaal	13-7-2021
Beleidsplan Handhaving sociaal domein	21-12-2021
Beleidsregels Regeling opvang ontheemden Oekraïne	19-4-2022
Beleidsregel Integrale Schuldhulpverlening Veenendaal	13-7-2021
Beleidsregels inburgering gemeente Veenendaal	21-4-2023
Beleidsregel draagkracht bijzondere bijstand	6-2-2023
Beleidsregel studietoelage gemeente Veenendaal	5-4-2023

Taakvelden thema Inkomen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.3 Inkomensregelingen	Baten	-23.033	-23.033	-19.983	-19.983
	Lasten	27.193	27.157	24.081	24.061
Totaal 6.3 Inkomensregelingen		4.161	4.125	4.099	4.079
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	11	12	12	12
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		11	12	12	12
Totaal Thema Inkomen		4.172	4.136	4.110	4.090

Thema II – Sociaal domein – Participatie en re-integratie

Algemeen Sociaal Domein - Participatie en re-integratie

Veenendaal zorgt door het activeren van mensen die 'aan de kant' staan dat iedere inwoner naar vermogen kan participeren in de samenleving.

Wat willen we bereiken?

II. a. We streven naar bestaanszekerheid voor alle inwoners (MD1).

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. We ondersteunen jongvolwassenen bij de overgang van onderwijs naar werk.

II.a.2. We faciliteren de overgang van zorg naar werk en vice versa.

II.a.3. De ontwikkeling van ons bijstandsbestand is gelijk aan of beter dan het landelijke beeld

Wat willen we bereiken?

II.b. Er blijft kwalitatief goede ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben (MD3).

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. We willen het inburgeringsproces efficiënter maken.

Wat willen we bereiken?

II.c. We streven naar bestaanszekerheid voor alle inwoners (MD1).

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We onderzoeken de belemmeringen bij uitstroom naar werk en kijken naar de mogelijkheden binnen de participatiewet, beleid schulddienstverlening en lokaal armoedebeleid.

Verbonden partijen Sociaal Domein - Participatie en re-integratie

De volgende verbonden partij levert een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleidsgerelateerd aan thema Sociaal Domein - Participatie en re-integratie

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027	16-11-2023
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal, laatst gewijzigd d.d.	20-6-2024
Beleidsregel Integrale schuldhulpverlening Veenendaal	13-7-2021
Beleidsregel Taaleis Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel tegemoetkoming eigen bijdrage kinderopvang Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie Veenendaal	25-5-2021
Besluit Re-integratie Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel scholingsplicht Veenendaal	25-5-2021
Gemeenschappelijke Regeling Sociale Werkvoorziening Zuid Oost Utrecht	22-6-2023
Beleidsregel studietoelage gemeente Veenendaal	21-4-2023
Beleidsregels inburgering gemeente Veenendaal	21-4-2023

Taakvelden thema Sociaal domein - Participatie en re-integratie

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.4 WSW en beschut werk	Lasten	6.951	6.724	6.349	6.194
Totaal 6.4 WSW en beschut werk		6.951	6.724	6.349	6.194
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	-24	-24	-24	-24
	Lasten	1.608	1.720	1.619	1.582
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		1.584	1.696	1.595	1.558
Totaal Thema Sociaal domein - Participatie en re-integratie		8.535	8.420	7.943	7.752

Thema III – Sociaal domein – Wmo

Algemeen Sociaal domein - Wmo

Veenendaal voert de Wmo 2015 uit.

Wat willen we bereiken?

III.a. Intensivering samenwerking in 2025 met de gemeenten in de Valleiregio de komende jaren t.b.v. het zorgdragen voor een kwalitatief goede ondersteuningsstructuur voor de doelgroep van Beschermd Wonen (MD1).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. Opstellen van een samenwerkings convenant met de Vallei gemeenten.

Wat willen we bereiken?

III.b. Een duurzame beweging voort te zetten om kwalitatief goede, beschikbare en betaalbare hulp dichtbij mensen te organiseren: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis (MD1).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. Uitvoeren van het lokaal uitvoeringsplan in 2025 van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis.

Wat willen we bereiken?

III.c. Bemoeizorg op een eenduidige wijze vormgeven in de regio (MD1).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. Regionale afspraken maken in 2025 over de inrichting van bemoeizorg

Wat willen we bereiken?

III.d. Stevige basis voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis met als stip op de horizon een gezonde generatie in 2040 (MD1, MD2).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. We geven in 2025, conform het plan van aanpak, verder uitvoering aan de vijftien thema's uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) waaronder de vijf ketenaanpakken.

Wat willen we bereiken?

III.e. Een omgeving waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Zodat ze lekkerder in hun vel zitten en minder/geen alcohol drinken, roken of drugs gebruiken (MD2).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.e.1. We implementeren de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) van 2024-2026, conform het plan van aanpak.

Wat willen we bereiken?

III.f. Inclusieve samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.f.1. Visie op Diversiteit en Inclusie in 2025 vaststellen, ontwikkelen uitvoeringsprogramma en start uitvoering.

Wat willen we bereiken?

III.g. Toegankelijke samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.g.1. Agenda Toegankelijkheid actualiseren in 2025.

Wat willen we bereiken?

III.h. Implementeren van mogelijke wetswijzigingen (MD3).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.h.1. In 2025 implementeren we de verwachte wetswijziging Wmo voor de nieuwe eigen bijdrageregeling.

Wat willen we bereiken?

III.i. Met het IZA:

1. maken we de verschuiving van zorg naar gezondheid. Zetten we in op preventie en stimuleren we dat mensen gezonde keuzes kunnen maken.
2. normaliseren we door vorm te geven aan anders zorgen en leven in onze Veenendaalse samenleving.
3. realiseren we domein overstijgende samenwerking tussen het sociaal en medisch domein.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.i.1. In 2025 uitvoeren van het regioplan Vitale Gelderse Vallei 2023-2027 door actief deel te nemen vanuit Veenendaal aan de vijf coalities (Vitaal ouder worden, Kansrijk opgroeien, Mentaal Vitaal, Passende zorg multiproblematiek en Acute zorg).

Wat willen we bereiken?

III.j. De ondersteuning wordt kwalitatief, recht en doelmatig ingezet door zorgaanbieders (MD3).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.j.1. De applicatie voor contractmanagement en de toezichthouder wordt in 2025 doorontwikkeld.

Verbonden partijen Sociaal Domein - WMO

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU);
- BVO Valleihopper.

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema Sociaal Domein - WMO

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027	16-11-2023
Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning	22-4-2021
Regionale handavingskader	22-6-2021
Integrale verordening sociaal domein, laatst gewijzigd d.d.	20-6-2024
Visie Sociaal Domein	2017
Regeling aanschaf buitenkast AED	november 2017
Gezondheidsbeleid: "Een gezond Veenendaal in 2022"	januari 2018
Lokale inclusie agenda	25-10-2022

Taakvelden thema Sociaal domein - WMO

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	493	472	472	464
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		493	472	472	464
7.1 Volksgezondheid	Baten	-370	-260	0	0
	Lasten	3.706	3.689	3.587	3.587
Totaal 7.1 Volksgezondheid		3.335	3.429	3.587	3.587
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Lasten	138	138	138	138
Totaal 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal		138	138	138	138
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Baten	-715	-1.498	-1.819	-1.819
	Lasten	4.981	5.171	5.116	5.117
Totaal 6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)		4.266	3.673	3.297	3.298
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	Lasten	5.212	5.032	5.032	5.032
Totaal 6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)		5.212	5.032	5.032	5.032
6.791 PGB WMO	Lasten	425	425	425	425
Totaal 6.791 PGB WMO		425	425	425	425
6.712 Begeleiding (WMO)	Lasten	7.915	7.915	7.897	7.897
Totaal 6.712 Begeleiding (WMO)		7.915	7.915	7.897	7.897
6.713 Dagbesteding (WMO)	Lasten	1.862	1.862	1.862	1.862
Totaal 6.713 Dagbesteding (WMO)		1.862	1.862	1.862	1.862
6.811 Beschermd wonen (WMO)	Lasten	-83	-83	-83	-83
Totaal 6.811 Beschermd wonen (WMO)		-83	-83	-83	-83
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	Lasten	109	109	109	109
Totaal 6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		109	109	109	109
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	Lasten	12	12	12	34
Totaal 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO		12	12	12	34
Totaal Thema Sociaal domein - WMO		23.684	22.984	22.748	22.763

Thema IV – Sociaal domein – Jeugd

Algemeen Sociaal Domein - Jeugd

Veenendaal voert de jeugdwet uit.

Wat willen we bereiken?

IV.a. Het doel van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is enerzijds de implementatie van het regionaal veiligheidsteam en de versterking van het lokale team. Anderzijds om de integrale samenwerking en effectiviteit van deze teams te verbeteren, waardoor we een veilige en stabiele omgeving voor kinderen en gezinnen kunnen waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.a.1. In 2025 werken we verder aan het regionaal veiligheidsteam en de versterking van het lokale team conform Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

Wat willen we bereiken?

IV.b. De in 2024 inzichtelijk gemaakte gevolgen van de Hervormingsagenda worden vertaald naar maatregelen op lokaal en regionaal niveau voor het jaar 2025. Ook blijven wij nieuwe ontwikkelingen nauwgezet volgen en nemen daarop actie indien gewenst.

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.b.1. Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan van de Hervormingsagenda.

Verbonden partijen Sociaal Domein - Jeugd

De volgende verbonden partij levert een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema Sociaal Domein - Jeugd

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027	16-11-2023
Model Veenendaal 2020	20-12-2018
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal, laatst gewijzigd d.d.	20-6-2024
Nadere regels toegang en toeleiding Veenendaal	1-6-2021
Beleidsregels jeugdhulp Veenendaal	1-6-2021
Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie Veenendaal	1-6-2021
Regiovisie Jeugd	27-1-2022

Taakvelden thema Sociaal domein - Jeugd

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-12	-12	-12	-12
	Lasten	283	283	283	283
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		271	271	271	271
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Baten	-174	-174	-174	-174
	Lasten	7.906	7.739	7.732	7.732
Totaal 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		7.732	7.565	7.558	7.558
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	18.859	19.002	18.931	18.931
Totaal 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal		18.859	19.002	18.931	18.931
6.792 PGB Jeugd	Lasten	395	395	395	395
Totaal 6.792 PGB Jeugd		395	395	395	395
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Lasten	224	-1.661	-1.797	-2.047
Totaal 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal		224	-1.661	-1.797	-2.047
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Lasten	7.562	7.619	7.591	7.591
Totaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal		7.562	7.619	7.591	7.591
6.821 Jeugdbescherming	Lasten	2.413	2.425	2.427	2.436
Totaal 6.821 Jeugdbescherming		2.413	2.425	2.427	2.436
Totaal Thema Sociaal domein - Jeugd		37.456	35.614	35.375	35.134

Thema V – Onderwijs en ontwikkeling

Algemeen Onderwijs en ontwikkeling

Veenendaal voert de wettelijke taken ten aanzien van onderwijs uit.

Wat willen we bereiken?

V.a. We streven naar bestaanszekerheid voor alle inwoners. Middels de nieuwe wet vergroten we de kansen voor jongvolwassenen tot 27 jaar met een (risico) op afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.a.1 In 2025 hebben we de Wet van school naar duurzaam werk inzichtelijk gemaakt en geïmplementeerd waarbij we de maatregelen vertalen naar lokaal niveau.

Verbonden partijen Onderwijs en ontwikkeling

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Onderwijs en ontwikkeling

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Lokaal onderwijsbeleid (LEA)/Onderwijsagenda 2021-2024	6-10-2020
Regionale uitgangspunten OOGO	30-9-2015
IKC-beleid	15-9-2020
Verordening Leerlingenvervoer	21-5-2014
Integraal Huisvestingsplan	15-10-2020
Regionaal programma basisvaardigheden Arbeidsmarktregio FoodValley 2021 – 2024	23-3-2021

Taakvelden thema Onderwijs en ontwikkeling

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-923	-923	-923	-923
	Lasten	6.172	6.092	5.951	5.872
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting		5.249	5.170	5.029	4.949
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-1.877	-1.877	-1.877	-1.877
	Lasten	3.576	3.576	3.576	3.570
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		1.699	1.698	1.698	1.693
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	-496	-496	-496	-496
	Lasten	553	553	553	553
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		57	57	57	57
Totaal Thema Onderwijs en ontwikkeling		7.005	6.925	6.784	6.699

Thema VI – Sport

Algemeen Sport

Veenendaal voert ter verbetering van de gezondheid en ter versterking van de sociale cohesie een actief sportbeleid.

Verbonden partijen Sport

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Sport

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Beleidskader "Samen Sterker met Sport en Bewegen"2024-2028	18-4-2024
Sportakkoord Veenendaal	juni 2020
Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland'	29-6-2018

Taakvelden thema Sport

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	-424	-364	0	0
	Lasten	7.298	7.187	6.815	6.814
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering		6.874	6.823	6.815	6.814
5.2 Sportaccommodaties	Baten	-3.662	-3.662	-3.662	-3.662
	Lasten	2.379	2.320	2.292	2.264
Totaal 5.2 Sportaccommodaties		-1.283	-1.342	-1.370	-1.398
Totaal Thema Sport		5.590	5.481	5.445	5.417

Thema VII – Cultuur

Algemeen Cultuur

Veenendaal geeft uitvoering aan de vastgestelde cultuurvisie 2022-2030 'Glans aan de Grift' en de cultuurnota 2022-2025.

Wat willen we bereiken?

VII.a. Vaststellen van nieuw Beleid op de beeldende kunst.

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.a.1. In afstemming met stakeholders uit het culturele veld en daarbuiten wordt in 2025 nieuw beleid op de beeldende kunst opgesteld.

Wat willen we bereiken?

VII.b. Van Cultuurvisie Verhaallijn 1 –5 wordt de balans opgemaakt en het vervolg bepaald.

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.b.1 In 2025 wordt nagegaan of- en in hoeverre de KPI's, uitwerking verhaallijn 1-5 in cultuurvisie, zijn behaald, welk eventueel vervolg hieraan gegeven kan worden.

Wat willen we bereiken?

VII.c. Verhaallijnen 6 en 7 worden, conform het tijdpad uit de cultuurvisie opgestart.

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.c.1. Er vindt begin 2025 een verkenning plaats of er aan de voorwaarden zoals genoemd in de cultuurvisie wordt voldaan om verhaallijn 6 en 7 uit de cultuurvisie op te starten.

Wat willen we bereiken?

VII.d. Invoering zorgplicht bij bibliotheken naar aanleiding van de wetswijziging Wsob (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen).

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.d.1. We bereiden ons voor op de wetswijziging die in 2026 naar verwachting in werking zal treden omtrent zorgplicht voor bibliotheken en stellen hiertoe een uitvoeringsplan op.

Verbonden partijen Cultuur

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Cultuur

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Glans aan de Grift: cultuurvisie 2022-2030	16-9-2021
Glans aan de Grift: cultuurmota 2022-2025	16-9-2021

Taakvelden thema Cultuur

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.863	-1.863	-1.863	-1.863
	Lasten	4.635	4.630	6.558	7.900
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		2.771	2.767	4.695	6.037
5.4 Musea	Lasten	439	439	439	439
Totaal 5.4 Musea		439	439	439	439
5.6 Media	Baten	-67	-67	-67	-67
	Lasten	2.490	2.340	2.340	2.340
Totaal 5.6 Media		2.424	2.274	2.274	2.274
Totaal Thema Cultuur		5.634	5.480	7.408	8.750

Thema VIII – Welzijn

Algemeen Welzijn

Veenendaal zorgt voor de versterking van de sociale basis.

Wat willen we bereiken?

VIII.a. In 2025 werken we verder met de publiekscampagne om bewustwording te creëren en inwoners aan te sporen om hun leven zelf en samen vorm te geven.

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.a.1. We gaan minimaal twee publiekscampagnes houden.

Wat willen we bereiken?

VIII.b. We zorgen in 2025 voor meer samenhang in de sociale basis (MD2).

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.b.1. We intensiveren de netwerksamenwerking tussen organisaties in de sociale basis.

Wat willen we bereiken?

VIII.c. We geven uitvoering aan de aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek Veens Welzijn (MD2).

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.c.1 We verscherpen de opdracht aan Veens Welzijn conform de uitkomsten en aanbevelingen.

Verbonden partijen Welzijn

De volgende verbonden partij levert een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Stichting Veens Welzijn.

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleidsgerelateerd aan thema Welzijn

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Startdocument opdracht welzijn 'Versterken sociale basis'	27-6-2019
Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027	16-11-2023
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal, laatst gewijzigd d.d.	20-6-2024
Opdracht Welzijn	22-9-2020
Lokale inclusie agenda	25-10-2022

Taakvelden thema Welzijn

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-322	-262	0	0
	Lasten	4.690	4.304	4.042	4.042
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		4.368	4.042	4.042	4.042
Totaal Thema Welzijn		4.368	4.042	4.042	4.042

PROGRAMMA 4 – BURGER EN BESTUUR

Visie Burger en bestuur

Veenendaal wil een gemeente zijn waarin inwoners, bedrijven en organisaties in verbinding staan en zich samen met de gemeente inzetten voor het bouwen aan de toekomst van Veenendaal. Dit omdat de samenleving voortdurend verandert. Het vraagt van de overheid en van alle betrokken partners een belangrijke bijdrage. Wij zijn veel in de wijken aanwezig, zijn extern gericht en participatie staat voorop. Een toegankelijke en transparante bestuursstijl is daarbij nodig.

Een betrouwbare overheid motiveert haar besluiten goed, handelt zorgvuldig en correct, houdt zich aan de afspraken en zorgt dat inwoners weten waar ze aan toe zijn. Het is een continu proces dat gekenmerkt wordt door leren door te doen, daarop te reflecteren en feedback te vragen. Wij blijven werken aan een heldere en eenduidige dienstverlening. De inzet van moderne geautomatiseerde systemen draagt bij aan het beter en sneller helpen van onze klanten.

Ook in onze opstelling binnen de regio Foodvalley, richting de provincie, het Rijk en eveneens Brussel brengen we onze ambities op de verschillende thema's en onze manier van werken in en zoeken daar steun voor. We zetten daarbij ook sterker in op de strategische public affairs.

Veiligheid en leefbaarheid zijn en blijven belangrijke thema's in Veenendaal. Hierbij zijn het tegengaan van criminaliteit en ondermijning en digitale veiligheid belangrijke aandachtspunten. Net zoals het tegengaan van, en voorbereid zijn op maatschappelijke onrust en de veiligheidsbeleving van onze inwoners.

Thema's Burger en bestuur

- I. Dienstverlening (extern)
- II. Bestuur & samenwerking
- III. Veiligheid samenleving

Financiën Burger en bestuur

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	1.087	1.087	1.087	1.087
Lasten	9.317	9.696	9.610	9.607
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-8.230	-8.609	-8.523	-8.519
Beschikkingen	102	102	102	102
Storting	112	112	112	112
Saldo mutaties reserves	-10	-10	-10	-10
Saldo programma (na mutaties reserves)	-8.240	-8.619	-8.533	-8.529

Actuele ontwikkelingen Burger en bestuur

Thema I - Dienstverlening (extern)

Er zijn geen actuele ontwikkelingen binnen dit thema.

Thema II - Bestuur & samenwerking

80 jaar bevrijding

In 2025 is het 80 jaar geleden dat Nederland (waaronder Veenendaal) bevrijd werd van 5 jaar Duitse bezetting. We willen komend jaar de Nationale feestdag en het weer in vrijheid kunnen leven extra luister bijzetten door het organiseren/ondersteunen van specifieke activiteiten in dit kader.

Thema III - Veiligheid samenleving

Integraal Veiligheidsplan

In april 2023 werd het Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelrug 2023-2026 door de raad vastgesteld. Samen met de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Renswoude, Rhenen en Wijk bij Duurstede, de politie en het Openbaar Ministerie blijven we de doelstellingen gericht op het (tegengaan van) ondermijning, digitale veiligheid en (het voorkomen van) maatschappelijke onrust realiseren. We doen dat dichtbij en samen met onze inwoners, ondernemers en lokale ketenpartners. Begin 2025 stellen wij voor 2025-2026 een nieuw uitvoeringsprogramma op waarin is opgenomen wat we in 2025 en 2026 concreet doen om de ambities uit het IVP te behalen.

Motie Probleem fatbikes in binnenstad (M2024.24)

De raad wordt middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de uitvoering van deze motie.

Heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028

Onderzoek: het leveren van een bijdrage door de GR'en

In de Kadernota 2025-2028 is opgenomen: "Het ligt in de rede dat de heroverweging niet alleen wordt beperkt tot onze direct beïnvloedbare budgetten, maar dat ook de gemeenschappelijke regelingen hun aandeel hierin krijgen. Onderzocht wordt op welke wijze dit kan worden ingevuld, onder meer in samenspraak met de andere deelnemers".

In de afgelopen periode heeft de raad in zijn zienswijzen op diverse P&C documenten van GR'en reeds aandacht gevraagd voor de financiële ontwikkelingen waar gemeenten mee worden geconfronteerd. Ook op ambtelijk niveau wordt hier aandacht voor gevraagd.

Gemeente De Bilt is een initiatief gestart om te komen tot een provinciaal overzicht van alle gemeenschappelijke regelingen en de stand van zaken per GR voor wat betreft voorstellen voor eventuele ombuigingen. Kern daarvan is om een proces in gang te zetten, waarbij de GR-en bij de kadernota 2026 komen met voorstellen om de kosten te verlagen. Daarbij mogen ook voorstellen worden gedaan om taken niet meer uit te voeren of anders uit te voeren. Of bijvoorbeeld voorstellen gericht op bezuinigingen in overhead en/of efficiency.

Met een provinciaal overzicht wordt beoogd inzichtelijk te krijgen welke GR-en daadwerkelijk gehoor geven aan de oproep en welke niet. Ook wordt zo op een meer integrale wijze bezien waar mogelijkheden liggen voor ombuigingen. Er kan dan -waar nodig of gewenst- gezamenlijk (zowel bestuurlijk als ambtelijk) actie richting de betreffende GR-en worden ondernomen.

Onlangs heeft er een vervolg bestuurlijk overleg plaats gevonden vanuit het initiatief van de Gemeente De Bilt. Tijdens dit overleg is gesproken over denkbare oplossingsrichtingen. Uitgangspunt is om tijdig te kunnen anticiperen op de komende veranderingen en duidelijkheid te creëren. De zorgen en onontkoombare gevolgen te delen en sturen op gezamenlijkheid in de vorm van een ambtelijke werkgroep en stuurgroep. Verwachtingen zijn besproken en voor de korte termijn ligt de focus op urgentiebesef en vervolgstappen richting het samenstellen van ambtelijke werk- en stuurgroep

Voor de gemeenschappelijke regelingen / verbonden partijen waarin Veenendaal deelnemer is het beeld vooralsnog als volgt:

GR / verbonden partij	Stand van zaken voorstellen invullen ombuigingen ravijnjaar
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	VRU is bezig om te kijken naar bezuinigingsmogelijkheden die ook worden gedeeld in de reguliere overleggen met de contactambtenaren van de aangesloten gemeenten
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	De AVU heeft de 'Notitie Zienswijzen ontwerpbegroting 2025' opgesteld met de kansen voor kostenbesparing. Deze notitie is met de gemeenten gedeeld.
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	In het algemeen bestuur van 14 april 2024 is toegezegd om met scenario's voor inhoudelijke besparingen te komen. Daarom is er de opdracht gegeven aan de ODRU om scenario's in beeld te brengen die kunnen leiden tot kostenbesparingen. De spelregels en het kader zijn in de vergadering van het algemeen bestuur van 4 juli 2024 besproken. Bij de aanbidding van het Uitvoeringsprogramma 2025 aan de regievoerders voor de zomer van 2024 worden deze scenario's als advies meegezonden. Het is aan gemeenten als opdrachtgever om dan de eventuele keuzes te maken en de bijbehorende risico's te accepteren.
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Utrecht (GGDrU)	<p>De GGD heeft dit opgepakt, o.a. naar aanleiding van de ingediende zienswijzen op de kaderbrief 2025. Het volgende proces wordt gevolgd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De GGD is gestart met een eerste bestuurlijke bespreking in mei 2024. Hierin gaat de GGD vroegtijdig het gesprek aan over de voorziene ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2026 en verder. • Vervolgens zal een gespreksronde worden georganiseerd met alle wethouders volksgezondheid. • De opgehaalde inzichten worden gepresenteerd tijdens de jaarlijkse bestuursconferentie van GGD regio Utrecht in oktober, waarna de concept kaderbrief voor 2026 kan worden opgesteld en eind 2024 aan de raden kan worden gestuurd. <p>De GGD zegt hierover: Door gezamenlijk en tijdig de dialoog aan te gaan en te starten bij het begrotingsjaar 2026, biedt dit de ruimte om bewuste keuzes te maken en waar mogelijk, voor zowel de korte als de lange termijn, de verschillende belangen bij elkaar te brengen. En deze in te passen in het meerjarig financiële en inhoudelijke kader van zowel gemeenten als GGDrU.</p>

Bank Nederlandse gemeenten NV (BNG)	€ 0 bijdrage, niet van belang voor invullen ravijnjaar
Vitens N.V	€ 0 bijdrage, niet van belang voor invullen ravijnjaar
Regio Foodvalley	In de reguliere overleggen met de contactambtenaren van de aangesloten gemeenten is wel gesproken over bezuinigingen, concreet opgepakt is dit nog niet door Regio Foodvalley. Aan de Regio Foodvalley nemen ook 5 Gelderse gemeenten deel.
Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)	In de constructie GR SWZOU en IW4 Beheer N.V. zijn minimale mogelijkheden voor de GR om te bezuinigen. De loonkosten en Rijkssubsidie WSW verlopen via de N.V. De GR onderzoekt mogelijkheden voor kostenbesparingen voor zowel de GR als N.V. De uitvoering van bedrijfsactiviteiten en kosten voor huisvesting vinden plaats in de N.V. en daarover voeren wij gesprekken over efficiëntie, kostenbesparingen in de bedrijfsvoering en toekomstige financiële ontwikkelingen.
Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper	Betreft een collegeregeling en een beleidsarme GR. De deelnemende gemeenten kunnen dus vrij direct sturen op kosten en dus ook evt ombuigingen. Binnen de BVO wordt gewerkt aan beheersmaatregelen om de kosten te beperken. Dit is echter al eerder ingezet vanuit het perspectief kwaliteit en niet per definitie als ombuiging.
Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)	Bestuurlijk/ambtelijk is in het voorjaar 2024 in algemene zin gesproken over ontwikkelingen, en verder op dat moment nog niet in beeld gebracht wat eventuele consequenties voor de dienstverlening of voor ACV zelf zouden kunnen zijn. In het kader van de heroverweging is vervolgens onderzoek gedaan naar mogelijke bezuinigingen op de werkzaamheden van de ACV. In de kadernota zat een voorstel om werkzaamheden in de openbare ruimte die ACV voor ons uitvoert minder vaak uit te voeren. De raad heeft dit voorstel geamendeerd. Met dit besluit zien wij verder dan ook geen ombuigingsmogelijkheden meer. Ombuigingsmogelijkheden zouden weer in beeld kunnen komen bij gesprekken met de raad over het nieuwe afvalbeleidsplan/circulariteitsplan. Ook kan door ACV nog worden gekeken naar bijvoorbeeld bezuinigingen in overhead en/of efficiency.

GBLT	Veenendaal treedt toe per 1 januari 2025. Geen nadere informatie bekend over mogelijke bezuinigingen.
Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)	Niet van belang voor invullen ravijnjaar.
Duurzame Energie Veenendaal-Oost BV Holding BV (DEVO Holding)	Niet van belang voor invullen ravijnjaar.
Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)	Reeds betrokken bij de heroverwegingen Kadernota 2025-2028.
Stichting Ontmoetingshuis	Reeds betrokken bij de heroverwegingen Kadernota 2025-2028.
Stichting Veens welzijn	Reeds betrokken bij de heroverwegingen Kadernota 2025-2028.
Parkeervoorzieningen	Reeds betrokken bij de heroverwegingen Kadernota 2025-2028.

Thema I – Dienstverlening (extern)

Algemeen Dienstverlening (extern)

Veenendaal wil een moderne, goed functionerende organisatie zijn, welke constant in beweging is om in te spelen op ontwikkelingen in de samenleving.

Wat willen we bereiken?

I.a. De eerstelijns dienstverlening is klant-, service- en oplossingsgericht, waardoor er balans is tussen efficiënte inrichting en klantbeleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Jaarlijks worden balie en telefonie gemeten op bereikbaarheid (telefonie, social media en website), toegankelijkheid (balie, o.a. openingstijden, werken op afspraak), middels een klanttevredenheidsonderzoek.

I.a.2. Signalen die voortkomen uit onderzoeken of rechtstreeks van klanten oppakken om de dienstverlening blijvend te optimaliseren.

I.a.3. Innovatieve service aanbieden aan onze klanten via digitaal loket, de balie en telefonie (particulieren, bedrijven en instellingen). Landelijke ontwikkelingen worden gevolgd zoals e-diensten en wet- en regelgeving op dit gebied.

Wat willen we bereiken?

I.b. We streven naar steeds meer zelfregie voor de klant om zijn zaken met de gemeente (digitaal) zelf te kunnen regelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. Meten van gebruik webformulieren.

Verbonden partijen Dienstverlening (extern)

Niet van toepassing.

Beleid gerelateerd aan thema Dienstverlening (extern)

Niet van toepassing.

Taakvelden thema Dienstverlening (extern)

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.2 Burgerzaken	Baten	-878	-878	-878	-878
	Lasten	438	638	638	638
Totaal 0.2 Burgerzaken		-440	-240	-240	-240
Totaal Thema Dienstverlening (extern)		-440	-240	-240	-240

Thema II – Burger en samenwerking

Wat willen we bereiken?

II.a. Veenendaal zet zich (ook) in 2025 in voor de verdere ontwikkeling van de regio Foodvalley.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Eind 2020 is de geactualiseerde Strategische Agenda Foodvalley 2020 – 2025 vastgesteld. De komende jaren wordt in Triple Helix-verband vormgegeven aan de uitvoering van deze Strategische Agenda. Veenendaal levert hieraan zijn bijdrage.

II.a.2 In 2025 wordt de nieuwe Strategische Agenda 2026-2030 ter vaststelling aan de raden van de Foodvalley-gemeenten aangeboden.

II.a.3. Als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling geeft Veenendaal mede invulling aan de overheidsgeleding van de Triple Helix regio Foodvalley (3 O's: overheid, onderwijs, ondernemingen).

Wat willen we bereiken?

II.b Veenendaal is een betrouwbare samenwerkingspartner.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. Veenendaal zet zich (ook) in 2025 in voor de verdere ontwikkeling van de regio Foodvalley.

Wat willen we bereiken?

II.c. Adequate sturing en controle ten aanzien van verbonden partijen waarin de gemeente Veenendaal deelneemt.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. In het najaar van 2024 wordt de gemeenteraad een geactualiseerde Nota verbonden partijen ter vaststelling aangeboden

Verbonden partijen Burger en samenwerking

De volgende verbonden partij levert een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Regio Foodvalley.

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema Burger en samenwerking

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Kadernota verbonden partijen	Naar verwachting oktober 2024

Taakvelden thema Burger en samenwerking

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.1 Bestuur	Baten	-118	-118	-118	-118
	Lasten	3.517	3.465	3.389	3.389
Totaal 0.1 Bestuur		3.400	3.347	3.272	3.272
Totaal Thema Burger en samenwerking		3.400	3.347	3.272	3.272

Thema III – Veiligheid samenleving

Algemeen Veiligheid samenleving

Veenendaal zorgt voor een veilige samenleving.

Wat willen we bereiken?

III.a Inwoners en ondernemers kunnen veilig wonen, werken en leven in de stad en weten hoe ze weerbaar zijn tegen verschillende soorten criminaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. Samen met partners, inwoners en ondernemers realiseren we de doelstellingen uit het IVP Heuvelrug 2023-2026.

III.a.2. Samen met partners acteren we op (acute) (zorg- en) veiligheidsissues, waarbij gewerkt wordt met actuele wet- en regelgeving en actuele inzichten over de inzet van bestuurlijke bevoegdheden.

Verbonden partijen Veiligheid samenleving

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit thema:

- Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Beleid gerelateerd aan thema Veiligheid samenleving

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
IVP Heuvelrug 2023 - 2026	apr-23
Horecanota: Veenendaal Bruist	mei-13
Algemene Plaatselijke Verordening	jun-24
Diverse beleidsregels voor de uitvoering van landelijke en lokale wet- en regelgeving	

Taakvelden thema Veiligheid samenleving

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	-7	-7	-7	-7
	Lasten	4.543	4.775	4.771	4.767
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer		4.535	4.767	4.764	4.760
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-84	-84	-84	-84
	Lasten	819	819	812	812
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid		735	735	728	728
Totaal Thema Veiligheid samenleving		5.270	5.502	5.491	5.488

PROGRAMMA 5 – ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Visie Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden. Algemene dekkingsmiddelen zijn bedoeld om de programma's uit te voeren die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Deze middelen bestaan uit:

- algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- opbrengsten van de lokale heffingen;
- opbrengst uit deelnemingen (dividend);
- rente-inkomsten van de reserves en het renteresultaat.

Thema's Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

I. Treasury

II. OZB en belastingen overige

III. Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Financiën Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	177.848	177.461	185.248	190.879
Lasten	2.321	7.381	10.560	14.945
Saldo programma (voor mutaties reserves)	175.527	170.081	174.688	175.934
Beschikkingen	7	1.531	1.093	899
Stortingen	20	20	20	20
Saldo mutaties reserves	-13	1.511	1.073	879
Saldo programma (na mutaties reserves)	175.514	171.592	175.761	176.814

Heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028

Inzetten surplus algemene reserve

Met ingang van 2024 is het toegestaan om van het surplus van de algemene reserve, dat deel welke niet nodig is voor het afdekken van risico's, jaarlijks maximaal 10% in te zetten voor het dekken van structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk is aan 20%. Voorgesteld wordt om € 526.000 in 2026, € 759.000 in 2027 en € 768.000 in 2028 te onttrekken aan de algemene reserve en in te zetten in het meerjarenperspectief. De exacte onttrekking is aan verandering onderhevig als gevolg van mutaties in de saldi meerjarenperspectief alsmede mutaties in het benodigde weerstandsvermogen. De onttrekking dient dan ook jaarlijks berekend te worden.

Invoeren stelpost onderuitputting/begrotingsdiscipline

Door de jaren heen zien wij dat we de snelheid van uitvoering hoger inschatten dan dat deze in werkelijkheid is. Dit betekent onder meer dat beslag wordt gelegd op middelen die wij elders hadden kunnen inzetten. Deze onderuitputting van budgetten is niet tot enkele posten in het bijzonder terug te leiden en verschilt daarbij ook van jaar tot jaar. Dit maakt dat structurele aframing van bepaalde budgetten niet mogelijk is. Wij willen de regels voor budgetoverheveling aanscherpen en daarnaast kritischer zijn op de budgetramingen. Omdat dit tijd vraagt en niet meteen effect sorteert nemen we een stelpost onderuitputting op van € 1.000.000. Middels een amendement is dit bedrag ingaande 2026 verhoogd naar € 1.305.000.

Post onvoorzien verlagen

Het artikel in de gemeentewet dat voorschreef dat in de gemeentelijke begroting een post voor 'onvoorzien uitgaven' moest worden opgenomen, is vervallen. Om toch bij onvoorzien omstandigheden enige budgettaire armslag te behouden wordt voorgesteld om een bedrag van € 25.000 in de begroting vast te houden, en het meerdere af te ramen. Dit levert een voordeel op van € 80.000. De aframing is ook reëel in het licht van de aangenomen motie van de gemeenteraad om geen donaties meer te doen aan buitenlandse doelen. Dergelijke donaties werden namelijk ten laste van de post onvoorzien gebracht.

OZB

Om het aanbod aan voorzieningen in onze gemeente voor nu en in de toekomst op peil te houden respectievelijk te brengen gaan we uit van een jaarlijkse (boventrendmatige) verhoging van 10% voor de jaren 2025, 2026 en 2027.

Verhogen hondenbelasting met 10%

De hondenbelasting wordt verhoogd met 10%.

Onderzoek: Indexering conform één systematiek (algemene uitkering)

Zie voor de toelichting RIB2024.67 Raadsinformatiebrief indexering na meicirculaire 2024 en het financieel kader.

Thema I – Treasury

Algemeen Treasury

Veenendaal is gericht bij treasury op het beperken van financieringsrisico's en het beheersen van de gemeentelijke schuldpositie

Taakvelden thema Treasury

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.5 Treasury	Baten	-1.957	-1.957	-1.957	-1.957
	Lasten	609	609	609	609
Totaal 0.5 Treasury		-1.348	-1.348	-1.348	-1.348
0.8 Overige baten en lasten	Baten	-309	-136	-136	-136
	Lasten	701	5.760	8.940	13.400
Totaal 0.8 Overige baten en lasten		391	5.624	8.804	13.263
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	150	150	150	75
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		150	150	150	75
Totaal Thema Treasury		-807	4.426	7.606	11.991

Thema II- OZB en belastingen overige

Algemeen OZB en belastingen overige

Veenendaal zorgt voor een evenwichtig beleid lokale heffingen en streeft naar kostendekkende tarieven.

Taakvelden thema OZB en belastingen overige

Het gaat hier om de opbrengst van lokale heffingen van de gemeente waarvan de besteding van de opbrengst vrij is. De belangrijkste hiervan is de onroerendezaakbelasting (OZB). Deze belasting geldt voor eigenaren van woningen en van niet-woningen (bedrijfspannen en kantoren) alsmede voor gebruikers van niet-woningen. Naast de jaarlijkse trendmatige aanpassing is in het meerjarig perspectief, conform besluitvorming Kadernota 2025-2028, de boventrendmatige verhoging van het OZB-tarief verwerkt.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.61 OZB woningen	Baten	-10.862	-12.969	-15.269	-15.279
	Lasten	1.066	1.066	1.066	1.066
Totaal 0.61 OZB woningen		-9.795	-11.903	-14.203	-14.213
0.62 OZB niet-woningen	Baten	-7.685	-7.939	-8.179	-8.179
	Lasten	-215	-215	-215	-215
Totaal 0.62 OZB niet-woningen		-7.901	-8.154	-8.394	-8.394
0.64 Belastingen Overig	Baten	-708	-708	-708	-708
	Lasten	10	10	10	10
Totaal 0.64 Belastingen Overig		-698	-698	-698	-698
Totaal Thema OZB en belastingen overige		-18.394	-20.755	-23.295	-23.305

Thema III - Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Algemeen Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Veenendaal zorgt dat 'algemene dekkingsmiddelen' financieel verantwoord worden ingezet, zodat beleidsprogramma's ten volle hiervan profiteren.

Taakvelden thema Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	-156.326	-153.752	-158.999	-164.620
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-156.326	-153.752	-158.999	-164.620
Totaal Thema Uitkeringen en gemeentefonds algemeen		-156.326	-153.752	-158.999	-164.620

PROGRAMMA 6 – BEDRIJFSVOERING

Visie Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering omvat de middelen die worden ingezet om de strategisch bepaalde doelen te realiseren. Omdat gemeenten opereren in een steeds veranderende omgeving vereist dit een hoge mate van flexibiliteit, waarbij slim en integraal werken belangrijk zijn. Ook klant- en resultaatgerichtheid zijn hierbij belangrijke factoren. Tot de middelen behoren financieel beheer, personeelsbeleid, ICT en innovatie van de middelen.

In de begrotingsparagraaf “D. Bedrijfsvoering” wordt op een aantal zaken verder ingegaan.

Thema's Bedrijfsvoering

- I. Dienstverlening (intern)
- II. Security- en informatiemanagement
- III. Middelen
- IV. Advisering en detachering
- V. Bedrijfsvoering algemeen

Financiën Bedrijfsvoering

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	7.139	7.119	7.119	7.119
Lasten	71.133	71.584	72.459	72.904
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-63.994	-64.466	-65.341	-65.785
Beschikkingen	312	202	202	202
Stortingen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	312	202	202	202
Saldo programma (na mutaties reserves)	-63.683	-64.264	-65.139	-65.583

Lasten en baten totaal taakveld overhead Bedrijfsvoering

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.4 Overhead	Baten	7.139	7.119	7.119	7.119
	Lasten	35.216	35.134	35.234	34.927
Totaal 0.4 Overhead		28.077	28.015	28.115	27.808
Totaal Taakveld Overhead (A)		28.077	28.015	28.115	27.808

Toegerekende apparaatskosten op taakvelden in programma's

tkv	omschrijving taakveld	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
0.2	Burgerzaken	2.703	2.744	2.802	2.858
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	772	784	801	817
1.2	Openbare orde en Veiligheid	2.703	2.744	2.802	2.858
2.1	Verkeer en vervoer	2.703	2.744	2.802	2.858
3.1	Economische ontwikkeling	1.545	1.568	1.601	1.633
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	772	784	801	817
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.090	3.136	3.202	3.267
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.159	1.176	1.201	1.225
6.3	Inkomensregelingen	5.407	5.487	5.604	5.717
6.4	WSW en beschut werk	386	392	400	408
6.5	Arbeidsparticipatie	2.317	2.352	2.402	2.450
7.2	Riolering	772	784	801	817
7.4	Milieubeheer	1.159	1.176	1.201	1.225
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	386	392	400	408
8.1	Ruimtelijke ordening	1.931	1.960	2.001	2.042
8.3	Wonen en bouwen	2.703	2.744	2.802	2.858
4.1	Openbaar basisonderwijs	386	392	400	408
6.91	Coördinatie en beleid WMO	4.635	4.703	4.803	4.900
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	386	392	400	408
Totaal toegerekende apparaatkosten (B)		35.918	36.451	37.225	37.977
Nog te realiseren in projecten / investeringen (C) *)		4.181	4.181	4.181	4.181
Totaal Bedrijfsvoering (A+B+C)		68.176	68.647	69.522	69.966

*) Dit betreffen investeringskosten die geen onderdeel uitmaken van de baten en lasten binnen de exploitatie

Actuele ontwikkelingen Bedrijfsvoering

Thema V - Bedrijfsvoering algemeen

P&O

Door het hoge langdurige verzuim hebben we te maken met een hogere besteding ten aanzien van spoor 2 trajecten ten behoeve van re-integratie. Dit is conform de wettelijke verplichting in het kader van de Wet verbetering Poortwachting. Om dit te bekostigen is er extra budget nodig van € 40.000 tot en met 2026.

Bij het opstellen van de begroting en de acties ter versterking van de sturing op personele inzet en budgetten is gebleken dat de afgelopen jaren de wel realistische en de ook wel daadwerkelijk gemaakte kosten van het team I&A voor een aanzienlijk deel niet zijn begroot geweest. We bezien nog op welke wijze we daar alsnog invulling aan kunnen geven. Mogelijk ook in relatie tot de eind 2024 verwachte inzichten rond de strategische personeelsplanning.

Voor een toelichting op relevante overige aspecten van de bedrijfsvoering wordt verwezen naar de begrotingsparagraaf "D. Bedrijfsvoering".

Heroverwegingsvoorstellen kadernota 2025-2028

VMware uitfaseren (digitalisering) en Functioneel beheer TopDesk (digitalisering)

Vervangen van de huidige VMware omgeving door laptop voor externe medewerkers, die dit nodig hebben.

Applicatierationalisatie (digitalisering)

Het waar mogelijk terugbrengen van het aantal applicaties. Onder anderen door te kiezen voor 1 standaard bij min of meer vergelijkbare functionaliteit.

Halveren calamiteitenbudget

In de begroting is een zogenaamd calamiteiten-inhuurbudget opgenomen voor een bedrag van € 680.000. Dit budget wordt ingezet door de directie om daar waar gedurende een jaar extra kosten, met name inhuur, moeten worden gemaakt. Aangegeven is dit budget met € 350.000 te verlagen. Dit beperkt vanzelfsprekend de mogelijkheden flexibel in te spelen op onvoorziene knelpunten..

P&C rapportages

Zie voor de uitwerking in paragraaf D. Bedrijfsvoering.

Goedkoper contract catering

Het huidige cateringcontract loopt af per 1-8-2026. Er zal worden onderzocht welke mogelijkheden er zijn om, na beëindiging van het huidige cateringcontract per 1-8-2026, het nieuwe contract kostenneutraal af te sluiten.

Vergoeding inzet medewerkers verkiezingen

Minder kosten voor vergoeding van medewerkers voor de inzet tijdens de verkiezingsdag en centrale stemopneming. Het aantal beschikbare productieve uren voor het reguliere werk neemt af. Dit bedrag vertegenwoordigt mogelijk de waarde van de productiviteitsafname.

Onderzoek: Specifieke uitkeringen corrigeren met overheadkosten

In 2023 is ruim € 40 miljoen specifieke uitkeringen ontvangen. Soms wordt de uitkering in z'n geheel besteed aan het betreffende doel, in andere gevallen worden de overheadkosten eerst in mindering gebracht op de betreffende uitkering. Er moet echter verder onderzoek plaatsvinden wat de mogelijkheden zijn van het meer toeschrijven van overhead aan specifieke uitkeringen. Hierbij moet gekeken worden naar onder andere:

- Hoeveel directe formatie wordt hier al uitbetaald
- Hoeveel overhead wordt hier al ten laste van gebracht

In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet is opgenomen dat naar specifieke uitkeringen wordt gekeken naar de mogelijke opheffing daarvan. Het kabinet is voornemens om de middelen -na een korting van 10%- toe te voegen aan het gemeentefonds. Mogelijk worden op Prinsjesdag hierover nadere plannen bekend gemaakt. Dit onderzoek wordt dan ook in het najaar 2024 verder opgepakt.

Onderzoek: Doorlichten reserves en voorzieningen

Bij de Kadernota is gekeken naar de reserves en voorzieningen en de mogelijkheid te veel aan middelen terug te laten vloeien naar de algemene middelen. Dit heeft bij de Kadernota geleid tot vrijval van de reserve Zuivelstraat en de reserve Verslavingszorg.

Thema I – Dienstverlening (intern)

Taakvelden thema Dienstverlening (intern)

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.4 Overhead	Baten	-37	-37	-37	-37
	Lasten	11.437	11.130	10.904	10.411
Totaal 0.4 Overhead		11.401	11.093	10.867	10.375
Totaal Thema Dienstverlening (intern)		11.401	11.093	10.867	10.375

Thema II – Security & informatiebeveiliging

Taakvelden thema Security & informatiebeveiliging

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.4 Overhead	Baten	-13	-13	-13	-13
	Lasten	377	366	366	366
Totaal 0.4 Overhead		364	353	353	353
Totaal Thema Security & informatiebeveiliging		364	353	353	353

Thema III – Middelen

Taakvelden thema Middelen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.4 Overhead	Baten	-164	-164	-164	-164
	Lasten	22.484	22.721	23.047	23.233
Totaal 0.4 Overhead		22.321	22.557	22.883	23.069
Totaal Thema Middelen		22.321	22.557	22.883	23.069

Thema IV - Advisering en detachering

Taakvelden thema Advisering en detachering

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.4 Overhead	Baten	-2.704	-2.684	-2.684	-2.684
	Lasten	430	430	430	430
Totaal 0.4 Overhead		-2.274	-2.254	-2.254	-2.254
Totaal Thema Advisering en detachering		-2.274	-2.254	-2.254	-2.254

Thema V - Bedrijfsvoering algemeen

Wat willen we bereiken?

V.a. Grip verbeteren op rechtmatigheid van inkopen.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.a.1. Implementatie/uitrol van het inkoop -en bestelsysteem binnen de organisatie.

Beleidsindicatoren Bedrijfsvoering algemeen

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Veenendaal		
				2023	2024	2025
0.3 Overhead	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,25	nrb	nb
0.3 Overhead	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,02	nrb	nb
0.3 Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	753,93	nrb	nb
0.3 Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	24,40%	nrb	nb
0.3 Overhead	Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	10,10%	nrb	nb

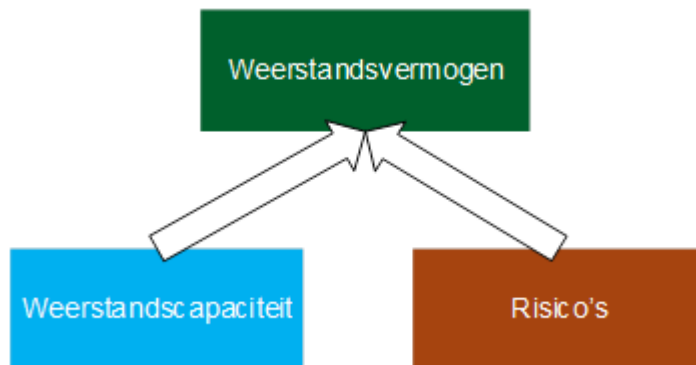
Taakvelden thema Bedrijfsvoering algemeen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.4 Overhead	Baten	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248
	Lasten	514	514	514	514
Totaal 0.4 Overhead		-3.734	-3.734	-3.734	-3.734
Totaal Thema Bedrijfsvoering algemeen		-3.734	-3.734	-3.734	-3.734

PARAGRAFEN

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Veenendaal in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Risicobeheersing heeft als doel inzicht te krijgen in deze risico's en om adequate maatregelen te treffen. We streven ernaar om risico's zo min mogelijk effect te laten hebben op de uitvoering van het bestaande en beoogde beleid. Daarnaast voeren we steeds meer het gesprek over risico's en willen we hiermee het risicobewustzijn van alle medewerkers in de organisatie stimuleren.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit (beschikbare middelen) af te zetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit (risico's). Verder wordt beoordeeld of er voldoende structurele en incidentele middelen zijn om structurele en incidentele risico's op te vangen.

In 2025 gaat de Nederlandse economie terug naar een lager groeitempo. Dit zal helpen om de inflatie omlaag te krijgen. Voor het bepalen van de risico's voor 2025 gaan we op dit moment uit van een relatief gunstig scenario, waarbij de economische risico's zich redelijk op het bestaande niveau handhaven. Achteraf zal pas blijken of deze inschatting goed is geweest en daarom is er ook een 'zwaar weer' scenario opgesteld. In paragraaf C. Financiering is informatie opgenomen over welke gevolgen een 'zwaar weer' scenario voor de economie kan hebben.

Weerstandscapaciteit

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bedraagt per 1 januari 2025 € 36,7 miljoen en bestaat uit de algemene reserve en de onbenutte belastingcapaciteit. De stand van de algemene reserve is gebaseerd op de stand na de 2e bestuursrapportage. De onbenutte belastingcapaciteit is sterk toegenomen door de stijging van het aantal woningen in Veenendaal en een stijging van de ruimte op basis van de informatie uit de meicirculaire.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Bedrag in €
Algemene Reserve (incl. saldo 2e berap 2024)	28.700.000
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	8.000.000
Onvoorzien (na verlaging kadernota 2025)	25.000
Totaal	36.725.000

In de algemene reserve is na de besluitvorming over de 2e bestuursrapportage 2024 € 28,7 miljoen (afgerond) beschikbaar voor het afdekken van risico's (incidentele capaciteit). De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt € 8 miljoen (structurele capaciteit). Voor onvoorzien is € 0,25 miljoen geraamd. De onbenutte belasting capaciteit is voor 2025 herrekend op basis van de gegevens vanuit de meicirculaire 2024, de toename van het aantal woningen en de verhoging van de OZB.

Risicomanagement

Voor de programmabegroting zijn de risico's die de gemeente loopt geactualiseerd. De omvang van de risico's bedraagt in 2025 € 57 miljoen (2024 € 58 miljoen). In de hiernavolgende tabel is een overzicht opgenomen van de 10 belangrijkste risico's. Het betreft hier risico's waarvan de omvang hoger is dan € 0,5 miljoen. De opgenomen risico's zijn allen extern van karakter.

Bij de vaststelling van de Kadernota 2025-2028 is een omvangrijk pakket aan maatregelen vastgesteld om het oplopende begrotingstekort in de komende jaren te dekken. Met dit pakket is een bedrag gemoeid van afgerond € 5,9 miljoen in 2025 oplopend naar afgerond € 16,9 miljoen in 2028. Het college is inmiddels gestart met de invulling en uitvoering van de vastgestelde heroverwegingsmaatregelen. Voor het realiseren van de geraamde opbrengsten is het college in bepaalde gevallen afhankelijk van externe factoren (o.a. rijksbeleid, kostenontwikkelingen, regionale afspraken, ed.). Hierdoor bestaat het risico dat de ingeboekte besparingen niet volledig of later dan de ingeschatte planning gerealiseerd worden. Wij zullen dit nauwgezet monitoren en u via de reguliere P&C-documenten over de ontwikkelingen informeren.

Voor de nieuwbouw van het theater zal een afzonderlijke risico-inventarisatie worden gemaakt. Afhankelijk van de uitkomsten van de inventarisatie zal hier in de P&C-documenten over worden gerapporteerd.

Top 10 risico's (in miljoenen euro's)				
Omschrijving risico (omschrijving beheersmaatregel)	Effect	Kans	BSc	NSc
1. Onvoldoende beschikking over kwalitatief en kwantitatief personeel door een moeilijke arbeidsmarkt. (Strategische personeelsplanning – Monitoring budget loonkosten – werving op basis van toekomstige talenten).	€ 2,5 (i)	90%	25	25
2. Hogere kosten jeugdzorg en lagere inkomsten jeugdzorg door het uit- dan wel achterblijven van de compensatie vanuit het Rijk voor de autonome groei in de jeugdzorg. (2 maandelijks monitor)	€ 1,7 (s)	70%	20	20
3. Door onzekerheden op politiek terrein en economische ontwikkelingen kan de algemene uitkering afwijken van de raming. Ook kan de groei van het aantal inwoners en andere indicatoren zorgen voor een beperkte afwijking van de raming. Op grond hiervan wordt rekening gehouden met mogelijke mee/ tegenvallers van de algemene uitkering.	€ 1,5 (i)	50%	15	15
4. De BUIG-uitkering van het rijk neemt af of de uitkeringslasten stijgen door een toename van het aantal cliënten. Daarnaast een nadelige modelaanpassing ook voor een tegenvaller zorgen. (De inzet van re-integratie- en poortwachters-instrumenten waardoor het aantal cliënten wordt beperkt).	€ 0,8 (s)	70%	20	16
5. Financiële tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen. (Nauwgezet volgen ontwikkelingen gemeenschappelijke regelingen en bijsturen waar mogelijk).	€ 1,0 (i)	70%	16	12
6. De prijs van aardgas c.q. LNG kan door internationale ontwikkelingen behoorlijk schommelen. De energierekening van de gemeente en aan de gemeente gelieerde organisaties kan hierdoor stevig oplopen (vaste contracten, energiebesparing en verduurzaming).	€ 1,2 (i)	50%	20	15
7. Bij de toepassing van de belasting-wetgeving (BTW, BCF, Loonheffing (met name WKR) etc.) kunnen verschillen van inzicht en/of interpretatie ontstaan, of kunnen de regels onjuist worden toegepast. Dit kan leiden tot een naheffing van de zijde van de fiscus. (Ondersteuning via Fiscaliade).	€ 0,9 (i)	50%	15	12
8. De invoering van de Omgevingswet is een complex en intensief traject met meerdere risico's, zoals: leges derving, veranderende samenwerking met derden, onzekerheid over de kosten, software aanpassingen en nieuwe juridische procedures.	€ 1,0 (i)	50%	12	12
9. Aantrekken van leningen wordt als gevolg van de stijging van de rente boven de 3,5 % duurder dan geraamd in de begroting (Anticiperen op rentestijging – kasgeldfinanciering toepassen).	€ 2,5 (i)	30%	10	10
10. De verbetering van het exploitatieresultaat van DEVO blijft achter bij de prognose doordat de ACM een bovengrens vaststelt ten aanzien van het maximale resultaat over de investeringen en de consument meer inzet op energiebesparing (overleg met de ACM en hogere energie-efficiënte energie-installatie).	€ 0,6 (i)	50%	12	12

De berekening van de risicoscore

Kans		Score kans	Gevolg	Score Gevolg
> 10 jaar	10%	1	$X < € 50.000$	1
5 jaar < x < 10 jaar	30%	2	$€ 50.000 < x < € 200.000$	2
2 jaar < x < 5 jaar	50%	3	$€ 200.000 < x < € 500.000$	3
1 jaar < x < 2 jaar	70%	4	$€ 500.000 < x < € 1.000.000$	4
$X < 1$ jaar	90%	5	$X > 1.000.000$	5

De risicoscore wordt als volgt berekend:

Een risico dat zich 1 maal in de 3 jaar kan voordoen met een gevolg van € 250.000 krijgt voor kans een 3 en voor gevolg een 3 en scoort dus $3 \times 3 = 9$.

Een risico dat zich 1 maal in de 2 jaar kan voordoen met een gevolg van € 600.000 krijgt voor kans een 4 en voor gevolg een 4 en scoort dus $4 \times 4 = 16$.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Uit bovenstaande risicotabel blijkt dat er voor € 11,2 miljoen aan grote incidentele risico's aanwezig zijn terwijl er voor € 28,7 miljoen (algemene reserve) aan incidentele weerstandscapaciteit beschikbaar is. We kunnen hieruit concluderen dat er voldoende incidentele capaciteit aanwezig is om incidentele risico's op te vangen. Uit bovenstaand overzicht blijkt verder dat voor € 2,5 miljoen aan structurele risico's aanwezig zijn terwijl er voor een bedrag van € 8 miljoen (onbenutte belastingcapaciteit) aan structurele weerstandscapaciteit beschikbaar is. Ook hier is sprake van een juiste verhouding.

Op grond van het voorgaande kan vastgesteld worden dat er een gunstige verhouding is tussen de incidentele / structurele risico's en incidentele / structurele weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

Om verantwoord met risico's om te gaan, is het noodzakelijk een buffer (weerstandscapaciteit) te hebben. De benodigde weerstandscapaciteit kan lager zijn dan de omvang van de risico's (€ 57 miljoen) aangezien niet alle gemeentelijke risico's die signaleerd zijn, tegelijkertijd zullen optreden. Daarnaast zijn er diverse beheersmaatregelen en voeren we jaarlijks ook een risico simulatie uit.

Op basis van de risicosimulatie (Monte Carlo analyse) van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement blijkt dat bij onze gemeente een buffer (benodigde weerstandscapaciteit) van minimaal € 12,7 miljoen (was € 14,4 miljoen in 2024) nodig is om de risico's verantwoord af te dekken. Met andere woorden: de gemeente kan door het aanhouden van een buffer (benodigde weerstandscapaciteit) van € 12,7 miljoen met een zekerheid van 90% (landelijke norm) de aanwezige risico's afdekken. De daling van € 14,4 miljoen naar € 12,7 miljoen geeft aan dat de risico's de afgelopen periode per saldo zijn teruggelopen.

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit = $€ 36,7 / 12,7 = 2,9$.

In de begroting 2024 bedroeg de ratio 2,7. De stijging van de ratio wordt veroorzaakt omdat bij de kadernota 2025 maatregelen genomen zijn om de gevolgen van de daling van de inkomsten uit het gemeentefonds op te vangen. Daarnaast blijft de onbenutte belastingcapaciteit op een relatief hoog niveau ondanks de verhoging van de OZB in 2025. Dit is het gevolg van de recente stijging van het aantal woningen in Veenendaal en een verhoging van het redelijk peil in de mei circulaire 2024.

Van belang blijft om als gemeente te blijven sturen op een goede uitgangspositie door ruim boven de minimale weerstandsratio van 1 te blijven.

Ter vergelijking: de provincie Utrecht – onze toezichthouder - heeft in de begroting 2024 een ratio van 1,7 (2023 1,9) wat overeenkomt met de classificatie ‘ruim voldoende’.

De beoordeling van de ratio van 2,9 voor 2025 is volgens de systematiek van het Nederlands Bureau voor Risicomanagement ‘goed’. (Kleiner dan 1 = onvoldoende; tussen 1 en 1,5 = voldoende; tussen 1,5 en 2 = ruim voldoende; groter dan 2 = goed). Hiermee wordt voldaan aan het door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader dat het weerstandsvermogen minimaal een ratio groter dan 1 dient te hebben.

Conclusie

Ons weerstandsvermogen is door het inzetten op de versterking van de benodigde weerstandscapaciteit enerzijds en het beheersen van de risico's anderzijds ten opzichte van 2024 gestegen. De ratio weerstandsvermogen bedraagt 2,9 in 2025 en voldoet aan het gestelde beleidskader dat uitgaat van een ratio van 1 of hoger.

Belangrijk is wel om een voorbehoud te maken ten aanzien van mogelijke risico's die nog kunnen optreden bij het uitvoeren van de ombuigingsoperatie zoals vastgesteld in de kadernota 2025 en de nieuwbouw van het theater. Beide factoren kunnen zorgdragen voor een negatieve impact op onze ratio.

Vanwege de onzekerheden rondom de economische omstandigheden is het belangrijk om te beschikken over voldoende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing	
Beleidsvoornemens	Jaartal
De weerstandscapaciteit dient minimaal de ratio 1 te hebben wat overeenkomt met de classificatie voldoende.	2025

Verplichte kengetallen financiële positie in de begroting

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen moeten worden opgenomen.

De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie (de netto schuldquote zoals weergegeven is exclusief de investering voor het theater). Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

In 2025 daalt de **gemeentelijke schuldquote gecorrigeerd voor leningen** naar 95%. Een daling van 2% ten opzichte van de begroting 2024. Dit wordt veroorzaakt door het doorschuiven van grote investeringen in het meerjareninvesteringsplan (MIP) naar volgende jaren. Vanaf 2026 zien we dat het ratio oploopt. Dit effect treedt op doordat het MIP een forse ambitie in zich heeft.

Onze toezichthouder: de provincie Utrecht hanteert als neutrale norm een percentage tussen de 90% en 130%. Boven de 130% is er sprake van meest risicovol (Bron: GTK 2020).

De **solvabiliteitsratio** geeft de verhouding eigen/vreemd vermogen aan en helpt om inzicht te krijgen in welke mate wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Deze ratio daalt in 2025 naar 21%. De verklaring hiervoor is dat in 2025 extra vreemd vermogen

nodig is voor de financiering van de investeringen. Deze tendens zal zich in 2026, 2027 en 2028 verder doorzetten. Onze toezichthouder geeft aan dat een percentage onder de 20% meest risicovol is. Volgens de huidige planning wordt in 2027 de gevarezone bereikt doordat de solvabiliteit vanaf dan 17% bedraagt op begrotingsbasis.

Of dit percentage in de werkelijkheid ook bereikt wordt is nog maar de vraag. Immers ook wij zijn afhankelijk van veel externe factoren. Het gevolg is dat bij de realisatie van investeringen vaak vertragingen optreden en het aantrekken van vreemd kapitaal minder is dan oorspronkelijk geraamd. Deze onderuit putting, die zich overigens ook bij de rijksoverheid voordoet, heeft onze aandacht maar is door lastige externe omstandigheden moeilijk aan te pakken.

Als we de onder uitputting betrekken bij deze prognose is de verwachting dat de solvabiliteit boven de 20% zal blijven in 2027 en 2028. Dit wordt nog eens onderstreept doordat de solvabiliteit eind 2023 uitgekomen is op 34% in plaats van de eerder geraamde 25%.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten. Dit kengetal geeft aan dat de gemeente op het terrein van de grondexploitatie iets meer risico gaat lopen door grote projecten als Het Ambacht en Spoorzone. De boekwaarde van de complexen loopt hierdoor wat op.

De **structurele exploitatieruimte** wordt bepaald door het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. In 2025 komt de structurele exploitatie ruimte uit rond de 1,5.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De toelichting hiervan is opgenomen in paragraaf G Lokale heffingen.

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	64%	97%	103%	106%	115%	120%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	57%	90%	95%	98%	107%	112%
Solvabiliteitsratio	34%	23%	21%	20%	17%	16%
Grondexploitatie	4,9%	4,2%	5,5%	6,1%	6,6%	7,0%
Structurele exploitatieruimte	-0,4	2,3	1,5	-0,2	0,2	0,5
Belastingcapaciteit	79%	78%	85%	85%	85%	85%

B. Onderhoud Kapitaalgoederen

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we de wegen en civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en viaducten), de riolering, het water, het groen en het vastgoed in de gemeente. Onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud en technische vervanging in renovatie.

Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR)

De omgevingsvisie (herziene versie 2025/2026), het Programma Circulariteit (nog op te stellen) en het Programma Klimaat en Groen (nog op te stellen) vormen de input voor het nieuwe OPOR. De verwachting is dat deze plannen eind 2025 of begin 2026 gereed zijn. We verwachten hierdoor het proces voor het opstellen van het OPOR een jaar later te kunnen starten. In 2025 wordt aan de raad voorgesteld het OPOR een jaar te verlengen.

Algemene ontwikkelingen

De komende jaren staat de gemeente voor een grote vervangingsopgave in de openbare ruimte doordat het kapitaal einde levensduur is. Doordat de huidige openbare ruimte (grotendeels) gefinancierd is vanuit de ontwikkeling kennen deze momenteel geen financiering. Na vervanging is dit wel het geval en gaan de kapitaallasten en rentelasten stijgen. Naast de vervangingsopgave staat de gemeente voor de opgave te komen tot een klimaatadaptieve, energie neutrale, circulaire en datagerichte gemeente.

Heroverwegingen

In de kadernota 2025 is besloten de afschrijvingstermijnen voor wegen en riolering aan te passen naar respectievelijk 50 en 60 jaar. Dit wordt financieel verwerkt in deze programmabegroting.

Daarnaast is besloten dat we vanaf 2025 de openbare verlichting versneld verleden. Conventionele verlichting wordt vervangen door led-verlichting met waaklicht. In 2025 wordt de voorbereiding afgerond en gestart met de uitvoering.

Technische kwaliteit

Op basis van (eigen) inspecties en schouwrapporten wordt klein of groot onderhoud uitgevoerd in de openbare ruimte zodat deze voldoen aan de beeldkwaliteit conform de CROW-systematiek. In de winkelcentra en op de begraafplaats wordt voor de verhardingen, straatmeubilair en groen een A-niveau gerealiseerd. In de overige wijken wordt de kwaliteit beoordeeld op een B-niveau.

Verzorgende kwaliteit

De onderhoudskwaliteit wordt in het jaar 2025 grotendeels onderhouden op beeldkwaliteit B, en voor winkelcentra en begraafplaats beeldkwaliteit A. Door het regelmatig uitvoeren van een externe schouw wordt de kwaliteit beoordeeld en waar nodig extra inzet gepleegd.

Verloop kwaliteit

Aandachtspunt voor de onderhoudskwaliteit zijn de weersomstandigheden waardoor een wisselende piekbelasting ontstaat in het reguliere onderhoud (onkruidverwijdering). Omdat de onkruidgroei een jaarlijks terugkerend probleem is, wil het college zich bezinnen op de vraag welk type groen we in de stad wensen. Arbeidskrapte, klimaatverandering en de wens voor meer natuur en biodiversiteit in de stad, vragen een andere kijk op groen. Dit moet vorm krijgen bij de herziening van onze omgevingsvisie en omgevingsprogramma's. Daarnaast wil de gemeente inwoners stimuleren om hun leefomgeving schoon, heel en veilig te houden.

Participatie

In elk project dat wij voorbereiden en uitvoeren, werken we met de participatietrap. We betrekken bewoners bij de voorbereiding van een project. Na afronding van een project volgt

een evaluatie. De eventuele verbeterpunten uit de evaluatie borgen wij in ons werkproces en passen we toe op de toekomstige projecten.

Integrale planning 2025

Straat	Jaar	Stand van zaken
Afkoppelen en reconstructie De Pol	2024-2027	Uitvoering
Afkoppelen en reconstructie Dragonder Noord (fase 2)	2025-2028	In voorbereiding/uitvoering
Vervangen brug De Pionier/Wiekslag (incl. reconstructie De Pionier/Wiekslag, kruispunt Hoornzwaluw en Verlengde Sportlaan)	2025-2026	In voorbereiding/uitvoering
Afkoppelen en reconstructie Boogschutter	2025	In voorbereiding
Reconstructie Dennenlaan/Boslaan	2024-2025	Uitvoering
Aanleg 2-richtingenfietspad en reconstructie Brinkersteeg/De Smalle Zijde	2024-2025	Uitvoering
Groot onderhoud en verbeteren verkeersveiligheid Grote Beer-Lorentzstraat (oost-west)	2025	In voorbereiding/uitvoering
Reconstructie parkeerplaats Groene Velden I	2024-2025	In voorbereiding/uitvoering
Vervangen brug Bartokpad	2025	In voorbereiding/uitvoering
Diverse verkeersmaatregelen	2024-2025	Uitvoering
Vervanging openbare verlichting in het kader van versneld verleden	2025	In voorbereiding/uitvoering
Prins Bernhardlaan	2025	In voorbereiding
Zuivelstraat	2025	In voorbereiding/uitvoering
Reconstructie Industrielaan	2024-2026	In voorbereiding
Reconstructie Noorderkroon (de circulaire weg)	2025-2026	In voorbereiding
Vervanging verkeersregelinstallatie door iVRI	2025	In voorbereiding/uitvoering
Herstel kademuren	2024-2025	In voorbereiding
Groot onderhoud asfaltverhardingen 2024-2025	2025	Uitvoering
Buurtaanpak* Pioniersbuurt, incl. BOSS	2025	Uitvoering
Buurtaanpak* Achterkerk, incl. BOSS	2025	Uitvoering
Buurtaanpak* Componistenbuurt en Vogelbuurt, incl. BOSS	2025	Uitvoering
Buurtaanpak* Schrijverswijk, incl. BOSS	2025	In voorbereiding
Omvormen speelplekken naar BOSS locaties: Componistenbuurt, Dragonder Noord, Franse Gat ((nieuwe inclusie/ samenspeelplek), Schepenbuurt, de Pol Meesterweide en Engelenburg.	2025	In voorbereiding/ in uitvoering

* Buurtaanpak: in deze aanpak wordt de buurt opgeknapt. We vormen (een deel van) speelplekken om naar BOSS-locaties en we leggen BOSS-routes en ontmoetingsplekken aan. Waar nodig renoveren we groen en herstellen we boomstructuren. Ook kijken we naar locaties om te vergroenen. Straatwerk wordt recht gelegd en wortelopdruk zo veel mogelijk weggenomen. Bebording wordt in orde gebracht en straatkolken worden waar nodig hersteld of vervangen. Ook worden blindegeleidetegels aangebracht op hoofdroutes om de toegankelijkheid te verbeteren. Tot slot wordt aandacht besteed aan de veiligheid van schoolomgevingen. Na realisatie kan de buurt er weer minimaal 7 jaar tegenaan zonder dat grootschalige ingrepen nodig zijn.

Wegen, kunstwerken, Openbare verlichtingen en technische installaties

Beleidskaders

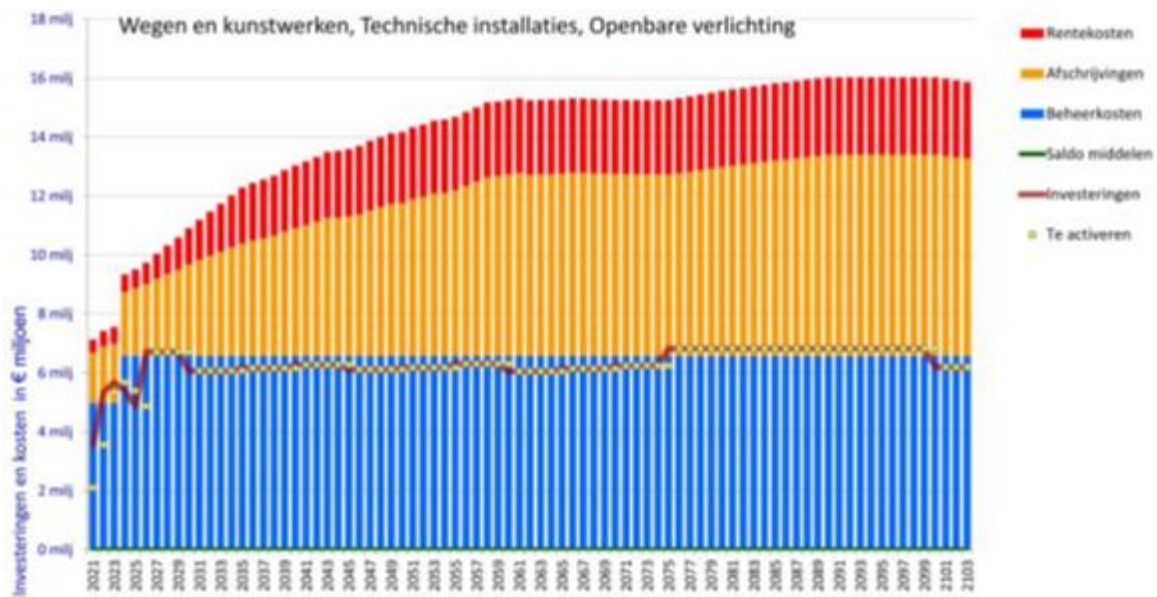
Het vastgestelde beleidskader is het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2025 (OPOR 2022-2025).

Kapitaalgoederen die aan het einde van de technische of maatschappelijke levensduur zijn worden gereconstrueerd. Hierbij wordt gekeken of vervangingen integraal opgepakt kunnen worden.

Financiële consequentie (langjarig)

De komende jaren staat de gemeente voor een grote vervangingsopgave voor de openbare ruimte, waaronder de wegen, kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties.

Deze zijn veelal aangelegd en gefinancierd vanuit de grondexploitatie. Bij vervanging levert dit een toename op van kapitaal- en rentelasten zoals in onderstaande grafiek is weergegeven.

Figuur 1: visualisatie kapitaallasten taakveld verkeer en vervoer *

De verkeersregelinstallaties (VRI's) zijn aan het eind van hun levensduur en aan vervanging toe. De eerste VRI's zijn in 2024 vervangen door intelligente installaties (iVRI's). De komende jaren wordt geïnvesteerd in de vervanging van de overige VRI's.

Bij het vaststellen van het OPOR is besloten in 2026 een voorziening met een jaarlijkse dotatie van € 1.370.000,- in te stellen voor financiering van het groot onderhoud van de asfaltverhardingen. In de kadernota 2025-2028 (heroverwegingen) is besloten om de jaarlijkse dotatie te verlagen naar € 1.020.000,-.

*De piek in investeringen in het jaar 2023/2025 wordt grotendeels veroorzaakt door het toegekende budget t.b.v. uitwerking gebiedsvisie Franse Gat.

Vertaling begroting

Voor de reconstructies aan wegen en kunstwerken wordt in 2025 in het meerjareninvesteringsplan een totaalbedrag van € 5.008.000,- besteed. Voor de verkeersregelinstallaties is een bedrag van € 310.000,- beschikbaar en voor de openbare verlichtingen € 443.160,-.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn in 2025 de volgende bedragen in de exploitatiebegroting opgenomen:

- Wegen en kunstwerken en gladheidbestrijding € 2.951.432,-;
- Openbare verlichting, technische installatie en VRI € 817.462,-;
- Straatmeubilair, bewegwijzering en bebording € 325.807,-;
- Reiniging openbare ruimte en onkruidverwijdering € 1.078.718,-.

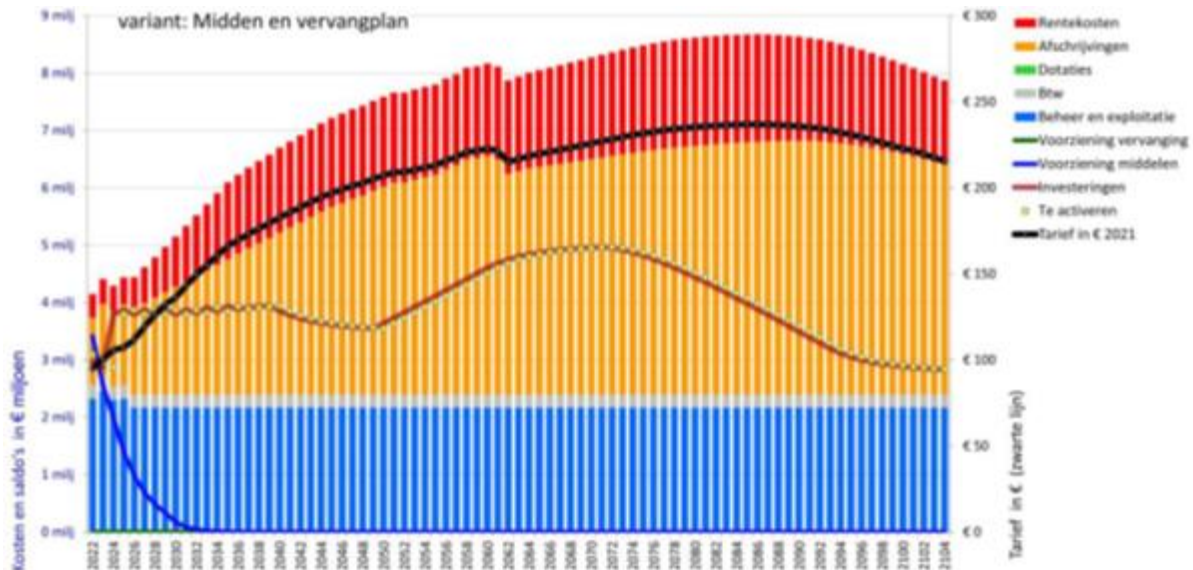
Riolering

Beleidskaders

Het vastgestelde beleidskader is het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2025 (OPOR 2022-2025).

Financiële consequentie (langjarig)

De komende jaren worden riolen vervangen welke aangelegd zijn vanuit de grondexploitatie, ook worden nieuwe hemelwaterrioleringen en waterbergingen aangelegd. De komende jaren levert dit door deze bedragen te investeren een toename aan kapitaallasten op zoals in de onderstaande grafiek is weergegeven.

Figuur 2. visualisatie toename kapitaallasten taakveld riolering

Elk jaar worden in Veendam reconstructies uitgevoerd van straten en wijken. Hierbij wordt het hemelwater afgekoppeld van het vuilwaterriool. Het regenwater komt dan in het oppervlaktewatersysteem wat berging bevat en afvoer naar de Grift. Omdat er door klimaatinvloeden in de toekomst grotere piekbuien zullen gaan optreden, bestaat het gevaar dat De Grift door de aanliggende gemeenten dusdanig wordt belast dat dit benedenstrooms bij Amersfoort voor problemen kan zorgen. Om deze piek in de afvoer van regenwater te dempen, en water vast te houden waar het valt, kan het regenwater ter plaatse langer geborgen dan wel geïnfiltreerd worden. In de Veense situatie is dit echter heel complex vanwege de hoge grondwaterstand in relatie tot het benodigde ruimtebeslag. Of berging en infiltratie mogelijk en noodzakelijk is, is daarom maatwerk per locatie. De klimaatstresstest die op het moment wordt uitgevoerd, zal hierin sturing geven. De extra investeringskosten en de gevolgen voor de kapitaallasten en rioolheffing voor de komende jaren worden in het nieuwe OPOR in beeld gebracht.

Vertaling begroting

Voor afkoppelprojecten en rioolvervangingen is in 2025 in het OPOR een bedrag van € 5.463.000,- opgenomen.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn onderstaande bedragen in de exploitatiebegroting 2025 opgenomen:

- Rioolbeheer € 562.835,-;
- Reinigen en onderhouden kolken en plaagdierbestrijding € 297.895,-;
- Onderhoud pompen en persleidingen € 270.117,-.

Ook is € 155.000,- beschikbaar voor het stimuleren van afkoppelen van regenwater en vergroenen van particuliere percelen. Deze impuls wordt gedekt uit de voorziening rioleringen.

In 2025 worden eenmalig diverse onderzoeken en werkzaamheden aan de riolering uitgevoerd. Het gaat om een inmeting van de persleidingen en een betononderzoek aan het

bergbezinkbasin Panhuis. Daarnaast worden er nieuwe telemetrieloggers aangeschaft voor het grondwatermeetnet. De totale kosten bedragen € 190.000,-. Om fluctuaties in de rioolheffing te voorkomen worden deze kosten éénmalig gedekt uit de voorziening.

Water

Beleidskader

Het vastgestelde beleidskader is het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2025 (OPOR 2022-2025).

Financiële consequentie

Naast het regulier onderhoud zoals het maaien en korven van vijvers en sloten worden in 2025 meerdere watergangen en oevers voorzien van nieuwe beschoeiingen of omgevormd tot natuurvriendelijke oevers. Hiervoor wordt in 2025 een raamcontract afgesloten.

Vertaling begroting

Voor het vervangen van beschoeiingen is in 2025 vanuit het meerjareninvesteringsplan €100.000,- opgenomen.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn onderstaande bedragen in de exploitatiebegroting 2025 opgenomen:

- Maaien vijvers en klein onderhoudswerk € 90.420,-;
- Baggerwerkzaamheden € 154.727,-.

Groen en speelvoorzieningen/ Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS)

Beleidskader

Het vastgestelde beleidskader is het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2025 (OPOR 2022-2025). Dit is uitgewerkt in het BOSS uitvoeringsplan 2023-2030.

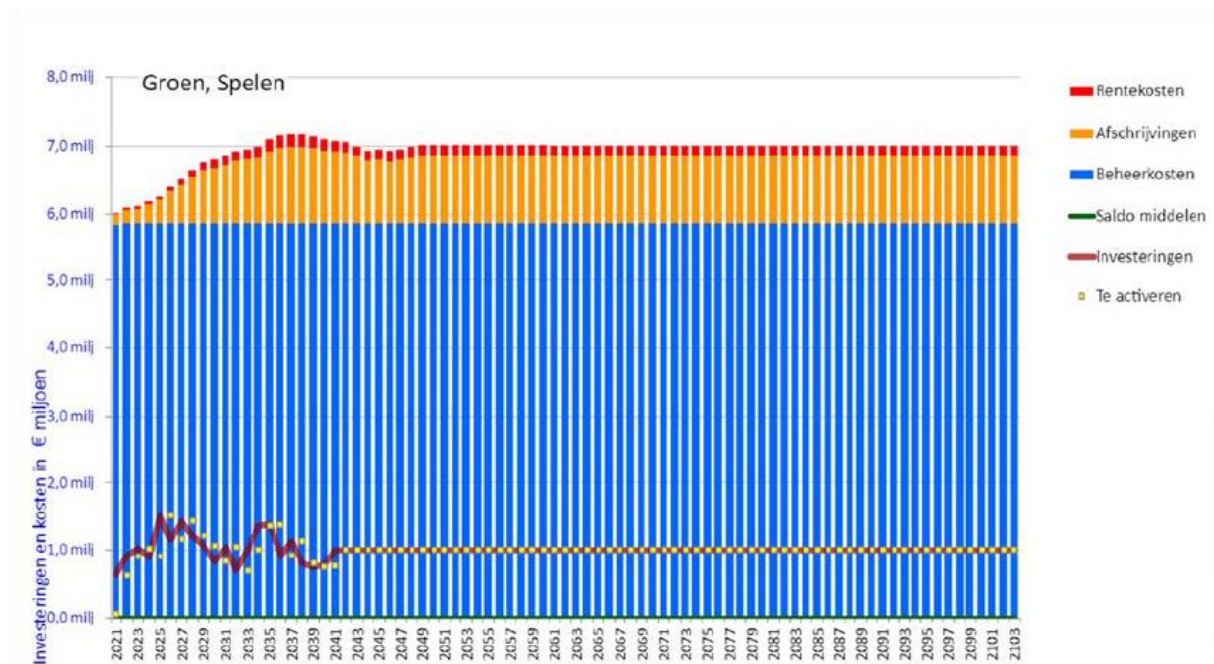
Er wordt zoveel mogelijk integraal gewerkt. Investerings aan het groen en speellocaties vinden zoveel mogelijk gelijktijdig plaats met reconstructies van buurten of met onderhoud aan verhardingen. Uitgangspunt is dat waardevol groen behouden blijft en dat Veenendaal in 2030 groener is dan in 2020.

Ook investeren we in het omvormen en renoveren van speellocaties conform het BOSS-principe (zie OPOR). Er ontstaat op termijn een heel netwerk van verschillende type BOSS-plekken voor verschillende leeftijdscategorieën. Hierbij wordt buurtgericht gewerkt, waarbij iedere woonbuurt om de 7 à 8 jaar aan de beurt komt. De BOSS-locaties worden vervolgens geüpdatet op basis van de veranderende leeftijdsopbouw van een buurt. Bij het opstellen van de buurtplanning is prioriteit gegeven aan buurten met een grote vervangingsopgave van bestaande speelobjecten. In deze buurten worden zowel de speelvoorzieningen als het groen opgeknapt.

Naast bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS) is er bij de buurtaanpak veel aandacht voor vergroening (klimaat), inclusie, duurzaamheid en circulariteit.

Financiële consequentie

De ambities uit het OPOR en het raadsakkoord voor groen- en speelvoorzieningen zijn groot en vragen een flinke investering. Het is de verwachting dat de kapitaallasten (rente en afschrijving) voor groen en speelvoorzieningen geleidelijk toenemen zoals in onderstaande grafiek weergegeven. Vanaf 2035 zullen de kapitaallasten naar verwachting € 1.000.000,- per jaar hoger zijn dan in 2020.

Figuur 3: visualisatie toename kapitaallasten taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Vertaling begroting

Om te investeren in kwantitatief en kwalitatief hoogwaardig groen en een gezonde en groene leefomgeving is in het meerjareninvesteringsplan (MIP) in 2025 voor groen een bedrag opgenomen van € 693.053,-.

Voor de vervanging van bomen is € 531.000,- opgenomen.

Voor de vervanging, omvorming en optimalisatie van de speellocaties naar BOSS-locaties is een bedrag van € 560.105,- opgenomen.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn in de exploitatiebegroting 2025 beschikbaar:

- Onderhoud groen: € 3.975.329,-;
- Speelvoorzieningen: € 233.147,-;
- Hondenvoorzieningen: € 31.242,-.

Buizensport

In het kader van de heroverweging zijn alle investeringen in de sportvoorzieningen vanaf 2025 een jaar doorgeschoven. Dit zal invloed hebben op de beleving van de gebruikers en zal wellicht incidenteel leiden tot een verstoring van de bedrijfsvoering.

Buizensportvoorzieningen worden getoetst aan de landelijk gestelde eisen van NOC*NSF en de verschillende sportbonden. Daar waar voorzieningen niet meer bruikbaar zijn in verband met de eisen vanuit NOC*NSF zullen we actie ondernemen en indien noodzakelijk in 2025 een voorstel aan u voor leggen.

Vertaling begroting

Voor het realiseren van deze werkzaamheden en het aanschaffen van materieel is in 2025 geen budget beschikbaar, In geval zich calamiteiten voordoen wordt een separaat voorstel aan de raad gedaan.

Vastgoed

Het beheer van de kapitaalgoederen is in de afgelopen jaren vastgelegd in de verschillende beheer- en beleidsplannen. Deze plannen worden in de periode 2024/2025 geactualiseerd.

Het onderhoud voor 2025 is gebaseerd op het in 2021 door de raad vastgestelde 'Integraal duurzaam Vastgoedbeheerplan 2021-2024.

De verduurzaming van het vastgoed willen we laten aansluiten bij de ENV-doelstellingen en de VNG-routekaart maatschappelijk vastgoed.

We hebben de doelstelling om de komende jaren al het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen. Dat moet ook leiden tot een beter binnenklimaat. Om hier als gemeente een voorbeeldrol in te tonen, is er een DUMAVA-subsidie aangevraagd waarmee we extra stappen kunnen zetten in de verduurzaming van ons eigen gemeentehuis. Eén van deze stappen is het vervangen van de huidige isolatie op het dak met een beter isolerende variant in combinatie met het plaatsen van extra zonnepanelen. Dit leidt, samen met de renovatie van de gevel van het gemeentehuis die voor 2025/2026 staat gepland, tot een volledig energieneutraal gebouw vanaf 2026. Door het vervangen van de dakisolatie en het plaatsen van extra zonnepanelen te combineren met het gevelproject, kan er werk met werk gemaakt worden en kan de verkregen DUMAVA-subsidie optimaal worden ingezet.

Algemeen

Onze doelstelling voor vastgoed is een goed onderhouden (slank) duurzaam vastgoedbestand, waarmee effectief invulling wordt gegeven aan het accommodatiebeleid van de gemeente en financiële risico's tot een minimum beperkt blijven. We doen dit tegen zo laag mogelijke tarieven en kostendekkend, hierdoor hebben we de kosten en opbrengsten goed in beeld en sturen we op zo laag mogelijke uitgaven.

Beleidskader

De werkzaamheden worden overeenkomstig het vastgestelde beleidskader Strategische kaders dynamisch vastgoedmanagement uitgevoerd. Medio 2025 wordt het nieuwe vastgoedbeleidsplan vastgesteld door de raad. Tot dat moment voeren wij ons beheer uit overeenkomstig het vastgoedbeheerplan 2021 – 2024.

Overzicht kwaliteitsniveau

We houden het vastgoed in stand op kwaliteitsniveau 3 van de NEN 2767. Het publieksgedeelte van het gemeentehuis wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 2 van de NEN 2767. Het vastgoed met een exploitatieperiode korter dan 5 jaar wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 4 van de NEN 2767.

Financiële) consequenties

Uit het vastgoedbeheerplan volgt een jaarlijks door het college vastgestelde onderhoudsraming en jaarbudget. Dit budget is gebaseerd op dat wat is afgesproken met de raad in het vastgoedbeheerplan 2021-2024. Voor de komende 10 jaar zijn in het vastgoedbeheerplan de geactualiseerde MOP's, functionele aanpassingen zijnde vervangingsinvesteringen en duurzaamheidsinvesteringen in beeld gebracht. We spreken van functionele aanpassingen als we maatregelen aan het gebouw treffen in het kader van functionaliteit, milieu, duurzaamheid en herhuisvesting. Deze investeringen leiden tot een significante kwaliteitsverbetering en/of levensduurverlenging en/of met de functionele aanpassing waarmee wordt voldaan aan de wet- en regelgeving. Uitgangspunt is dat het gemeentelijke vastgoed voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau en er geen achterstallig onderhoud is.

Vertaling begroting

Voor het jaarlijks regulier groot onderhoud (meerjarenonderhoudsplan MOP) is in 2025 een begroot bedrag noodzakelijk van €1.604.974,- Daarnaast voor vervangingsinvesteringen

€442.987,- en duurzaamheidsinvesteringen € 178.000,- Daarnaast wordt een bedrag van €1.170.503,- gedoteerd in de onderhoudsvoorziening gemeentelijke panden voor de uitvoering van het groot planmatige onderhoud (MOP)

C. Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering komt het gemeentelijk financieringsbeleid aan de orde. De focus van het financieringsbeleid is gericht op het beperken van financierings-risico's en het beheersen van de gemeentelijke schuldpositie. Er is een directe relatie met paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Economische ontwikkeling

Na stagnatie in 2023, komt de Nederlandse economie met een zachte landing op een gematigd groeipad. De groei van het bruto binnenlands product (bbp) neemt in deze raming toe, van 0,2% in 2023 naar 0,5% in 2024, gevolgd door 1,3% in 2025 en 2026. De bbp-groei in 2024 is van binnenlandse herkomst. De bestedingen van de overheid leveren een hoge groeibijdrage. Daarnaast zijn de bestedingen van huishoudens een belangrijke groeimotor, ondersteund door meer werkgelegenheid, consumentenvertrouwen en reële loongroei. Ook de sinds medio 2023 weer stijgende huizenprijzen stimuleren de consumptie. De investeringen door bedrijven krimpen in 2024 nog, maar nemen weer toe in 2025 en 2026. Hetzelfde geldt voor de uitvoer, die ook in 2025 en 2026 weer op gang komt. Daarmee wordt de bbp-groei breder gedragen, want ook de bestedingen van de overheid en consumenten groeien de komende jaren gestaag verder.

De werkloosheid loopt enigszins op, van 3,6% in 2023 naar 4,0% in 2026. De inflatie (Europees geharmoniseerd, HICP) daalt in 2024 naar 2,8% en gaat daarna geleidelijk verder omlaag tot iets onder 2% in 2026. Ook de kerninflatie (zonder energie en voeding) neemt af. Deze was 6,4% in 2023 en daalt naar 2,9% in 2024, 2,4% in 2025 en 2,0% in 2026. Met de geraamde afname van zowel HICP-inflatie als kerninflatie, komt aan het einde van de ramingsperiode weer een situatie van prijsstabiliteit in zicht. Naar verwachting komt de contractloongroei bij bedrijven in 2024 uit op 6,0%, na 5,9% in 2023. In 2025 neemt de contractloongroei duidelijk af naar gemiddeld 3,7% en daalt daarna verder naar 2,9% in 2026. Zowel de inflatie als de loongroei nemen langzamer af dan eerder geraamd, wat op zichzelf goed is te verklaren, maar wat ook illustreert dat de risico's vooral opwaarts zijn.

Rentevisie

Omdat de algemene verwachting is dat de lange rente zal stabiliseren wordt voorgesteld voor het aantrekken van nieuwe langlopende middelen in 2025 opnieuw uit te gaan van 3,5%. Dit percentage is gebaseerd op de lange-termijn verwachting van de ING, ABN AMRO Bank en De Nederlandse Bank. Voor alle duidelijkheid willen we benadrukken dat het hier de lange rente betreft. De korte rente gaat als gevolg van het beleid van de Europese Centrale Bank in 2025 dalen.

Tabel Kerngegevens raming Nederlandse economie

Procentuele mutaties, tenzij anders vermeld

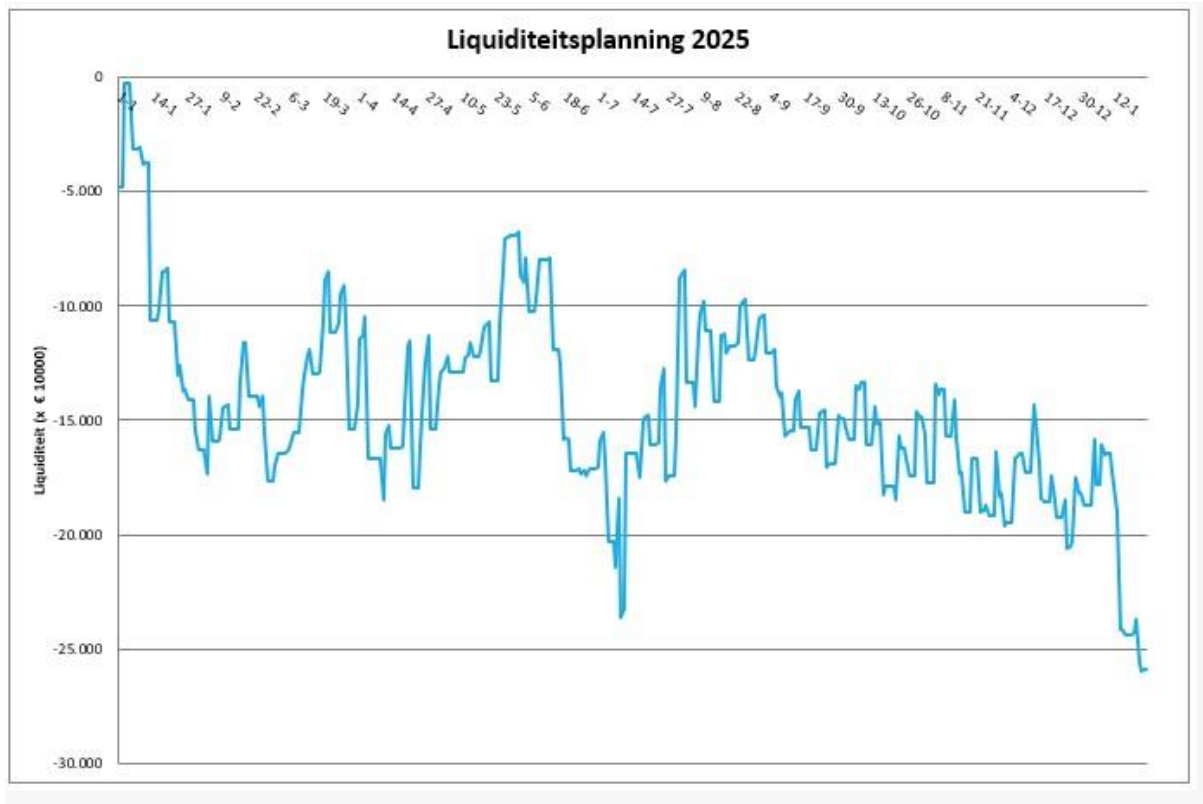
	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Bruto binnenlands product	4,4	0,2	0,5	1,3	1,3
Geharmoniseerde consumentenprijsindex	11,6	4,1	2,8	2,8	1,8
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	3,5	3,6	3,8	4	4
Emu saldo (% bbp)	-0,1	-0,3	-2,4	-2,5	-3,7
Emu-schuld (%bbp, obv ultimo stand)	50,1	46,4	47,1	48,7	50,9

Bron: DNB Voorjaarsraming juni 2024

Kasgeldlimiet

In 2025 kan afhankelijk van de renteontwikkeling een deel van de financieringsbehoefte gedekt worden met kasgeldleningen. De kasgeldlimiet komt in 2025 uit op ongeveer € 21,25 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal van € 250 miljoen). Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet dan wel bij een stijgende rente zullen er langlopende geldleningen worden afgesloten. Het gemeentelijk treasury comité (portefeuillehouder financiën, directeur bedrijfsvoering, teamleider financiën en treasurer) neemt hiertoe het initiatief.

Liquiditeitsbehoefte

De gemeentelijke liquiditeitsbehoefte 2025 wordt weergegeven in de grafiek liquiditeitsplanning. In het eerste kwartaal is er een liquiditeitstekort, voornamelijk doordat veel rente en aflossing van leningen dan betaald moeten worden. Ook vragen de nodige investeringen om financiering. In het tweede kwartaal vermindert het tekort als gevolg van de belastinginkomsten. In het derde kwartaal stabiliseert de situatie door inkomsten uit het btw-compensatiefonds. In het vierde kwartaal wordt een toename van de behoefte aan liquiditeit verwacht door de bekostiging van nieuwe investeringen. Vooral aan het einde van jaar neemt de behoefte toe doordat er dan geen inkomsten uit het gemeentefonds meer zijn, terwijl de betalingen vaak oplopen. De gemeentelijke liquiditeitsbehoefte zal worden ingevuld met kasgeldleningen en langlopende leningen. Deze zijn nog niet verwerkt in bovenstaande grafiek.

Door het meerjareninvesteringsplan (MIP) stijgt de gemeentelijke schuld aanzienlijk. Per 1 januari 2025 wordt een netto schuld verwacht van € 153,7 miljoen. In 2025 neemt de schuld toe met € 25 miljoen. In 2026 met € 27,3 miljoen. In 2027 met € 28,1 miljoen en in 2028 met € 43,7 miljoen. Aan het einde van 2028 komen we dan uit op een schuld van € 277,8 miljoen.

In de liquiditeitsplanning is rekening gehouden met de financieringsbehoefte voor het nieuwe theater waarbij de aanneme voor het investeringsbedrag gebaseerd is op het besluit bij de kadernota hieromtrent.

Door vertragingen bij de investeringen kan de werkelijke schuldontwikkeling lager uitvallen dan hier opgenomen.

Voor een beoordeling van de hoogte van de gemeentelijke schuld wordt u verwezen naar de kengetallen die opgenomen zijn in paragraaf A Risicomanagement en weerstandsvermogen.

Financieringsbehoefte	2024	2025	2026	2027	2028
Financieringsbehoefte	30,0	39,9	41,5	43,2	59,9
Aflossing	16,0	14,9	14,2	15,1	16,2
Schuldontwikkeling 31-12	153,7	178,7	205,9	234,0	277,8
Stijging Schuld		25,0	27,3	28,1	43,7

Renterisiconorm

Veenendaal voldoet aan de renterisiconorm. Volgens de wet FIDO bedraagt de renterisiconorm minimaal 20% van het begrotingstotaal, wat overeenkomt met een gemiddelde looptijd van de leningenportefeuille van 5 jaar. Omdat recent leningen zijn afgesloten met een looptijd van 20 jaar wordt ruim voldaan aan deze norm. De beschikbare ruimte schommelt de komende jaren ruim boven de € 34 miljoen.

Berekening Renterisico Norm (bedragen x € 1 miljoen)	2025	2026	2027	2028
1. Begrotingstotaal (prognose)	250	250	250	250
2. Vastgesteld % wet FIDO	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm ((1 x 2) /100)	50	50	50	50
4. Aflossingen (planning)	15,3	14,1	14,2	15,5
5. Nieuwe leningen (planning)	39,9	41,5	43,2	59,9
6. Ruimte (3 – laagste van 4 of 5)	34,7	35,9	35,8	34,5

Toerekening rente

In de notitie "Rente" van de commissie BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering ook inzicht moet geven in de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. Daarom is het verplicht om het volgende renteschema op te nemen.

De rentelasten voor externe financieringen worden begroot op € 2.100.000 (A). De externe rentebaten worden berekend op € 225.000 (B).

De door te rekenen externe rente bedraagt per saldo € 1.875.000 (A-B=C).

De bouwgronden in exploitatie zijn belast met een rente van 1,5% volgens de voorgeschreven berekeningswijze uit de notitie Grondbeleid van het Besluit Begroting en Verantwoording. Er wordt een bedrag van € 550.000 (D) doorbelast aan de grondexploitatie. De rente die in het kader van projectfinanciering wordt doorbelast bedraagt € 400.000 (E). Het saldo door te rekenen externe rente bedraagt dan (C)-(D)-(E)= € 925.000 (G). De rente over reserves en voorzieningen wordt begroot op € 2.000.000 (H). De aan de taakvelden toe te rekenen rente is dan (G)+(H)= € 2.925.000.

Het in 2024 te hanteren rentepercentage voor de integraal gefinancierde activa bedraagt 1,5%. Op basis van dit percentage wordt € 2.925.000 (J) toegerekend aan de taakvelden. Op basis hiervan komt resultaat op treasury uit op nihil.

Rente schema 2025 *1000		
A Externe rentelasten over korte en lange financiering		2.100
B De externe rentebaten (Startersleningen)		225
C Totaal door te rekenen externe rente (A – B)		1.875
D De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	550	
E De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	400	
F Subtotaal (D + E)	950	950
G Saldo door te rekenen externe rente (C – F)		925
H Rente over eigen vermogen en voorzieningen		2.000
I De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (G+H)		2.925
J De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		2.925
K Renteresultaat op het taakveld treasury		0

EMU-saldo cijfers

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20) is vastgelegd dat gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daaropvolgende jaren.

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus exclusief afschrijvingen, waarde mutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan er binnenkomt, of dat er geld overblijft. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

Als gevolg van het MIP wordt er in 2025 en de daaropvolgende jaren op kasbasis veel meer geld uitgegeven dan er binnenkomt. Het EMU-saldo wordt dan ook overschreden. Voor 2025 worden op dit moment geen sancties verwacht omdat de overschrijding op landelijk niveau geprognosticeerd is op 2,5 %. Dit is lager dan de bekende norm van 3%. In 2026 en de daaropvolgende jaren is het echter nodig om bij te sturen om een boete te voorkomen. Naar verwachting zal het landelijk EMU-cijfer in 2026 uitkomen op 3,7%. Bij de kadernota 2026 en begroting 2026 dient dit meegenomen te worden.

EMU saldo	2024	2025	2026	2027	2028
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	14	25	27	28	43
3 Mutatie voorzieningen	0	0	0	0	0
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2	-2	-2	-2	-2
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU Saldo	16,5	23,5	25,5	26,5	41,5
Referentiewaarde	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3
Ruimte	-8,2	-15,2	-17,2	-18,2	-33,2

Beleidsvoornemens

De beleidsvoornemens zijn geformuleerd als volgt.

Beleidsvoornemens	Jaartal
De kasgeldlimiet wordt nageleefd	2025
De renterisiconorm wordt nageleefd	2025
De schuldsituatie wordt betrokken in de afweging bij het aangaan van nieuwe verplichtingen met een substantiële omvang.	2025

D. Bedrijfsvoering

In artikel 14 van het BBV wordt een paragraaf bedrijfsvoering voorgeschreven. Hier is kort aangegeven wat de inhoud moet zijn van de paragraaf: 'de paragraaf over de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering'.

Het gaat hierbij om het doel te sturen op hoofdlijnen en de kwaliteit van het inzicht van de raad te bevorderen. Het sturen en beheersen van de bedrijfsprocessen zijn primair de verantwoordelijkheid van het college, maar de raad moet zich wel een oordeel kunnen vormen over de inrichting en functioneren van de bedrijfsvoering. Deze paragraaf is hierbij essentieel. Ook is de paragraaf bedoeld om organisatiebrede opgaven en initiatieven toe te lichten.

Planning en control

In het jaarlijkse 'spoorboekje planning- & controlcyclus' wordt met betrekking tot de planning van de P&C documenten aan de raad voorgelegd. In het nog op te stellen spoorboekje voor 2025 wordt tevens het voorstel P&C rapportages verminderen uit de Kadernota verder uitgewerkt.

Voortgang accountantscontrole

Jaarlijks wordt door de accountant een zogenaamde 'boardletter' uitgebracht over de stand van zaken rond de bedrijfsvoering. Ook bij de jaarrekening is het gebruikelijk dat de accountant adviezen geeft over zaken die nog verbeterd kunnen worden. De voortgang van de actiepunten wordt periodiek besproken met de directie en het college. Bij de bestuursrapportages wordt steeds inzicht gegeven over de voortgang, zodat de raad kan volgen wat er concreet met de aanbevelingen is gedaan. De meest recente rapportage heeft maar een beperkt aantal nieuwe punten opgeleverd. De voortgang van de afwikkeling van alle punten is geborgd in het kwaliteitssysteem van de organisatie en is geen aanleiding tot opmerkingen op dit moment

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2023 is de controle en verantwoording over het rechtmatig handelen van de gemeente gewijzigd. Waar voorheen de accountant zowel op rechtmatigheid als getrouwheid controleerde, is dat vanaf dat moment alleen nog maar de getrouwheid. Het aantonen van de rechtmatigheid van de baten en lasten ligt nu bij het college. De landelijke commissie BBV heeft onder andere de taak een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring van gemeenten op te stellen en de eenduidige interpretatie hiervan te bevorderen. De visie van commissie BBV is opgenomen in kadernota rechtmatigheid, hierin zijn ook richtlijnen over het rechtmatig handelen opgenomen. In Veenendaal wordt in overeenstemming met de kadernota de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen. Voor de eerste keer vond dat plaats in de jaarrekening van 2023.

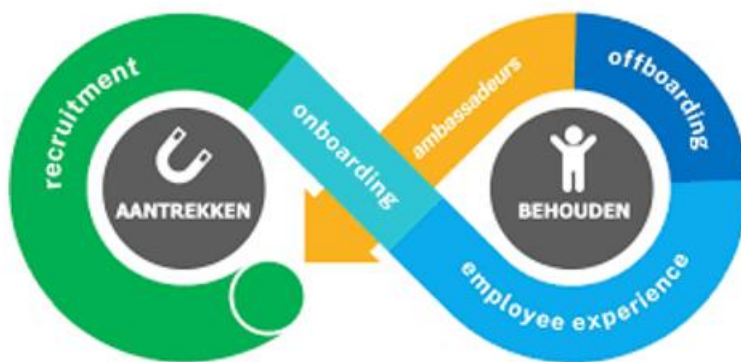
Ontwikkelingen

Begin 2024 zijn decentrale overheden en accountants geconfronteerd met de mededeling van het ministerie van BZK dat het regelgevend kader voor de rechtmatigheidsverantwoording nog niet af is. We hebben als gemeente de kaders tijdig geactualiseerd, maar de wet van de remmende voorsprong is helaas ook bij ons van toepassing geweest. De verschillende interpretaties, uitspraken en aanpassingen in de landelijke regelgeving hebben ook geleid tot een defacto aanscherping in de toepassing van de criteria. Met name op het vlak van begrotingsrechtmatigheid is in de eerste maanden van 2024 na veel discussie nog het nodige aangepast. Vervolgens dienen op landelijk niveau de BBV en de BADO voor wat het onderwerp rechtmatigheid nog te worden aangepast en vastgesteld. Daarnaast zal naar verwachting de Kadernota rechtmatigheid door de commissie BBV worden aangescherpt. We blijven de landelijke ontwikkelingen volgen en zullen indien nodig ook onze kaders (tijdig) aanpassen.

Personeelsbeleid

We zijn trots op de mensen die bij ons werken en op de passie waarmee het werk wordt verricht. Onze verbondenheid en positieve werkcultuur zien we als sleutel voor een succesvolle en florerende organisatie. Onze kernwaarden STER: Samenwerken, Toegevoegde waarde, Energie/werkplezier en Resultaatgericht staan hier centraal. Als organisatie, binnen de teams en als medewerkers geven we invulling aan het verbeteren van deze pijlers.

Om een goed beeld bij te krijgen van waar we staan en waar we willen verbeteren halen we actief input op bij onze mensen. Dit doen we o.a. door een medewerker tevredenheidsonderzoek (onderzoek werkgeluk) die aansluit op onze kernwaarden. Hierna geven we er met elkaar opvolging aan. Een positieve werkcultuur en daarmee werkplezier maak je niet alleen. Wij zijn er van overtuigd dat dit ontstaat door een wisselwerking tussen de organisatie als geheel enerzijds en onze mensen binnen de verschillende teams anderzijds.

Aantrekken

"Veenendaal werkt voor jou"

We willen ons positief onderscheiden op de arbeidsmarkt door een aantrekkelijke werkgever te zijn voor onze huidige en toekomstige medewerkers. Door voldoende goed en professioneel personeel te werven willen we ons als organisatie krachtig neerzetten.

Ons doel is om een uniek en authentiek werkgeversverhaal/-merk te ontwikkelen dat nauw aansluit bij onze organisatiekernwaarden STER (Samenwerken, Toegevoegde waarde, Energie en Werkplezier, en Resultaatgericht Werken).

Veenendaal werkt voor jou" is de propositie waarmee Veenendaal de veelzijdigheid en flexibiliteit van werken bij de gemeente wil laten zien. In het hart van dit idee staat dat je hier niet alleen een baan vindt, maar een carrière die meegroeit met je persoonlijke levensfase en ambities. Het toont aan dat Veenendaal een plek is waar het mogelijk is om professioneel te excelleren en tijd door te brengen met je naasten. Met deze campagne positioneren we Veenendaal als werkgever die begrijpt wat werknemers nodig hebben om in elke levensfase succesvol en gelukkig te zijn en door werknemers als zodanig herkent. We willen onze werknemers hiermee dan ook handvatten geven om ambassadeurs voor Veenendaal te zijn.

Ons werkgeversmerk wordt verder uitgewerkt en we ontwikkelen een merkhandboek dat we op basis van een implementatieplan en campagne in 2025 lanceren.

Recruitment – werving & selectie

Team P&O is het afgelopen jaar uitgebreid met een recruiter om onze positie op de arbeidsmarkt te verstevigen. Met deze stevigere positie op de arbeidsmarkt geven we meer aandacht aan een duurzame match en eerste contactervaring met de gemeente. Met de positieve ervaring van deze tijdelijke uitbreiding kiezen we ervoor om een vervolg te geven aan de inzet van deze functie. We willen nog meer insteken op de medewerkersreis: de

kandidaat- en werknemerservaring, het werkgeversmerk goed positioneren en ook ons netwerk in de regio en t.a.v. scholen versterken. Dit financieren we doordat we minder bureaus hoeven in te schakelen en minder inhuur bij vacatures nodig zullen hebben.

De kracht van regionaal samenwerken in een traineeprogramma

Binnen het regionaal samenwerkingsverband Foodvalley ontwikkelen we een traineeprogramma waarbij in samenwerking met de Christelijke Hogeschool (CHE) het maatwerk opleidingsprogramma ontworpen wordt die aansluit bij de eisen en wensen van de Regio Foodvalley. Het programma biedt ruimte voor 13 trainees die vanaf 1 september 2025 starten.

De kracht van het regionaal samenwerken in een traineeprogramma is dat de “vijver wordt gevuld” met professionals met gemeentelijke ervaring en kennis van de regio. Op deze manier werken we aan talentontwikkeling. Met deze samenwerking kunnen we onder andere voorsorteren op de vergrijzing en inspelen op de groter wordende krapte op de arbeidsmarkt. Door de samenwerking, investeren we gezamenlijk in de begeleiding en is het ook voor kleinere gemeenten mogelijk bij te dragen. Trainees nemen een andere energie mee en nieuwe inzichten. Bovendien zorgen we met deze samenwerking dat tussen gemeenten minder onderlinge concurrentie ontstaat op de arbeidsmarkt.

Behouden - Employee experience –kandidaat-/medewerkersreis

Werkgeluk

Om de organisatie goed in kaart te brengen en een positieve werkcultuur te creëren is het van belang de beleving van medewerkers positief te kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het nodig om de beleving te meten en te beoordelen met positief, negatief of neutraal. Om dit te meten zoeken we actief naar input van medewerkers o.a. door te vragen naar wat er speelt er? Wat is belangrijk in je werk, wat vind je van de werkomgeving? En hoe scoren zij t.a.v. werkgeluk en hebben ze de juiste tools om mee te werken?

Onboarding

Onboarding is een belangrijk onderdeel voor de medewerkersreis (Employee experience) en draagt bij aan het behoud medewerkers. Door een goede onboarding krijgen nieuwe medewerkers een warm welkom en een zachte landing binnen de organisatie en laat je hen tevens op een gestructureerde wijze kennismaken met zowel de organisatie als het werk.

Een nieuwe baan beginnen is leuk, maar het kan ook behoorlijk overweldigend zijn. Nieuwe medewerkers maken kennis met hun nieuwe collega's en de bedrijfscultuur, krijgen een geheel nieuwe set verantwoordelijkheden en leren tegelijkertijd werkprocedures en regels kennen. In de komende periode gaan we nog meer aan de slag met het digitaliseren van het kandidaat- en medewerkersproces (van werving tot in dienst treden) en een warm welkom creëren.

Voor dit proces richten we ons op het verschaffen van benodigde informatie in elke fase en door bijvoorbeeld een vast aanbod aan leerlijnen te realiseren, zodat een medewerker in elke fase van zijn reis: van eerste dag naar eerste maand en naar het eerste jaar de informatie krijgt die hierbij past. Zo blijven nieuwe medewerkers vanaf het begin betrokken en gaan ze goed van start. We gaan verder in de ontwikkeling van een “buddy” voor iedere medewerker en geven leidinggevende meer tools en vaardigheden voor het contact met de nieuwe medewerkers. (zie ook leren en ontwikkelen).

Leren en ontwikkelen

Het leren en ontwikkelen is essentieel voor het behoud van personeel. Het vergroot niet alleen de vaardigheden en kennis, het aanbieden van leer- en ontwikkelingsmogelijkheden geeft ook een gevoel van waardering en vergroot het zelfvertrouwen van medewerkers. Medewerkers ervaren ook meer werktevredenheid wanneer zij het gevoel hebben dat de werkgever wil investeren in hun ontwikkeling.

Binnen gemeente Veenendaal vinden we het belangrijk om voldoende leer- en ontwikkelmogelijkheden aan te bieden en dit ook te stimuleren. We besteden er op verschillende manieren aandacht aan.

Ontwikkeling - Een continue dialoog

We streven naar een continue dialoog tussen werknemers en teamleiders. Met deze dialoog besteden we aandacht aan het werkgeluk van een werknemer. Het werkgeluk zien we enerzijds met het vertrouwen, de verbinding, zingeving en waardering en het plezier, voldoening, de mate waarin werknemers resultaat zien van hun werk, competentie: de mate waarin je je kunt ontwikkelen en autonomie anderzijds. Werkgeluk maak je niet alleen. Het is het resultaat van een wisselwerking tussen de organisatie en de medewerker zelf. We ondersteunen als organisatie onder andere door het aanbieden van leeractiviteiten die aansluiten bij de diverse manieren van leren: soms is een cursus/opleiding gewenst, bij een andere vraag meer een online leermodule of werkplekleren. Ook kan een werknemer bijvoorbeeld tijdelijk andere taken doen of meekijken of meelopen met een andere collega om zo zijn/haar ontwikkelingsbehoefte te vervullen. Hierbij kijken we ook naar het talent van een werknemer en streven we naar het vervullen van organisatie brede rollen te laten vervullen met onze eigen talenten.

Werken met talenten: als gemeente Veenendaal investeren we in onze mensen

De afgelopen jaren hebben we flinke stappen gemaakt in de implementatie van Talentmanagement. Talent zien, houden én ontwikkelen, oftewel: talentmanagement zien wij als een van de belangrijkste uitdagingen waar we op dit moment voor staan.

Als gemeente willen wij nu- en in de toekomst adequaat in kunnen blijven spelen op de ontwikkelingen die de samenleving met zich meebrengt. Het wordt steeds belangrijker om je als organisatie aan te passen aan de veranderingen die toekomstig op ons af komen. Dit vraagt o.a. om een andere manier van denken en doen. Eén van de voorwaarden is om het aanwezige potentieel/talent van alle medewerkers optimaal te benutten. Daarom nemen we zowel nieuwe medewerkers als leidinggevenden mee in het gedachtegoed van talentmanagement en geven we hen handvatten om hier in de praktijk naar te handelen.

In 2025 gaan we hier verder mee aan de slag door:

- De implementatie van de medewerkersapp waardoor het laagdrempelig wordt om het inzicht in talenten/drijfveren te koppelen aan bestaande processen waaronder o.a. de gespreksdialoog, het teamplan (verdeling van werkzaamheden o.b.v. talent/potentieel) en werving en selectie.
- De Talent Motivatie Analyse (TMA) in specifieke gevallen te betrekken bij de werving en selectie van nieuwe werknemers;
- Naast expertise en ervaring ook talent en potentieel te betrekken bij onderwerpen zoals Strategische Personeelsplanning;
- Nieuwe leidinggevende te informeren en op te leiden in het gedachtegoed van talentmanagement.

Offboarding

Offboarding wordt meer uniform toegepast middels een standaard exit gesprek en een vragenlijst na uitdiensttreden. Op deze wijze krijgen we als organisatie en team P&O meer zicht op de vertrekredenen van werknemers, zodat we hier van kunnen leren en op in kunnen spelen.

Vitaliteit

Binnen de gemeente Veenendaal zijn we ervan overtuigd dat als we de organisatie fit willen maken voor de toekomst we daar 'vitale' medewerkers voor nodig hebben. Onder een vitale medewerker verstaan we een medewerker die in al zijn werkzame fasen gezond, met plezier, efficiënt en effectief kan werken en duurzaam inzetbaar is. Zowel werkgever als medewerker zijn samen verantwoordelijk voor de vitaliteit en daarmee duurzame inzetbaarheid. Daarom investeren we hierin als werkgever en bieden we de juiste tools aan, zodat medewerkers ook vitaal zijn en blijven. Een belangrijk element is daarbij het faciliteren

van goede mogelijkheden om mantelzorg te kunnen verlenen. Waarbij we ons ook aansluiten bij het predicaat “mantelzorgvriendelijke werkgever”.

Verder bouwen we de samenwerking met onze huidige arbodienstverlener verder uit en optimaliseren die en willen diverse interventies o.a. het IZA bedrijfszorgpakket en de inzet van de energiebalanscoach meer willen bestendigen, zodat medewerkers ook vanuit vitaliteit hun werk goed kunnen doen. Daarnaast focussen we ons de komende tijd op het uitvoeren van een Risico Inventarisatie & evaluatie en een Periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO). De Risico Inventarisatie brengt inzicht in veiligheids- en gezondheidsrisico's in beeld, en is de basis van het arbo-beleid. En het helpt bij de uitvoer van de PAGO. Dit onderzoek brengt de algehele gezondheid van medewerkers en de organisatie in kaart. Hierdoor weten zowel medewerker als organisatie wat er moet gebeuren om de gezondheid/ vitaliteit te verbeteren.

Integriteit

Het integriteitsbeleid heeft een belangrijke rol in ons organisatiebeleid. De gemeente Veenendaal kent een gedragscode en heeft een professioneel netwerk met externe ondersteuning zoals twee vertrouwenspersonen en protocollen om te handelen. De 'loketten' zijn er en dat is écht belangrijk, maar het is wel het laatste redmiddel. Nog belangrijker is dat we samen zorgen voor een veilige werkomgeving voor iedereen. Een werkplek waar integer handelen en elkaar met respect behandelen de norm is. Een plek waar je met plezier je werk kunt doen, zonder angst voor wat of wie dan ook. Een omgeving waarin we elkaar kunnen aanspreken en bij ongepast gedrag niet wegstijgen of het weglachen. Daarom is integriteit een thema dat duurzaam aandacht vraagt en verdient, zodat het een vast onderdeel wordt van de bedrijfsvoering en het DNA van medewerkers.

E. Verbonden partijen

Beleid

Wij kiezen hier bewust voor een faciliterende rol waarin wij kaders en omstandigheden creëren, waar binnen inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers zaken met elkaar kunnen realiseren. Tegelijkertijd constateren wij dat wij als gemeente niet in alle gevallen kunnen volstaan met een faciliterende rol. Wanneer er sprake is van een te behartigen openbaar belang, willen wij als gemeente invloed en regie behouden. Dit kan ook gerealiseerd worden binnen het verband van een verbonden partij.

Vanwege de grote bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen is inzicht in en effectieve sturing op alle verbonden partijen gewenst. Verder worden wij geconfronteerd met taakstellingen en omvangrijke taken via het regeerakkoord en de decentralisaties. Daardoor groeit het belang om grip te houden op de activiteiten en realisatie van doelstellingen door de verbonden partijen. Wij zetten ons in voor verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke doelstellingen en een actief risicomanagement voeren. De ambtelijke organisatie zal ook hierdoor in toenemende mate samen (moeten) werken bij de realisatie van de beoogde bestuurlijke doelstellingen. Daarnaast wordt elke verbonden partij jaarlijks integraal op risico's, kansen en ontwikkelingen beoordeeld. De in 2016 door de commissie BBV vastgestelde Notitie Verbonden Partijen en het daarin opgenomen instrumentarium zijn bij dit alles leidend.

Organisaties met maatschappelijk belang

In deze paragraaf zijn tevens opgenomen de partijen die strikt juridisch geen verbonden partij zijn door het ontbreken van het financieel belang zoals gedefinieerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), maar er wel sprake is van:

- een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via een of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); en
- een bestuurlijk belang.

Gezien het maatschappelijk of algemeen belang en de mogelijke risico's zijn deze organisaties conform de aanbeveling van de Commissie BBV opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. In deze paragraaf vindt u een totaaloverzicht van de verbonden partijen, uitgesplitst in 4 categorieën: gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen.

Als algemeen risico voor de verbonden partijen geldt dat de werkelijke loon- en prijsstijgingen kunnen afwijken van de loon- en prijsontwikkelingen die de gemeenten in hun begroting hebben opgenomen.

Samenvattend overzicht Verbonden Partijen	
Gemeenschappelijke regelingen (GR)	1 Regio Foodvalley
	2 Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
	3 Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
	4 Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
	5 Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
	6 Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)
	7 Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper
Vennootschappen en coöperaties	8 Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
	9 Duurzame Energie Veenendaal-Oost BV Holding BV (DEVO Holding)
	10 Vitens NV
	11 Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
	12 Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
Stichtingen en verenigingen	13 Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
	14 Stichting Ontmoetingshuis
	15 Stichting Veens welzijn
Overige verbonden partijen	16 Parkeervoorzieningen

Regio Foodvalley

Naam	1. Regio Foodvalley
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen om de Regio een Europese topregio te maken op het gebied van innovatie in de foodsector met versterking van de leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	Burger & Bestuur
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.
7. Financieel belang	Om de samenwerking mogelijk te maken betalen de gemeenten een inwonerbijdrage voor het regiokantoor. Voor 2025 is deze bijdrage voor Veenendaal € 461.428,-. Tevens betaalt Veenendaal in 2025 € 204.870,- aan projecten van de diverse werkprogramma's. De bijdrage aan het mobiliteitsfonds bedraagt in 2023 € 74.598,-. Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: € 4.500.000 31-12-2023: € 4.100.000 31-12-2022: € 3.500.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: € 1.900.000 31-12-2023: € 21.700.000 31-12-2022: € 2.700.000
10. Financieel resultaat	2024: € 0 2023: € 272.000 2022: € 77.000
11. Website	www.regiofoodvalley.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen</p> <p>In 2024 is een nieuwe strategische agenda ontwikkeld. Deze zal naar verwachting begin 2025 vastgesteld worden. In 2025 wordt gewerkt aan de doelen van de lopende strategische agenda, gekoppeld aan de zeven thema's: 1) landbouwtransitie en vitaal platteland, 2) voeding voor een gezond leven, 3) energietransitie, 4) human capital, 5) innovatie, clustervorming en circulaire economie, 6) fysieke randvoorwaarden en 7) quality of living.</p> <p>Bij het eerste thema staat het Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (RPLG) centraal. Bij het RPLG gaat het om grote opgaven, met gezamenlijke projecten en activiteiten en een onderzoeks- en ontwikkelagenda. In het RPLG en het uitvoeringsprogramma ligt vanuit de ontwikkeling naar een duurzaam en gezond voedselsysteem een sterke verbinding met het programma Voeding voor een gezond leven. Dit wordt binnen de programma's op elkaar afgestemd en deze programma's groeien naar elkaar toe. Onder het thema Voeding voor een gezond leven gaat de regio in 2025 aan de slag met de onderwerpen eiwittransitie, voedselverspilling, gezonde voeding en korte ketens.</p> <p>Wat betreft energietransitie werkt de regio aan het ondersteunen, organiseren en uitvoeren van regionale projecten en activiteiten voor het behalen van de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0-doelstellingen. In het kader van Human Capital Agenda wordt in 2025 gewerkt aan initiatieven op het gebied van scholing, bijscholing of omscholing, aan initiatieven die bijdragen bij aan het beter bereiken van het zgn. 'onbenutte arbeidspotentieel' en aan het behouden en instromen van toptalent voor de regio. Binnen het thema Innovatie, clustervorming en circulaire economie wil de regio in 2025 kennisinteractie tussen ondernemers in de Maakindustrie en Food industrie en Food gerelateerde bedrijven in de regio tot stand brengen en het effect van het Programma Living Lab Regio Foodvalley Circulair vergroten. Hierbij gaat het om het realiseren van innovatieve ketenprojecten, verbinden onderwijs en mkb en uitbreiding inhoudelijke thema's door werkplaatsen.</p> <p>Binnen het thema fysieke randvoorwaarden wordt in 2025 bijgedragen aan de doelen van de strategische agenda door zorg te dragen voor voldoende toekomstbestendig aanbod van bedrijventerreinen van de juiste kwaliteit en voor behoud van de leefbaarheid door leegstand in binnenstedelijke gebieden te voorkomen. Tevens wordt gewerkt aan de vitaliteit van bestaande en de ontwikkeling van nieuwe kantoorlocaties. Wat betreft mobiliteit wordt in 2025 een vervolg gegeven aan de acties en projecten zoals opgenomen binnen de programmalijnen uit de bereikbaarheidsagenda 2023-2026: 1) Foodvalley is als regio goed bereikbaar, 2) De bereikbaarheid binnen de regio is op orde en 3) Mobiliteit in Foodvalley is duurzaam, slim en veilig.</p> <p>Binnen het thema Quality of living is het hoofddoel van het programma Wonen om de woonopgave in Regio Foodvalley af te stemmen en te sturen. Hierbij is de leidraad het uitvoeringsprogramma Woondeal 2023-2026. Dit tegen de achtergrond van de uitvoering van de Verstedelijkingsstrategie Groene Metropool en het met het Rijk afgesloten Verstedelijkingsakkoord. In de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley werken we langjarig samen met andere overheden (Rijk, provincies, waterschappen) aan de opgaven woningbouwopgave, landbouwtransitie, energietransitie, mobiliteit, recreatie en natuur en landschap. De komende jaren zal dat onder de noemer NOVEX-gebied Arnhem Nijmegen Foodvalley gebeuren, waarmee nadrukkelijk de verbinding met de opgaven in het landelijk gebied en ten aanzien van energietransitie wordt gelegd. De komende jaren zal daarbij meer en meer de stap van strategie naar uitvoering gezet worden. Zo geven we vervolg aan dat wat in de onderzoeksagenda's bij de Verstedelijkingsstrategie is aangekondigd.</p> <p>Economic Board Regio Foodvalley De Economic Board vervult ook in 2025 de volgende rollen: -Monitoren van de voortgang van de doelstellingen in de Strategische Agenda; -Uitbrengen van advies over transitievraagstukken en thema's in de regio; -Bewaken van de integraliteit in de regio; -Uitdragen</p>	

van de regionale belangen op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau; -Zorg dragen voor de (strategische) aansluiting van de individuele pijlers op de regionale ambities.

Regionale samenwerking

Het algemeen bestuur heeft in 2024 besloten om de Gemeenschappelijke Regeling regio Foodvalley niet open te stellen voor nieuwe partijen, maar op de twee DNA-thema's van Foodvalley Landbouw en Voedsel wel de mogelijkheid te bieden om hieraan deel te nemen. Hier is een aantal voorwaarden aan verbonden zoals het duidelijk maken van de toegevoegde waarde, navenant bijdragen aan het programma in capaciteit en financiën, bijdragen aan de overheadkosten en ambtelijke en bestuurlijke aanwezigheid in het relevante ambtelijk overleg en portefeuillehoudersoverleg. In 2025 werkt Putten samen op de thema's van Landbouw en Voedsel en Bunschoten op het thema Voedsel.

Risico's en financiële positie

Voor 2025 gaat Regio Foodvalley uit van een sluitende begroting. De bijdrage voor het regiokantoor is € 461.428,-. Tevens betaalt Veenendaal in 2025 € 204.870,- aan projecten van de diverse werkprogramma's. De bijdrage aan het mobiliteitsfonds bedraagt in 2025 € 74.589,-.

De risico's kunnen worden ingedeeld in: 1. risico's voortvloeiend uit het eigen beleid; 2. risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid; 3. risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties; 4. risico's voortvloeiend uit het doen /nalaten van derden; 5. risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen. Regio Foodvalley heeft een reserve voor het exploitatierisico i.c. de Algemene reserve gevormd. De beschikbare weerstandscapaciteit is voldoende om de risico's van Regio Foodvalley te kunnen opvangen.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Naam	2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Zij behartigt het belang van de gemeente op de terreinen brandweerzorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (Ghor), rampenbestrijding, risico- en crisisbeheersing. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de RAVU (regionale ambulancevoorziening Utrecht) ten aanzien van de gemeenschappelijke meldkamer en een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing. Door deelname aan de Veiligheidsregio Utrecht wordt de samenwerking tussen verschillende instanties bij bestrijding van rampen en crises verbeterd. Elk lid van het AB fungeert als intermediair tussen gemeente en het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht.
4. Relatie met beleidsprogramma	Burger en Bestuur
5. Deelnemende partijen	26 Utrechtse gemeenten
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. De burgemeester is in zijn functie lid van het algemeen bestuur (AB) VRU.
7. Financieel belang	De bijdrage aan de VRU is in 2025 € 4.068.000. Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: € 25.000.000 31-12-2023: € 28.300.000 31-12-2022: € 23.300.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: € 73.900.000 31-12-2023: € 65.000.000 31-12-2022: € 62.500.000
10. Financieel resultaat	2024: € 0 2023: € 4.500.000 2022: € 700.000
11. Website	www.vru.nl
12. Risicoprofiel	Middel
<p>Ontwikkelingen In 2025 geeft de VRU uitvoering aan vier centrale thema's zoals vastgelegd in de bestuursagenda 2024-2027 VRU, te weten; (1) Toekomstbestendige brandweerzorg, (2) Veilige en gezonde leefomgeving, (3) Versterking crisisbeheersing en (4) een Great place to work. In het regionaal crisisplan 2024-2027 staan de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De focus van de doorontwikkeling ligt in 2025 op informatiemanagement, netwerkmanagement, crisismanagement en communicatiemanagement.</p> <p>Overige actuele ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterking crisisbeheersing <p>De aard van crisisbeheersing verandert. Versterking van de crisisorganisatie is nodig om blijvend invulling te geven aan de missie van de VRU: "We voorkomen, voorzien en minimaliseren de effecten van crises en versterken de weerbaarheid van de samenleving". De versterking van de crisisbeheersing wordt gefinancierd vanuit een rijksbijdrage en is taakgebonden. Dit heeft daarmee geen effect op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijk basistakenpakket.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toekomstbestendige brandweerzorg door een betere paraatheid en vernieuwd dekkingsplan • Natuurbrandbeheersing • Innovatie (waaronder het inrichten van een ruimte voor virtual reality-trainingen in de nieuwe brandweerkazerne van Veenendaal. • Meldkamer Midden-Nederland operationeel op 2 april 2025 • Vakbekwaamheid in relatie tot nieuwe en complexe risico's. <p>Risico's en financiële positie De financiële positie van de gemeenten is betrokken bij de invulling van de financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting 2025. Gemeenteraden hebben verzocht blijvend aandacht te houden voor de financiële positie van de gemeenten. Hierbij wordt gerefereerd aan het ongunstige vooruitzicht voor de jaren 2026 en verder en de bezuinigingsopgave bij de gemeenten die daaruit voortvloeit. In de kaders voor de begroting 2025 zijn ontwikkelingen en risico's (1 en 2) opgenomen die op termijn een financieel effect kunnen hebben. Zonder expliciete besluitvorming door het bestuur zal dit niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Het dagelijks bestuur zal daarnaast actief blijven zoeken naar mogelijkheden om – binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders – de gemeentelijke bijdrage voor 2025 verder te beperken en ter voorbereiding op de jaren na 2025 besparingsmogelijkheden en toekomstscenario's in kaart te brengen. De VRU zal onderzoeken of het mogelijk is om een deel van de kosten op te vangen binnen de begroting. Mocht dit niet passen binnen de huidige kaders, dan wordt in de begrotingscyclussen integraal voorstel voorgelegd zodat het bestuur in staat wordt gesteld hierin een goede afweging in te maken.</p> <p>Voor 2025 gaat de VRU uit van een sluitende begroting, de bijdrage 2025 voor de gemeente bedraagt € 4.068.000, -. De ontwikkeling van lonen en prijzen kan leiden tot een hogere bijdrage voor 2025. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 1,41 miljoen. Binnen deze capaciteit kunnen de risico's (mogelijke toekomstige financiële tegenvallers) worden opgevangen. De financiële prognose 2024 toont een voordelig resultaat van circa € 2,9 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een vergoeding voor overhead met betrekking tot de werkzaamheden voor de crisisnoodopvang in 2024.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dekkingsgebied Amersfoort <p>Het verbeteren dekking Amersfoort Noord wegens een groei van 50.000 naar 80.000 inwoners is een gefaseerd dekkingsplan opgesteld. Nadat in 2024 fase 1 is bekostigd, wordt in de fases 2 en 3 doorgesloopt naar de uiteindelijke bezetting. Voor de realisatie van fase 2 en 3 is nog een aanvullend structureel budget nodig van ongeveer € 2,6 miljoen. Wanneer fase 2 en 3 gerealiseerd worden</p>	

is nog onduidelijk. Dit hangt mede af van de verplaatsing van de huidige posten de fases 2 en 3 groeien we in stappen door naar de uiteindelijke bezetting

- Natuurbrandbeheersing

Door de klimaatverandering waarin onbeheersbare natuurbranden kunnen voorkomen is extra repressieve slagkracht vereist waaronder uitbreiding van materieel voor natuurbrandbestrijding. In aanloop naar 2025 zal onderzoek uitwijzen welke financiële gevolgen dit met zich meebrengt. Op dit moment zijn de kosten hiervan nog niet inzichtelijk.

Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)

Naam	3. Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam), IW4 Beheer N.V. is een Naamloze Vennootschap (N.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling van IW4 is het handhaven, vergroten of herstellen van de arbeidsgeschiktheid van personen die tot arbeid in staat zijn, maar ook voor wie, in belangrijke mate, ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of nu niet aanwezig is. De regie van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is belegd bij de rechtspersoon bezittend openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling) Instituut Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht. Het Instituut heeft de uitvoering via een samenwerkingsovereenkomst belegd bij IW4 Beheer NV, waarvan de aandelen in handen zijn van de GR.
4. Relatie met beleidsprogramma	Economie, Werk en Ontwikkeling
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal, Rhenen, en Renswoude
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Namens onze gemeente zitten wethouders in het bestuur van de GR.
7. Financieel belang	De eventuele tekorten van de beheer NV worden (naar rato) door de deelnemende partijen aangezuiverd, als de voorzieningen en reserves binnen de NV en/of GR ontoereikend zijn.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: € 4.978.000 (NV) 31-12-2023: € 4.970.000 (NV) 31-12-2022: € 5.500.000 (NV)
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: € 10.304.000 (NV) 31-12-2023: € 10.529.000 (NV) 31-12-2022: € 2.600.000 (NV)
10. Financieel resultaat	2024: € -35.000 (NV) 2023: € -495.000 (NV) 2022: € 640.000 (NV)
11. Website	www.iw4.nl
12. Risicoprofiel	Hoog
<p>Ontwikkelingen</p> <p>IW4 voert namens de deelnemende gemeenten de Participatiewet, onderdeel Sociale werkvoorziening uit. Alle bedrijfsactiviteiten van de GR worden uitgevoerd door IW4 Beheer NV. De uitvoering van de WSW is door middel van een aanwijzingsbesluit overgedragen aan de NV. De uitgangspunten voor het sociale beleid worden bepaald door het Algemeen Bestuur van de GR, terwijl de verantwoordelijkheid voor het bedrijfseconomisch handelen in handen ligt van de directie en de RvC van de NV.</p> <p>Risico's en financiële positie</p> <p>Er zijn diverse positieve financiële ontwikkelingen voor IW4 zichtbaar. De rijksbijdrage die gemeenten ontvangen om de Wsw uit te voeren stijgt naar €37.945 per standaardeenheid (voltijdsplek). Deze toename is hoger dan verwacht. Hiermee ontvangt IW4 Beheer N.V. over 2024 € 700.000 meer dan begroot. Daarnaast is de begeleidingsvergoeding Beschut Werk verhoogd van € 10.757 naar € 11.300 per beschutte werkplek, waarbij in 2023 de begeleidingsvergoeding nog € 8.600 bedroeg. Hiermee wordt de jaarlijkse begeleidingsvergoeding verhoogd met ongeveer € 60.000,-.</p> <p>Tenslotte wordt IW4, via gemeenten, 100% gecompenseerd voor het wegvallen van het lage-inkomensvoordeel per 2024. Dit geeft naar inschatting een structureel positief resultaat van jaarlijks € 50.000,-.</p> <p>Het kabinet maakt in de Voorjaarsnota extra geld vrij waarmee gemeenten sociaal ontwikkelbedrijven beter kunnen organiseren. Het gaat om een bedrag van bijna € 600 miljoen voor de periode 2025-2034. Met een grove inschatting gaat dit om een bedrag van € 400.000,- extra per jaar over de periode 2025-2034. "Den Haag" moet nog beslissen onder welke voorwaarden deze middelen beschikbaar worden gesteld. Vervolgens kunnen deze middelen lokaal worden bestemd. Vooralsnog is dit niet bekend. De meerjarenbegroting van de N.V. is positief sluitend.</p> <p>In maart 2025 vindt een rentewijziging plaats voor de langlopende lening van 2.65 miljoen. De incidentele middelen uit meicirculaire 2024 van circa € 300.000,- zijn wij voornemens te besteden aan gedeeltelijk aflossing van de langlopende lening. Momenteel genieten wij van een negatieve rente van -0,1%, maar deze wijzigt in maart 2025. Deze structurele rentekosten zijn voor rekening van de GR</p>	

SWZOU. Daarmee is de meerjarenbegroting van de GR SWZOU niet sluitend en het bestuur van de GR is in gesprek met IW4 om hier een passende oplossing voor te vinden.

Beschut Werk

De werkplekken beschut werk worden door gemeente Veenendaal voor het standaardbedrag ingekocht bij IW4 en andere sociale werkbedrijven. Momenteel zijn er 43 beschut werkplekken in gemeente Veenendaal ingekocht, waarvan 29 beschutte werkplekken zijn bij IW4.

Het bedrijfs onderdeel Beschut Werk blijft verliesgevend, ondanks de verhoogde begeleidingsvergoeding. De gemeenten Veenendaal, Rhenen en Renswoude zijn via de GR SWZOU aandeelhouder in IW4 Beheer NV. Zowel de NV als de GR beschikken over reserves. Uiteindelijk zijn de deelnemende gemeenten wel risicodragers. Vooral nog kan het verlies bij Beschut Werk worden opgevangen door de overige (winstgevend) activiteiten.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Naam	4. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht, gevestigd te Utrecht, is getroffen ter uitvoering van de taken die bij of krachtens de Wet publieke gezondheid zijn opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
4. Relatie met beleidsprogramma	Sociale leefomgeving
5. Deelnemende partijen	26 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: € 2.300.000 (o.b.v. begroting) 31-12-2023: € 4.600.000 31-12-2022: € 4.300.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: € 18.900.000 (o.b.v. begroting) 31-12-2023: € 32.400.000 31-12-2022: € 29.300.000
10. Financieel resultaat	2024: € 0 2023: € 1.341.000 2022: € 726.000
11. Website	www.ggdru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

De GGDrU voert voor 2025 geen significant nieuwe taken uit, we continueren het ingezette beleid.

De GGDrU werkt op basis van drie inhoudelijke pijlers, die de kern vormen van de regionale samenwerking:

1. Een gezonde en veilige leefomgeving
2. Kansrijk opgroeien
3. Langer gezond zelfstandig

Met deze pijlers sluit de bestuursagenda aan bij de doelstellingen die zijn benoemd in het IZA en GALA. Naast de inhoudelijke pijlers, is er nog een pijler opgenomen gericht op een gezonde en toekomstbestendige bedrijfsvoering:

4. Wendbare en vitale organisatie

Risico's en financiële positie

De begroting is beleidsarm opgesteld, waardoor we de huidige activiteiten voortzetten en grote kostenstijgingen worden vermeden. Er worden geen significante wijzigingen in de begroting verwacht. Mocht er toch een aanzienlijke wijziging optreden, hebben we van tevoren aangegeven dat we niet kunnen garanderen dat hiervoor financiële dekking beschikbaar is. Dit standpunt wordt bovendien breed gedragen door de aangesloten gemeenten in de regio Utrecht.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Naam	5. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Openbaar Lichaam)
2. Vestigingsplaats	Soest
3. Doelstelling en openbaar belang	De AVU zorgt onder andere voor de verwerking van het Veenendaalse huishoudelijke afval. De kosten worden één op één doorberekend aan de gemeente en zitten in het tarief van de afvalstoffenheffing.
4. Relatie met beleidsprogramma	Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	25 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Bestuurlijk belang	In het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht (AVU) zijn de 25 aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht vertegenwoordigd in het Algemeen- en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling AVU.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 0 31-12-2022: € 300.607
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 21.103.922 31-12-2022: € 27.652.538
10. Financieel resultaat	2024: nnb 2023: € 0 2022: € 96.703
11. Website	www.avu.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen De AVU blijft zich inzetten om samen met alle partners op het gebied van de afval(verwerking), zoals VNG, NVRD, CirkelWaarde, de belangen van de aangesloten gemeenten zo goed mogelijk te behartigen en alle kansen optimaal te benutten. Dit gaat van samen optrekken met betrekking tot de gevolgen van de problematiek van de lachgas Cilinders, het maken van nieuwe afspraken met Verpact (Verpakkingsindustrie), tot samen aanbesteden en het delen van kennis en ervaringen</p> <p>Risico's en financiële positie</p> <p>Door de aanwezigheid van lachgas cilinders in het restafval kan er schade ontstaan aan de verbrandingsinstallaties. Het risico bestaat dat de reeds in 2023 door lachgas cilinders ontstane schade en de toekomstige schade aan de verbrandingsinstallaties nog wordt doorberekend aan de AVU.</p>	

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Naam	6. Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De ODRU ondersteunt gemeenten bij het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	De huidige deelnemers van de ODRU zijn de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd of worden, per AB-besluit, opgevangen vanuit de algemene reserve, voor zover deze dat toelaat.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: € 590.000 31-12-2023: € 470.000 31-12-2022: € 1.200.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: € 5.600.000 31-12-2023: € 5.300.000 31-12-2022: € 4.300.000
10. Financieel resultaat	2024: € -282.000 2023: € -643.800 2022: € -49.400
11. Website	www.odru.nl
12. Risicoprofiel	Middel
<p>Ontwikkelingen Fusie ODRU en RUD Utrecht</p> <p>In 2012 is de ODRU ontstaan uit een fusie van de milieudiensten Noordwest-Utrecht en Zuidoost-Utrecht. De ODRU heeft vijftien gemeenten als deelnemer. In 2014 is de RUD Utrecht opgericht door de deelnemers van milieudienst Servicebureau Gemeenten, vier individuele gemeenten en de provincie Utrecht. Beide omgevingsdiensten voeren sinds de oprichting milieutaken (vergunningverlening, toezicht en handhaving en advies) uit voor de bij hun aangesloten gemeenten en provincie. Eerder was geprobeerd om meteen als één omgevingsdienst te beginnen. Dit is destijds niet gelukt.</p> <p>Het huidige initiatief voor het samengaan van de ODRU en de RUD Utrecht komt van onderaf: op de werkvloer zoeken collega's elkaar al langer op om samen te werken, bijvoorbeeld in de voorbereiding op de Omgevingswet en bij bodemsaneringen. In deze gezamenlijke projecten werd en wordt duidelijk dat de ODRU en de RUD Utrecht samen meer kunnen bereiken voor inwoners en bedrijven en voor een schone, veilige en duurzame leefomgeving. De afgelopen jaren werd deze samenwerking vanuit directie en management dan ook steeds meer gestimuleerd en geformaliseerd. De directeuren agendeerden het onderwerp vorig jaar bij de dagelijkse besturen. Dit leidde uiteindelijk tot de opdracht van beide algemene besturen om de route naar één omgevingsdienst in kaart te brengen met de intentie om de ODRU en de RUD Utrecht samen te voegen. De werknaam voor de nieuwe organisatie is Omgevingsdienst Utrecht. Uiteindelijk beslissen de individuele deelnemers, de 26 gemeenten en provincie Utrecht, of de Omgevingsdienst Utrecht een feit wordt. Doel is om dit per 1 januari 2026 gerealiseerd te hebben.</p> <p>Risico's en financiële positie Financiële risico's</p> <p>Het komen tot een nieuwe organisatie kost geld. Dit zijn zowel kosten voor het traject zelf, inclusief externe ondersteuning, maar ook mogelijke frictiekosten om bestaande organisaties in de nieuwe organisatie in te passen. Door te kiezen voor een fasering en een begroting te maken per onderdeel zijn de kosten meer inzichtelijk en kan er beter op worden gestuurd door de stuurgroep. Het is echter nooit helemaal uit te sluiten dat belangrijke keuzes om te komen tot een robuuste dienst die klaar is voor de toekomst meer gaan kosten dan oorspronkelijk is begroot. De stuurgroep speelt een essentiële rol bij de bewaking van de kosten en communicatie daarover naar de deelnemers.</p> <p>Organisatorische risico's</p> <p>De huidige Omgevingsdiensten blijven verantwoordelijk voor de uitvoering van het werk tot 1 januari 2026. Het werk dat de Omgevingsdiensten kunnen uitvoeren is grotendeels afhankelijk van de personele bezetting en de aansturing hiervan. Vanwege de doorlooptijd van dit proces is er een risico dat het personeel dat in dienst is bij één van beide omgevingsdiensten vanwege de onzekerheid die een samenvoeging altijd met zich meebrengt op zoek gaat naar een andere werkgever en daarmee de Omgevingsdienst verlaten. Door de krapte op de arbeidsmarkt zou dit kunnen leiden tot enerzijds het niet volledig kunnen uitvoeren van het met de deelnemers afgesproken werk en anderzijds leidt dit er toe dat de nieuwe Omgevingsdienst niet voldoende bemenst is voor de taken.</p>	

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper (BVO)

Naam	7. Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Barneveld
3. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering geven aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer, het OV-Vangnet (voor de Utrechtse gemeenten in opdracht van de Provincie Utrecht), beleidsvoorbereidingen treffen, contractmanagement uitvoeren en financieel management uitvoeren voor de Foodvalley gemeenten.
4. Relatie met beleidsprogramma	Sociale leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rheden, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.
7. Financieel belang	Ieder gemeente betaald de eigen deel voor de kosten van de uitvoering en de kosten van het beheer.
8. Eigen Vermogen	Geen
9. Vreemd Vermogen	Geen
10. Financieel resultaat	Het betreft een maatwerkvoorziening dat een opneinde regeling is.
11. Website	www.valleihopper.nl
12. Risicoprofiel	Middel
Ontwikkelingen	In 2024 is het vervoer en het callcenter opnieuw aanbesteed. In 2025 gaan de nieuwe contracten in. Daarnaast zullen verschillende mogelijke maatregelen om spitsspreiding te bewerkstelligen worden onderzocht.
Risico's en financiële positie	De nieuwe contracten hebben geleid tot hogere tarieven. Deze zijn verwerkt in de programmabegroting en meerjarenraming.

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)

Naam	8. Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
1. Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap (C.V.) en Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. heeft tot doel het realiseren van een plangebied aan de oostkant van Veenendaal voor circa 4.000 woningen (waarvan ca. 1.000 zijn gerealiseerd in plangebied Dragonder-oost).
4. Relatie met beleidsprogramma	Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	De gemeente Veenendaal en Grondexploitatie Quattro Veenendaal C.V. zijn in 2003 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor het ontwikkelen van dit plangebied, waarbij het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost Beheer B.V. zijn opgericht. Beide partijen (gemeente Veenendaal en Quattro) hebben een gelijk belang.
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA), lid RvC (Raad van Commissarissen)
7. Financieel belang	De gemeente is voor 48% aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en 50% aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost Beheer B.V.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 7.322.739 31-12-2022: € 5.722.966
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 36.462.303 31-12-2022: € 63.200.000
10. Financieel resultaat	2024: € n.n.b. 2023: € 1.599.772 2022: € -811
11. Website	www.veenendaaloost.nl
12. Risicoprofiel	Middel
<p>Ontwikkelingen De deelplannen Buurtstede en Veenderij zijn vrijwel afgerond. De bouwrijpwerkzaamheden voor de 1e fase van deelplan Groenpoort worden medio 2024 afgerond. OVO verwacht in 2024 ten minste 160 bouwrijpe kavels te verkopen. Voor 2025 staan 290 bouwrijpe kavels gepland om te verkopen. Om te kunnen voldoen aan de uitgifteplanning van de grondexploitatie worden in 2024 de voorbereidingen getroffen voor het bouwrijp maken van de resterende gronden van Groenpoort. Deze werkzaamheden zijn gepland voor 2025.</p> <p>Risico's en financiële positie De hoge bouwrijzen en opgelopen hypotheekrente hebben invloed op de financiële haalbaarheid en afzet van nieuwbouwwoningen. OVO houdt rekening met economische onzekerheden, die effect kunnen hebben op de grondprijzontwikkeling en het afzettempo. Vanwege de gemaakte afspraken over de verkoop van bouwrijpe grond zullen de financiële gevolgen hiervan vooralsnog beperkt zijn. Mogelijk dat een krimp van de woningmarkt effect heeft op de verkoop van bouwrijpe gronden van Groenpoort. Op basis van de met ontwikkelaars getekende projectrealisatie overeenkomsten zijn de risico's voor OVO vooralsnog beperkt.</p> <p>De vraag naar nieuwbouwwoningen is nog steeds hoog. Dit blijkt onder meer uit de voorspoedige verkoop van de eerste projecten in Groenpoort. Indien de risico's de overhand krijgen zal indien nodig bijsturing van de grondexploitatie plaatsvinden, zodanig dat de financiële effecten tot een minimum beperkt blijven. Mede op basis van de gemeentelijke garantstelling, zoals vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst, zullen de huidige omstandigheden geen gevolgen hebben voor de continuïteit van de onderneming.</p>	

Duurzame Energie Veenendaal-oost Holding BV (DEVO Holding)

Naam	9. Duurzame Energie Veenendaal-oost Holding BV (DEVO Holding)
1. Rechtsvorm	Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	DEVO Holding is de moedermaatschappij van DEVO en DEVOG. DEVO is het lokale energiebedrijf dat verantwoordelijk is voor de exploitatie en het beheer van de duurzame energievoorziening in een deel van Veenendaal-oost (Buurstede en Veenderij). DEVOG verzorgt dit voor Veenendaal-oost Groenpoort. DEVO Holding draagt bij aan het bereiken van de gemeentelijke doelstelling om met ingang van 2050 energieneutraliteit te realiseren.
4. Relatie met beleidsprogramma	Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
7. Financieel belang	De gemeente is voor 100% aandeelhouder van deze onderneming
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € - 4.966.892 31-12-2022: € - 6.135.433
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € 27.809.241 31-12-2022: € 26.931.891
10. Financieel resultaat	2024: nnb 2023: € 1.168.539 2022: € - 830.466
11. Website	www.devo-veenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Hoog
<p>Ontwikkelingen De investeringen van dochteronderneming DEVO zijn vrijwel afgerond. DEVOG heeft een start gemaakt in de wijk Groenpoort. DEVO Holding gaat bij de ontwikkeling van warmtenetten in Veenendaal het publieke belang vertegenwoordigen.</p> <p>Risico's en financiële positie</p> <p>Bij het (tijdstip van) inkopen van energie wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij het moment en de daarbij behorende onderliggende gegevens die door de ACM worden gehanteerd bij de vaststelling van de verkooptarieven. Hiermee wordt voorkomen dat grote verschillen ontstaan tussen inkoop- en verkooptarieven.</p> <p>Risico's liggen ook bij de door de ACM gestelde maximale rendementseisen. Hoewel op landelijk niveau hierover gesprekken worden gevoerd, wordt nog onvoldoende rekening gehouden met de onvermijdelijke aanloopverliezen bij de aanleg van warmtenetten.</p>	

Vitens NV

Naam	10. Vitens NV
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Zwolle
3. Doelstelling en openbaar belang	Publiek waterbedrijf, belast met de zorg voor de watervoorziening
4. Relatie met beleidsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	De gemeente is aandeelhouder van de BNG en bezit 0,98% van de aandelen
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 677.700.000 31-12-2022: € 649.500.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 1.559.700.000 31-12-2022: € 1.446.600.000
10. Financieel resultaat	2024: n.n.b. 2023: € 27.200.000 2022: € 8.200.000
11. Website	www.Vitens.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen Vitens heeft een strategie opgesteld dat de naam "Elke druppel duurzaam" draagt. De grootste uitdaging bij het realiseren van deze strategie zijn de vergunningen die nodig zijn om de leveringszekerheid te kunnen blijven garanderen. Het drinkwaterbelang raakt steeds meer in strijd met andere maatschappelijke belangen. Drinkwater is een eerste levensbehoefte, maar dit wordt niet overal zo gevoeld. Voor het handhaven van de leveringszekerheid zijn 2 zaken voor Vitens essentieel: voldoende vergunningsruimte én investeringsruimte. De Drinkwaterwet stelt echter grenzen aan de winst die drinkwaterbedrijven mogen maken. Dit gebeurt via de wettelijk vastgestelde vermogenskostenvoet. De huidige vermogenskostenvoet-regulering sluit echter onvoldoende aan bij de grote investeringsopgave die er ligt.</p> <p>Risico's en financiële positie Door onvoldoende vergunningen en onvoldoende investeringsruimte loopt Vitens het risico haar strategie niet te kunnen waarmaken. Vitens is daarom volop in overleg met de diverse overheden om de voorwaarden te creëren zodat zij haar strategie kan realiseren.</p> <p>Naar verwachting zal Vitens over 2025 ook geen dividend uitkeren. De gehele winst zal worden ingezet voor de financiering van het investeringsplan dat het hoofd moet bieden aan de uitdagingen die er de komende jaren liggen.</p>	

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Naam	11. Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Den Haag
3. Doelstelling en openbaar belang	Bank van en voor overheden en instellingen van maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De bank levert zo een bijdrage aan de publieke taak.
4. Relatie met beleidsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	De gemeente is aandeelhouder van de BNG en bezit 0,2% van de aandelen.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 4.721.000.000 31-12-2022: € 4.615.000.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 110.819.000.000 31-12-2022: € 107.495.000.000
10. Financieel resultaat	2024: n.n.b. 2023: € 254.000.000 2022: € 300.000.000
11. Website	www.bngbank.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p> <p>Risico's en financiële positie Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, en het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.</p>	

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)

Naam	12. Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	ACV is een overheids-nv. De missie van ACV is de opdracht gevende gemeenten, bedrijven en particulieren te ontzorgen op het gebied van afval & reiniging en te opereren als de logische, regionale samenwerkingspartner
4. Relatie met beleidsprogramma	Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Ede, Renkum, Renswoude, Veenendaal en Wageningen
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	23,4% van de aandelen van de holding
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € 15.025.000 31-12-2022: € 14.118.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € 20.047.000 31-12-2022: € 20.416.000
10. Financieel resultaat	2024: nnb 2023: € 1.083.000 2022: € 849.000
11. Website	www.acv-groep.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen De regio Foodvalley is aangewezen als groeiregio. Dit gaat op termijn gevolgen hebben voor de taken en werkzaamheden van ACV. Al enige tijd wordt onderzocht op welke wijze de huisvesting toekomstbestendig kan worden gemaakt. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de uitbreiding van het aantal aansluitingen, maar ook de circulaire invulling van de ACV taken krijgt steeds meer aandacht.</p> <p>Risico's en financiële positie De dumping van lachgascilinders in restafval of overig afval zorgt bij overslag en verwerking voor gevaarlijke situaties, waarbij gevaar ontstaat voor mens en materieel.</p> <p>De afgelopen jaren is gekozen om te komen tot een toekomstbestendige financieringsstructuur. Hierin zijn stappen gezet, maar met het oog op de benodigde investeringen in de huisvesting is continuering van deze aanpak gericht op current ratio (gezonde verhouding werkkapitaal) en solvabiliteit noodzakelijk.</p>	

Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)

Naam	13. Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het algemeen doel van de Stichting is om de inwoners van Veenendaal zoveel als nodig bij te staan bij de zorg voor de opvoedondersteuning, gezinsondersteuning en ontwikkeling van kinderen en jeugdigen. De Stichting sluit hierbij aan bij de ontwikkeling naar integraal werken binnen de drie sociale domeinen, te weten: jeugd, maatschappelijke ondersteuning en participatie en levert hier een actieve bijdrage aan. Zij doet dit uitsluitend in opdracht van de gemeente.
4. Relatie met beleidsprogramma	Sociale leefomgeving
5. Deelnemende partijen	nvt
6. Bestuurlijk belang	Het college - stelt de jaarlijkse bijdrage vast op basis van de prestatieafspraken. - benoemt, schorst en ontslaat de leden van het Bestuur. - krijgt bepaalde besluiten van het Bestuur ter goedkeuring voorgelegd.
7. Financieel belang	De gemeente verstrekt op basis van prestatieafspraken een jaarlijkse bijdrage. De jaarresultaten komen ten gunste of ten laste van de Gemeente. Om te voorkomen dat de Stichting aan het eind van het jaar een tekort in de jaarrekening heeft, is besloten tot goedkeuring van het instellen van een egalisereserve binnen de stichting. Het gaat om maximaal 10 % van de gemeentelijke bijdrage aan het CJG.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 395.096 31-12-2022: € 375.516
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 746.911 31-12-2022: € 846.623
10. Financieel resultaat	2024: n.n.b. 2023: € 0 2022: € 0
11. Website	www.cjgveenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen Zie thema programma 3, thema IV Sociaal domein - Jeugd.</p> <p>Risico's en financiële positie De hoge werkdruk bij het CJG door toename van taken en toename van vragen zorgt voor een relatief hoog personeelsverloop en verzuim van personeel door overbelasting. Het is van belang dat er voldoende capaciteit aanwezig is om de taken goed te kunnen blijven uitvoeren.</p>	

Stichting Ontmoetingshuis

Naam	14. Stichting Ontmoetingshuis
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het binnen de kaders van het vigerend bestemmingsplan geheel of gedeeltelijk beheren, kostendekkend exploiteren en doen exploiteren van het Ontmoetingshuis Veenendaal-oost, al dan niet tezamen met andere door de Gemeente Veenendaal aan te wijzen partijen en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. De stichting mag niet al dan niet commerciële activiteiten verrichten of laten verrichten buiten de doelstelling, locatie en andere samenwerkingsvormen.
4. Relatie met beleidsprogramma	Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen financieel beheer.
7. Financieel belang	Het college compenseert een negatieve exploitatie indien deze niet uit de reserve gehaald kan worden. Eventuele overschotten vallen ten gunste van de reserves.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € 618.918 31-12-2022: € 562.085
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € 1.034.066 31-12-2022: € 810.215
10. Financieel resultaat	2024: €- 258.780 (begroot) 2023: € -255.023 2022: € -128.814
11. Website	www.ontmoetingshuis.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen Het Ontmoetingshuis Veenendaal-oost is in gebruik als multifunctioneel complex ten behoeve van basisonderwijs, kinderopvang en maatschappelijke voorzieningen zoals sport en welzijn.</p> <p>Risico's en financiële positie Al hoewel de beheerstichting een eigen financiële verantwoordelijkheid heeft, staat de gemeente uiteindelijk garant voor de dekking van eventuele tekorten.</p>	

Stichting Veens Welzijn

Naam	15 .Stichting Veens Welzijn
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het algemeen doel van de stichting is samen te werken met in het bijzonder partijen in de sociale basis om zo vorm te geven aan het realiseren van maatschappelijke doelen in welzijn ten behoeve van de organisatie van laagdrempelige algemene voorzieningen en het ontwikkelen, initiëren en organiseren van nieuwe initiatieven op het gebied van welzijn, mede door samenwerking met zorgpartners en vrijwilligersorganisaties en door koppelingen te maken tussen bedrijven en organisaties of personen uit de gemeente Veenendaal met een ondersteuningsvraag.
4. Relatie met beleidsprogramma	Sociale leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Nvt
6. Bestuurlijk belang	Het college stelt via de kaderovereenkomst en het jaarplan een jaarlijkse bijdrage vast. De leden van de Raad van Toezicht worden door het College benoemd.
7. Financieel belang	De gemeente verstrekt op basis van prestatieafspraken een jaarlijkse bijdrage. De jaarresultaten komen ten gunste of ten laste van de gemeente.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 369.565 31-12-2022: € 297.940
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: n.n.b. 31-12-2023: € 692.800 31-12-2022: € nnb
10. Financieel resultaat	2024: n.n.b. 2023: € 71.625 2022: € 297.940
11. Website	www.veens-welzijn.nl
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen Veens Welzijn heeft in 2023 het koersplan en de meerjarenbegroting voor de komende jaren opgesteld. Deze documenten geven richting aan de uitvoering van taken en werkzaamheden door Veens Welzijn. Het integraal beleidskader sociaal domein heeft meer richting gegeven aan de opdracht Welzijn. Daarnaast ligt er een Rekenkameronderzoek Welzijn met aanbevelingen om kritisch te kijken naar de opdrachtstelling aan Veens Welzijn. Dit pakken we in 2025 op. De toename van woningen en daarmee inwoners, ook vluchtelingen en statushouders, vraagt om een toenemende inzet vanuit Veens Welzijn. Deze inzet moeten we gelet op de financiële ontwikkelingen doen binnen de budgetten die beschikbaar zijn. De impact hiervan zal in 2025 inzichtelijk worden.</p> <p>Risico's en financiële positie Naast bovenstaande ontwikkelingen blijft ook een eventuele index voor 2025 een risico voor Veens Welzijn. De gemeente rekent met een lagere indexering dan nodig is voor Veens Welzijn om het huidige aanbod op peil te houden. Dit heeft ook te maken met Cao-afspraken. Hierdoor zien we een risico voor de financiële positie van Veens Welzijn.</p>	

Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)

Naam	16. Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)
1. Rechtsvorm	Vereniging / Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de eigenaars" en "het beheer over de gemeenschappelijke gedeelten en de gemeenschappelijke zaken. VVE Tricotage Stichting (VVE) Arie van Hensbergen
4. Relatie met beleidsprogramma	Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen administratie
7. Financieel belang	Vaste gemeenschappelijke bijdrage. Compensatie verliezen en investeringen.
8. Eigen Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € 160.377 31-12-2022: € 162.188
9. Vreemd Vermogen	31-12-2024: nnb 31-12-2023: € 146.186 31-12-2022: € 134.107
10. Financieel resultaat	2024: nnb 2023: € - 564 2022: € -2.490
11. Website	Nvt
12. Risicoprofiel	Laag
<p>Ontwikkelingen Verenigingen van Eigenaars (VvE) waarbij de parkeergarages deeluitmaken van deze VvE's.</p> <p>Risico's en financiële positie Geringe risico's door opgemaakte meerjaren onderhoudsbegrotingen. Alle VvE's hebben eigen reserves aangelegd voor onderhoud.</p>	

F. Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om bestuurlijke doelstellingen in de ruimtelijke ordening vorm te geven. Het Veenendaalse grondbeleid wordt vastgelegd in een nota grondbeleid. Eens per vier jaar wordt het Grondbeleid aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd. In november 2020 is de nota grondbeleid voor het laatst vastgesteld. Met de nota wordt richting gegeven aan de koers van de gemeente in de grondmarkt al dan niet met gebruikmaking van beschikbare juridische en financiële instrumenten uit wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet en het BBV. De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden en bevat (aangepaste) grondbeleidsinstrumenten zoals voorkeursrecht, onteigening, herverkaveling en kavelruil. Ook bevat het een regeling voor het kostenverhaal. Vanwege deze aanpassingen heeft de commissie BBV de Notitie grondbeleid geactualiseerd. In 2025 zal gewerkt worden volgens een herziene Nota Grondbeleid 2024 – 2028 (geagendeerd voor vaststelling door de raad eind 2024) waarin de gewijzigde regelgeving verwerkt is.

Algemene ontwikkelingen

In Veenendaal is een grote behoefte aan nieuwbouwwoningen. Daarom neemt de gemeente initiatief in diverse gebiedsontwikkelingen zoals het Ambacht in Spoorzone, Groenpoort in Veenendaal-oost en de Tuinstraat in het centrum. Ook voor de verbetering van kwaliteit van de woningen zijn projecten gestart zoals de herstructurering in Franse Gat. Ondanks al deze projecten blijft er voorlopig spanning op de woningmarkt. Diverse publicaties geven aan dat de woningmarkt krap is, en nog een aantal jaren krap zal blijven. Landelijk blijft de benodigde nieuwbouw achter bij de vraag naar woningen. De huidige hoge inflatie zorgt voor veel onzekerheden. Bijvoorbeeld voor de hoge bouwkosten wat tot uitstel van bouwactiviteiten kan leiden en stijgende hypotheekrente waardoor hogere woonlasten ontstaan. De betaalbaarheid van woningen staat onder druk. Daarnaast zorgen netcongestie en stikstofdepositie ervoor dat het toevoegen van voldoende nieuwbouwwoningen uitdagend zal blijven.

Een belangrijke ontwikkeling is de mogelijke komst van de wet 'Regie op de volkshuisvesting'. Deze wet geeft aan hoeveel, waar en voor wie er gebouwd moet worden. Het is een sterk sturingsinstrument vanuit het rijk om met meer tempo en doorzettingskracht te sturen op de woningbouwopgave. Daarnaast werkt het rijk aan de "Modernisering van het grondbeleid". Doelstelling van de aanpassing van grondbeleid is de verhoging van beschikbaarheid grond, versnellen gebiedsontwikkeling, (beter) verhalen publieke kosten en waardeverandering van grond beter benutten voor publieke doelen. Mogelijke aanpassingen in het instrumentarium moeten beslag krijgen in (2024 en) 2025 en raken daarmee ook het gemeentelijke grondbeleid.

In de afgelopen jaren is gebleken hoe belangrijk het is bij woningbouw om toekomstige bewoners en omwonenden te betrekken bij nieuwe plannen. De gemeente stimuleert ontwikkelaars voor het toepassen van co-creatie met omwonenden. Participatietrajecten zijn vanzelfsprekend bij nieuwe ontwikkelingen. De mate van participatie is maatwerk. De Omgevingswet geeft mogelijkheden als de overheid (bovenwijkse/gebiedsoverstijgende) kosten maakt bij de ontwikkeling van een initiatief van inwoners of bedrijven. Het verhalen van kosten voor gebiedsoverstijgende investeringen (bovenwijkse voorzieningen en verbetering fysieke leefomgeving) is vastgelegd voor Veenendaal met de vastgestelde 'Programma kostenverhaal en financiële bijdragen'. In dit programma is tevens een werkwijze vastgelegd hoe omgegaan wordt met de verplichting uit de woonvisie om sociale huur te realiseren, eventueel met gebruikmaking van het 'Vereveningsfonds sociale woningbouw'.

Visie op grondbeleid

Ruimtelijke ontwikkelingen binnen een gemeente zijn zo divers dat een algemene keuze voor óf facilitair óf actief grondbeleid niet volstaat. Bij bouwontwikkelingen wordt scherp gekeken in hoeverre deze bijdragen aan de beleidsdoelstellingen. Een belangrijk uitgangspunt is dat Veenendaal het grondbeleid situationeel vormgeeft: niet per definitie actief of passief, maar per situatie wordt maatwerk geboden. In de nota grondbeleid is een afwegingskader

opgenomen om de mate van activiteit (van passief tot actief) te bepalen. Afhankelijk van de situatie en het belang van het doel of de prioriteit ervan voor de gemeente wordt de mate van activiteit bepaald. Via het projectenboek zal jaarlijks de strategie op hoofdlijnen door de raad worden vastgesteld.

Uitvoering van grondbeleid

De Omgevingsvisie (met nadere uitwerkingen in zogenaamde programma's) is richtinggevend voor de uitvoering van het grondbeleid. De Omgevingsvisie is het integrale strategische beleidsdocument voor de fysieke leefomgeving. Het geeft de Veenendaalse visie weer op thema's als: bouwen en wonen; groen, natuur en water; mobiliteit en infrastructuur; milieu; economie en recreatie; cultuur en cultuurhistorie; openbare orde en veiligheid; volksgezondheid, welzijn en duurzaamheid. Het gaat niet alleen over de inrichting van onze gemeente, maar ook over hoe we de ruimte met z'n allen gebruiken.

Om zelf uitvoering te geven aan het grondbeleid, zal de raad voor een ontwikkeling een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting vast stellen. Dit heet een 'Bouwgrond In Exploitatie' (BIE) en is ook bekend onder de term grondexploitatie. Een ontwikkeling kan ook door een marktpartij worden uitgevoerd. De kosten die de gemeente maakt, worden in dat geval verhaald op de private partijen. Dit wordt verantwoord via Meerjarige Projectbegrotingen (MPB). In het projectenboek worden jaarlijks de financiële stand van de grondexploitaties en MPB's verantwoord. In onderstaande tabel wordt de stand van de grondexploitaties medio 2024 weergegeven.

Overzicht grondexploitatiebegrotingen

Project bedragen x € 1.000 (eindwaarde)	Verwacht jaar van afronding	Tekort	Overschot	Al gestort in risicoreserve
Spoorzone GWG	2032	0	0	0
Ambacht	2032	5.163	0	0
Lindewijk	2024	0	535	355
Brandweerlocatie/gemeentewerf	2027	0	280	0
Overgangszone Het Ambacht	2030	0	0	0
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	2027	0	1.193	653
Veenendaal-oost	2029	0	10.446	4.894
Balkons	2024	0	1.802	1.389
Groene Grens	2024	0	0	0
Brouwerspoort	2025	28.346	0	0
1e Melmseweg	2027	0	742	647
Trivium	2027	363	0	0
Vrijkomend Vastgoed	2027	0	2.083	1.132
Totaal		33.872	17.081	9.070

** Alle getoonde verliezen zijn reeds genomen in de voorziening grondexploitaties.*

Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds, naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, winst worden genomen. Dit wordt conform de richtlijnen uit 'Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken' (2023) van het BBV toegepast voor de winstgevende grondexploitaties.

Winstnemingen

Project bedragen x € 1.000 (eindwaarde)	2025	2026	2027	2028
Brandweerlocatie/gemeentewerf	0	0	280	0
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	0	0	540	0
Veenendaal-oost	0	0	0	0
1e Melmseweg	0	0	95	0
Vrijkomend Vastgoed	0	0	951	0
Totaal	0	0	1.866	0

Risicoreserve grondbeleid

In de nota grondbeleid is opgenomen dat er jaarlijks een geheime risicoanalyse wordt opgesteld, waarin per project en op portefeuilleniveau het risicoprofiel wordt geschetst. Deze

risicoanalyse omvat de grondexploitaties en grotere facilitaire projecten, de zogenaamde MPB's. Voor de grondexploitaties betreft dit de project- en projectoverstijgende risico's. De gemeente maakt de risico's niet alleen inzichtelijk, maar zorgt met risicomanagement voor beheersing van de risico's en treft de nodige beheersmaatregelen. De risico's worden primair afgedekt met de Risicoreserve grondexploitaties.

Beleidsvoornemens	Jaartal
Grondprijzenbrief	2025

G. Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op twee soorten belastingen en heffingen: heffingen waarvan de besteding van de opbrengst gebonden is (bestemmingsheffingen) en heffingen waarvan de besteding van de opbrengst ongebonden is. Gebonden heffingen zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing, rekenen we niet tot de algemene dekkingsmiddelen. De raad stelt jaarlijks de tarieven voor het komende jaar vast. Ongebonden lokale heffingen zoals de OZB en de hondenbelasting rekenen we tot de algemene dekkingsmiddelen, omdat zij inhoudelijk niet aan begrotingsprogramma's zijn gerelateerd en de opbrengst vrij kan worden besteed.

Het gemeentelijke belastinggebied is wettelijk begrensd. De regelingen, waarin is bepaald welke belastingen en rechten de gemeenten mogen heffen, schrijven voor hoe de gemeenten die heffingen moeten inrichten. Zo mag bijvoorbeeld het bedrag van een gemeentelijke heffing niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van de belastingplichtige en is het niet toegestaan om met rechten winst te maken.

In deze paragraaf komen de belangrijkste gemeentelijke heffingen aan de orde. Daarnaast maken het invorderings- en kwijtscheldingsbeleid onderdeel uit van deze paragraaf.

Beleidsuitgangspunten

Indexatie 2025

De gemeentelijke heffingen zijn in deze programmabegroting trendmatig met 2,8% verhoogd. De tarieven voor de afvalstoffenheffing, rioolrechten, leges en kosten van lijkbezorging zijn daarvan uitgezonderd. Deze tarieven zijn in afzonderlijke beleidsdocumenten vastgesteld. Hiervoor geldt als uitgangspunt een maximale kostendekkendheid van 100%.

Uitbesteding werkzaamheden naar Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)

Op 22 juni 2023 heeft de gemeenteraad besloten om de werkzaamheden in het kader van de lokale heffingen uit te besteden aan GBLT. Hierdoor wordt de heffing en de inning van de volgende belastingen en heffingen vanaf 1 januari 2025 niet meer in Veenendaal uitgevoerd: Onroerende zaakbelastingen (OZB), Rioolheffing, Afvalstoffenheffing, Hondenbelasting, Precariobelasting, Reclamebelasting, Bedrijven Investeringszone Winkelstad Veenendaal en de Toeristenbelasting. De heffingen uit hoofde van Leges, Begraven en Parkeren blijven in beheer bij Gemeente Veenendaal omdat deze heffingen decentraal in de gemeente worden uitgevoerd en niet passen in het heffingproces van GBLT.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Ons bestendig beleid is dat mutaties als gevolg van een hertaxatie van de waarde van de onroerende zaken geen gevolgen mag hebben voor de belastingopbrengsten (sinds invoering van de Wet WOZ in 1995). Een waardestijging van de onroerende zaken binnen onze gemeente heeft zich in het verleden dan ook altijd vertaald in een evenredige tariefsdaling (en vice versa).

Rioolheffingen

Het tarief voor de rioolheffing is in de raad van 25 november 2021 vastgesteld in het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2026 (OPOR) voorgesteld. Bestendig beleid is een kostendekkende rioolheffing waarvan 50% van de kosten wordt verhaald via het aansluitrecht en 50% via het afvoerrecht. Afwijkingen op het OPOR zijn het gevolg van het uitgangspunt dat de rioolheffing kostendekkend moet zijn.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt van het huidige beleid is erop gericht 100% van de inzamelings- en verwerkingskosten van het afval in de tarieven te verdisconteren. Per 1 januari 2016 is de gemeente overgeschakeld naar Diftar op basis van volume-frequentie.

Hondenbelasting

Er wordt voor het houden van een hond een tarief in rekening gebracht. Indien er sprake is van meer dan 1 hond geldt een hoger tarief voor deze meerdere honden. Tevens is er sprake van een kennel tarief.

Leges

De leges worden in verschillende groepen gepresenteerd. De leges worden als inkomsten op de taakvelden waar ze betrekking op hebben verantwoord. De meest omvangrijke post in de leges betreft de leges omgevingsvergunning. Per 1 januari 2025 zijn de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen ingevoerd.

Precariobelasting

Deze precariobelasting is een heffing voor gebruik van de gemeentegronen. Deze precariobelasting wordt geheven indien er sprake is van terrassen en standplaatsen. Tarieven zijn per m² en/of per jaar.

Reclamebelasting

Reclamebelasting is een belasting op openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg, bijvoorbeeld logo's, stickers, gevelreclame, lichtbakken en uithangborden. Ondernemers op alle bedrijventerreinen in Veenendaal betalen reclameheffing aan de gemeente. De opbrengst (na verrekening van de perceptiekosten) wordt naar rato verdeeld over de coöperatieve verenigingen Bedrijventerreinen. Kwijtschelding voor reclamebelasting is niet mogelijk.

Bedrijven Investeringszone Winkelstad Veenendaal

In september 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de invoering van de aangepaste verordeningen voor de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Winkelstad Veenendaal. De BIZ Winkelstad Veenendaal is van toepassing in het zogenoemde Kernwinkelgebied en omgeving en beoogt gezamenlijke investeringen ter verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsomgeving te financieren. De BIZ is een bestemmingsheffing die eigenaren en gebruikers betalen. Onder verrekening van de perceptiekosten wordt de bate uitbetaald aan de stichting BIZ Winkelstad Veenendaal. Er is sprake van tariefdifferentiatie (verderop toelicht).

Toeristenbelasting

Niet-inwoners van de gemeente, die betaald overnachten in Veenendaal, betalen toeristenbelasting. De doelstelling is dat de kosten van gemeentelijke voorzieningen worden omgeslagen naar personen die er wel gebruik van maken, maar niet in de gemeente wonen.

Parkeerbelasting

Op basis van artikel 225 Gemeentewet heft de gemeente in het kader van parkeerregulering parkeerbelastingen. Er worden twee belastingen geheven:

- De parkeerbelasting voor een plek en een bepaalde tijdsperiode, waarvoor parkeerautomaten zijn geplaatst.
- De parkeerbelasting voor een door de gemeente verstrekte parkeervergunning.

De gemeente kan hiermee op efficiënte en financieel verantwoorde wijze het parkeerbeleid realiseren.

Tarieven gemeentelijke heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Wij voeren voor de OZB een trendmatige verhoging van 2,8% bovenop de verhoging van 10% door zoals besloten in de raadsvergadering van 9 juli 2024 bij de behandeling van de kadernota. Alle onroerende zaken in Veenendaal worden gedurende 2024 opnieuw gewaardeerd naar peildatum 1 januari 2024. De nieuwe waarde geldt voor het belastingjaar 2025. De waardeontwikkelingen van de woningen in onze gemeente tussen de peildatum 1 januari 2023 en 1 januari 2024 is bij het opmaken van de begroting ingeschat op een stijging van 1,8%. De inschatting van de waardestijging van de niet-woningen in dezelfde periode is

ingeschat op 3,15%. Mogelijk leidt voortschrijdend inzicht van de uitgevoerde taxaties nog tot verandering en aanpassing van de hieronder genoemde tarieven voor 2025.

De waardestijging of -daling neutraliseren we in de tarieven, zodat we de totaalopbrengst halen conform de trendmatige stijging als hierboven benoemd. Dit betekent voor de tarieven de onderstaande extra aanpassing naast de trendmatige verhoging. De WOZ waardebepaling wordt sinds 2022 gebaseerd op vierkante meters. Op basis van de inzichten in de taxaties op het moment van opstellen van deze programmabegroting zijn de tarieven voor 2025 als volgt:

Overzicht tarieven OZB					
	Tarief 2024	Tarief 2025 (2,8% trendmatige index)	Tarief 2025 zonder compensatie waarde ontwikkeling	compensatie waarde ontwikkeling	Tarief 2025
Tarief woning eigenaar	0,0770%	0,0024%	0,0871%	-0,0016%	0,0855%
Tarief niet-woning eigenaar	0,2667%	0,0082%	0,3016%	-0,0095%	0,2921%
Tarief niet-woning gebruiker	0,2132%	0,0066%	0,2411%	-0,0076%	0,2335%

Rioolheffing

Met de rioolheffing worden kosten verhaald om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van grond- en of hemelwater. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen aansluitrechten, die doorgaans worden geheven van de eigenaren van de aangesloten eigendommen en afvoerrechten, die uitsluitend kunnen worden geheven van de gebruikers van die eigendommen.

In het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2026 (OPOR) dat is vastgesteld op 25 november 2021 is de ambitie vastgelegd om de tarieven van rioolheffing zo laag mogelijk te houden. Omdat er sprake is van stijging van kosten kunnen de uitgangspunten zoals opgenomen in de OPOR niet gehandhaafd worden en moeten we op basis van de wens om 100% kostendekkendheid te realiseren de tarieven sterker verhogen dan alleen de indexatie. Daar staat tegenover dat de voorziening van Rioolheffing de komende jaren de ruimte biedt om tarief egalisatie toe te passen. In 2026 wordt er een nieuw OPOR opgesteld.

Het tarief van 2024 wordt verhoogd met een bedrag van € 3,64 door de toepassing van indexatie. Het gemiddelde tarief 2025 zou daarmee uitkomen op € 133,80. Als gevolg van prijsstijgingen, hogere rekenrente en stijging van toegerekende lasten vanuit andere taakvelden dan aangehouden in de OPOR, is het nodig om de komende jaren een tariefstijging toe te passen van € 57,15. Deze stijging kan voor € 22,95 gedekt worden door een onttrekking aan de voorziening. Het gemiddelde tarief komt daarmee op € 168,00. Het gemiddelde tarief stijgt daarmee met € 37,84.

Berekening gemiddeld tarief	2025
Basisbedrag 2024	130,16
Indexatie 2,8%	3,64
Autonome aanpassing op vaststaande prijsontwikkeling	57,15
Gemiddeld tarief 2025 zonder egalisatie	190,95
Inzet reserve voor egalisatie	-22,95
Gemiddeld tarief 2025 met egalisatie	168,00

De stijging van het gemiddelde tarief naar € 168,00 betekent een verhoging van 29,1% ten opzichte van 2024. Deze bestaat uit 2,8% indexatie en 26,3% autonome verhoging onder verrekening van de inzet van de voorziening. Ter vergelijking: het landelijke gemiddelde van de rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden met een woning bedroeg in 2024 € 215. In 2024 was het gemiddelde tarief voor bedrijven bij een verbruik van 500 m³ € 413.

Onderstaand treft u de tarief ontwikkeling voor de rioolheffing in de afgelopen jaren en de tarieven voor 2025.

Tarieven rioolheffing					
	2021	2022	2023	2024	2025
tarief gebruiker woning	31,68	32,16	34,08	35,16	45,36
tarief eigenaar woning	63,36	64,32	68,04	70,20	90,60
tarief gebruiker niet-woning	316,68	321,48	340,08	350,64	452,64

Afvalstoffenheffing

Het huishoudelijk afval wordt verwerkt via Afvalverwijdering Utrecht (AVU). De AVU is een gemeenschappelijke regeling van alle Utrechtse gemeenten. De afvalinzameling wordt gedaan door ACV, een NV van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum, Scherpenzeel, Renswoude en Veenendaal. De tarieven voor 2025 zijn gebaseerd op het in 2016 ingevoerde systeem van betalen per keer voor restafval (Diftar) ter bevordering van hergebruik van grondstoffen. In september 2021 besloot de raad over het beleidsplan huishoudelijk afval 2022-2025. De gevolgen van de hierin voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen.

Voor 2025 zijn zowel de variabele tarieven voor de afvalstoffenheffing (tarief per aanbieding) als het basisbedrag gelijk gebleven aan 2024. Door toepassing van de indexatie is als gevolg van de gewenste maximale kostendeckendheid van 100% een aanvullende tariefcorrectie van € 2,80 nodig. In 2023 is besloten tot een verruiming van de normen voor de kwijschelding waardoor vanaf dat jaar hogere lasten ontstaan. In 2024 hebben we het vaste tarief met € 28,21 euro verlaagd en hiervoor dekking uit de reserve Afval aangewend omdat de reserve dit toelaat. Ook in 2025 wordt een substantieel bedrag vanuit de reserve Afval aangewend om opnieuw tariefegalisatie te realiseren. Per huishouden wordt hier € 38,01 voor gehanteerd. Onderstaand treft u een cijfermatige toelichting van de tariefontwikkeling 2024-2025.

Het vaste tarief van 2025 komt opnieuw uit op € 250,00. In onderstaande tabel treft u de opbouw van het tarief.

Berekening Tarief Afvalstoffenheffing	2025
Basisbedrag 2024	250,00
In 2024 niet in tarief opgenomen	28,21
Indexatie 2,8%	7,00
Autonome aanpassing op vaststaande prijsontwikkeling	2,80
Tarief 2025 zonder egalisatie	288,94
Inzet reserve voor egalisatie	-38,01
Tarief 2025 na egalisatie	250,00

Onderstaand treft u een specificatie van de tarieven van de afgelopen jaren.

De kosten voor ledigingen en stortingen worden alleen geïndexeerd. Veenendaal komt daarmee in 2025 uit op gemiddeld € 325 voor een huishouden inclusief het variabele deel op basis van 8 ledigingen van een grote container.

Tarieven afvalstoffenheffing				
	2022	2023	2024	2025
Basis tarief containers	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00
Per aanbieding 240 liter	€ 8,61	€ 9,11	€ 9,11	€ 9,11
Per aanbieding 140 liter	€ 5,07	€ 5,36	€ 5,36	€ 5,36
Hoogbouw				
Per aanbieding van 30 liter	€ 1,09	€ 1,15	€ 1,15	€ 1,15
Per aanbieding van 60 liter	€ 2,17	€ 2,30	€ 2,30	€ 2,30

Hondenbelasting

Wij hebben voor de hondenbelasting een verhoging van 10% opgenomen op basis van de in de kadernota vastgestelde verhoging. De tarieven voor 2025 zijn als volgt:

Tarieven Hondenbelasting				
	2022	2023	2024	2025
Tarief eerste hond	€ 90,72	€ 97,32	€ 100,32	€ 110,40
Tarief tweede en volgende hond, per hond	€ 132,48	€ 142,32	€ 146,76	€ 161,44
Tarief kennel	€ 234,36	€ 251,64	€ 259,44	€ 285,38

Leges

De gemeente brengt voor producten van burgerzaken en vergunningen leges in rekening bij de aanvrager. In deze programmabegroting wordt hierop een trendmatige verhoging doorgevoerd van 2,8%. Randvoorwaarde daarbij is dat de legesopbrengsten maximaal 100% kostendekkend mogen zijn.

Precariobelastingen

Voor precariobelastingen is een trendmatige verhoging van 2,8% opgenomen. De precariobelasting op kabels en leidingen is wettelijk met ingang van 2022 vervallen. In oktober 2024 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten tot aanpassing van de precariobelasting. Meerdere belastingen die in de praktijk niet geheven konden worden als gevolg van onduidelijke heffingsgrondslagen zijn vervallen. De precariobelasting die van toepassing is op bijvoorbeeld terrassen en standplaatsen is aangepast met het oog op een goede overgang naar GBLT.

Reclamebelasting

In deze programmabegroting hebben wij voor de reclamebelasting in overleg met de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal een verhoging van 2,8% opgenomen. De reclamebelasting heeft alleen betrekking op de bedrijventerreinen.

Tarieven Reclamebelasting				
	2022	2023	2024	2025
0,1 tot en met 0,499 m2	€ 293,00	€ 310,00	€ 320,00	€ 329,00
van 0,5 tot en met 4,99 m2	€ 585,00	€ 619,00	€ 638,00	€ 656,00
van 5 tot en met 19,99 m2	€ 877,00	€ 928,00	€ 957,00	€ 984,00
van 20 tot en met 49,99 m2	€ 1.115,00	€ 1.180,00	€ 1.217,00	€ 1.252,00
van 50 tot en met 99,99 m2	€ 1.201,00	€ 1.271,00	€ 1.310,00	€ 1.347,00
vanaf 100 m2 en meer	€ 1.287,00	€ 1.362,00	€ 1.404,00	€ 1.444,00

BIZ-heffing

In de vergadering van uw raad op 15 september 2022 is de vernieuwde BIZ verordening vastgesteld. In de verordening is de indexatie en de tarieven van de komende 5 jaar opgenomen. Deze zijn als volgt vastgesteld:

Tarieven BIZ-heffing					
	2023	2024	2025	2026	2027
Voor gebruikers in onoverdekt gebied	€ 711,70	€ 747,29	€ 784,65	€ 823,88	€ 865,08
Voor gebruikers in overdekte gebieden	€ 355,30	€ 373,07	€ 391,72	€ 411,30	€ 431,87
Voor eigenaren in onoverdekt gebied	€ 413,60	€ 434,28	€ 455,99	€ 478,79	€ 502,73
Voor eigenaren in overdekte gebieden	€ 236,50	€ 248,33	€ 260,74	€ 273,78	€ 287,47
Voor gebruikers in onoverdekt gebied aangegeven op kaart in Bijlage 2	€ 355,30	€ 373,07	€ 391,72	€ 411,30	€ 431,87
Voor eigenaren in overdekte gebieden aangegeven op kaart in Bijlage 2	€ 236,50	€ 248,33	€ 260,74	€ 273,78	€ 287,47

Toeristenbelasting

In deze programmabegroting 2025 hebben wij conform de besluitvorming bij de behandeling van de kadernota de toeristenbelasting verhoogd naar € 2,70 en komt daarmee boven het landelijke gemiddelde te liggen. Het landelijk gemiddelde van 2024 was € 2,34.

Toeristenbelasting wordt geheven voor betaalde overnachtingen door niet-ingezetenen.

Parkeerbelasting

De gemeenteraad heeft in het najaar van 2024 de parkeertarieven van 2025 vastgesteld.

Tarieven Begraven en Rouwcentrum Munnikenhof

De tarieven voor begraven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. De tarieven voor begraven en het Rouwcentrum Munnikenhof 2025 zijn alleen met de indexatie van 2,8% verhoogd.

Overzicht inkomsten lokale heffingen

Onderstaand een overzicht van de opbrengsten van de belangrijkste gemeentelijke belastingen.

Opbrengsten belangrijkste heffingen (x € 1.000)				
	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Onroerendezaakbelasting	14.646	15.398	16.463	18.620
Rioolheffingen	3.549	3.868	3.609	5.129
Afvalstoffenheffing	8.583	8.875	8.808	8.863
Hondenbelasting	417	435	441	518
Leges omgevingsvergunning	1.718	1.509	1.679	1.808
Precariobelasting (incl. overige)	95	100	105	118
Reclamebelasting	526	554	608	637
Parkeergelden	2.066	2.462	2.612	2.992
Toeristenbelasting	107	84	113	256
BIZ ontvangsten	138	313	282	298

Overzicht belangrijkste tarieven

Tarieven belangrijkste heffingen					
Soort heffing	Tarief 2021	Tarief 2022	Tarief 2023	Tarief 2024	Tarief 2025
OZB					
Gebruikersbelasting:					
Niet-woning	0,1995%	0,2005%	0,2068%	0,2132%	0,2335%
Eigenarenbelasting:					
Woning	0,0992%	0,0915%	0,0783%	0,0770%	0,0855%
Niet-woning	0,2497%	0,2509%	0,2587%	0,2667%	0,2921%
Afvalstoffenheffing					
Basistarief	233,56	245,00	250,00	250,00	250,00
Per aanbieding 240 liter	8,49	8,61	9,11	9,11	9,11
Per aanbieding 140 liter	4,99	5,07	5,36	5,36	5,36
Hoogbouw					
Storting 30 liter	1,07	1,08605	1,15	1,15	1,15
Storting 60 liter	2,14	2,1721	2,30	2,30	2,30
Hondenbelasting					
Tarief 1e hond	90,72	92,04	97,32	100,32	110,40
Tarief 2e hond	132,48	134,52	142,32	146,76	161,40
Tarief kennel	234,36	237,84	251,64	259,44	285,36
Rioolheffing					
Aansluitrecht woning eigenaar	63,36	64,32	68,04	70,20	90,6
Afvoerrecht woning gebruiker	31,68	32,16	34,08	35,16	45,36
Afvoerrecht niet-woning gebruiker	316,68	321,48	340,08	350,64	452,64

Vergelijking woonlasten met andere gemeenten

Jaarlijks brengt het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) een atlas uit waarin de lokale lasten van de belastingen van gemeenten, provincies en waterschappen zijn opgenomen. Zo heeft Coelo jaarlijks de tabel opgenomen "Woonlasten per gemeente". In deze tabel zijn ca 350 gemeenten opgenomen. De woonlasten die Coelo vergelijkt, bestaan uit OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Deze zijn gebaseerd op meerpersoonshuishouden met een eigen woning met een gemiddelde waarde.

Om u een beeld te geven van Veenendaal in relatie tot andere gemeenten hebben wij onderstaande tabel opgenomen. Gemeente Veenendaal is voor 2025 uitgekomen op € 851. Ten opzichte van 2024 een stijging van € 72 welke veroorzaakt wordt door de verhoging van de OZB en de rioolheffing. De top tien met de laagste woonlasten van 2024 treft u in de tabel onder deze alinea. De uitkomsten van 2025 zijn nog niet bekend. Ter vergelijking: in de gemeente met de hoogste woonlasten in 2024 bedragen de lasten voor een meerpersoonshuishouden € 1.988. Het landelijke gemiddelde van de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden bedroeg in 2024 € 994. Veenendaal blijft in 2025 onder het landelijk gemiddelde van 2024. Voor een uitgebreide woonlastenvergelijking verwijzen wij naar www.coelo.nl.

Laagste gemeentelijke woonlasten		
	Gemeente	Woonlasten 2024
1	Rijssen-Holten	675
2	Aalten	679
3	Ameland	686
4	Capelle a/d IJssel	740
5	Nijkerk	746
6	Putten	753
7	Steenwijkerland	759
8	Tilburg	759
9	Gilze en Rijen	763
10	Veenendaal	779

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het is verplicht hiervan een kengetal op te nemen in de begroting. Dit kengetal is gebaseerd op de COELO rapportage 2024 en (de berekening hiervan) staat hieronder vermeld.

Vaststelling gemeentelijke belastingcapaciteit in %	
Voor de begroting 2025	
OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde *	393
Rioolheffing voor gezin	136
Afvalstoffenheffing voor gezin **	322
Heffingskorting	0
Totale Woonlasten voor gezin	851
Woonlasten landelijk gemiddelde gezin in voorgaand boekjaar ***	994

Gemeentelijke belastingcapaciteit:	€ 851 / € 994 =	85%
---	------------------------	------------

Kengetallen	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Belastingcapaciteit	74%	78%	85%

* Betreft de gemiddelde WOZ 2024 incl. verwachte waarde ontwikkeling

** Hierbij is rekening gehouden met 8 aanbiedingen per jaar

*** Coelo Atlas 2024

Kostendekking gemeentelijke heffingen

Voor onderstaande leges en rechten geldt, op basis van artikel 229b van de Gemeentewet, dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten, met andere woorden de tarieven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het betreft in de gemeente Veenendaal de afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en de lijkbezorgingsrechten.

Afvalstoffenheffing

Onderdeel	Afval	Afval
	Begroting 2024	Begroting 2025
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-8.320.052	-8.399.354
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	1.000.437	1.020.558
Onttrekking reserve t/m 2022	812.301	848.674
Netto kosten taakveld	-6.507.314	-6.530.122
Toe te rekenen kosten		
Kwijtschelding	-550.000	-565.400
Overhead incl. (omslag)rente	-136.890	-140.792
BTW	-1.614.187	-1.627.436
Totale kosten	-8.808.391	-8.863.750
Opbrengst heffingen	8.808.391	8.863.750
Dekkingspercentage	100%	100%

Rioolheffingen

Onderdeel	Rioolheffing	Rioolheffing
	Begroting 2024	Begroting 2025
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-3.574.932	-4.370.613
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	23.590	24.251
Netto kosten taakveld	-3.551.342	-4.346.362
Toe te rekenen kosten		
Kwijtschelding	-50.000	-50.000
Formatieve inzet incl. Overhead	-520.894	-868.864
Dotatie aan de voorziening	688.444	676.260
BTW	-401.853	-564.157
Totale kosten	-3.835.645	-5.153.123
Opbrengst heffingen	3.609.788	-5.128.872
Dekkingspercentage	94%	99,5%

Lijkbezorgingsrecht en

Onderdeel	Lijkbezorgingsrecht en	Lijkbezorgingsrecht en
	2024	2025
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-609.279	-667.460
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	-609.279	-667.460

Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	-178.830	-386.211
Storting onderhoudsvoorziening	-	-
BTW		
Totale kosten	-788.109	-1.053.671
Opbrengst heffingen	689.923	709.241
Dekkingspercentage	88%	67%

De verslechtering van het dekkingspercentage van de lijkbezorgingsrechten komt voort uit hoger begrote lasten en een hogere toerekening van interne uren welke niet in de tarieven zijn doorvertaald.

Legesheffing

Onderdeel	Leges 2024			Leges 2025		
	Titel 1 Algemene dienstverlening	Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijnen	Titel 1 Algemene dienstverlening	Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijnen
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-991.547	-1.618.362	-149.732	-1.082.114	-1.934.602	-166.937
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	-	-	-	-	-	-
Netto kosten taakveld	-991.547	-1.618.362	-149.732	-1.082.114	-1.934.602	-166.937
Toe te rekenen kosten						
Overhead incl. (omslag)rente	-287.653	-546.557	-60.566	-326.519	-747.503	-61.579
BTW						
Totale kosten	-1.279.200	-2.164.919	-210.298	-1.408.633	-2.682.105	-228.516
Opbrengst heffingen	896.059	1.797.826	37.641	925.541	1.791.836	39.137
Dekkingspercentage	70%	83%	18%	66%	67%	17%

Invordering

Het invorderingsbeleid heeft betrekking op het innen van de lokale heffingen. Als gevolg van de overgang van de heffing en inning van de belasting per 1 januari 2025 naar GBLT veranderen de betaalmogelijkheden enigszins. Er zijn vanaf 1 januari de volgende betaalwijzen:

- Betaling door middel van automatische incasso in 10 gelijke termijnen;
- Betaling ineens na 2 maanden.

Wanneer (een gedeelte van) de belastingaanslag niet is betaald, wordt na het verstrijken van de laatste vervalt termijn een aanmaning verstuurd aan de belastingplichtige. Wanneer ook hier niet op wordt betaald, volgt een dwangbevel.

Kwijtschelding

De mogelijkheid voor de gemeente om kwijtschelding van belastingen te verlenen is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofregel daarbij is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling. Indien de gemeente niets regelt, geldt deze ministeriële regeling automatisch ook voor de gemeentelijke belastingen. Kwijtschelding is ook van toepassing op natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen. Naast de ministeriële regeling heeft iedere gemeente in Nederland de mogelijkheid om middels de kwijtscheldingsverordening een verruiming van de vermogenstoets mogelijk te maken.

Gemeente Veenendaal maakt sinds 2010 gebruik van de geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding die beoogt de administratieve lasten voor de burger en de gemeente te verlagen, de afhandelingstermijnen van de kwijtscheldingsverzoeken te verkorten en het gebruik van inkomensondersteunende regelingen te bevorderen via het Inlichtingenbureau (IB). Dit bureau toetst voor de gemeente of een burger voor automatische kwijtschelding in aanmerking komt.

De afgelopen jaren is een stijging van de aantallen kwijtscheldingen zichtbaar. Deze toename vertaalt zich direct naar hogere lasten. Kwijtschelding wordt verleend voor hondenbelasting (eerste hond), afvalstoffenheffing en rioolheffing. De toegenomen lasten worden in de tariefberekening van afvalstoffenheffing en rioolheffing opgenomen en werken door in de tariefstijging van deze heffingen. Door het vaststellen van de kwijtscheldingsverordening is er in 2023 ook sprake van een substantiële stijging.

Kwijtscheldingen						
Belastingjaar	Toetsing IB	Toetsing gemeente	Toekenningen geheel/gedeeltelijk	Afwijzingen	% toegekend	Bedrag in €
2014	1.418	707	1.390	735	65	469.287
2015	1.681	780	1.502	959	61	489.650
2016	1.791	950	1.650	1.091	60	347.833
2017	2.227	1.032	1.806	1.453	55	295.733
2018	2.233	916	1.573	1.510	50	428.959
2019	2.271	791	1.608	1.519	53	434.088
2020	2.541	865	1.715	1.691	50	467.751
2021	1.851	827	2.582	96	96	550.238
2022	771	1.063	1.692	142	92	572.603
2023*	954	511	1.328	137	91	600.898
2024*	nmb	nmb	nmb	nmb	nmb	503.360

* De aantallen 2023 zijn actueel tot september 2023 maar zullen nog toenemen daar belastingplichtigen nog verzoeken tot kwijtschelding kunnen indienen over 2023. Het bedrag 2023 is voor het volledige jaar 2023. Het bedrag 2024 is gebaseerd op de stand per medio 2024.

Overzicht Beleidsvoornemens

Overzicht beleidsvoornemens	Jaartal
Trendmatige verhoging gemeentelijke tarieven met 2,8%	2025
Incidentele verhoging tarieven Onroerende zaakbelastingen met 10%	2025
Verhoging van de hondenbelasting met 10%	2025
Verhoging van de toeristenbelasting naar € 2,70 per overnachting	2025
Aanpassing Precariobelasting conform collegebesluit	2025
Vaststelling van de Kwijtscheldingsverordening met verruimde vermogenstoets	2023
Nieuwe legesverordening als gevolg van de invoering Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouwen	2024

H. Openbaarheid van bestuur

Openbaarheid van bestuur

Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo bepaalt dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

De Woo regelt het recht van burgers op informatie van de overheid en beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken, en daarmee vertrouwen van onze inwoners in de overheid te vergroten. De drie pijlers waarop de Woo rust zijn: passieve openbaarmaking (voorheen het Wob-verzoek), actieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding.

Stand van zaken met betrekking tot deze 3 pijlers:

Passieve Openbaarmaking:

Dit project is afgerond en overgedragen aan het kwaliteitssysteem waarmee het proces jaarlijks wordt geëvalueerd en bijgesteld.

Actieve Openbaarmaking:

Op dit moment voldoet de gemeente aan de eerste 5 verplichte categorieën, namelijk:

- 1) Wetten en algemeen verbindende voorschriften;
- 2) Overige besluiten van algemene strekking;
- 3) Organisatie en werkwijze;
- 4) Bereikbaarheidsgegevens;
- 5) Vergaderstukken Staten-Generaal.

In 2024 en 2025 en volgende jaren zullen de overige categorieën worden geïmplementeerd. Onder andere wordt hiertoe een publicatieplatform ingericht dat de burger op één plaats zicht gaat bieden op alle informatie die de gemeente openbaar maakt en er is een anonimiseringsstool aangeschaft waarmee aan de AVG en overige wetgeving kan worden voldaan bij publicatie van de informatie. Na implementatie van deze tools richt 2025 op de uitrol en gebruik hiervan binnen de gemeentelijke organisatie. Dit zal vanaf 2025 een verdere verbetering van onze bestuurlijke transparantie betekenen.

Het versterken van 'ambtelijk vakmanschap' (kennis, vaardigheden en houding en gedrag) door middel van trainingen, 'nudging' en kennisoverdracht maakt deel uit van dit project. Transparant werken is immers niet alleen een kwestie van processen en systemen, maar met name een bewustwording en verandering van gedrag.

Informatiehuishouding

Informatie is een wezenlijke grondstof voor de werking van ons overheidsapparaat en is vitaal voor de verantwoording in onze democratie. Er mag dus geen informatie ontbreken of kwijt zijn en ook geen twijfel bestaan over de juistheid en echtheid daarvan. Het bestaande Masterplan Archief is in 2022 doorontwikkeld tot het programma 'iGrip'. Binnen dit programma zijn diverse deelprogramma's niet alleen gericht op processen maar met name ook op kennis, vaardigheden en houding en gedrag.

Door ontwikkeling van de digitale skills, soft en hard, zal ook de informatiehuishouding zelf uiteindelijk op een hoger plan worden getild. Dat hangt ook samen met de gestage doorontwikkeling van het archief waarbij ook opvolging wordt gegeven aan de eerdere opmerkingen van de archiefinspecteur.

Binnen iGrip worden in verschillende pijlers projecten benoemd die allen bijdragen aan een verbeterde informatievoorziening en informatiehuishouding. In 2025 zal het programma bestaan uit de pijlers "Open & Transparant" waarmee voortzetting wordt gegeven aan de implementatie van Woo. De 2e pijler is "Duurzaam Toegankelijk". In "Duurzaam Toegankelijk" wordt geborgd dat de gehele keten van informatievoorziening wordt gecompleteerd. Hierin is aandacht voor het duurzaam opslaan en toegankelijk maken van informatie en het zorgdragen van het tijdig vernietigen van informatie en informatiedragers waarvan de levensduur is verstreken, en het toegankelijk maken door het gemeentearchief op het moment dat het gemeentearchief dit moet gaan overnemen (in een E-depot).

Nadat in 2024 gewerkt is aan de randvoorwaarden om de projecten mogelijk te maken, het opstellen en schrijven van beleidsstukken die richting geven, zoals een informatiebeleidsplan en de algemene bewaarstrategie, zal 2025 meer in het teken staan van de implementatie van processen en middelen. Hierdoor worden medewerkers ondersteund bij hun werkzaamheden om volgens het vastgestelde informatiebeleid te werken. In 2025 zal ook een beroep worden gedaan op het communicatie team om de veranderingen via BijVeen, in trainingen en met campagnes meer aandacht te geven.

BIJLAGEN

1. MIP

Programma	Jaar	Activa-	Omschrijving	Afschrijvings- termijn	Investerings- bedrag incl.VBB	VBB	Kap. lasten 2025	Kap. lasten 2026	Kap. lasten 2027	Kap. lasten 2028
Bedrijfsvoering	2025	11671	Aanschaf securitymiddelen ICT (BIO) 2025	5	85.000		0	19.975	19.380	18.785
		11697	Automatiseringsplan 2025	5	80.000		0	18.800	18.240	17.680
		11698	Informatiseringsplan 2025	5	400.000		0	94.000	91.200	88.400
		11712	AVM Raadzaal MIP 2025	5	110.000		0	25.850	25.080	24.310
		11713	AVM projectruimten MIP 2025	5	20.000		0	4.700	4.560	4.420
		11714	Inrichting huisvesting MIP 2025	5	180.000		0	42.300	41.040	39.780
		11716	Bedrijfsrestaurant MIP 2025	5	22.000		0	5.170	5.016	4.862
		11718	Ontw. datalab voor datagericht werken 2025	5	200.000		0	47.000	45.600	44.200
		11831	Vervanging telefooncentrale 2025	15	30.000		0	3.050	2.980	2.910
		11917	Aanschaf smartphones 2025	3	82.000		0	30.203	29.247	28.290
		11920	Aanschaf laptops 2025	3	360.000		0	132.600	128.400	124.200
		11922	Aanschaf computeraccessoires 2025	5	8.000		0	1.880	1.824	1.768
		12045	Migreren applicaties naar SaaS 2025	5	100.000		0	23.500	22.800	22.100
		Totaal 2025					1.677.000	0	0	449.028
	2026	11628	Room- en deskbooking 2026	5	36.000		0	0	8.460	8.208
		11808	Aanschaf I-pads raadsleden 2026	5	25.000		0	0	5.875	5.700
		11810	Automatiseringsplan 2026	5	285.000		0	0	66.975	64.980
		11811	Informatiseringsplan 2026	5	400.000		0	0	94.000	91.200
		11918	Aanschaf smartphones 2026	3	45.000		0	0	16.575	16.050
		11921	Aanschaf monitoren 2026	5	120.000		0	0	28.200	27.360
		11923	Aanschaf computeraccessoires 2026	5	20.000		0	0	4.700	4.560
		11924	Aanschaf desktops 2026	5	10.000		0	0	2.350	2.280
		12046	Migreren applicaties naar SaaS 2026	5	100.000		0	0	23.500	22.800
		Totaal 2026					1.041.000	0	0	0
	2027	11715	Bedrijfsfietsen MIP 2025	5	30.000		0	0	0	7.050
		11717	Scanners post MIP 2027	5	22.000		0	0	0	5.170
		11925	AVM en UPS systeemkast 2027	5	34.500		0	0	0	8.108
		11926	Digitale bewegwijzering 2027	5	22.000		0	0	0	5.170
		11927	Automatiseringsplan 2027	5	565.000		0	0	0	132.775
		11928	Aanschaf desktops 2027	5	10.000		0	0	0	2.350
		11929	Aanschaf computeraccessoires 2027	5	20.000		0	0	0	4.700
		11930	Informatiseringsplan 2027	5	400.000		0	0	0	94.000
		11931	Carillion aanpassingen 2027	15	33.000		0	0	0	3.355
		11932	Aanschaf laptops 2027	3	50.000		0	0	0	18.417

		11933	Aanschaf smartphones 2027	3	125.000	0	0	0	46.042	
		12047	Migreren applicaties naar SaaS 2027	5	100.000	0	0	0	23.500	
		Totaal 2027				1.411.500	0	0	0	350.637
2028		12035	Aanschaf computeraccessoires 2028	5	20.000	0	0	0	0	
		12040	Aanschaf desktops 2028	5	10.000	0	0	0	0	
		12041	Aanschaf laptops 2028	3	50.000	0	0	0	0	
		12042	Aanschaf smartphones 2028	3	85.000	0	0	0	0	
		12043	Automatiseringsplan 2028	5	295.000	0	0	0	0	
		12044	Informatiseringsplan 2028	5	400.000	0	0	0	0	
		12048	Migreren applicaties naar SaaS 2028	5	100.000	0	0	0	0	
			Inrichtingsplan huisvesting hybride werken MIP 2028	5	PM					
		Totaal 2028				960.000	0	0	0	0
Totaal										
Bedrijfsvoering					5.089.500	0	0	449.028	686.002	1.015.480
Fysieke	2025	11685	Vervangen beschoeiingen 2025	15	100.000	0	10.167	9.933	9.700	
Leefomgeving		11686	Groen in de openbare ruimte (IBP/OPOR) 2025	15	618.053	0	62.835	61.393	59.951	
		11687	Vastgoed (verduurzaming) 2025	15	178.000	0	18.097	17.681	17.266	
		11689	Vervanging materieel 2025	8	250.600	0	40.096	39.000	37.903	
		11690	Speelvoorzieningen (IBP/OPOR) 2025	15	475.105	0	48.302	47.194	46.085	
		11691	Vervangen Technische Installaties (VRI) 2025	15	310.000	0	31.517	30.793	30.070	
		11692	Reconstructies openbare ruimte (IBP/OPOR) 2025	50	4.778.000	0	262.790	259.445	256.101	
		11693	Rioleringsplan 2025	60	5.048.000	0	260.813	257.869	254.924	
		11709	Vastgoed (installaties) MIP 2025	15	442.987	0	45.037	44.003	42.970	
		11814	Waterstofauto wijkservice 2025(handhaving)	8	80.000	0	12.800	12.450	12.100	
		11815	Vervanging materieel +schafwagens Wijkservice	8	43.000	0	6.880	6.692	6.504	
		11820	Vervanging + verduurzaming 2 gesloten + 1 lbor voertuig Wijkservice	8	240.000	0	38.400	37.350	36.300	
		11850	Vervanging openbare verlichtingen armaturen 2025	20	443.160	0	37.669	36.893	36.118	
		11963	Vervanging auto team TH(inzet BOA's)2025	8	50.000	0	8.000	7.781	7.563	
		12010	Technische installaties (rioleringen) 2025	15	120.000	0	12.200	11.920	11.640	
		12013	Reconstructies bomen 2025	40	531.000	0	31.860	31.395	30.931	
		12053	Vervanging Areaal lichtarmaturen	15	1.000.000	0	101.667	99.333	97.000	
		Totaal 2025				14.707.905	0	1.029.130	1.011.125	993.126
2026		11822	Verv. klepelmaaier en Valtra tractor Wijkservice 2026	8	195.000	0	0	31.200	30.347	
		11833	Duurzaamheidsinvesteringen 2026 MOP 2021-2024	15	566.000	0	0	57.543	56.223	
		11847	Vervangingsinvesteringen 2026 MOP 2021-2024	15	253.000	0	0	25.722	25.131	

	12054	Vervangen isolatie en dakbedekking gemeentehuis	40	675.000		0	0	40.500	39.909
	12055	Extra zonnepanelen dak gemeentehuis	15	89.771		0	0	9.127	8.917
	Totaal 2026			1.778.771	0	0	0	164.092	160.527
2027	11688	Materieel begraafplaats 2027	8	17.500		0	0	0	2.800
	11745	Gebiedsvisie Franse Gat KN 22-25	40	2.186.000		0	0	0	131.160
	11826	Vervanging + verduurzaming van 3 open wagens Wijkservice 2026>2027	8	183.000		0	0	0	29.280
	11839	Renovatie/investering BOSS 2027	15	593.000	60.000	0	0	0	60.288
	11840	Renovatie/inv. openb.groen & straatmeubilair 2027	15	731.960	75.000	0	0	0	74.416
	11844	Vervanging beschoeiingen 2027	15	126.200		0	0	0	12.830
	11846	Vervanging verkeersregelinstallaties 2027	15	788.000		0	0	0	80.113
	11851	Vervanging hekwerken 2027	20	71.070		0	0	0	6.041
	11852	Vervanging openbare verlichtingen 2027	20	505.000		0	0	0	42.925
	11854	Reconstructies wegen 2027	50	7.383.000	770.000	0	0	0	406.065
	11855	Vervanging/investering rioleringen 2027	60	5.511.000	570.000	0	0	0	284.735
	11856	Waterberging (rioleringen) 2027	60	505.000		0	0	0	26.092
	11961	Duurzaamheidsinvesteringen 2027 MOP 2021-2024	15	1.823.000		0	0	0	185.338
	11962	Vervangingsinvesteringen 2027 MOP 2021-2024	15	563.000		0	0	0	57.238
	12011	Technische installaties (rioleringen) 2027	15	124.000		0	0	0	12.607
	12014	Reconstructies bomen 2027	40	820.000	85.000	0	0	0	49.200
	Totaal 2027			21.930.730	1.560.000	0	0	0	1.461.128
2028	11934	Reconstructies wegen 2028	50	8.657.345		0	0	0	0
	11936	Renovatie/inv.Openbaar groen&straatmeubilair 2028	15	754.000		0	0	0	0
	11937	Renovatie/investering BOSS 2028	15	611.000		0	0	0	0
	11938	Vervanging beschoeiingen 2028	15	129.300		0	0	0	0
	11939	Vervanging openbare verlichtingen 2028	20	488.000		0	0	0	0
	11941	Vervanging verkeersregelinstallaties 2028	15	705.576		0	0	0	0
	11942	Vervanging/investering rioleringen 2028	60	5.737.903		0	0	0	0
	11944	Waterberging (rioleringen) 2028	60	517.200		0	0	0	0
	11960	Begraafplaats grafdelmachine 2028	8	146.000		0	0	0	0
	12001	Reconstructies bomen 2028	40	986.000		0	0	0	0
	12009	Technische installaties (rioleringen) 2028	15	132.000		0	0	0	0
	12016	Duurzaamheidsinvesteringen 2028 MOP 2021-2024	15	112.000		0	0	0	0
	12017	Vervangingsinvesteringen 2028 MOP 2021-2024	15	91.000		0	0	0	0
	12031	Vervangen 3 open wagens / 1 bestelwagen/2 IBOR wagens	8	363.000		0	0	0	0
	12032	Vervangen New Holland Trekker bomenploeg	8	65.000		0	0	0	0

	12033	Vervangen schaftwagens Wijkservice	8	43.000	0	0	0	0	
	12034	Holder aanbouwtrekker	8	105.000	0	0	0	0	
	Totaal 2028			19.643.324	0	0	0	0	
Totaal				58.060.730	1.560.000	0	1.029.130	1.175.217	2.614.781
Fysieke leefomgeving									
Sociale Leefomgeving	2025	11710	Huisvestingsplan onderwijs 2025	15	455.152	0	46.274	45.212	44.150
		11572	IKC Dragonder Noord -onderwijs	40	10.448.849	0	73.142	219.426	626.931
		11607	IKC Dragonder Zuid -onderwijs	40	11.600.814	0	76.082	177.524	278.966
		11711	IKC Calvijn -onderwijs	40	15.603.586	0	109.225	254.859	400.492
		12052	Aanpassingen Ontmoetingshuis	40	225.000	0	13.500	13.303	13.106
		12056	Voorziening huisvesting VSO De Blink	5	650.000	0	152.750	148.200	143.650
	Totaal 2025			38.983.401	0	0	470.973	858.524	1.507.295
	2026	11695	Renovatie sportterreinen(SSV) 2026	15	261.687	0	0	26.605	25.994
		11700	Verharding zwembad MIP 2026	15	238.960	0	0	24.294	23.737
		11704	Buitensport materieel MIP 2026	15	52.968	0	0	5.385	5.262
		11706	Hekwerken MIP 2026	40	68.547	0	0	4.113	4.053
		11707	Beplanting MIP 2026	15	18.695	0	0	1.901	1.857
		11708	Beregening MIP 2026	15	56.084	0	0	5.702	5.571
		11821	Vervanging schrob zuigmachine sporthal West 2026	8	15.000	0	0	2.400	2.334
		11827	Verv. inventaris/toestellen sportacc. 2026	15	54.000	0	0	5.490	5.364
		11828	Vervanging scorebord sporthal Oost 2026	15	30.000	0	0	3.050	2.980
		11830	Losse inventaris zwembad 2026	15	36.050	0	0	3.665	3.581
		11832	Vervanging geluidsinstallatie zwembad 2026	15	41.200	0	0	4.189	4.093
		11834	Huisvestingsplan onderwijs 2026	15	100.000	0	0	10.167	9.933
		11838	Renovatie sportterreinen 2026	15	63.448	0	0	6.451	6.302
		11853	CLV lokalen bewegingsonderwijs 2026	40	2.027.670	0	0	70.968	121.660
		11954	IKC Engelenburg -onderwijs	40	10.874.290	0	0	76120	177.613
	Totaal 2026			13.938.597	0	0	0	250.500	400.334
	2027	11809	Afvalvoorziening Sportcentrum De Vallei 2027	5	10.000	0	0	0	2.350
		11813	Vervanging scorebord sporthal West 2027	5	30.900	0	0	0	7.262
		11823	Vervanging materieel Buitensport 2027	8	10.500	0	0	0	1.680
		11835	Losse inventaris zwembad 2027	15	32.806	0	0	0	3.335
		11836	Renovatie kunstgras tennisbanen 2027	15	110.900	0	0	0	11.275
		11837	Renovatie kunstgras voetbalvelden 2027	15	3.066.001	0	0	0	311.710
		11845	Verv. inventaris toestellen sportaccommodatie 2027	15	50.985	0	0	0	5.183

11949	Binnensport - akoestische panelen Sporth W2027	15	110.000	0	0	0	11.183
11950	Binnensp -akoestische panelen Sporth Rembr.2027	15	75.000	0	0	0	7.625
11952	Binnensport- verv. inv. / toestellen sportacc.2027	10	54.000	0	0	0	7.290
11958	Huisvestingsplan onderwijs 2027	15	100.000	0	0	0	10.167
12049	Sportcentrum De Vallei - vervanging scorebord wedstrijdbad	10	50.000	0	0	0	6.750
12050	Sportcentrum De Vallei - vervanging camerasysteem	10	50.000	0	0	0	6.750
12051	Sportcentrum De Vallei - mobiele geluidsinstallatie zwembaden	10	16.000	0	0	0	2.160
11953	IKC SO/SBO/PO -onderwijs 2027	40	21.443.430	0	0	0	357.988
11956	IKC SO/SBO/PO (grond) 2027	0	3.694.000	0	0	0	0
Totaal 2027			28.904.522	0	0	0	752.708
2028	11841 Startblokken wedstrijdbad 2028	15	32.000	0	0	0	0
	11940 Vervanging losse inventaris zwembad 2028	15	33.990	0	0	0	0
	11945 Renovatie sportterreinen 2028	15	155.000	0	0	0	0
	11946 Renovatie kunstgras voetbalvelden 2028	15	1.963.582	0	0	0	0
	11947 Vervanging materieel Buitensport 2028	15	86.520	0	0	0	0
	11951 Hekwerken sportaccommodaties 2028	20	15.000	0	0	0	0
	12018 Sportcentrum De Vallei - vervanging glijbaan en speelobjecten peuterbad 2028	20	15.000	0	0	0	0
Totaal 2028			2.301.092	0	0	0	0
Totaal							
Sociale leefomgeving			84.127.612	0	0	470.973	1.109.024
Eindtotaal			147.277.842	1.560.000	0	1.949.131	2.970.243

2. Geraamde baten en lasten

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1 Fysieke Leefomgeving	45.655	38.868	-6.787	43.452	30.844	-12.608	44.407	34.040	-10.367	45.323	35.401	-9.922	45.428	35.771	-9.657	44.404	35.140	-9.265
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	2.246	1.077	-1.169	2.221	1.043	-1.178	2.062	1.232	-830	1.932	1.232	-700	1.807	1.232	-575	1.806	1.232	-574
3 Sociale Leefomgeving	131.607	43.714	-87.893	115.665	29.563	-86.102	130.406	33.961	-96.444	127.595	34.513	-93.082	124.755	30.899	-93.856	125.545	30.899	-94.646
4 Burger en Bestuur	12.163	7.573	-4.590	8.947	1.127	-7.821	9.317	1.087	-8.230	9.696	1.087	-8.609	9.610	1.087	-8.523	9.607	1.087	-8.519
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	-804	-478	326	3.373	-584	-3.957	700	-1.221	-1.920	5.758	-1.317	-7.075	8.939	-776	-9.715	13.324	-766	-14.089
6 Bedrijfsvoering	34.228	0	-34.228	34.242	0	-34.242	35.918	0	-35.918	36.368	-20	-36.389	37.326	0	-37.326	37.670	0	-37.670
Subtotaal programma's	225.094	90.754	-134.340	207.900	61.993	-145.907	222.810	69.100	-153.710	226.674	70.896	-155.778	227.865	68.214	-159.651	232.355	67.592	-164.763
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:																		
Lokale heffingen	2.148	16.636	14.487	368	19.156	18.788	861	20.784	19.923	861	23.067	22.206	861	25.067	24.206	861	25.067	24.206
Algemene uitkeringen	0	141.897	141.897	0	148.094	148.094	1	156.327	156.326	2	153.754	153.752	1	159.000	158.999	1	164.621	164.620
Treasury	1.279	2.269	990	609	1.672	1.063	609	1.716	1.107	609	1.716	1.107	609	1.716	1.107	609	1.716	1.107
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	3.427	160.802	157.375	977	168.922	167.945	1.471	178.827	177.356	1.472	178.537	177.065	1.471	185.783	184.312	1.471	191.404	189.933
Overhead	25.790	4.184	-21.606	32.028	7.347	-24.680	35.216	7.139	-28.077	35.216	7.139	-28.077	35.134	7.119	-28.015	35.234	7.119	-28.115
Heffing VPB	0	0	0	150	0	-150	150	0	-150	150	0	-150	150	0	-150	150	0	-150
Dividend	0	0	0	0	241	241	0	241	241	0	241	241	0	241	241	0	241	241
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	25.790	4.184	1.429	241.055	238.504	-2.551	259.647	255.307	-4.340	263.512	256.813	-6.699	264.621	261.357	-3.264	269.211	266.356	-2.855
Toevoeging/onttrekking aan reserves:																		
1 Fysieke Leefomgeving	5.400	8.224	2.824	2.069	3.651	1.582	224	3.367	3.143	351	1.805	1.454	376	1.486	1.110	366	1.242	876
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	4.401	1.971	-2.431	0	723	723	0	564	564	0	564	564	0	564	564	0	564	564
3 Sociale Leefomgeving	2.526	3.117	591	6	340	334	0	405	405	0	362	362	0	362	362	0	362	362
4 Burger en Bestuur	4.475	2.424	-2.051	112	102	-10	112	102	-10	112	102	-10	112	102	-10	112	102	-10
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	12.678	17.563	4.885	1.552	1.560	8	0	7	7	0	1.531	1.531	0	1.093	1.093	0	899	899
6 Bedrijfsvoering	2.768	1.282	-1.486	20	342	322	20	312	292	20	202	182	20	202	182	20	202	182
Subtotaal mutaties reserves	32.249	34.582	2.333	3.759	6.719	2.959	356	4.759	4.402	483	4.567	4.084	508	3.810	3.302	498	3.372	2.875
Geraamde resultaat			3.761			408	0	0	63	0	0	-2.615	0	0	38	0	0	20

Geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld (bedragen x € 1.000)			2025	2026	2027	2028
0.1	Bestuur	Baten	-118	-118	-118	-118
		Lasten	3.517	3.465	3.389	3.389
Totaal 0.1	Totaal 0.1 Bestuur		3.400	3.347	3.272	3.272
0.10	Mutaties reserves	Baten	-4.759	-4.567	-3.810	-3.372
		Lasten	356	483	508	498
Totaal 0.10	Totaal 0.10 Mutaties reserves		-4.402	-4.084	-3.302	-2.875
0.2	Burgerzaken	Baten	-878	-878	-878	-878
		Lasten	3.141	3.381	3.440	3.496
Totaal 0.2	Totaal 0.2 Burgerzaken		2.263	2.503	2.562	2.618
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-121	-121	-121	-121
		Lasten	1.012	1.023	1.039	1.051
Totaal 0.3	Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		891	902	918	930
0.4	Overhead	Baten	-7.139	-7.119	-7.119	-7.119
		Lasten	35.216	35.134	35.234	34.927
Totaal 0.4	Totaal 0.4 Overhead		28.077	28.015	28.115	27.808
0.5	Treasury	Baten	-1.957	-1.957	-1.957	-1.957
		Lasten	609	609	609	609
Totaal 0.5	Totaal 0.5 Treasury		-1.348	-1.348	-1.348	-1.348
0.61	OZB woningen	Baten	-10.862	-12.969	-15.269	-15.279
		Lasten	1.066	1.066	1.066	1.066
Totaal 0.61	Totaal 0.61 OZB woningen		-9.795	-11.903	-14.203	-14.213
0.62	OZB niet-woningen	Baten	-7.685	-7.939	-8.179	-8.179
		Lasten	-215	-215	-215	-215
Totaal 0.62	Totaal 0.62 OZB niet-woningen		-7.901	-8.154	-8.394	-8.394
0.63	Parkeerbelasting	Baten	-2.994	-3.277	-3.363	-3.363
Totaal 0.63	Totaal 0.63 Parkeerbelasting		-2.994	-3.277	-3.363	-3.363
0.64	Belastingen Overig	Baten	-1.346	-1.346	-1.346	-1.346
		Lasten	10	10	10	10
Totaal 0.64	Totaal 0.64 Belastingen Overig		-1.336	-1.336	-1.336	-1.336
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Baten	-	-	-	-
		Lasten	156.326	153.752	158.999	164.620
Totaal 0.7	Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds		156.326	153.752	158.999	164.620
0.8	Overige baten en lasten	Baten	-309	-136	-136	-136
		Lasten	701	5.760	8.940	13.400
Totaal 0.8	Totaal 0.8 Overige baten en lasten		391	5.624	8.804	13.263
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	-7	-7	-7	-7
		Lasten	4.543	4.775	4.771	4.767
Totaal 1.1	Totaal 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer		4.535	4.767	4.764	4.760
1.2	Openbare orde en Veiligheid	Baten	-84	-84	-84	-84
		Lasten	3.523	3.563	3.614	3.671
Totaal 1.2	Totaal 1.2 Openbare orde en Veiligheid		3.438	3.479	3.530	3.586
2.1	Verkeer en vervoer	Baten	-551	-552	-552	-492
		Lasten	12.396	13.420	13.447	13.282
Totaal 2.1	Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		11.845	12.869	12.895	12.790
2.2	Parkeren	Lasten	2.759	2.817	2.876	2.875
Totaal 2.2	Totaal 2.2 Parkeren		2.759	2.817	2.876	2.875
3.1	Economische ontwikkeling	Lasten	2.065	2.094	2.052	2.084
Totaal 3.1	Totaal 3.1 Economische ontwikkeling		2.065	2.094	2.052	2.084
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-55	-55	-55	-55
		Lasten	1	1	1	1
Totaal 3.2	Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-54	-54	-54	-54
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-315	-315	-315	-315
		Lasten	934	931	931	931

Totaal 3.3	Totaal 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen		620	616	616	616
3.4	Economische promotie	Baten	-257	-257	-257	-257
		Lasten	418	342	292	291
Totaal 3.4	Totaal 3.4 Economische promotie		162	85	35	34
4.2	Onderwijshuisvesting	Baten	-923	-923	-923	-923
		Lasten	6.172	6.092	5.951	5.872
Totaal 4.2	Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting		5.249	5.170	5.029	4.949
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-1.877	-1.877	-1.877	-1.877
		Lasten	4.348	4.360	4.376	4.387
Totaal 4.3	Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		2.471	2.482	2.499	2.509
5.1	Sportbeleid en activering	Baten	-424	-364	0	0
		Lasten	7.298	7.187	6.815	6.814
Totaal 5.1	Totaal 5.1 Sportbeleid en activering		6.874	6.823	6.815	6.814
5.2	Sportaccommodaties	Baten	-3.662	-3.662	-3.662	-3.662
		Lasten	2.379	2.320	2.292	2.264
Totaal 5.2	Totaal 5.2 Sportaccommodaties		-1.283	-1.342	-1.370	-1.398
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.863	-1.863	-1.863	-1.863
		Lasten	4.635	4.630	6.558	7.900
Totaal 5.3	Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		2.771	2.767	4.695	6.037
5.4	Musea	Lasten	439	439	439	439
Totaal 5.4	Totaal 5.4 Musea		439	439	439	439
5.5	Cultureel erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
		Lasten	89	16	16	16
Totaal 5.5	Totaal 5.5 Cultureel erfgoed		88	15	15	15
5.6	Media	Baten	-67	-67	-67	-67
		Lasten	2.490	2.340	2.340	2.340
Totaal 5.6	Totaal 5.6 Media		2.424	2.274	2.274	2.274
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-5	-5	-5	-5
		Lasten	8.305	8.297	8.363	8.422
Totaal 5.7	Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		8.300	8.292	8.358	8.418
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-2.241	-2.181	-1.919	-1.919
		Lasten	7.833	7.442	7.205	7.221
Totaal 6.1	Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		5.592	5.262	5.286	5.301
6.3	Inkomensregelingen	Baten	-23.033	-23.033	-19.983	-19.983
		Lasten	32.600	32.645	29.685	29.778
Totaal 6.3	Totaal 6.3 Inkomensregelingen		9.568	9.612	9.702	9.796
6.4	WSW en beschut werk	Lasten	7.337	7.116	6.749	6.602
Totaal 6.4	Totaal 6.4 WSW en beschut werk		7.337	7.116	6.749	6.602
6.5	Arbeidsparticipatie	Baten	-520	-520	-520	-520
		Lasten	4.478	4.625	4.573	4.585
Totaal 6.5	Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		3.958	4.104	4.053	4.065
7.1	Volksgezondheid	Baten	-370	-260	0	0
		Lasten	3.706	3.689	3.587	3.587
Totaal 7.1	Totaal 7.1 Volksgezondheid		3.335	3.429	3.587	3.587
7.2	Riolering	Baten	-5.887	-6.534	-6.393	-6.374
		Lasten	4.824	5.244	5.121	5.128
Totaal 7.2	Totaal 7.2 Riolering		-1.063	-1.290	-1.272	-1.245
7.3	Afval	Baten	-10.002	-10.482	-10.973	-11.476
		Lasten	8.094	8.309	8.491	8.759
Totaal 7.3	Totaal 7.3 Afval		-1.909	-2.173	-2.483	-2.717
7.4	Milieubeheer	Baten	-1.153	-1.105	-1.105	-105
		Lasten	3.994	3.709	3.842	2.868
Totaal 7.4	Totaal 7.4 Milieubeheer		2.841	2.605	2.738	2.763
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-999	-999	-999	-999
		Lasten	1.214	1.258	1.265	1.274
Totaal 7.5	Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		216	260	266	276

8.1	Ruimte en leefomgeving	Baten	-79	-79	-79	-79
		Lasten	2.088	2.117	2.159	2.199
Totaal 8.1	Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving		2.010	2.038	2.080	2.120
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Baten	-8.063	-8.063	-8.063	-8.063
		Lasten	8.163	8.163	8.163	8.163
Totaal 8.2	Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		100	100	100	100
8.3	Wonen en bouwen	Baten	-2.246	-2.246	-2.180	-2.125
		Lasten	3.978	3.604	3.594	3.596
Totaal 8.3	Totaal 8.3 Wonen en bouwen		1.732	1.359	1.415	1.471
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	150	150	150	75
Totaal 0.9	Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		150	150	150	75
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Lasten	138	138	138	138
Totaal 6.23	Totaal 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal		138	138	138	138
6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Baten	-715	-1.498	-1.819	-1.819
		Lasten	4.981	5.171	5.116	5.117
Totaal 6.714	Totaal 6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)		4.266	3.673	3.297	3.298
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	Lasten	5.212	5.032	5.032	5.032
Totaal 6.711	Totaal 6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)		5.212	5.032	5.032	5.032
6.791	PGB WMO	Lasten	425	425	425	425
Totaal 6.791	Totaal 6.791 PGB WMO		425	425	425	425
6.712	Begeleiding (WMO)	Lasten	7.915	7.915	7.897	7.897
Totaal 6.712	Totaal 6.712 Begeleiding (WMO)		7.915	7.915	7.897	7.897
6.713	Dagbesteding (WMO)	Lasten	1.862	1.862	1.862	1.862
Totaal 6.713	Totaal 6.713 Dagbesteding (WMO)		1.862	1.862	1.862	1.862
6.811	Beschermd wonen (WMO)	Lasten	-83	-83	-83	-83
Totaal 6.811	Totaal 6.811 Beschermd wonen (WMO)		-83	-83	-83	-83
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	Lasten	109	109	109	109
Totaal 6.812	Totaal 6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		109	109	109	109
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	Lasten	12	12	12	34
Totaal 6.21	Totaal 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO		12	12	12	34
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Baten	-174	-174	-174	-174
		Lasten	7.906	7.739	7.732	7.732
Totaal 6.22	Totaal 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		7.732	7.565	7.558	7.558
6.91	Coördinatie en beleid WMO	Lasten	4.635	4.703	4.803	4.900
Totaal 6.91	Totaal 6.91 Coördinatie en beleid WMO		4.635	4.703	4.803	4.900
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	18.859	19.002	18.931	18.931
Totaal 6.752	Totaal 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal		18.859	19.002	18.931	18.931
6.792	PGB Jeugd	Lasten	395	395	395	395
Totaal 6.792	Totaal 6.792 PGB Jeugd		395	395	395	395
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	Lasten	224	-1.661	-1.797	-2.047
Totaal 6.751	Totaal 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal		224	-1.661	-1.797	-2.047
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	Lasten	7.562	7.619	7.591	7.591
Totaal 6.762	Totaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal		7.562	7.619	7.591	7.591
6.821	Jeugdbescherming	Lasten	2.413	2.425	2.427	2.436
Totaal 6.821	Totaal 6.821 Jeugdbescherming		2.413	2.425	2.427	2.436
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	386	392	400	408
Totaal 4.1	Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs		386	392	400	408
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	Lasten	386	392	400	408
Totaal 6.92	Totaal 6.92 Coördinatie en beleid Jeugd		386	392	400	408
Totaal lasten	Totaal lasten		260.162	263.995	265.129	269.709
Totaal baten	Totaal baten		-	-	-	-
			260.225	261.380	265.167	269.728
TOTAAL GENERAAL	TOTAAL GENERAAL		-63	2.615	-38	-20

3. **Geprognoseerde balans**

Balans per 31 december														
(bedragen x € 1.000,-)														
	Rekening 2022		Rekening 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028	
ACTIVA														
Vaste activa														
Immateriële vaste activa		73		66		66		52		45		45		31
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-		-		-		-		-		-		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	73		66		66		52		45		45		31	
Materiële vaste activa		251.690		256.530		297.295		324.660		324.754		347.440		364.048
Investeringen met een economisch nut														
- investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	55.519		56.927		60.250		70.413		68.486		72.631		76.909	
- investeringen met een economisch nut	139.668		140.701		176.562		168.995		171.733		185.712		190.546	
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	56.503		58.902		60.483		85.252		84.535		89.098		96.592	
Financiële vaste activa		18.153		20.350		20.653		23.050		24.050		25.050		26.050
Kapitaalverstrekkings aan:														
- deelnemingen	3.119		3.119		3.119		3.319		3.319		3.319		3.319	
Leningen aan:														
- woningbouwcorporaties	-		-		-		-		-		-		-	
Overige langlopende Leningen u/g	13.486		15.973		15.986		18.473		19.473		20.473		21.473	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.548		1.258		1.548		1.258		1.258		1.258		1.258	
Bijdragen aan ACTIVA in eigendom van derden														
Totaal vaste activa		269.916		276.946		318.014		347.761		348.848		372.534		390.128
Vlottende activa														
Vorraden		3.922		12.644		9.922		14.144		15.644		17.144		18.644
Grond- en hulpstoffen:														
- overige grond- en hulpstoffen	-		-		-		-		-		-		-	
Gereed product en handelsgoederen	-		-		-		-		-		-		-	
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	3.922		12.644		9.922		14.144		15.644		17.144		18.644	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		18.451		19.719		13.931		13.934		13.934		13.934		13.934
Vorderingen op openbare lichamen	10.431		13.559		10.431		10.431		10.431		10.431		10.431	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.200		13		-		3		3		3		3	

Overige Vorderingen	3.820		6.147		3.500		3.500		3.500		3.500		3.500	
Liquide middelen		15		4.051		15		23		23		23		23
Kassaldi	13		18		13		18		18		18		18	
Bank- en girosaldi	2		4.033		2		5		5		5		5	
Overlopende activa		16.781		8.420		16.781		8.420		8.420		8.420		8.420
Totaal vlottende activa		39.169		44.834		40.649		36.521		38.021		39.521		41.021
TOTAAL ACTIVA		309.085		321.780		358.663		384.282		386.869		412.055		431.149
PASSIVA														
Vaste passiva														
Eigen vermogen		106.277		107.706		81.001		81.182		74.233		70.187		67.562
Algemene reserve(s)	39.262		41.026		36.221		35.372		30.887		28.852		27.892	
Bestemmingsreserves									-		-		-	
- Voor egalisatie van tarieven	626		609		468		332		111		-		-	
- Overige bestemmingsreserves	57.337		62.309		44.312		45.478		43.235		41.335		39.670	
Gerealiseerd/ geraamd resultaat	9.052		3.762											
Voorzieningen		16.659		17.313		14.099		16.531		17.821		19.697		21.324
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.520		5.479		3.431		5.259		5.149		5.039		4.929	
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	5.217		5.664		6.484		6.571		9.084		11.597		14.110	
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.922		6.170		4.184		4.701		3.588		3.061		2.284	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		137.118		139.666		204.726		226.175		234.420		261.776		281.868
Obligatieleningen														
Onderhandse leningen van:														
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen														
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	123.780		126.328		191.388		212.837		222.182		250.638		271.830	
- binnenlandse bedrijven														
- overige binnenlandse sectoren	13.300		13.300		13.300		13.300		12.200		11.100		10.000	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren														
Waarborgsommen	38		38		38		38		38		38		38	
Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten														
Totaal vaste passiva		260.054		264.685		299.826		323.888		326.473		351.660		370.753

Vlottende passiva														
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		22.450		28.631		32.254		31.931		31.931		31.931		31.931
Kasgeldleningen	9.200		19.700		19.000		19.000		19.000		19.000		19.000	
Bank- en girosaldi	3.996		-		4.000		4.000		4.000		4.000		4.000	
Overige schulden	9.254		8.931		9.254		8.931		8.931		8.931		8.931	
Overlopende passiva		26.582		28.464		26.582		28.464		28.464		28.464		28.464
Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	16.960		16.213		16.960		16.213		16.213		16.213		16.213	
Ontvangen voorschotbedragen	9.622		12.251		9.622		12.251		12.251		12.251		12.251	
Overige overlopende passiva	-		-		-		-		-		-		-	
Totaal vlottende passiva		49.032		57.095		58.836		60.395		60.395		60.395		60.395
TOTAAL PASSIVA		309.085		321.779		358.662		384.283		386.868		412.055		431.148

4. Staat van incidentele baten en lasten 2025-2028

	2025			2026			2027			2028		
<i>bedragen x € 1.000</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>
Lasten												
1 Fysieke Leefomgeving	44.407	42.109	2.298	45.323	44.054	1.269	45.428	44.469	959	44.404	43.927	477
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	2.062	2.012	50	1.932	1.932		1.807	1.807		1.806	1.806	
3 Sociale Leefomgeving	130.406	129.877	529	127.595	127.595		124.755	124.755		125.545	125.545	
4 Burger en Bestuur	9.317	9.215	102	9.696	9.519	177	9.610	9.508	102	9.607	9.505	102
5 Alg. Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	2.321	3.401	-1.080	7.381	8.681	-1.300	10.560	11.860	-1.300	14.945	16.245	-1.300
6 Bedrijfsvoering	71.133	69.876	1.257	71.584	71.457	127	72.459	72.402	57	72.904	72.847	57
Totaal exploitatie	259.647	256.491	3.156	263.512	263.239	273	264.621	264.803	-182	269.211	269.875	-664
Mutaties reserves	356	0	356	483	-0	483	508	-0	508	498	-0	498
TOTAAL	260.003	256.491	3.512	263.995	263.239	756	265.129	264.803	326	269.709	269.875	-166
Baten												
1 Fysieke Leefomgeving	34.040	33.883	157	35.401	35.118	283	35.771	35.454	317	35.140	34.823	317
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	1.232	1.232		1.232	1.232		1.232	1.232		1.232	1.232	
3 Sociale Leefomgeving	33.961	33.961		34.513	34.513		30.899	30.899		30.899	30.899	
4 Burger en Bestuur	1.087	1.087		1.087	1.087		1.087	1.087		1.087	1.087	
5 Alg. Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	177.848	179.703	-1.855	177.461	177.461		185.248	185.248		190.879	190.879	
6 Bedrijfsvoering	7.139	7.139		7.119	7.119		7.119	7.119		7.119	7.119	
Totaal exploitatie	255.307	257.005	-1.698	256.813	256.530	283	261.357	261.040	317	266.356	266.039	317
Mutaties reserves	4.759	1.590	3.169	4.567	3.114	1.453	3.810	2.675	1.135	3.372	2.481	891
TOTAAL	260.066	258.595	1.471	261.380	259.644	1.736	265.167	263.715	1.452	269.728	268.520	1.208
Saldo	63	2.104	-2.041	-2.615	-3.595	980	38	-1.088	1.126	20	-1.354	1.374
Saldo begroting (struct + inc)		63			-2.615			38			20	

Toelichting Incidentele baten en lasten

Fysieke Leefomgeving

Vanuit de bestaande meerjarenraming

In 2025 wordt de boekwaarde van 2 bestaande investeringen afgeboekt in verband met de voorgenomen investeringen in het Franse Gat. Het gaat om een bedrag van € 29.000 in 2025.

De lasten en baten van de afvalverwijdering en -verwerking worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egaliseringsreserve. In 2025 tot en met 2028 wordt resp. € 977.000, € 839.000, € 529.000 en € 295.000 onttrokken aan deze reserve.

Voor de gemeentelijke bijdrage aan het mobiliteitsfonds is in de jaren 2025 t/m 2028 € 67.000 begroot. Conform besluitvorming worden deze lasten gedekt uit de reserve mobiliteit.

Voor de kosten van de milieuzorg wordt jaarlijks € 16.000 geraamd en onttrokken aan de algemene reserve.

Voor het onderhoud van de wegen wordt in 2025 t/m 2028 jaarlijks € 15.000 geraamd vanuit de reserve onderhoud wegen.

De lasten en baten van de begraafplaatsen worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egaliseringsreserve. In 2025 tot en met 2028 wordt resp. € 174.000, € 232.000, € 232.000 geraamd en onttrokken aan deze reserve.

In 2025 is € 100.000 beschikbaar gesteld voor de aansluiting bij de verstedelijkingsopgave in de regio en de zorg voor de Groei en Bloei van Veenendaal.

Voor de ambities vanuit de Omgevingswet wordt is voor 2025 € 100.000 geraamd.

Ten behoeve van het opzetten en het operationeel maken van het netbeheer t.b.v. energievoorziening is voor 2025 € 90.000 begroot.

Voor het opzetten van het uitvoeringsprogramma Circulair Veenendaal is voor 2025 € 100.000 beschikbaar gesteld.

Voor het opzetten en invoeren van het maatschappelijk verantwoord inkopen en het implementeren van de circulaire bedrijfsvoering is voor 2025 € 125.000 geraamd.

Ten behoeve van 'Duurzaam Veenendaal' is voor het bevorderen van de bewustwording in de samenleving in 2025 € 55.000 beschikbaar gesteld.

Voor het opzetten van het uitvoeringsprogramma klimaatadaptief Veenendaal / gecoördineerde aanpak OPOR wordt is in 2025 € 100.000 geraamd.

Om de ruimtelijke ontwikkelingen van Veenendaal, duurzaam en in samenhang met de overige activiteiten in de fysieke leefomgeving, te kunnen realiseren is een integrale aanpak nodig. Hiervoor is in 2025 € 250.000 in de begroting opgenomen.

Voor de beoordeling en haalbaarheid van plannen door ontwikkelaars en particulieren is in de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 100.000 geraamd als initiatievenbudget. De dekking vindt plaats vanuit de Risicoreserve Grondexploitaties.

De lasten en baten van het parkeren worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egaliseringsreserve. In 2025 tot en met 2028 wordt respectievelijk € 157.000, € 283.000, € 317.000 en € 317.000 gestort in deze reserve.

Economie, Werk en Ontwikkeling

Voor het uitvoeren en realiseren van de ambities uit de Visie Bedrijventerreinen en de Omgevingsvisie is er in 2025 € 50.000 begroot.

Sociale Leefomgeving

In 2025 is € 150.000 geraamd voor de uitvoering en de beleidsontwikkelingen van de digitale inclusieve stad.

Door preventief in te zetten op het jongerenwerk en kinderwerk in Veenendaal en expliciet meer inzet in het Franse Gat is er voor 2025 € 246.000 geraamd.

Voor 2025 is er € 65.000 begroot voor het ontwikkelbudget jeugd / onderwijs.

In 2025 is er middels een amendement bij de Kadernota besloten de bezuiniging op sport in 2025 met € 50.000 te verlagen incidenteel.

Voor het uitvoeringsplan Franse Gat met daarin een geïntegreerde aanpak van het hele sociale domein is 2025 € 100.000 opgenomen.

Voor 2025 wordt eenmalig € 18.000 geraamd voor medegebruik van Het Erf in het kader van de onderwijshuisvesting.

Burger en bestuur

In de jaren 2025 t/m 2028 wordt jaarlijks € 112.000 gestort in de egalisatiereserve verkiezingen. In die jaren zijn de geraamde kosten begroot op resp. € 102.000, € 102.000, € 102.000 en € 102.000. Zoals eerder aangegeven worden deze kosten onttrokken aan de egalisatiereserve.

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 wordt er in dat jaar € 75.000 begroot voor raadsactiviteiten rondom deze verkiezingen.

Algemene dekkingsmiddelen

In de meicirculaire 2024 is in 2025 een incidentele korting opgenomen in de circulaire van ruim € 1,8 miljoen.

In de Kadernota 2025-2028 is besloten om een stelpost op te nemen ten behoeve van begroting onderbesteding van € 1 miljoen in 2025, en € 1.3 miljoen vanaf 2026.

Bedrijfsvoering

Voor de inzet van een sociaal wooncoach / woonmakelaar is er voor 2025 € 100.000 geraamd.

Voor het ontwikkelen van concrete meetinstrumenten voor beleidsontwikkeling en effecten van beleidsuitvoering voor de digitale innovatie is er voor 2025 € 100.000 geraamd.

Voor het begeleiden van veranderingen binnen de organisatie als gevolg van datagedreven werken is er € 150.000 begroot voor 2025.

In verband met de uitbreiding van de capaciteit voor de WMO-uitvoering wordt er voor 2025 € 200.000 begroot.

In verband met de oriëntatie op de arbeidsmarkt is er € 120.000 opgenomen voor 2025.

Voor 2025 is er voor € 205.000 incidenteel capaciteit bij Financiën beschikbaar gesteld in de Kadernota 2025-2028.

Ten behoeve van fiscaliteit is extra geld beschikbaar gesteld voor 2025-2028 van resp. € 200.000, € 100.000 en € 30.000.

In de jaren 2025 tot en met 2028 wordt resp. € 137.000 en € 27.000 onttrokken aan de reserve bedrijfsvoering ter dekking van onder andere de incidentele kosten voor toelagen.

Voor 2025 wordt eenmalig € 25.000 geraamd vanwege 80 jaar bevrijding.

Reserves

De lasten en baten van de afvalverwijdering en -verwerking worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egalisereserve. In 2025 tot en met 2027 wordt resp. € 977.000, € 839.000, € 529.000 en € 295.000 onttrokken aan deze reserve.

De lasten en baten van het parkeren worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egalisereserve. In 2025 tot en met 2028 wordt respectievelijk € 157.000, € 283.000, € 317.000 en € 317.000 gestort in deze reserve.

Voor de gemeentelijke bijdrage aan het mobiliteitsfonds is in de jaren 2025 t/m 2028 € 67.000 begroot. Conform besluitvorming worden deze lasten gedekt uit de reserve mobiliteit.

Voor de kosten van de milieuzorg wordt jaarlijks € 16.000 geraamd en onttrokken aan de algemene reserve.

Voor het onderhoud van de wegen wordt in 2025 t/m 2028 jaarlijks € 15.000 geraamd vanuit de reserve onderhoud wegen.

De lasten en baten van de begraafplaatsen worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egalisereserve. In 2025 tot en met 2028 wordt resp. € 174.000, € 232.000, € 232.000 geraamd en onttrokken aan deze reserve.

In de jaren 2025 t/m 2028 wordt jaarlijks € 112.000 gestort in de egalisereserve verkiezingen. In die jaren zijn de geraamde kosten begroot op resp. € 102.000, € 102.000, € 102.000 en € 102.000. Zoals eerder aangegeven worden deze kosten onttrokken aan de egalisereserve.

Voor de uitvoering van een periodieke risico-inventarisatie in het kader van de ARBO wordt in de periode 2025 tot en met 2028 jaarlijks € 20.000 gestort in de algemene reserve.

Voor de beoordeling en haalbaarheid van plannen door ontwikkelaars en particulieren is in de periode 2025 t/m 2028 jaarlijks € 100.000 geraamd als initiatievenbudget. De dekking vindt plaats vanuit de Risicoreserve Grondexploitaties.

Voor de dekking van diverse bedrijfsvoeringskosten worden in de periode 2025 t/m 2028 de volgende bedragen onttrokken aan de reserve, € 137.000 in 2025 en vanaf 2026 € 27.400.

In 2025 zijn een aantal reserves doorgelicht en vrijgevallen voor in totaal € 1.524.000.

5. Staat van reserves en voorzieningen

	Saldo 1-jan-25	Mutaties 2025	Saldo 1-jan-26	Mutaties 2026	Saldo 1-jan-27	Mutaties 2027	Saldo 1-jan-28	Mutaties 2028	Saldo 1-jan-29
ALGEMENE RESERVES									
Algemene reserve	27.668.000	-12.000	27.656.000	-4.385.000	23.271.000	-1.935.000	21.336.000	-860.000	20.476.000
Risicoreserve grondexploitaties	7.815.725	-100.000	7.715.725	-100.000	7.615.725	-100.000	7.515.725	-100.000	7.415.725
Totaal algemene reserves	35.483.725	-112.000	35.371.725	-4.485.000	30.886.725	-2.035.000	28.851.725	-960.000	27.891.725
BESTEMMINGSRESERVES									
Bestemmingsres. meerjarige middelen	1.816.800	-1.816.800	0	0	0	0	0	0	0
Egalisatiereserve bouwleges	655.712	-655.712	0	0	0	0	0	0	0
Reserve mobiliteit	633.000	-67.380	565.620	-67.380	498.240	-67.380	430.860	-67.380	363.480
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering	334.525	-136.941	197.584	-27.400	170.184	-27.400	142.784	-27.400	115.384
Reserve parkeren	1.195.772	-382.459	813.313	283.849	1.097.162	317.257	1.414.419	317.680	1.732.099
Reserve onderhoud wegen	2.882.223	-14.999	2.867.224	-14.999	2.852.225	-14.999	2.837.226	-14.999	2.822.227
Egalisatiereserve verkiezingen	38.435	9.672	48.107	9.672	57.779	9.672	67.451	9.672	77.123
Egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking	3.134.427	-977.970	2.156.457	-839.487	1.316.970	-529.991	786.979	-295.741	491.238
Reserve verslavingszorg	43.000	-43.000	0	0	0	0	0	0	0
Reserve reconstructie Zuivelstraat	286.000	-286.000	0	0	0	0	0	0	0
Project Nieuw Wonen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Starters- en Blijversleningen	1.365.804	0	1.365.804	0	1.365.804	0	1.365.804	0	1.365.804
Reserve dekking kapitaallasten investeringen	26.535.779	-1.587.029	24.948.750	-1.587.029	23.361.721	-1.587.029	21.774.692	-1.587.029	20.187.663
Reserve aanloopverliezen Stichting Ontmoetingshuis	118.204	0	118.204	0	118.204	0	118.204	0	118.204
Bestemmingsreserve leefbaarheid verbreding Rondweg-oost	5.250.000	0	5.250.000	0	5.250.000	0	5.250.000	0	5.250.000
Reserve beeldende kunst	10.280	0	10.280	0	10.280	0	10.280	0	10.280
Bestemmingsreserve verkabeling hoogspanning	251.395	0	251.395	0	251.395	0	251.395	0	251.395
Reserve ontwikkelfonds bedrijfsverplaatsingen	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000
Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen	102.743	0	102.743	0	102.743	0	102.743	0	102.743
Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	570.000		570.000		570.000		570.000	0	570.000
Egalisatiereserve begraafplaatsen	497.662	-165.178	332.484	-221.650	110.834	-110.834	0	0	0
Reserve Ontheemden	4.212.000	0	4.212.000	0	4.212.000	0	4.212.000	0	4.212.000
Totaal overige bestemmingsreserves	51.934.096	-6.123.796	45.810.300	-2.464.424	43.345.876	-2.010.704	41.335.172	-1.665.197	39.669.975
Totaal reserves	87.417.821	-6.235.796	81.182.025	-6.949.424	74.232.601	-4.045.704	70.186.897	-2.625.197	67.561.700
VOORZIENINGEN									
Pensioenverplichtingen vm. wethouders	3.362.412	-109.900	3.252.512	-109.900	3.142.612	-109.900	3.032.712	-109.900	2.922.812
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	3.697.984	0	3.697.984	0	3.697.984	0	3.697.984	0	3.697.984
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	754.070	0	754.070	0	754.070	0	754.070	0	754.070

Voorziening dubieuze debiteuren precariobelasting	1.877.860	0	1.877.860	0	1.877.860	0	1.877.860	0	1.877.860
Voorziening grondexploitaties	37.184.838	0	37.184.838	0	37.184.838	0	37.184.838	0	37.184.838
Voorziening verlofsparen	128.661	0	128.661	0	128.661	0	128.661	0	128.661
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	47.005.825	-109.900	46.895.925	-109.900	46.786.025	-109.900	46.676.125	-109.900	46.566.225
Onderhoudsvoorziening gem.gebouwen	5.427.753	1.143.140	6.570.893	1.143.140	7.714.033	1.143.140	8.857.173	1.143.140	10.000.313
Onderhoudsvoorziening wegen (OPOR)	0		0	1.370.000	1.370.000	1.370.000	2.740.000	1.370.000	4.110.000
Subtotaal onderhoudsvoorzieningen	5.427.753	1.143.140	6.570.893	2.513.140	9.084.033	2.513.140	11.597.173	2.513.140	14.110.313
Sociale woningbouw (BWS)	866.156	-244.280	621.876	-244.280	377.596	-178.007	199.589	-123.111	76.478
Voorziening riolering	4.470.683	-391.797	4.078.886	-868.862	3.210.024	-348.842	2.861.182	-653.543	2.207.639
Subtotaal voorzieningen door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.336.839	-636.077	4.700.762	-1.113.142	3.587.620	-526.849	3.060.771	-776.654	2.284.117
Totaal voorzieningen	57.770.417	397.163	58.167.580	1.290.098	59.457.678	1.876.391	61.334.069	1.626.586	62.960.655
Generaal totaal	145.188.238	-5.838.633	139.349.605	-5.659.326	133.690.279	-2.169.313	131.520.966	-998.611	130.522.355